AUM

Sree Jeeva Yatra.

BY

Sreemathi

Kanchanapalli Kanakamma

PUBLISHED BY

PANGANAMALA. TIRUMALA.
JAGANNADHA RAO.

PRINTED AT THE

[illegible]

1925.

Price Rs, 3-8-0] [Postage Extra.

శ్రీరస్తు

శ్రీభాష్యకారునమః.

శ్రీజీవయాత్ర

శ్రీమతి

కాంచనపల్లి. కనకాంబా ప్రణీతము

రంగనామాల తిరుమల జగన్నాథ రావుచే ప్రకటితము.

చెన్నపురి.

శ్రీహరి ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రితము.

౧౯౨౭

వెల. రూ. ౩-౮-౦.] [తపాలాకర్చులు ప్రత్యేకము.

విజ్ఞాపనము

క॥ ఎక్కువమక్కువఁ బెంచిన
శక్కికిసచ్ఛాంతి నొసఁగు కనకాంబరునిన్
మ్రొక్కి భజించెద నతఁడే
దిక్కగు నిక్కముగ మాకు స్థిరసంపదలీన్ ॥

క॥ అబ్బమ్మకు మాకందఱ
కబ్బయు గుర్వేంకటేశుఁడతని చరితనాన్
గబ్బంబచ్చొత్తించుట
యుబ్బఁడె యెవఁడేని పరమునొందెడు వేడ్కన్ ॥

క॥ ఘన తేజోమానంబుల
ఘనసంపూర్ణ తనురామదాసులఁ బ్రోవన్
గనకము కనకమనిజముగఁ
గనకాంబసుతోడి పుట్టుఁగాంచిన కతనన్ ॥

ఆ. వె॥ "చెట్టుక్రింద పక్షి జీవుండు పైనున్న
పక్షి నాత్మఁ జూడఁ బైకి నెగురఁ
దథ్యమాత్మయొకఁడు తానునీడయటంచుఁ
దెల్పు జీవయాత్ర కల్పనగము.॥"

క॥ వినిపింపఁగ బ్రహ్మోత్సవ
మున నీకృతి బ్రాహ్మణముఖమున శ్రీపతికిన్
బనివడి యచ్చొత్తించుటఁ
గనినన్ బౌరస్థాటు దిద్దఁగలరు మహాత్ముల్ ॥

2/11, ఆలంగిత్తపిళ్ళై వీధి,
తిరువలిక్కేణి, మద్రాసు.

పం॥ తిరుమల జగన్నాథ రావు,
సంపాదకుఁడు.

శ్రీ రామ

శ్రీ జీవయాత్రయనుమహాప్రబంధమును జూచితిని. అందుఁ గల "పదానాం సౌభ్రాత్రాదనిమిషనిషేవ్యం శ్రవణయోః" అను రీతినిఁబడసౌభ్రాత్రలాలిత్యములను గణయతిప్రాసలక్షణ పూర్తిని నమృతతుల్యార్థపౌష్కల్యమును "సారవద్విశ్వతోముఖమ్" అను రీతినసేకార్థప్రదత్వమును "అస్తోభమనవద్యంచ"యనురీతిని నిరర్థకపదరాహిత్యనిర్దుష్టతలను నపూర్వాతివిచిత్రకథాసందర్భమును జూడఁగ "నిస్సారసరస్వతీ" "ననువ్యాసప్రాచేతసపరిషదర్వాక్ప్రచిదియం సుధాసిక్తాసూక్తి స్స్వయముదయమన్విచ్ఛతిజనే" యనురీతినినాపద్మభవునిరాణియతివిలాసంబున తానైయీవిదుషీరత్నము శ్రీమతి కాంచనపల్లి కనకాంబముఖారవిందమునుండి యావిర్భవించినట్లు తోఁచుచున్నదేగానిలోకరీతిగవిద్యాభ్యాసమొనర్చుటచే నీ కవయిత్రి రచియించిన ప్రబంధముగాదనఁగాఁ గేవలమాసరస్వతీ ప్రసాదమేయీగ్రంథరచనాముఖ్యకారణమని నానమ్మకము.

విద్వాన్. సేనాపతినరసింహాచార్యః.

నిజాందేశస్థ కురుట్లగ్రామం 13-9-1925	వేదాంతద్వయవర్ధినీ సంస్కృతపాఠశాలా శ్రీరామ స్థాపకః

— శ్రీమత్పరదేవతాయైనమః —

శతావధానులు బ్రహ్మశ్రీ చెళ్లపిళ్ల వెంకటశాస్త్రిగారిచే
రచియింపఁబడిన జీవయాత్రా ప్రశంసా

పద్యరత్నములు

ఉ॥ భారతఖండమందుఁ బ్రభవంబును గాంచినమాత్ర దేహికిం |
గౌరవుఁ గబ్బమల్లిననుగాక మఱొక్కటిఁ గట్టినన్ బహి |
స్సారముశోఁబనేమియది శాంతినొ దాంతినొ యంతరార్థవి |
స్తారముచేతఁ దెల్పుట యొతత్త్వముగాఁ గనుపట్టు నెల్లెడన్ ॥

సీ॥ భారతమెన్నాళ్ళుపఠియించినను దాని
సారంబుతుదకు మోక్షంబుగాదె |
భాగవతంబెంతగా గమనించిన
దానిసారము పరతత్త్వమకద
రామాయణం బెంతగా మదినెంచినఁ
సారంబుముక్తిప్రశస్తియకద
ఎన్నిపురాణములెంతశోధించినఁ
దేలుసారంబొక్క దేవుఁడకద॥

గీ॥ అటవిసంద్రంబుబుఋతురాజులయ్యనఁగుఁ
డల్లచందురుఁడలమలయానిలుండు
వర్ణ్యమనుకొనువారు కావ్యపరమార్థ
మెఱుఁగలేనిపండితులంట యేధ్వవంబు ॥

తే. గీ॥ అర్థవాదముగాఁగ పదార్థమొకటి
యున్నదియు లేనిదియుఁ బట్టియొక్క విషయ
మును కైకొనిరెల్ల శ్రమచేసి మనకుఁ బరము
ముఖ్యమని బోధ చేసిరి మునులు మొదలు ॥ ౪

ఉ॥ ఇంత వచింపనేల కడునేవమునం జనుజారతాపరి
శ్రాంతికి గోపకామినుల స్వాంతములన్ గుఱిచేసి దానినిం
తింతన రాని ముక్తిపదమే కద సారముగాఁగఁ దేల్చెన [టీకా
శ్రాంతము వ్యాసమౌని పెలుచన్ మఱియొండు గణింపనే

తే. గీ॥ ఒకటి చెప్పుచు మఱియు నింకొకటి దెల్పు
టన్న మనవారికి దిసహజానుభావ
మైనసొత్తనుకొందమియ్యర్థమునుండ
యుమిడియుండెను వేదములింత నిజము ॥ ౫

మ॥ ఇదియిట్లుండఁగఁ గొంతమంది తమకుం దేఁ బ్రీతియౌ దానికా
స్పదమౌనట్టుల గ్రంథసారమును సంపాదింపఁగా నెంచి త
త్పద వాచ్యంబుగఁ గబ్బముల్ నుడివి తత్త్వజ్ఞత్వమున్ జాటి నె
మ్మదికిన్ శాంతి ఘటించి రిట్టివిల సంభావింపన త్యల్పముల్ ॥ ౬

క॥ అక్కృతుల కేమి మఱియా
యాకృతులకు నేమి కర్త లెల్లఁ బురుషులై
రే కాని స్త్రీజనులలో
నేకొంచెము కాని లేమి యెట్లెడలన్ ॥

ఉ॥ కారణమేమనంగమన కాలమునందు నెకాకమున్న సం
సారిఖులాత్మసంసరణసాగరమీఁదుటయం బెగాని వి
ద్యారమణీమణీహృదయతత్త్వమెఱుంగుటయందు లేశమున్
గూరుపరైరి నేఁపునుగోటికినొక్కఁ తెయున్న నేనుగున్॥ ౮

ఉ॥ కోటికిగాదునూటికనుకొందముపోయిన దేశియట్లువి
ద్యాటనమాచరించిననునందుఁగవిత్వముఁజెప్పదగ్గనా
క్పాటవమున్నవారెవరు? పాండితిగల్గినఁగల్గుఁగాకత
త్పాటవమబ్బ నేమియగుఁదత్పదవిజ్ఞతసాధ్యమెట్లగున్॥ ౯

చ॥ వెనుకటికన్న నేఁటి పృథివిన్ విదుషీమణులెచ్చుగాఁగసుం
డినయదనిక్క మొయటుఘటించిన [illegible] వ్యర్థమై
పసుపసువిద్దెలన్ జ్ఞానిపిపా[illegible]నరించె నెకాని బాగుచే
సినయది లేదునామదికిసీయనిపించెదువారిపోకడల్ ॥ ౧౦

తే. గీ॥ ఇట్టిమర్భిక్షుకాలమందెపుడొ పూర్వ
ముపనిషత్తులవినఁబడునువిడలతల
మానికంబులఁబోలెడిమగువయొక తె
పుట్టెమనభారతీయులపుణ్యమునఁగ ॥ ౧౧

చ॥ కలిమికిఁ తానకంబయిన కాంచనవల్లికలంబునందుగాం
తలతలమానికంబయితనర్చెడిదంగి [illegible] మహాత్ము[illegible]
కలితుఁడురంగనార్యునకుగాదికి [illegible]
సులకుననక్కజంబుమదినూ[illegible]నఁజేయు వెలందివేమిన్

తే. గీ॥ ఆపెనామంబుకనకమ్మయల్లజ్ఞాన
వతికిబాల్యమ్మునన దైవవశతసంస
రణపుమూలంబుభర్తస్వర్గతికిఁబోయె
భాగ్యవశముతప్పింపనెవ్వరివశంబు ॥ ౧౩

క॥ ఇలఁగలతరుణులకదిదు
ర్బలతాహేతువనియెల్లవారెఱిఁగినదే
తొలిబామునగలవిజ్ఞా
నలవంబునకనకమకుమనముచెడదయ్యెన్ ॥ ౧౪

క॥ ఆపదలనిసంపదలని
ప్రాపించినయపుడుదుఃఖపడిసుఖపడితా
నీపాదుసంస్మృతినిఁబడి
యేపామరుఁడేఁబరమిాదంగలఁడే ॥ ౧౫

క॥ ఆపదసంపదసంపద
యాపదగాఁదలచునట్టియనఘులువముం
డాపంబన్నదియెఱుఁగక
సోపానములన్ఘటింత్రుసుఖభూమికకున్ ॥ ౧౬

క॥ ప్రకృతమునునకనకాంబకు
వికలతకున్హేతువైనవిధురతవిద్యా
ధికృతికిసాధనమయ్యెన్
ముకురమునసెసదియజ్ఞానసుహాలముఁదెల్పెన్ ॥ ౧౭

క॥ కలిగినజ్ఞానప్రతతికి
బలమొసఁగెన్ గురులఁగొలిచివడసినవిద్యా
విలసనమది యేతదకి
మ్మలనీపొత్తమ్ముగాఁగఁ బొడమెన్ బుడమిన్॥ ౧౮

ఉ॥ పొత్తములెన్ని యోగలవపూర్వవిశేషములందునందువి
ద్వత్తములైనవారలకుఁదద్దయుబోధ్యములౌచునుండునీ
విత్తముగల్గుపొత్తములుపృథ్వినిమృగ్యములౌటదీనికిన్
విత్తములైనవారలువివేకముమైనతిసేయుటొప్పగున్॥ ౧౯

ఆ. వె॥ పేరుజీవయాత్రధోరణిసరళంబు
తప్పుగానహామతత్త్వమెల్ల
యెఱుఁగవేద్యమిట్టియెడదయేసాధ్వికిఁ
గలుగుఁబున్నెమెంతొసలుపకున్న॥ ౨౦

ఉ॥ ఈయనుపాండితీగరిమమీయమజ్ఞానవిశేషమీమహా
ధీయుతురాలివర్తనవిధేయతయోగ్యతనీతియుక్తియూం
స్త్రైయకళాప్రశస్తమువిమనఃకార్యపరాఙ్ముఖత్వమున్
ధీయుతుఁడీస్త్రిఁగనినఁదెల్లముగాఁబొడకట్టుసర్వమున్॥ ౨౧

ఉ॥ కావుననిస్తరింపకయిఁకన్విరమించెదఁగబ్బమిద్దిన
ద్భావులకున్ముదంబిడుచుభావికలార్థులభాగ్యరాశియై
యీవిపులన్యశమ్ముగనియెల్లెడలన్జయమందుగాకయీ
కోవిదురాలిపుట్టువునకున్ఫలమబ్బెడిగాతఁబూర్ణమై॥

చెళ్లపిళ్ల వెంకటశాస్త్రి శతావధాని

9-8-1925

శ్రీరామ.

బ్రహ్మశ్రీ కవిరాజు శ్రీపాద. కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారిచే రచి
యింపఁబడిన జీవయాత్రా ప్రశంసాపద్య రత్నములు

ఉ॥ కాంచనపల్లివంశమునఁగాంచనమైత్రగురంగమూర్తికిన్
గాంచనగంధిరంగమకుగాదిలికూతురుసద్గుణంబులన్
గాంచనమేయనంగఁగనకమ్మయనంగను బేరుగాంచివి
ద్యాంచితమూర్తియైన పరమాత్మమతిన్ సతిసన్నుతించెదన్॥

మత్తకోకిల॥
వింటిఁగంటిఁగవిత్వముంగడువేడ్కమీఱరచించువా
ల్గంటులన్ భువివారలెవ్వరుగానియీకనకాంబకే
వెంటనేనియుసాటిరారని వేవిధంబులఁజెప్పగాఁ
నుంటినాయమజీవయాత్రమహోన్నతిన్ గనియుండుటన్॥

క॥ గీతాశాస్త్రము వెనుకన్
సీతారామాంజనేయచిరసంవాద
ఖ్యాతగ్రంథంబిపుడీ
భూతలమున జీవయాత్రఁబోలుంబొగడన్॥ 3

ఉ॥ పద్యములెల్లహృద్యములుపండితపామరవేద్యముల్ పవి
త్రోద్యమబోధకంబులననొప్పెడు నెప్పుడునాత్మచింతయే
విద్యయటంచుఁజెప్పుగుణవిశ్రుతురాలలకాంచనాంబకా
వ్యోద్యముగారచించినమహత్తరతత్త్వముజీవయాత్రలో॥

సీ॥ సంస్కృతాంధ్రంబుల సరణియెల్ల నెఱింగి
విదుషీమణిత్వంబు వెలయఁగాంచి
పురాణవిద్యావిశేషోచితత్వంబది
సాకల్యముగ నేర్చి సౌరుగాంచి
చెన్నపురంబునన్ శ్రీకళాశాల నాం
ధ్రమున నుపాధ్యాయితను వహించి
సద్గామినరుగాఁగ నెన్నుకోఁబడుచుండి
తనదు వైదుష్యంబుఁ దనరఁజేసి॥

గీ॥ పెక్కుగ్రంథములను వ్రాసి పేర్మిఁగాంచి
సతతపరమార్థచింతయే సద్వ్రతంబు
గాఁగ నిష్ఠాగరిష్ఠయై కాంతిఁగాంచు
వినుతసద్గుణనికురుంబ కనకమాంబ ॥ ౫

చ॥ యమకము వచ్చునట్టి సమయంబున భాగవతంబుపోలికన్
గమకము రీతులన్ గనిన కాలమునన్ మనువట్టులర్థచి
త్రముగల చోటులన్ వసువుదారిని భావగభీరతన్ హరి
క్రమము న జీవయాత్రకుతుకంబు ఘటించుఁ గవీంద్రకోటికిన్॥

మ॥ మొదలుంబట్టిన దాదితుట్టతుదకున్ బోకంతయేఁ గొంకి పా
టొదవం జేయదు హాయిహాయి యనన్నై యొప్పించు నెప్పట్టునన్
బదసందర్భము బాలదండగరిమం బాళింగు బాళిం జెడిన్
జదువంబూనిన జీవయాత్రజగతిన్ సంతానముం బోలెడిన్॥ ౬

చ॥ సహజము పాండితీగరిమ సాధుతరంబు పురార్జితార్థముల్
సుహితము సర్వముఖ్యమగు చొప్పున మెప్పునగూరసజ్జనో
ద్వహనమొనర్ప నేర్పుమెయి వ్రాసిన కావ్యము జీవయాత్ర తా
నిహపరసాధనంబగుచు నేర్పడు నెల్లజగంబులన్ బ్రభన్॥ ౧

తే. గీ॥ సాధుసమ్మతముగనిట్టుసర్వమాన
వోపయోగముగాఁదత్త్వముత్తమార్థ
బోధకంబుగఁగనకాంబపొందుపఱచె
నెల్లరకుదీననానందమొసగుఁగాత ॥

శ్రీపాదకృష్ణమూర్తి శాస్త్రి
10-5-25 రాజమహేంద్రవరము.

———

శ్రీరస్తు

శ్రీభాష్యాయనమః

విషయసూచిక.

ప్రథమోల్లాసము.

—: జీవాధికారము :—

విషయము. ప్రటసంఖ్య,

ద్వితీయోల్లాసము.

—: కౌమారాధికారము :—

విషయము; పుటసంఖ్య.

తృతీయోల్లాసము.

—: పూర్వాధికారము :—

శ్రీ ర్గా మ.

శుద్ధపత్రిక.

పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు.
2	14	కందమైత్రి	కందమైత్రి
11	18	తోఁడ	తోడ
15	18	చిత్రఫలపుష్ప	చిత్రపత్రఫలపుష్ప
17	2	ఆతండున	ఆతండును
19	11	యుండిరి	యుండెను
19	13	వారినెల్ల	వారినెల్లక
20	16	నాపుడన్నంభట్టు	నాపుడునన్నంబట్టు
23	2	యానతీయ	యానతిచ్చెనన
24	15	భక్తుక	భక్తునక
27	6	గంగాదిస	గంగాలను
28	2	కర్ణికాంత	కర్ణికాన
29	3	నూతను	నూఁతను
33	21	మేకాంత	మేకాంతం
41	3	లంక్రీ	లక్రీ
42	1	మరచే	మఱచే
45	20	బ్రాహ్మణాం	బ్రాహ్మణో
47	1	హంసన	హంసను
48	13	యొసంగన	యొసంగగా
59	5	ప్రపత్తు	ప్రపత్తు
61	31	భవపాగర	భవసాగర
63	10	నాడునుసత్కృతం బడసినాడ	తిగదయ్యసత్కృతం బడసితన్న
69	3	సుది	సుదిం

పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
70	6	నంశసయ	నసంశయ
72	5	మూకన్న	మూఁకన్న
73	12	గ్రథ	గ్రంథ
74	2	పండతుఁడు	పండితుఁడు
79	14	నొకశ్రై	నొకఁడై
81	16	సహుహరు	సహకులు
84	6	ఘువిదిద్యలు	ఘునవిద్యలు
84	7	గీ॥	ఆ॥ వె॥
86	21	నిలిచినాఁడభక్తిఁ గొలిచినాఁడ	నిలుచునాఁడ భక్తిఁగొలుచునాఁడ
87	18	తదితరముతో	తదితరవిషయ
90	13	ప్రాస్తకి	ప్రాస్తికి
91	1	పరాయాణు	పరాయణు
91	18	దానిచర్చింప	దానిఁజర్చింప
96	2	భక్తింపగ	భక్తింపంగ
103	5	జవ్వవి	జవ్వని
104	17	తే॥	ఆ॥ వె॥
105	19	శృంగారంబుర	శృంగారంబున
107	3	పెద్దరిక	పెద్దఱిక
108	9, 10	ఆలించు, చాలించు	ఆలింపు, చాలింపు
113	7	శ్రీ	శ్రీ
114	4	స్వత్వ	స్వగురు
114	16, 17	పంక్తులనన్న	నిరంజనుఁడుజయంతమునకరుగును
118	2	మేను	మేమో
118	12, 13	పంక్తులనన్న	నిరంజనునకు రాజశేఖ రోగదేశనము

పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
126	3	నందబిచ్చు	నందంబిచ్చు
131	16	దూరబోకు	దూఱఁబోకు
151	1	పాత్రను	పాత్రల
151	11	వేరొండు	వేఱొండు
152	19	వాత్మ	నాత్మ
167	3	పజ్తి	పంక్తి
167	18	ంనట్లు	ంన్నట్లు
170	14	రొయుఖుంగ	రొయుఖుఁగున
175	14	చెడుఁజే	చెడఁజే
179	2	జీపుడా	జీవుఁడా
180	12	మహులుఁడే	మహులుండే
181	3	లీలలగ	లీలగ
181	8	గడుచుణ	గడచుణ
184	15	దొఁచని	దోఁచని
185	13	ఆత్మ	ఆత్మ
186	4	కల్లి	కల్ల
189	2	క్షింపగ	క్షింపఁగ
182	17	స్వస్వ	స్వస్వ
189	18	లోకులకు	లోకుల
191	6	కత్యాయని	కాత్యాయనీ
191	6	కంజంబాలు	కంజంబాలు
192	4	ప్రాణ	ప్రాణద
193	5	పూర్ణ	పూర్ణ
199	12, 13	పంక్తులమధ్య	నిరంజనుఁడగుగురుబోధమును స్మరించుచు
209	4	మూర్తులు	మూర్తులును

పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
216	16	రింప	రింపు
217	13	జెంద్రుండుడు	జంద్రుండుడు
219	1	నాశస	సాశస
219	8	సరసాప్కృతి	పదసన్మథు
223	11	స్వోక్తి	సూక్తి
272	6	నీచుంబాప	నీచుపాప
320	18	మార్జించుటు	మార్జించుటసత్
232	13	స్వోక్తి	సూక్తి
233	10	శృగా	శృంగా
233	20	దీనిజ	దీనజ
236	18	సత్స్వయము	సాంబార్చ్న
237	8	దెలుపవె	తెలుపవె
239	10	చదుపు	చదువు
241	22	బోటులు	బోంటులు
244	16	సైక్యంపుందు	సైక్యముందు
248	18	సిరసం	షిరసం
250	14	సంసారబ	సంసారంబ
251	1	మొర	మొఱ
256	[illegible]	నవనడి	నవల
265	13	[illegible]	[illegible]
266	16	బొప్పుచుంగును	[illegible]
267	[illegible]	సూడి	[illegible]
267	20	కృపచూ	కృపజూ
269	18	వ్వామి	స్వామి
280	7	[illegible]	[illegible]
281	[illegible]	[illegible]	[illegible]

పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
284	19	జనులకౌనిర్భాగ్య	వులనెల్లశ్రేష్ఠ
290	2	నెవ్వడు	నెవ్వఁడు
290	20	సత్యమె	న్యాయమె
292	8	నళిన	నాళీక
295	7	లవుగాము	లఁగావుము
302	19	బాఁకెడు	దాఁకెడు
305	8	యేలుకో	యేలుమో
308	12	ఁగెలుచు	గెలుచు
319	14	భ	భక్తి
320	10	నల్లు	నయుటు
350	17	కేసెవ	శ్రీశ్రిత
362	14	మేంతము	మంత్రము
364	11	తనతోడ	తనతోడ
371	19	చిత్తవు	చిత్తావు
379	17	పెంమచు	పెంపును
383	11	చేర	వేడ
383	20	మగుకెవ	మగుఁగవ
399	20	వ్యవ్వంబు	వ్యంవ్యంబు
407	12	యుదమునా	యుదమునవా
415	3	సవముల	సవిముల
417	17, 18	పంక్తులమున్న	శాంతివచనము
418	16	హృదయా	హృదయా

N. B. తద్భులు-తత్ జ్ఞులుగను నేముద్రణంబున వకారసకారములకును, పకారసకారములకును భేదము స్పష్టముగాఁ గనంబడదు. చదువరులు సారముగ దిద్దుకొని చదువఁగోరెదను.

అనుబంధము.

పుట.	పంక్తి.	తప్పు	ఒప్పు.
2	19	బగుటకుఁ	బగుటకు
4	3	పెంచఁగ	పెంపఁగ
24	16	గలుగజేయుగద	గలుఁగఁజేయుఁగద
29	6	హరినిపద్మా	హరినిఁబద్మా
,,	16	యుగాతప్రీతి	యుఁగాతఁబ్రీ
,,	17	మెదిఁ	మెది
36	10	ణంబుఁగా	ణంబుగా
38	5	నిడుకొని	వందిడి
41	17	గాంచు	కాంచు
45	4	జాఁమి	ఁజామి
47	3	కితర	కిఁదర
49	4	న్నబట్టి	న్నఁబట్టి
53	5	జ్ఞప్తికిత	జ్ఞప్తికిఁద
56	1-2	ఫలమగుతె	ఫలమగుఁదె
57	14	ఎన్లేపోనీ	ఎన్లేఁబోనీ
72	11	చేఁత	చేత
74	14	లరుగమి	లఱుగమి
79	19	కయగుందు	కయకుందు
86	11	మునతనయా	మునఁదనయా
89	10	మా! రామేశా	మా రామేశా
90	9	చరాణా	చరణా
91	12	పాదసూపు	పాదమూపు
,,	20	లినతద్భిన్న	లినఁదద్భిన్న
103	6	గొర	గొఅ
,,	12	[illegible]ర్మనలిపి	ధర్మమందు

104	12	మాతుడిగా	మూఁడుడిగా
107	20	భాసింప	భాసిల్ల
112	15	పడకె	పడఁకె
116	4	తత్త్వమసి	ఁదత్త్వమసి
122	12	టింపగా	టింపంగా
132	15	భ్రమసి	[illegible]మసి
138	11	జనలుం	జనమును
145	9	క॥	గీ॥
146	5	డనచు	డను చు
148	3	బ్రహ్మతేజ	బ్రాహ్మణతేజ
155	2	జరగెడు	జరిగెడు
156	15	గమపడి	గమపథ
157	10	గతము	గత[illegible]
168	19	చనిన	గనిన
178	1	[illegible]	[illegible]
,,	20	చేఁత	చేత
181	15	గాలోచిత	కాలోచిత
189	16	గడిచి	గడచి
196	15	భక్తిఁబొగడెనుక్రు	నిభక్తిఁబొగ[illegible]
201	19	గడిపె	కడపె
210	19	నుండ	ఁజేర
217	14	[illegible]	[illegible]
220	16	దోఁచమి	దోపమి
230	9	క॥	గీ॥
236	12	నెల్లుఁదెలి	నెల్లు తెలి
237	18, 19	పుణ్యాలు. . . తనకు	[illegible]ణ్యాలు . . . [illegible]
239	16	మహోనీయా	మహానీయా
250	7	ప్రాజ్ఞత	[illegible]

254	11	తోఁచ	తోఁప
259	1	శ్రీఘ్రు	శీఘ్రు
264	11	మూర్తైన	మూఁర్తైన
265	8	నినుము	గరిమె
,,	13	శాంతిని బెంచు	శాంతిఁ బెంచు
266	14	షరమదీ	పరమతీ
278	9	నఃజనియుం	మునజనిం
300	11	గడిచిరి	గడచిరి
302	14	బూఁ౹కములు	బూటకముల
314	13	తాడక్కుల్	తాఁడక్కుల్
322	1	శుద్ధమైన	శుద్ధమయిన
326	7	కష్టయుల్	నష్టనుల్
,,	9	పోకలఁ	పోకలుఁ
333	4	నిజ	వని
338	12	కల్బన	కల్పన
343	13	సద్గురురు	సద్గురు
345	9-10	మేమియుందోఁచకపూ-	మెద్దియేఁదోఁచినఁబూ
355	5	వెదికి	వెదకి
366	16	గురిగా	గుఱిగాఁ
376	10	రీతిత	రీతిఁద
380	4	విప్రవరా	విప్ర!హరిఁ
383	3	బనియె	బూసె
388	8	కుండునె	కుండును
390	20	హరిని నెంచు	హరి నెంచు
403	13	వాణిం	వాణీం
413	3	దోఁచమి	దోఁపమి
414	1	గోమరుఁడు	గుహుఁడోం
424	5	క్రింద	క్రింది

శ్రీ రా మ.

క॥ సాధులువినిచినశ్రీహరి
గాథలుబోధలునుగాంన్యకల్పనముననా
రాధనమొనరిచివేంకట
నాథునిసంప్రీతుఁజేసి నడపెదయాత్రన్ ॥

శ్రీ రా మ.

శ్రీరామ.

శ్రీభాస్యాయనమః. శ్రీవేంకటేశాయనమః.

శ్రీశారదాగురుభ్యోనమః. శ్రీమత్పరాభట్టారికాయైనమః॥

పీఠిక

గణపతికిని వాణికి
శ్రీగౌరీపతికి భక్తశేఖరగతికిన్
శ్రీగరుడవాహనునకున్
శ్రీగురుమూర్తికిని భక్తి జేజేజేజే ॥ ౧

శ్రీరఘుకులసోమంసీ
తారామం జీవ దశరథాత్మజ మాద్యమ్
సారాకారం సకలా
ఘారం వాయ్వాత్మజవరదం భజ సతతమ్ ॥ ౨

క॥ వరదుఁడు నాగాభరణుఁడు
పరమాప్తుఁడు యోగినుతుఁడు బ్రహ్మాంబచలా
కరుఁడును బిల్వప్రియుఁడగు
నిగుమలహరిహరుఁడుమమ్ముఁదీరము జేర్చున్ ॥ 3

క॥ సంకల్పపంకజాతక
శంకుఁడు జీవుండు కర్మలాంఛనుఁ డంత
శ్శంకోపార్జితదేహుఁడు
వేంకటపతిసర్వమనుచు విశ్వము మఱచున్॥ ౨

క॥ శేషాచలపతికిన్ స
ద్భాషలుగా భక్తికావ్యముల్ రచియింపన్
దోషంబుల నరయుట కవి
దోషాకరులకును జెల్లదు సకలభూషా ॥ ౩

క॥ కందము కందంబై యా
నందంబున నించు గుణనిసందనుల సదా
విందగుఁ గవిజనముల చెవి
కిం దగుఁ బరిపూర్ణబోధకే గురుమూర్తీ ॥ ౪

క॥ కందమ్ముల సందర్భ
కందమ్మనఁబెట్టి చిత్రకావ్యమ్ముల నా
కందమ్ముల కందమ్మగు
చుం దనరెడు నీదుమూర్తిఁ జూచెద నెందున్ ॥ ౫

క॥ గురుమిత్రరుచిని మెల్పఁగఁ
బరమార్థమరంద మొసఁగ భక్తాళికి మో
క్షరమానిలయం బగుటకుఁ
నరవిందంబయ్యె సహృదయహృదయ సారా ॥ ౬

క॥ గురుమిత్రచరణసేవా
చరణాతురశిష్యహృదయజలజము విచ్చన్
బరమార్థైకపరాయణ
వరభక్తాళి యమృతంబుఁ బడయుచు మెచ్చన్ ॥

ఉ॥ తిక్కనఫక్కియంద్రు కవిధీరుఁడునన్నయ పండితుండు తా
నొక్కనవదించెనంద్రురమణుల్ గొని యాడఁగ బోతనందుర
మ్మక్కప్రపూర్ణభావమున వ్యక్తులభేదములున్నె యారకా
ఫక్కినిబల్కుచంద్రు తలఁపన్ బుధకోటికి సద్రసంబులే
చక్కనిఁబాఱుచున్నఁ గవిచంద్రులచంద్రిక యాట నేకమై
మక్కువగ్గల్గఁ జేయునొగిమాన్యతఁగాంచునుదత్త్వసృష్టిచేన్॥

ఉ॥ దేహివసించుదేహమున దీనునిభంగిఁ గృశించుసం శలో
నూహజనించు సద్గురునినుత్తముఁ గొల్వఁదదీయబోధచే
నీహనశించు యోగమున నెంతయుశాంతివహించుభక్తితో
శ్రీహరినెంచు మించు భవసింధువు వేగఁదరించురాముఁడై॥

ఉ॥ కాంచనపల్లివంశమునఁ గాంచిరి రంగఁడురంగమాంబయున్
గాంచనచేల నీకృపను గన్యలమువ్వుర వారిలోనన
ఘ్యంచితరీతిఁ బ్రీతిఁ గనకమ్మని పేరిడినారు నామదిన్
నించిరి సిదుతత్త్వమవనిన్ననుఁ బ్రోవగఁనిన్నుఁజూపి చా
లించిరి జన్మముల్ మఱలలేవు భవాబ్ధినివారిసివ దాఁ
టించిరి మేలుమేలు ప్రకటించెద నీచరితల్ బుధాళియా

లించి సుఖించి యెంచి యవలీలఁగసాధులలీల నిన్నుబూ
జించి తరించి శాంతినిభజించుచుఁ జల్లగఁజూచినన్ను దీ
వించి ముదమ్ము పెంచఁగఁ బవిత్రతఁగాంచెద లోననిన్ను ధ్యా
నించెద నేర్పుమైభవము నీకృపదాఁటి సదామదిన్ వినో
దించెద సద్గురూక్తులఁ ద్వదీయపదాబ్జ మధువ్రతంబనై॥

గీ॥ దుష్టకీర్తనకాంతారదూరగమన
పాంసులయగు వాక్కుఁ బరిశుభ్రపఱుతు నీక
హరికథాలాపగంగ రంగమ్మతల్లి
హేమకల్పకవల్లి సాధ్వీమతల్లి॥ ౧౩

ఉ॥ రాముఁడుసద్గురుండు రఘురాముఁడుతండ్రిభవాబ్ధిదాఁటుచో
రాముఁడుకర్ణధారుఁడు విరామమునిచ్చునురాముఁడాత్మకున్
రాముఁడు సర్వకాముఁడుడు రాజిలుసర్వముఁదానయాపరం
ధాముఁడు నిత్యరక్షనిజధర్మముఁబాయనిభక్తకోటికిన్॥ ౧౪

ఉ॥ కోరిభజించుసాధులకుఁ గోవిదులుజ్వలపూర్ణతత్త్వమున్
సారపువాక్కులం దెలిసి శాశ్వతసౌఖ్యమునిచ్చిప్రోచుచున్
బారముఁజేరునంతకు నపారకృపాకరిదృష్టిచే సహా
స్రారమునందునిల్పఁగలశాస్త్రులసాటిరావంచుఁ ధారుణిన్॥ ౧౫

క॥ బాల్యంబున నెట్టిబోహరి
కల్యాణ గుణములఁ బలుకఁ గలిగితి నవి సా
కల్యంబుగ నేఁడిటకై
వల్యామృతపానకలనఁ బల్కెద భక్తిన్॥ ౧౬

క॥ అచ్ఛపుభక్తిని ధీరుం
డిచ్చరితముఁ జదువ ముక్తియే సిద్ధించున్
సచ్చరితుల నడవడి గని
యుచ్చైఃపద మందుచుందు రుత్తములెందున్ ॥ ౧౭

క॥ అది గురుముఖాబ్జపదకౌ
ముది యీదృగ్బోధసారపూరితమోక్షా
స్పదమగుశ్రీహరికరుణా
ర్ద్రదృష్టిసంపూర్ణవృష్టి రహిఁదోఁప్పడఁగన్ ॥ ౧౮

క॥ జీవుఁడు ముక్తిం గనియెడు
త్రోవల నన్నింటి భక్తితో వర్ణింపం
గా వ్రాసెదఁ గావ్యంబు సు
ధీవర మానసగమన మదియ యొనరించున్ ॥ ౧౯

కథాసంగ్రహము

క॥ అంబాతనయునిగజముఖు
లంబోదరువిఘ్ననాథులక్ష్మీగణనా
థుం బ్రహ్మపదవినిడిప్రో
వం బ్రార్థించెదనుభక్తవత్సలుసతతమున్ ॥ ౨౦

ఆ-వె॥ పరమహంసవేద్య పదహంసకోజ్వల
హంసయాన రాజహంసయాన
నలినభవునికొమ్మ నారాయణుని కోడ
లమ్మ లోకములకు నాత్మ వహాతు ॥ ౨౧

శారదరాత్రి నిండుచందురుండు పండువెన్నెల గాయు
చుండెను. సోమశిలాక్షేత్రంబునఁ గార్తికోత్సవదీపంబులు
సహస్రంబులుగ వెలుంగుచుండెను. జనులు కోలాహలంబుగహర
హరమహాదేవ యనుచు సోమేశ్వరుందర్శించుచుండిరి. ఆలయ
మునంటి యిసుకతిన్నెలనడుమఁ దేటనీటితోఁ బినాకినీనది పాఱు
చుండెను. అయ్యేటియొడ్డున దేవళమునకనతిదూరంబున వైదిక
జనంబులు సంజవేళల ననుష్ఠానంబులు సేయు నాతితిన్నెపై నొక
యోగిని దీర్ఘాలోచనతత్పరయై యుండెను. అట్లొకింతసే పొం
టరిపాటుననుండి తనలో "నెన్నిచదివిన, నేమినేర్చిన, నెంతయున్న
నేమిప్రయోజనము? చిత్తశాంతియు నానందమ్ము లేనిజన్మమ్ము
వమ్ముగదా! ఈ సంసారదుఃఖసాగరంబుఁ దరించుమార్గం బేమి?
గురుమూర్తికరుణలేక సుఖమార్గంబలవడదని పెద్దలందురు.
నాకట్టి మహానుభావుదర్శించుసుకృతం బెట్లుసిద్ధించు. ఆపాదమస్త
కంబుఁదపింపఁజేయు నీసందేహధవానలం బేఘనుఁడు తన
బోధామృతవర్షంబున శాంతింపఁజేయునోకదా! అట్టివాఁడెందుండు
నో నాకేమియుం దోఁచకున్నది. భగవంతుండె నాకొక్కదారిఁ
జూపవలయు" ననుకొనుచుండెను.

అత్తఱి జ్ఞానాంబయను బాలిక యొకిత్తుక మెల్లనవచ్చి
యాయోగినీమణికి నమస్కరించి "తల్లీ నీ వెవ్వరవో నేనెఱుంగను.
నీవు లక్ష్మివో! పార్వతివో! సరస్వతివో! నిన్నుఁజూచిన

నాటినుండియు నీకుంబరిచర్యనొనరించుచు నీచెంతనుండిన నాకు సకలార్థంబులు సిద్ధించునని తోఁచుచున్నది. సోమేశ్వరుండును నిన్న స్వప్నంబునఁగనఁబడి నాకటులనానతిచ్చెను. నేను ప్రత్యహంబు సోమేశ్వరునకుఁ దోమాలియలు రచియించి సమర్పించుచుందు. నన్ను జ్ఞానాంబ యందురు. దాసురాలింజేసికొను" మని ప్రార్థించె. అదివిని యాకాంతారత్నంబు "అమ్మా! నిన్ను జూచిన నాకును బ్రియంబుగలుగుచున్నది. నేనే గురుదర్శనంబు గాంక్షించుచుఁ జిత్తశాంతి గుదరకయున్నదాన, నీకేమియొనరింపఁగలుగుదు" ననియెను. అంత జ్ఞానాంబయు "తల్లీ! నీతోడన నేనుందును. వలదనకుము. ఇతరచింత లేదు. నీకుఁగలుగు ఫలంబే నాకునుజాలును. చేకొను" మని యర్థించె. "ఇది దైవయోగంబుగ నున్నది. నిన్నుఁ బ్రియంబునఁ జూతు నేనింతియ యిప్పుడు చెప్పఁదగినమాట" యని యాకాంతారత్నంబు పల్కుచుండఁ బైనుండి వాయువశంబున వీడిపడిన మబ్బు తునకయో యననొప్పు నొక్క హంసరాజంబా యంచయానచరణాతలంబునకువ్రాలి మోమెత్తి మనుజభాషణంబుల "నన్యనీరంబొల్లక తోలకరి చినుకులకై యెదురుచూచుచాతకంబుం బలె గురుబోధామృతమునకై తపించు నోసాధ్వీమణీ! నీకుశుభంబగు. ఏలచింతిం చెదవు. నీకుఁబరమేశ్వరియనుగ్రహంబున మనోరథసిద్ధి శీఘ్రంబ యగు" ననియె. ఆయంచపలుకులాలించి యాకాంతామణి యచ్చెరువంది "హంసరూపంబున నాకు శుభసందేశము

తెలుపనున్న పుణ్యమూర్తీ! నీ యాగమనప్రకారంబు నీ మాటల తెఱంగును నాకు నబ్బురపాటు నానందంబు గలిగించు చున్నవి దయగలదేని నామదిలోని కొఱదదీఱు త్రోవ నీ వెఱుంగుదేని నాకుం దెల్పు" మని యడిగెను. ఆహంసరాజంబు నాసతీమణి సమ్మానింపఁ జెంతనున్న తిన్నెపైఁ గూర్చుండి యిట్లని చెప్పఁ దొడంగె.

"అమ్మా! నీ తత్వజిజ్ఞాసకు మిక్కిలి యానందించితి. నీ వంటిమహానుభావకు నాయెఱింగిన యుత్తమవిషయంబుం దెల్పు టయె పరమధర్మంబు జన్మపావనకరంబుం గావున నేనిప్పుడొక్క వృత్తాంతంబు నీప్రయోజనంబున కనుకూలమగుదానిం బ్రకటింతు. సమాహితవై యాకర్ణింపుము.

శ్రీచరణ శ్రీశరణసేవాచరణపరాయణ సకల సరస సుకవికేసరివిరాజితంబై భారతీక్రీడోద్యానంబునాఁ బరఁగుభరత ఖండంబున నాంధ్రదేశంబున శేషాద్రియను నొక్కమహీధరంబు గలదు. దానికాద్యంతంబులై యెఱమల నలమలలొప్పు. ఆ రెండుకొండలనడుమ సకల సంపదలచే విరాజిల్లు కళ్యాణపురంబను నపరనామంబుగల యానందపురమును రాజధానిగఁ జేసి కొని రాజశేఖరుఁబోలు రాజశేఖరుఁడను రాజు పరిపాలించుచుం డెను. ఆరాజశిఖామణికి సుదర్శనుఁడను మంత్రియు ధర్మాంబ యను ధర్మపత్నియుఁ గలరు.

ఒకసమయమున రాజశేఖరుండు వేంకటాచలయాత్రఁ జేయ నిచ్ఛగించి ధర్మాంబా సుదర్శనులతో బయలుదేఱి స్వామిసన్నిధిం జేరెను. శ్రీనివాసులఁద్రికాలార్చనల సేవించుచున్న యారాజశేఖరుండు యాతాయాతజనంబులచే నచటికనతిదూరంబున జాబాలితీర్థంబునజయంతాశ్రమంబొండుకలదనియు నందుఁబరమహంసయనుమునీంద్రుండు వసించుననియుఁద త్త్వముదెలుపుటలో నతఁడసమానుఁడనియు విని యామహర్షింజూడనేగెను. ఈతఁడేగునప్పటి కాపరమహంసయుఁ గొందఱుభక్తులకుఁ దత్త్వంబు కరతలామలకంబుగ నుపన్యసించుట గాంచి, తన జన్మముసార్థకంబుగనెంచి, భవంబుమించనుత్సహించి, మంత్రియుభార్యయుఁ దన్ననుసరింప, మునికి సాష్టాంగప్రణామంబొనర్చి యొరగనిల్చి యంజలిఘటియించి "స్వామీ! నిరంతరవిభవాబ్ధి మునింగి దరిగానక తపియించునీదీనుని నీకటాక్షవీక్షణంబను తెప్పచే రక్షింపవే. ఇహసౌఖ్యములన్నియు, దుఃఖసంతాపంబులే యగుట నెఱుంగనేరంబున యున్నైతిని. అనిత్యమైన కాయముతో నిత్యానంద మార్గము నన్వేషింపవలయుఁగదా! సంపదలరోసితిని. విషయములవిసిగితిని. తత్త్వమర్థించితిని. కావునఁ బరమపదంబొసఁగి ననుబరిపాలింపవే మహాత్మా" యనిదీర్ఘస్తుతులతో వేఁడికొనెను. మునియు నతనిపలుకులయందలి సత్యమెఱింగి మహాత్ములమనంబులతికోమలంబులగుట నారాజుంగరుణించి చేరఁబిలిచి లలితవాక్కులచే ధర్మాంబకు సైతము [illegible]

నెఱింగించెను. అంతట ముప్పురునాతనికినమస్కరించి యమ్మహా నుభావునుపదేశంబునఁ గృతార్థులుగాఁదలఁచి మంత్రంబర్థింప నతఁడనుగ్రహించె. ఐదుదినము లాయాశ్రమంబున నివసించి బోధాకరుఁడగు నప్పరమహంసయనుగ్రహంబున విగతమోహులం డై రాజునిజస్థానంబునకుఁబోఁదలఁచి,యాతనియనుజ్ఞవడసిపయన మయ్యెను. మార్గమధ్యమున మంత్రియుఁదాను నమ్మహానీయుం డొనర్చినబోధలఁ బ్రశంసించుచు నీయాత్రచేఁ దమజన్మము సార్థక్యముగాంచెనని యెంచుకొనుచుఁ బూర్వమువలె వ్యావహారిక మైనమిత్రత్వమేకాక యిఁకనమ్మహానీయునిచేఁ గలిగినపారమార్థికమైనస్నేహము కూడఁబోషించుచు జగమున నిందాస్తుతుల గణింపక యుండవలయుననుకొనుచు నిజపురంబునకరిగిరి.

వేంకటాచలయాత్రనుండి వచ్చినసంవత్సరములోపల ధర్మాంబకొక్కనందనుండుదయించెను. ఆబాలునకుఁ దండ్రినిరంజనుఁడని నామకరణంబొనర్చెను. ఐదేండ్లప్రాయమున నొక్కనాఁడు నిరంజనుండుమంత్రియొద్దకేగి తన్ను జనులునిరంజనుండని యేల పిలిచెదరు ? ఆనామంబునకర్థ మేమని యడిగెను. మంత్రియు నబ్బాలునితో నిరంజనుండనఁగా శివుఁడనియుఁ బాపరహితుండగుట నాపేరతనికిఁగలిగినదనియుఁ జెప్పెను .అట్లైననేనుశివుఁడనా యనిబాలుఁడడిగెను. మంత్రియుఁ "నాయనా శివుండుదేవుండగు. మనముజీవుల"మని ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. అంతనక్కుమారుండు తానుదేవుఁడుకాఁడుగావునఁ దన్నందఱు శివుండనిపిలువవలెనని

చెప్పుచురాఁగ నందఱాబుధులతని గారాబమున నల్లిజీవుఁడని పిలు
చుచుండిరి.

విద్యాభ్యాసమునకుఁ దగినవయస్సు వచ్చిన కుమారుం
గాంచి తండ్రి గురుముఖమున గురుకులమున విద్యనభ్యసించినఁ
గాని పరిపూర్ణుఁడుకాఁడని శుశ్రూషావిధుల బోధించి నిరంజ
నుని సుశీలుఁడను పండితునికడకనిపెను. ఆస్థానపౌరాణికుండగు
నారాయణభట్టుతన తనయుఁడగు నన్నంభట్టును రాజనందనునకు
సహాయార్థము పంపెను. నిరంజనుఁడట నచిరకాలముననే తండ్రి
ప్రోత్సాహమున సకలవిద్యలను సంప్రదాయానుసారంబుగ నభ్య
సించుచున్ననులోకసంగ్రహబుద్ధిగలవాఁడగుటచేలౌకికవిద్యలను
మతాంతరము నన్వేషించుకోర్కె గలవాఁడుగ నుండెను. రాజ
కుమారుండగుటచే రాజాజ్ఞనుల్లంఘింపఁజాలక తనకుఁజెలికాఁ
డైనయన్నంభట్టు విద్యలం బ్రవీణుఁజేయనెంచి తనతోఁజదు
వుటమాన్పించి యితర గురువులయొద్దకుఁ బోయి విశేషం
బులు నేర్చువఁ బ్రోత్సాహపఱచెను. అతఁడావిద్యల నెఱిఁగి
వచ్చినఁ దానాతని సాయంబున లోకంబును సంస్కరింపఁదలఁచి
కొని యుండెను.

తనవిద్యాభ్యాసము పూర్తియైనతోడనే నిరంజనుండు
గురుననుమతినిఁ బొంది నిజగృహంబునకరుగుదేఁగాఁ దండ్రియు
సమ్మదంబంది తానిశ్చయించుకొనినటులఁ గుమారునిపై రాజ్య
భారము మోపి తానుభార్యాసహితముగఁ బరమహంసాశ్రమము

నకుఁ బోసమకట్టి మంత్రినిఁ బిలిచి "నిరంజనుఁడు బాలుఁడు రాజ్యపరిపాలనభారమంతయునీది. నేను శాంతముగఁ బరమహంస సమీపంబునఁ గాలంబుంగడిపెద. నీవంటిమిత్రుఁడుండుట నేను నిశ్చింతగ మునిజనసన్నిధి నాత్మానుసంధానము గావింపనవకాశ ములభించెనని చెప్పి రాజ్యమును, నిరంజనుని సునర్మనున కొప్పగించిభార్యాసహితుఁడై జాబాలితీర్థమున కేగెను.

ఇటసుదర్మనుఁడు రాజచక్రముద్రిప్పుచుండ నిరంజనుఁడు పరోపకారమునందును విద్యాగోష్ఠియందును గాలముగడపుచు రాజ్యమేలుచుండెను. రాజకుమారుఁడుయుక్తవయస్కుఁడైనం దున వివాహముఁజేయుభారము తనపైనుండినందున మంత్రిసత్త ముఁడు రాజకుమారుని మేనమఱఁదలగుబుద్ధిమతిని వివాహమా డుమని ప్రోత్సాహపఱచెను. రాజనందనుఁడందులకునవ్వి వివా హముతనకు ముక్తికంతరాయంబనియు, విషయసుఖంబులునరక హేతువులనియుఁ, బరోపకారమునజన్మముసార్థక్యముఁజెందునని యు భూతదయయే ప్రధానముగనుండవలసినగుణమనియు, సం ఘమిట్టి యధమస్థితి యందుండఁదాను వివాహమాడుట యస మంజస మనియు, బ్రహ్మచర్యమునందే తనజీవితము గడపనిశ్చ యించుకొంటి ననియుఁ, జెప్పెను. మంత్రి యామాటలవిని తా నెంతబోధించినను బ్రయోజనముఁగానక బాలుని కేమియులోక జ్ఞానములేదనియు, నతనిమనస్సుత్రిప్ప గురువులెవ్వగుదురనియు నిశ్చయించి తానిజాబాలితీర్థమునకుం గొంపోయెను.

రాజకుమారుఁడు తలిదండ్రులకు నమస్కరించి పిదపఁ బద్ధాసనస్థుండై యున్న పరమహంసపాదంబుల కెరఁగి "మహాత్మా మాతలిదండ్రులందరింపఁ జేసినమీకరుణ నాపైఁగొంతఁ బ్రసరింపఁ జేయుఁడు. ఏమహత్కార్యములఁ జేయుటచే జీవుండీభవవార్ధిఁ దరించు. గమ్యస్థానంబెయ్యది యెఱింగింపవే" యనుఁడు నప్పరమహంస "బాలకా! స్వాత్మధర్మము నిర్వహించుటలో జనకునింబోలు నీజనకుఁడే నీసందేహముల నన్నిటిని దీర్పఁగలండని" యానతిచ్చెను. రాజశేఖరుండు తన్నర్థించిన కొమరునకు గృహస్థవిధుల నుపదేశించి యింటనుండియే ముక్తిని సాధించుమార్గము బోధించెను. తల్లియుఁ దన మేనకోడలగు బుద్ధిమతి బుద్ధమతియనియు నతనికిఁ దగినదనియు నామెను బరిగ్రహింపుమనియుఁ జెప్పెను. నిరంజనుం డాబోధలవిని తనకన్నులపొరలువిచ్చినట్లు స్వస్వరూపానుసంధానంబున సర్వసిద్ధులంబడసెను. ప్రపంచమునంతయు నూతనముగఁ గనుఁగొనెను. రాజకుమారుఁడు తత్త్వబలసంపన్నుండై యానందపురమునకు మరలివచ్చి సుదర్శనుఁడు సంతోషింపఁ దల్లిచెప్పిన బుద్ధిమతిం దనకు ధర్మపత్నిగ గ్రహించెను.

నిరంజనుఁడు వివాహము చేసికొనిన వార్త దేశాంతరము ననున్న యన్నంభట్టు విని రాజనందనుని యొద్దకు వచ్చి "ఏమోయీ మనము లోకసేవఁ జేయ జీవితమును నియోగింప నెంచినమాటల వ్యర్థపుచ్చితివి. నిన్ను జూడ మునపటివాఁడవు కావని తోఁచుచున్నది. నీవు పూర్తిగ మాఱిపోయితివి, మఱచితివి. మఱచితివి ఈ

నడుమ జాబాలితీర్థమునకుఁ బోయివచ్చితివఁట. అచటిపరమ హంస సామాన్యుఁడుకాఁడని వింటి. నీవుతప్పక తత్త్వోపదేశము నాతనివలనఁబొందియుందువు కాఁబోలు. ఆతని దర్శించునంతటి పుణ్యము నాకులభింపదయ్యెఁగదా!" యనుచుండ నిరంజనుండు "ఔనౌను. ఆతఁడు శివపరావతారము. రాజశేఖరుండొట మా తండ్రి యాతనిం జేరఁగలిగెఁగాని యితరులెట్టులోపుదురు. తదా త్మజుండనగుట నాకునమ్మహాత్ముని దర్శనములభించె"నని యూర కుండెను. అన్నంభట్టు రాజకుమారునితో "మిత్రమా! మనము యావజ్జీవము చెలికాండ్రుగనుండ నిశ్చయించుకొంటిమి గదా! నీవు తత్త్వసిద్ధిం గాంచియుండ నేనిట్టి యజ్ఞానదశయందుండిన మన కెట్టులు సఖ్యముపొసఁగు. నాకును జ్ఞాననేత్రంబుం బ్రసా దింపవే" యనుడు నిరంజనుండు తాను యాత్రార్థము మఱు నాఁడు భార్యాసహితుండై బయలుదేఱునట్లు చెప్పి యాతఁడు కూడఁ దనతోవచ్చిన యెడలఁ ద్రోవలో నావకాశముగఁ దావిన్న బోధలనెల్ల విస్తరించెదనని చెప్పెను. అన్నంభట్టందుల కంగీ కరించెను.

మంత్రియగుసుదర్శనుండు వృద్ధుండగుటచేతను, మాంత్రి త్వమునకుఁదగిన లక్షణంబులచే నన్నంభట్టొప్పుచుండుటచేతను, నిరంజనుఁడన్నంభట్టును మంత్రిగానియమించి తానుగోర్కియాత్రలఁ జేసికొని తిరిగివచ్చువఱకు రాజ్యమును సుదర్శనునికొప్పగించి మిత్రునితోఁడను గళత్రముతోఁడను దీర్ఘయాత్రలకు నిర్గమించి

తీర్థంబులసేవించుచు నాయాక్షేత్రంబులందలి మాహాత్మ్యంబుల నెన్నుచు ముక్తులసందర్శించి ప్రశంసించుచుఁ గాలంబుగడపు చున్నాఁడు.

జయంతాశ్రమంబునఁ బరమహంసయు, రాజశేఖరుం డును సాధుబృందసేవితులై యున్నారు. నీవునావెంటవచ్చితి వేని నిటఁగొనిపోయెద.

ఆపుణ్యాశ్రమంబున నమ్మహనీయులవలన నీకుసర్వసంశ యంబులు వీడి స్వస్వరూపజ్ఞానంబు కలుగు నని హంస చెప్పిన ప్రత్యక్షకథావిధానంబున కాసాధ్వీలలామ యద్భుతా నందంబులఁబొందుచు "ఆడఁబోయినతీర్థ మెదురయ్యె నన్నట్లు నామనోరథంబునకనుకూలంబగుస్థానంబును మహనీయుల నెఱిం గించితివి. నాకొండుశంకయు నాలోచనయులేదు. నన్నాజయం తాశ్రమంబునకుం గొనిపొమ్ము. పుణ్యంబుఁ గట్టుకొమ్ము." అనుచు లేచి యయ్యండజంబునడుగులజాడంబడి జ్ఞానాంబత న్నువెంబడింప నమందగమనంబున దేవతాజవాతిశయంబునఁ జెల్లవాఱువఱకు జయంతాశ్రమప్రాంగణముం జేరెను.

ప్రశాంతంబగు నుపవనంబున మనోహరకాసారతటం బున విరాజిల్లువిశాలపర్ణశాలయు, పల్లవిత బహుచిత్రఫలపుష్ప విరాజితంబగు నారామంబుం గాంచిరి. ఆశ్రమంబున బ్రహ్మచా రులు ప్రభాతంబున నుచ్చైస్స్వరంబున భగవద్గీతాపఠనంబుఁ,

శ్లో॥ శాంతాయ సాధువరదాయ పరాత్పరాయ
గోపాంగనాహృదయపంకజ భాస్కరాయ
యోగీంద్రవేద్యనటనాయ భవప్రియాయ
ధర్మాయ ధర్మనియమాయ నమోనమస్తే॥ ౧

శ్లో॥ నందాత్మజాయ నళినాయతలోచనాయ
దుర్యోధనాదినరవైరికృతాంతకాయ
రామానుజాయ పరితోషితదేశికాయ
ధర్మావలంబనధియా మహసేనమస్తే ॥ ౨

శ్లో॥ శ్రీవేంకటేశాంఘ్రియుగాశ్రితానా
మస్మాక మానందభుజాం గురూణామ్
సత్సేవకానాం భవతారకాణామ్
కిందీయతే దీనజనేన కావ్యమ్ ॥ 3

ఇట్లొనరించుచుండఁ దత్పరయై నిలువంబడియె. ప్రార్థనా పర్యవసానంబునఁ బల్లిపలుకఁగలుగుటఁజూచి హంసయుఁబంగారకముందుఁజేయునదియుంగాసకి దిగ్భ్రమఁజెంది యుదయించుచున్న మిత్రమూర్తిం ధ్యానించుచుండె.

అంతలో లోపలసమాధిఁజాలించి కన్నులు తెఱచి పరమహంసయొక్క బ్రహ్మచారినిఁబిలిచి యాంగణమునందున్న యోగినామణిం దోడ్కొనిరమ్మని నియమించెను. ఆవటుండువచ్చి నమస్కరించి యాసతీమణిని లోనికిఁ దోడ్కొనిపోయెను. జ్ఞానాంబ

వెంబడింప నామె యటకరిగి వినయాద్భుతంబులు సందడింప నా
పరమహంసకు నమస్కరించెను. ఆతండును దల్లీ! శారద! కృతా
ర్థురాలవయితివని యాశీర్వదించెను. అంతలోఁ దనధ్యానంబు
నుండివిరమించి రాజశేఖరుండును బరమహంసకు వందనం బాచ
రింపవచ్చెను. పరమహంస యాతనింజూచి "రాజశేఖరా! నిన్నటి
దినము సాయంసంధ్యోపాసనాంతంబున మనము ప్రస్తావవశం
బున ననుకొనిన దీపుణ్యశీలయ సుమా!" యనెను. శారద లేచి
రాజశేఖరునకు నమస్కరించెను.

అంత సూర్యోదయంబగుటయు, నమ్మహనీయుఁడు శార
దకు మంగళస్నానాదికంబు గావింపం, దగువారలనియమించి
మంచిముహూర్తంబునను పదేశవిధిస్వస్వరూపనిరూపణ సమర్థం
బగు విజ్ఞానంబు గటాక్షించి యాశీర్వదించె. సకలవిద్యాస్వ
రూపిణియు, వాగ్వధూచూడామణియు ననందగు నాశారదగురు
కటాక్షమాత్రంబున స్వస్వరూపంబుం దెలిసికొని సర్వసంశయం
బులడంగ నిర్విచారంబుగ నయ్యాశ్రమంబున జ్ఞానాంబ శుశ్రూ
షసేయుచుండెఁ దపంబొనరించుచు సుఖంబుండె. జ్ఞానాం
బయు సమయోచితముగ శారదాబోధామృతంబున సంశయ
దవానలం బార్పుకొనుచుండె.

ఇట్లుండఁ గొండొకదినంబునఁ బ్రభాతసమయంబున జపా
వసానంబునఁ బ్రతీహారియొకండు వచ్చి రాజశేఖరునితో

“మహాప్రభూ! రాజకుమారుండు సపరివారుండై తీర్థయాత్రలం
బూర్తిగావించుకొని తెల్లవాఱునపుడు దుంబురుకోనవిడిసి తత్తీ
ర్థంబునఁ గృతస్నానుండై పరివారంబునక్కడనయుంచి తానును
భట్టమహిషియు, నన్నంభట్టారకుండును దమదర్శనార్థము వచ్చు
చున్నార”ని విన్నవించెను.

పరమహంసరాజశేఖరు లానందించిరి. రాజనందనుండు
బుద్ధిమతియు, నన్నంభట్టును గతిపయవైశ్వాసిక పరిజనమాత్ర
పరివృతులై పెద్దలకు నమస్కరించి యాశీర్వాదంబులంబడసి లోని
కింబోయి ధర్మాంబకు వాసవంబాచరించి వచ్చి యానందయును
బరమహంసలఁగొలిచి కూర్చుండిరి.

ధర్మాంబ బుద్ధిమతిని లాలించి, యన్నంభట్టును గుశలం
బరసి, నిరంజనుని తీర్థయాత్రావిషయంబులడిగెను. నిరంజనుండును,
తానును భట్టమహిషియు [illegible] కోలందిదిన్నులోనే యన్నంభట్టు తన
యొద్దకువచ్చుట మొదలు [illegible] విషయంబులెఱింగించి మార్గాదిస్థ
స్థలంబుల విశేషంబుల వర్ణించి యన్నంభట్టునకుఁ దానొనరిం
చిన బోధలను గూర్చియుఁ జెప్పెను.

అంతట [illegible] యనుష్ఠానంబునకు [illegible]
బులం బరమహంసయోగానంధులు. దేవతలు [illegible]
జ్ఞానాంబా [illegible] యుపదేశమునకువచ్చి [illegible] సమస్క-

రించి వారలసన్నిధిం గూర్చుచుండెను. నిరంజనుం డమ్మహాను
భావకు వందనం బాచరించెను. అతని వెంటబుద్ధిమతియు, నన్నం
భట్టును శారదకువందనంబులాచరించి దీవెనలువడసిరి. రాజ
శేఖరుం డమ్మహానుభావురాలి విజ్ఞానవిశేషంబును, యోగాను
భూతియుఁ బ్రస్తుతించెను.

శారదాపరావతారంబుంబోలె వెలుంగు నీనారీమణి
యెవ్వరో మహనీయురాలివృత్తాంతం బేమి యని యన్నంభట్టు
తనలో యోచించుచుండెను. అంతలో బ్రహ్మానందంబుగ వీణా
గానంబు సేయుచు నారదుండచ్చటకు వచ్చెను. గోష్ఠి యెల్ల
లేచి నమస్కరించి నారదుంబూజించి యర్ఘ్యాసనంబునఁగూ
ర్చుండఁబెట్టి పరివేష్టించియుండిరి. నారదుండు పరమహంస
రాజశేఖరులం బ్రశంసించి, ధర్మాంబంగటాక్షించి మ్రొక్కిన
వారినెల్లదీవించి శారదాంబను సబహుమానంబుగఁ జూచుచు
నిట్లనియె. "ఈగోష్ఠి నాకు నేత్రపర్వంబుగా నున్నది. తాను
నున్నాగ్రహంబుఁ గనామిమ్ముఁ గాంచుట. ఎట్లన నేటియుదయం
బుఁ బ్రహ్మలోకంబునఁ బితామహునిం గాంచి లోకంబునఁ
గలివ్యాపకంబుచే వాటిల్లిన యధర్మంబులకు వగచి యక్క
డక్కడ ముక్తికాంక్షులై పరిత్యాగాన్వేషణ నిరతులైన వారలకు
శరణం బేమియని యడిగితిని, నన్నుఁ గౌగిలించి పిలిచియిట్ల
నియెను. "వత్సా! అజ్ఞానాన్ధ్యంబైన యీకలియుగంబున జ్ఞా

సుపులకు విజ్ఞానంబొసంగుటకు జయంతాశ్రమంబు గల్పింపం బడియె. అయ్యాశ్రమంబున నాదిశేషుండే పరమహంసగా నవతరించె. కలియుగంబున నారాయణుండే వేంకటేశుండై శేషాచలంబున జాబాలితీర్థంబుననున్న యీ జయంతాశ్రమంబుం గటాక్షించుచుండు. ఆపరమహంసశిష్యుండగు రాజశేఖరుండు రాజశేఖరుండె. పరమేశ్వరుండు రూపరహితుండయ్యు బహురూపధారిగాఁ గ్రీడించుట సహజంబుగదా!" నిరంజనుండు నారదుని మాటలాలించి "ఋషిపుంగవా! అస్మద్గురుపరంపరా ప్రభావ ముబాముపర్ణింపవినుటచేధన్యుండనైతి" నని నమస్కరించెను. అన్నంభట్టు నిరంజనునివైపు చూచెను. నారదుండు దిగాంచి "నీ సంశయంబు నేఁడీర్చెద. ఈశారదచరిత్ర వినంగుతూహలపడుచున్నాఁడవు. ఈమె దివ్యచరితంబంతయు సర్వజ్ఞమూర్తులైన పరమహంస రాజశేఖరాదులెఱుంగుదురు. నీసంప్రశ్నంబునకు సమాధానంబగునట్లుగ నేఁడేనలినభవునిచే విన్నవాఁడనగుట నీశారదదివ్యచరితంబుఁగీర్తించి సంతుష్టాంతరంగుండనగుదును" నాపుడన్నంభట్టు మహాప్రసాదం బనియెను.

నారదుండంతట "నీశారద పూర్వభవంబున సకలవిద్యాస్వరూపిణియగు సరస్వతీదేవి నీమంతంబున జీవమానయై ప్రకాశించుచుండు. చతుర్ముఖుండొకనాఁడు తనకొలువుఁజాలించి కైలాస్యంబుద్దేశించి జూడఁబోయి సర్వాలంకారభూషితయగునా జగ

న్నాత సీమంతంబున నున్న జీవమణిం బ్రతిబింబించు తనరూపంబుం
గాంచి భ్రమఁజెంది "ఏమేమి! వేఱొక్క బ్రహ్మను శిరసావహిం
చితివే" యని యలుకఁబూనెను. వాణియు నందులకునవ్వి
"నాథా! నాసీమంతమణిం బ్రతిబింబితంబగు. దేవరరూపంబది కాని
వేఱుకాదు." అనిసమాధానముఁ జెప్పెను బ్రహ్మయుఁ దనభ్రాం
తికి విస్మయంబొంది "నాకుభ్రాంతియు నీకుదోషాకరత్వంబుం
గలిగింపఁజాలు ప్రకాశముంగల యీసీమంతమణికించుక జడత్వం
బొక్క ముహూర్తమాత్రంబు సిద్ధించిన బాగుండునుజుమా"
అనియెను. ఆమాటలాలించి ప్రక్కననుండు నున్న హంస నవ్వెను.
విరించి యదిగాంచి "నేఁడేలనవ్వితివని యడుగ "సర్వజ్ఞులనం
బ్రశస్తిగాంచిన దేవరకునిట్టిభ్రాంతిగలుగుటఁజూడ నవ్వువచ్చిన
దనెను. నీకునవ్వేలనున్నదా. నాయనుగ్రహవిశేషంబుననోదవినది
నీకీకించిద్విజ్ఞానంబని యెఱుంగవు. భ్రాంతిలోబాధ యించుకేని
యుఁదెలియక నవ్వితివి నీకుఁగూడఁ గొంతభ్రాంతి యాజీవమణి
జడత్వముతోఁడన యొక్క ముహూర్తము సిద్ధించిన బాగుండు
నని తోఁచెడిని." సరస్వతి యీవాక్యంబులకిఁ జిఱునగవుతో "నాథా!
ఎంతమాటాడితిరి. పరిహాసమునకన్నను మీమాట సత్యంబు
గాకుండునే. మదాశ్రయంబు నగు నిత్యప్రకాశముగాంచు నీజీ
వమణికిని, భవదాశ్రయంబై విజ్ఞానంబునొప్పు నీరాజహంస
మునకును, జడత్వభ్రాంతులు సిద్ధించుటకు నామనంబొవ్వకు
న్నయది. నాయందుఁగరుణించి యిందులకుఁ బరిహారించుమనఁగ

హోంపవే "యనుటయుబ్రహ్మ యామాటలాలించి "ఆశ్రితపక్షపా
తంబు నీకింతయొప్పునే! భూలోకంబుననాంధ్రదేశంబునం బినా
కినీతీరంబున సోమశిలాప్రాంతంబున నీసీమంతజీవమ్మ నీశిరము
నుండి చ్యుతంబై శారదనా నయోనిజయై జన్మించి, హంసా
పనీతంబై జయంతాశ్రమంబునం బరమహంస రాజశేఖరులచే
స్వస్వరూపంబు దెలిసి మనుష్యమానంబునంగల దేవముహూర్త
క్షేమంబున జన్మపరిపూర్ణతకొఱకునిలిచి భక్తులకు జ్ఞానబోధంబు
చేసి లోకంబునసపారయశంబుంగాంచి యాపరమహంస మునీం
ద్రునికరుణవలన శారదాపీఠంబునిర్మించి తిరిగి నీకుశిరోభూష
ణంబు కాఁగలదు. ఈహంసయు రాజర్షిసత్తముఁడగు రాజశేఖ
రునకుం గుమారుండై యాతనివలనన స్వస్వరూపజ్ఞానంబును
సకలసిద్ధులను బడసి సపరివారంబుగఁ దీర్ఘరాజంబుల సేవించుచుఁ
గామరూపుండై హంసరూపంబున శారదను బరమహంసాశ్ర
మంబుం జేర్చి, మంత్రియగునన్నంభట్టారకుండు తత్త్వమస్యాది
మహావాక్యములననుభవమునకుఁదెచ్చికొనినసీవునిరంజనుండవే
గాని డప్పుంటివి కావున రాజంబుగడి యాతని నిరంజననామధే
యమును లోకమునవ్యాపింపఁ జేయుచుండ నిజరాజ్యం
స్వధర్మపురస్సరంబుగ్గఁ బాలించి యార్తులకుజ్ఞానంబుపదేశించు
చు రాజధర్మంబున జయంతాశ్రమంబును రక్షించుచు నాక
డకుఁ జేరఁగలదు. కావున వీరలకుయశంబును, వీరలవలన జిజ్ఞా
సువులకు మోక్షంబును సిద్ధించును. అట్టిలోకోపకారకంబులగు

జడత్వభ్రాంతులు కేవలనిమిత్త మాత్రంబులుగాని దోషాకరం
బులు కావు." అని బ్రహ్మయానతీయవిని వారలసందర్శించుభా
గ్యము నాకెట్లులభించఁగలదని యడిగితిని. పితామహుండు
"పరమహంసరాజశేఖరులు జయంతాశ్రమంబున బ్రహ్మానుభూ
తింబ్రవర్తిల్లుచున్నారు. నిరంజనుండు సచివోత్తముఁడగునన్నం
భట్టుతో స్వధర్మదీక్ష రాజ్యంబుఁ బాలించుచున్నాఁడు. శారద,
పరమహంస రాజశేఖరులచేఁ బోషింపఁబడుచు జ్ఞానాంబ సేవిం
చుచుండ నాత్మానుభూతిం దేజరిల్లుచున్నది. వీరందఱిపుడు
జయంతంబున నున్నవారు. జాగుసేయక యచ్చికేగి దేని యందఱ
నచ్చటన కాంచనగు"ననియె. అనుటయు తడవుగ నేనిటకువచ్చి
మిమ్మెల్లరంగాంచి యానందించితిననుచు నారాయణ స్మరణఁ
జేయుచు నానందంబుగ వీణమీటుచు నారదుండు బ్రహ్మలో
కోన్ముఖుండయ్యె.

అంతనన్నంభట్టు శారదవలన నుపదేశంబుఁ బడయఁ
గోరి యర్థింప నామెయు మంత్రము నుపదేశించి తత్త్వముబో
ధించెను. పిదప భట్టును, బుద్ధిమతీసమేతుండైన నిరంజనుండును
నానందపురినిఁజేరి నిజరాజ్యంబు సుఖంబుగఁ బాలించుచు
సుదర్శనుని వానప్రస్థంబున కనుకూలంబుగఁ బనిచి జయంతా
శ్రమంబున శారదాపీఠంబు తమకును, తాము పీఠంబునకును
నన్యోన్య సంరక్షణంబుగాఁగఁ గాలంబు శాంతంబుగఁ గడ
పుచుండిరి.

నిరంజనునకు జీవుండనునపరనామధేయము గల్గుటం బట్టియు, నితనిచరిత్ర రాజయాత్రులోనర్చు దండయాత్రా దులతోఁ, గూడియుండక తీర్థయాత్రాదులతో నిండియుండు టంబట్టియు ననేక జీవు లాత్మాభిముఖులగుట యిందు వర్ణింపఁ బడుటను జీవసూచియగు శారద జీవచరిత్ర యిందుఁగీర్తింపఁబ డుట నీకథ జీవయాత్ర యనంబరఁగె.

ఈకథయందు ధర్మతత్త్వంబుల నుపదేశించు భాగంబు లనెత్తి వ్రాయుచు నితరవర్ణనాదులు గలభాగంబుల సంగ్రహం బుగా వ్రాయుటచే నీగ్రంథంబునకు జీవయాత్రా సంగ్రహంబను పేరొసంగఁబడియె.

క॥ నామాంకృతాలను గృతులను
గామిం[illegible]చుటకు పులకునలక విహా[illegible]సలకో
భూమాన[illegible]పద[illegible]సంగుశ్రీ
నామాత్[illegible]త్త్వయోగానం[illegible]నృతినిక ॥

క॥ శ్రీనిజభ[illegible]క్తు[illegible]
[illegible]గలుగఁ జేయుగదవాంఛాశ్రీక
దానఁగనియుగుచు సుపులకు
[illegible]నం బడుసముసకలుసుంగళములకు ॥

క॥ నిర్మలమతి మాయావ్వాస
లక్ష్మలన్మను దదీయ లలిత వచస్సు
ధర్మము భజియించి కవిత
నర్మిలినాయమ్మవలె హరి! వినిపింతుఁ ॥ ౨౮

క॥ ఆచంద్రార్కము వసుమతి
నీచల్లనిచూపుకలిమి నిలుచుచు శ్రీశే
షాచలపతి జయమందెడు
నీచరితము నీచరితము నేఁడెల్పుటచే ॥ ౨౯

క॥ ఆశ్రితరక్షక! దీనిన
దాశ్రయముగఁ జేయుమయ్య నాశ్రయపతివని
శ్వశ్రేయఃకావ్యమ్మని
సుశ్రీలఁ బెంపుఁ బెంచు శ్రోత్రప్రియమున్ ॥ ౩౦

క॥ శ్రీలక్ష్మీపతిసన్నిధిఁ
గాలక్షేపంబు సేయఁగల్గితి నల్పం
బౌ లక్షవిధంబులనా
కాలక్ష్యంబెఱుఁగఁబల్కితాచార్యుఁడవై ॥ ౩౧

క॥ వేంకటకృష్ణకవీంద్రుల
వేఁటులుంగార్య నొప్పు విద్వన్మణిశ్రీ
జేకుట తత్కృప నీకృతి
పోఁకంబుగ మదిని జేర్చుబుధుల నుతింతుఁ ॥ ౩౨

కం॥ కనకమ్మ

శ్రీరస్తు.

జీవయాత్ర.

(సంగ్రహము.)

సీ॥ శ్రీపతిపదపద్మసేవానుభూతిప్ర
శస్తమైమహనీయుహస్తయుగము
కాశీప్రయాగగంగాదిసత్తీర్థకృ
పావృష్టియొపనియపాంగదృష్టి
నిగమశాస్త్రపురాణనిర్మలసద్ధర్మ
పుంవ్యక్తియెవ్వానిపుణ్యమూర్తి
తత్త్వమసిహంసచందనతత్త్వఘలనాం
కలితవాగ్వ్యాఖ్యమోఘమునిధామ
యట్టిసుగుణాలవాలుదయాసుశీలుఁ
బార్వతీజానిమృదుపాదపద్మలోలు
నతజనాననని:స్పృహానందనాథు
సతతమారాధనముఁజేసిశాంతినొందు ॥ ( )

క॥ శివకేశవవినుతంబై
కవిజనహృత్కమలకర్ణికాంతస్థంబై
ప్రవిమలమై భవహరమై
శివశంకరమైనపదముఁ జేరి సుఖింతున్ ॥ ౨

క॥ శివదంబును శాంతిదమును
గవిజనభవనంబు జన్మకలుషహరంబున్
నవరసమృదునాదాత్మక
నవయౌవన మోక్షలక్ష్మినాళీకంబున్ ॥ ౩

క॥ గురుచరణము గురుశరణము
సరసము ప్రణవార్థసారసంగ్రహ మజరా-
మరణము విముక్తికాంతా
పరిణయమందిరమునందు భక్తివసింతున్ ॥ ౪

క॥ యోగులకును రోగులకును
భోగులకును పామరులకు బుధులకునొకఁడై
శ్రీగురుసాయనంబే
వేగూర్చున్ బలము దోషవితతి నడంచున్ ॥ ౫

క॥ శ్రీనాథుని గణనాథుని
మానాథుని విశ్వనాథు మాయానాథున్
దీనావనసద్బోధల
నానందంబిచ్చుకొఱకు నారాధింతున్ ॥ ౬

క॥ ఆతేజము గజముగజో
ద్భూతము పంచాస్త్రప్రష్ట శోకమొసరికే
నూతము ప్రత్యూహాతమో
జాతాపహమాత్మఁగొలిచి శాంతిభజింతున్ ॥ ౭

క॥ పద్మాసనస్థుఁడై హృ
త్పద్మాసనమందు హరిని పద్మాసహితున్
బద్మముఖి శ్రీసి నిజముఖ
పద్మంబునసిలుపుతోలితపసిని భజింతున్ ॥ ౮

ఆ. వె॥ ఒక్కనోటనుండుఁ బెక్కువాక్యంబులఁ
గోలఁది యక్షరములఁ గోటిసంఖ్య
శబ్దజాల మల్లుచక్కని రీతుల
గలుగఁజేయుఘనుఁడు కమలభవుఁడు ॥ ౯

ఆ. వె॥ చంద్రశేఖరత్వ జలజాసనత్వముల్
గలిగిశ్రీయనంగఁ జెలఁగులోక
మాతవాణి నన్ను మహనీయవైభవో
పేతఁజేయుగాత ప్రీతిచేత ॥ ౧౦

క॥ ఆసేతుహిమాచలమెదిఁ
వాసించున్ జీవకోటిపదనమున సదా
యాసీతారామపదం
బీసేతువు భవమహాబ్ధి కిలలో మాకున్ ॥ ౧౧

క॥ నేనెఱుఁగనిసుతుఁగంటివి
లే నీవని మేలమాడ లేసగపున మే
లోనాథా! నీవేగద
మేనాత్మయునొకఁడను శివమిథునముగొలుతుర్ ॥ ౧౨

క॥ అజురాణిహంస వెంబడి
ఋజువర్తనఁ గమలషట్కమే స్థానముగా
భుజగాకృతిలోఁగనుఁద
ద్భజన సహస్రారమందుఁ దత్త్వముగందుర్ ॥ ౧౩

క॥ శక్తిత్రయమున కాదిమ
శక్తి పరావాక్కునై జశబలతఁబలుకుర్
శక్తిని నిచ్చెడుఁగద యా
సక్తిం బూజింతుశక్తి సరసపుసూక్తిర్ ॥ ౧౪

క॥ లంకారిభక్తశేఖరు
సంకటపరిహారు సాధుసంఘవిహారుర్
హ్రీంకారప్రియు లోకవ
శంకరు హనుమంతుఁ బరమశాంతు భజింతుర్ ॥ ౧౫

క॥ కుజనుల కెది చక్రంబై
సుజనులకు సుదర్శనంబు శుభకరమయ్యెర్
గజవరద దాని నీకళ
భజియించెద మెపుడుమాకు భద్రముకాఁగర్ ॥ ౧౬

క॥ ధీరుండై గురునాజ్ఞన్
నీరధులడలంగ వైరినికరముసడలన్
ఘోరలుచెదరఁగ వెడలెను
శూరుఁడుభద్రుండురక్షసుజనులకెందున్ ॥ ౧౭

క॥ అంజలిఁజేసి నుతింతుఁబ
తంజలి సద్వైద్యు గురుని ధర్మాత్ముఁ దమో
భంజను నాగేంద్రుని యో
గాంజను శబ్దార్థవిదు సహస్రవదనునిన్ ॥ ౧౮

క॥ ఇనశశికుజరాహులనున్
ఘనగురుశ్శనిబుధుల భక్తిఁ గవికేతులనా
జననముసఫలముఁజేయఁగ
ననుకాలత నుండుమనుచు నారాధింతున్ ॥ ౧౯

క॥ రంగస్మంగళవిగ్రహుఁ
డుం గరుణాళుండు రంగఁడు స్థిరుఁడు న్నా
రంగాక్షి రంగమాంబయు
సంగని సౌఖ్యాబ్ధిఁ దేలినారఁట రంగా ॥ ౨౦

క॥ మంగళములుసమకూర్చుచు
సంగంబెడఁబాపి ముక్తిసంపదలీయన్
ముంగలముదమునఁదోఁచిన
యంగన రంగమ్మఁ గొల్తు నాత్మభక్తిన్ ॥ ౨౧

క॥ సుకవులసంస్మరియించుచు
వికలాత్ములనవ్వి వేదవిదుల నుతింతున్
సకలాళిప్రీతికినే
నొకకావ్యముఁ బల్కఁ జో శుభోదయమొసఁగన్ ॥ ౨౨

క॥ వ్యాసవశిష్ఠాదుల హరి
దాసుల వాల్మీకి కాళిదాసాదుల వా
క్యాసను దిక్కనను సుకవి
కేసరిసోమనను గవులఁ గీర్తింతు సదా ॥ ౨౩

క॥ పంచమమునఁ బాడుచు మ్రో
యించుచుఁదంత్రికలను బరమేశ్వరినిన్ ధ్యా
నించుచుఁ బ్రపంచముల్ క
ల్పించునజునిరాణిఁగొలిచి లీల సుఖింతున్ ॥ ౨౪

క॥ అక్షరమెఱుఁగనినన్నిటు
లక్షలుపద్యములువల్కఁ లాలించెదు నీ
దక్షతఁజెప్పఁగవలెనా
సాక్షాన్మోక్షప్రదానచతురనిదానా ॥ ౨౫

క॥ నీసత్సంకల్పంబే
నాసత్త్వంబైనకతన నాదీక్షభవ
ద్దాసాశీర్వచనంబునఁ
జేఁదుసఫలంబునైక్య సిద్ధిఁబలికెదన్ ॥ ౨౬

—: కథాప్రారంభము :—

క॥ శ్రీవేంకటగిరివల్లభ!
కావేరీరంగ! కనకకలితశుభాంగా!
సేవకతమఃపతంగ! స
దావాస! రమేశ! ఈశ! యనిమిషభూపా॥ ౨౭

క॥ బాలికవలెఁబలుకుచు నీ
లీలల్ విబుధాళి మెచ్చులీలన్ నాలో
నాలింపుము నిన్నే వే
బాలేందుకలాపమిత్ర పరమపవిత్రా॥ ౨౮

క॥ అమృతాబ్ధినిశయనించును
గమలాంతి యోగనిద్రఁ గమలజుఁడతఁడై
సుమిస్సృష్టించు ననుజగము
తమినగుప్రకృతిముఖశశి చెదల వెలుఁగొందన్॥ ౨౯

క॥ ఆకాశము సహృదయహృద
యాకాశము పంబ్బుపోక హరిపదతీర్థం
బేకడఁజూడ నగస్త్యుని
పాఁక శివార్చనమునకు శరన్నిశలందున్॥ ౩౦

:పినాకినీతీరంబున యోగి యేకాంతంబున శివుని ధ్యానించుట:

క॥ సోమశిలాక్షేత్రంబున
సోమేశ్వరుదర్శనంబు శోభనగంగా
భోమజ్జన మేకాంత
బేమహనీయుండునార్చె నెన్నెద నతనిన్॥ ౩౧

క॥ అనుచున్నేత్రోత్సవముగఁ
గనుచుఁ సద్భక్తకోటి కాంతయొకత శాం
తిని గనక సర్వకళలఁ
గనియుఁ దమమానరించెనా శశిఁబోలెఁ ॥ 3౨

క॥ శారదరాత్రిని నిగమవి
శారద యోగానుభూతిసారద నిజసం
సారదవానలనీరద
ధీరదయాహృదయసన్నిధిఁ గోరిమదిఁ ॥ 33

క॥ కనవలెగురుచరణంబులు
వినవలెఁ దన్ముఖమునుండి వేదాంతోక్తుల్
చనవలె నజ్ఞానంబట
మనవలె సుజనాళిమెచ్చ మహిమలు హెచ్చన్ ॥ 3౪

క॥ గురుమూర్తిని గురుభక్తిని
గురుకృపకై కొల్చుభక్తకోటుల కెందున్
బరమాప్తుఁడు పరమాత్ముఁడు
ధరజీవుఁడు యోగశక్తిఁదగులుఁ వానిన్ ॥ 3౫

క॥ జ్ఞానంబొక్కఁడు గురుకృపఁ
గానందగునంచు నెంచి కాంబోలు నిట
జ్ఞానులు గురుచరణములన్
గానన సముభవమునకు గుణగాంతురు విజ్ఞుల్ ॥ 3౬

క॥ అభిమానము నశియించిన
శుభదంబగు గురునిపదముఁ జొప్పడుఁగాదే
ని భయము శోకంబు గలుగు
విభవంబుల్ బ్రభయుఁ జెడును వెఱ్ఱియపట్టుల్ ॥ ౩౭

క॥ గురుచరణము సుఖకరణము
శరణము భవతారకంబు సత్పురుషులకా
భరణము నిగమచయాలం
కరణము భవహరణము శివకైవల్యదముల్ ॥ ౩౮

క॥ ఒకమాఱైననులోలో
వికలతఁగాంచంగవలెను విజ్ఞతలేమిన్
సకలార్థసిద్ధినొసఁగెడు
ప్రకటితగురుభక్తి యవలఁబ్రాప్తించవలెన్ ॥ ౩౯

క॥ దేశికసాన్ముఖమున నుప
దేశవిధిన్ దత్త్వమెల్లఁ దెలిసికొని తదా
దేశమున మెలఁగవలెను స
దాశీర్వాదంపుబలిమి నానందమునన్ ॥ ౪౦

క॥ గురునామస్మరణంబే
గురుదోషంబడఁపఁజాలు గురుతరభక్తిన్
బరమౌషధమని సేవిం
తురుగదదానిని ఘనులు మునులు నీమహిలోన్ ॥ ౪౧

క॥ గురుభజనముల సేవింపక
కరమూర్ఖముగా జకు గ్రంథభాండాగారం
బరయుట వీణమృదంగము
గొనుక్కొని పెనగతిగన గానంబునకై ॥ ౪౨

క॥ పాపమునొందని జీవులు
లోకమ్మునకా శోకవార్ధిలో మునుఁగఁగ న
న్నేకానందంబొసఁగుచు
నాకా నవరింప శిష్యుఁడు సద్గురుడౌరా ॥ ౪౩

క॥ తనపూర్ణతఁ దాఁగనుఁగొన
ఘనగురుఁడే కారణంబుఁ గావున నతనిన్
గనునప్పుడె ముక్తిపదం
బునుగను భక్తుండు ధైర్యముంగని రామా ॥ ౪౪

క॥ అనియోజింపఁగ యోగినిఁ
గని పుత్రోత్సాహము నవకింపఁ గౌతుక మొప్పన్
జని తచ్చరణంబుల శిర
మునఁ దాల్చా రాంబ భక్తిమొక్కి యిటులనెన్ ॥ ౪౫

క॥ అమ్మా! దయనాపై రా
నిమ్మా! నీసుతనుజుమ్మా! యిహపరసౌఖ్యం
బిమ్మా! నాదాస్యముగై
కొమ్మా! భక్తులను నేలుకొమ్మా! యమ్మా! ॥ ౪౬

క॥ సోమేశ్వరునకు భక్తిం
దోమాలియలఁ బ్రచింప దురితము దొలఁగెఁ
స్వామియు నంగరుణించెను
సీమూర్తిం గొల్వఁబనిచె నిన్నటి రేయిఁ ॥ ౪౭

గీ॥ నన్నుఁ జ్ఞానాంబయందురు కన్నతల్లి
చిన్ననాటనుగోలె సంప్రీతిమెఱయ
శివునిబూజించుచుందు నీ క్షేత్రమందుఁ
గోవెలనిడుప్రసాదంబు గోరికొందు ॥ ౪౮

క॥ అనివిన్నవించు జ్ఞానాం
బనుగని విస్మయముఁజెంది మాసిని నాకే
ల నతియొనర్చెద నేనే
ఘనగురుదర్శనము మదినిగాంక్షించియిటుల్ ౪౯

॥ వనమధ్యమందుఁ దిరుగుచుఁ
గననెందుఁ శాంతి నీవుకాంక్షించిన దా
నిని ముక్తినీయఁగల నా
ఘన... ౫౦

క॥ ఎందాఁక గురునివినవలె
... శిష్యకోటి ...
... నాధారము ... చే
... ॥ ౫౧

క॥ విని సంభ్రమంబు మనమునఁ
బెనఁగొన జ్ఞానాంబ యిట్లు వినయమ్మునఁదా
ననియెను మును నే వినిచిన
వినియును నాచరిత తగు నె విడఁ నాడ నగున్ ॥ ౫౨

క॥ శివునాజ్ఞ శిరమునిడుకొని
శివదంబగు నీదుపదముఁ జేరిన నాకున్
భవమైన మోక్షమైనను
జవదాఁటన్ వశమె నె కరుణ సాకుము జననీ ॥ ౫౩

క॥ అనవిని యది దైవికముగ
మనమున గణియించి మంచిమాటలతో నా
పెను బెను సెవరుఁ బెంచుచు
ననుకూలతనుండఁ దలఁచి యాంసన నాలోన్ ॥ ౫౪

—:హంస యోగినితో రాజశేఖర చరితంబుఁ జెప్పుట.:—

క॥ కంసారిస్మరణంబున
సంసారముగడచు హంసచాయను జగమున్
హింసించు నజ్ఞానము
ధ్వంసంబొనరించు హంస తలుకుసఁ బ్రాలెన్ ॥ ౫౫

గీ॥ బ్రాలి మనుజభాషణముల పనితఁ జూచి
పలుకఁ దొడఁగెను బ్రీతి సద్భక్తిమెఱయ
నమ్మ సత్యమ్ము నీ వాంఛితమ్ము తెలిసి

సచ్చరిత్రంబుఁ దెలిపి నీ సంశయంబుఁ
దీర్చి దేశికస్వామినిఁ జేర్చుకొఱకు
వచ్చితిని దాని వినుమమ్మ హేమశుభము ॥ ౫౬

క॥ జనసంబాధిగ నివ్విధి
జననీ సర్వార్థసారసంగ్రహమురయుక్
వనిమునిజనములఁ గనుఁగొనఁ
జనుదెంచెదు నిన్నుఁబోలు సాధ్వులు గలరే ॥ ౫౭

క॥ అనవినియోగిని హంసం
బునుఁగని విధివశమునని టు పుణ్యాత్మా! నా
జననము సఫలముఁ జేయఁగఁ
జనుదెంచితి చెప్పు మట్టిచరిత యనననేన్ ॥ ౫౮

క॥ శ్రీశేషాచలమందునఁ
గాశికిఁ బ్రతిగాఁగనొప్పుఁ గల్యాణపురం
బాశాంతకీర్తిమంతం
బై శివములఁ బెంచుఁ బరమహంసలకిలలోన్ ॥ ౫౯

క॥ జనులచ్చటఁ గల్యాణం
బునుఁగాంచఁగ యోగిజనులు ముక్త్యానందం
బునుగనఁ గల్యాణపురం
బని యానందపురమనియు నంమరు దానిన్ ॥ ౬౦

క॥ ఆనందపురినినుందురు
జ్ఞానులు యోగులును సర్వకాలంబుల వి
జ్ఞానముఁ గృపనజ్ఞానికి
దానము సేయంగ భవముదాఁటింపంగన్ ॥ ౬౧

క॥ శుకముఖమున సుకవీంద్రులు
ప్రకటించెద రాత్మబోధ ప్రాక్తనపుణ్యం
బొకయింత గల్గినన్నరుఁ
డకలంకత నప్పురంబునందు వసించున్ ॥ ౬౨

క॥ ఆపురము రాజధానిగ
శ్రీపతిభక్తుండు రాజశేఖరుఁడనుస
ద్భూపతి రాజ్యము చేయుచుఁ
గాపాడున్ బ్రజలశాంతిఁ గలియుగమందున్ ॥ ౬౩

క॥ తిరుమలవరదునికరుణన్
బరముం బడయంగలండు పతితుండైనన్
ధరనని గురువులు దెలుపఁగ
నరిగెన్ శేషాద్రికతఁడు హరిదర్శింపన్ ॥ ౬౪

క॥ ధర్మాంబ నిజకళత్రము
ధర్మజ్ఞుఁడు మంత్రియగుసుదర్శనుఁడు హితుం
డర్మిలి సేవించుచురా
నిర్మలమతితోడ ముక్తినిన్ హరి వేఁడున్ ॥ ౬౫

— రాజశేఖరుఁడు వేంకటేశ్వరస్వామిని స్తుతించుట. —

క॥ చనికాంచి రాజశేఖరుఁ
డినకులసద్భూషుఁ గృష్ణు నిరుగడలఁ శ్రీ
నినురమ్మునని ల్పినయ
య్యనిమిషపతివరదు నిట్టులనికీర్తించెన్ ॥ ౬౬

క॥ జీవత్వం బిలఁదాల్చుచు
నీవిధి భ్రమియించువాఁడ వీవానేనా
దేవా! తెలియఁగ నీవే
యీవే నీపదము ముక్తినీవే శాంతిన్ ॥ ౬౭

ఉ॥ శక్తులఁజేయుచోఁ బరమశాంతినినిచ్చితరింపఁజేయుచో
యుక్తులఁజేయుచోఁ బ్రబలయోగముకల్పనఁజేయుచోమదిన్
భక్తినినిల్పుచో మదనబాధహరించివరించుచో మమున్
ముక్తులఁజేయుచో వివిధమూర్తులుదాల్చెదు వేంకటేశ్వరా॥

ఉ॥ శ్రీనినురమ్మునన్నిలిపి చేసెదుమాంకభయప్రదానమున్
బూనిభుజంగభూషణము బోధయొనర్చెదవైక్యమెంతయున్
దీనులమ్రొక్కులందుకొని తీర్చెదుకోర్కెలుశక్తిజూపుచున్
జ్ఞానిశివంకరుండవని గాంచుప్రపూర్ణత వేంకటేశ్వరా॥ ౬౯

ఉ॥ చేసినలోకజాల మరచేతిని నిల్పి రమింపలేమినో
వేసమునందుఁబ్రీతినో ప్రవీణతలేమినో వేఱులేమినో
దోసమటంచు నీమదిని దోఁచమినో యిటుచిత్రమూర్తివై
దాసునిభంగి నొక్కయెడ దైవతమట్లు మఱొక్కచోట నా
యాసమునొందుచుండుట దయాపర నీకిది క్రీడయే సుమీ॥

క॥ నీలీల లోకజాలము
నీలోనం గల్గునుండు నీలోనడఁగున్
నీలోనిది నీకల్పన
శ్రీలోలా నీవెయనుచు సిద్ధాంతంబుల్॥ ౨౧

క॥ నుతియించిన నతిఁజేసిన
సతిసుతులన్ విడిచి జపముసల్పిన నదినీ
మతికింపుగాదటో శ్రీ
పతి! నిజధర్మంబుఁబూనుభక్తివిధమునన్॥ ౨౨

క॥ నిన్నున్ గనియెడు వేడుక
కన్నన్ నిజధర్మమెపుడుకాచుటకన్నన్
బన్నగశాయీ! వేఱొక
టున్నే? ముక్తియనిబంధ మున్నే? యవలన్॥ 23

క॥ లోచనగోచరమైన చ
రాచరమంతయును నీవ యనినిశ్చింతన్
జూచుతపస్వికి నజ్ఞత
వేచను సాయుజ్యమబ్బు వేంకటనాథా॥ ౨౪

క॥ ప్రారబ్ధమనఁగ నీచే
ప్రారంభమునందుఁగోరఁబడుసంసారం
బారా మరలింపగలరు
వీరా? యటనున్నవార? వేంకటరమణా ॥ ౭౫

క॥ నగమున మొగమిడి తాఁకెడుఁ
బాగరునఁ దగరా పోడుపుఁ బాపుచునుండినసే
నగుబాటగుఁ బ్రారబ్ధము
నాగిఁదాఁకన్ జీవుఁడెందు నుత్సాహమునన్ ॥ ౭౬

క॥ ద్వైతంబన్ని విశిష్టా
ద్వైతంబో నిన్నుఁగోరు వైరాగ్యంబ
ద్వైతం బూరకయుండియు
నీతోఁగైవల్యమందు నిజసుఖ మురా ॥ ౭౭

క॥ అన్నియుఁగోరును మొదలన్
నిన్నేగోరెదనుబిదప నియతాత్ముండై
కన్నయ్యా నినుఁబోలుట
కన్నన్ గోరుకునకువేఁడుకలవే శుభముల్ ॥ ౭౮

క॥ కావుమని నిన్ను వేఁడెద
జీవన్ముక్తునిఁగ వేగఁ జేయుము నుడువుమికన్
నీవలెనుండెద నూరకె
కైవల్యంబద్దికోరక యసిద్ధించున్ ॥ ౭౯

క॥ కోరెదరు మూఢులూరక
కోరికలన్నియును ముక్తిఁగోరుదురు బుధుల్
కోరక యెద్దియునూరక
ధీరులు నిన్గనెదరాత్మతృప్తిక శ్రీశా! ॥ ౧౦

క॥ జీవత్వమునినుమఱచుట
దేవత్వంబరయనిన్నుఁ దెలియుటభక్తిన్
గేవలదృక్కైనిలుచుట
కైవల్యంబగును గరుడగమనా! నీతోన్ ॥ ౧౧

క॥ రామా! జీవుఁడు నీయెడఁ
బ్రామాణికబుద్ధిఁగలిగి భక్తుండైనన్
గామాదులఁజిక్కఁడుగద
వేమారున్ బుద్ధినిమ్ము వేంకటనాథా ॥ ౧౨

క॥ ఔదాసీన్యంబొందును
మోదావహ మార్యమతము మోక్షప్రదమున్
నీదయకుమూలమదియును
నీదయ నీదయ ఫలంబు నీదయ రామా! ॥ ౧౩

క॥ తెలిసినపిదపన్ నీతోఁ
గలిసినయంతాఁక జపముఁగావించుటయే
వలసిన కార్యము సిద్ధుల
వలచుట దోషంబు భక్తవత్సల! యెందున్ ॥ ౧౪

క॥ నీచరణభజనమున నా
లోచనములుమానుటయుఁ ద్రిలోచనుఁడగుటన్
జోఁచుట దిగంబరుఁడునై
చూచుట స్వాత్మన్ బరాత్మఁజుడుమిదిన్ శ్రీశా! ॥ ౧౫

క॥ అంతశ్శాంతికిమూలం
బెంతయు సుజ్ఞానమగుట నేగద విబుధుల్
చింతింతురు నీపదముల
నంతా! నీమూర్తిజ్ఞానమగుటన్ గాదే ॥ ౧౬

క॥ ఏయేరూపముఁదాల్చుచు
మాయామూర్తిన్ బాపి ముక్తిమా మాకిడెదో
యాయామూర్తులునీవని
పాయనిసద్భక్తిఁగొల్చుప్రాజ్ఞత నిమ్మా ॥ ౧౭

క॥ తొలినినుస్మరియింపనుగద
యిలలోజన్మించుటను హరీ! యిఁకముందున్
దలఁపనుజన్మములేమిని
దలఁచెద రెండున్ దలఁపక తత్వముఁదెలుపన్ ॥ ౧౮

క॥ హరినిటునుతించిగృహమ్మున
కరిగిరి మువ్వురును భోజనార్థంబాలో
నరవరుదర్శింపఁగన
ప్పురమునఁగలబ్రాహ్మణోత్తములు సంప్రీతిన్ ॥ ౧౯

క॥ వచ్చిరియాత్రికనరవరు
లెచ్చుగగుమిగూడి వెంటనే తేఱఁగవే
చొచ్చిరినృపుగృహముక్షత
లిచ్చిరజా బాలితీర్థమే మెచ్చిరొగిన్ ॥ ౯౦

క॥ పొండియునాతీర్థంబున
నుండుక్ మహాసియుఁడొక్కఁడుత్తమపదమున్
దండిగభక్తులకిచ్చుం
జుండీ యతఁడుండుస్థలముఁ జూచిరిఁజాలున్ ॥ ౯౧

క॥ సదసద్వస్తువివేక
ప్రద మానందపదము శివరాముగురుకృపా
స్పదము జయంతాశ్రమమును
పదము పరమపదము భక్తభాజనమొసఁగున్ ॥ ౯౨

క॥ నాపని నృపతియు శ్రీపతి
సేవలకున్ ఫలము నేఁడు సిద్ధించెనువే
పోవలెను బరమహంసన్
శ్రీవిద్యన్ వేఁడి భక్తిసేయఁగ ననుచున్ ౯౩

క॥ చివ్వన లేచి మహీపతి
జవ్వనియున్ మంత్రివరుఁడు సరసనడువఁగా
నవ్విభునిఁజూచువేడుకఁ
బువ్వులుపత్రియును మార్గమునఁ గొనిచనియెన్ ॥ ౯౪

రాజశేఖరుఁడు జయంతాశ్రమమునఁ బరమహంసను

దర్శించి స్తుతించుట.

క॥ చని భవజలధికితరణిం
బనఁదగునామూర్తి నాత్మనారాధింపన్
జననము సఫలంబగునని
వినుతించెన్ మునిని ముక్తివేఁడుచుభక్తిన్ ॥ ౯౫

క॥ మనిఁగలశంకలుగ్రుంకఁగ
నుదయించితిమమ్ముఁబ్రోవనుత్సాహమునన్
గదమిత్రవరుఁడవీవే
సదమలకరుణాంతరంగ సద్గురులింగా ॥ ౯౬

క॥ భారంబైతోఁచెను సం
సారంబికఁజేయఁజాల సద్గురుమూర్తీ
సారంబేమియులేదట
నీరమొక్షీరంబో చాలు నీకృపగలుఁగన్ ॥ ౯౭

క॥ విసిగితి దుర్విషయంబులఁ
బసచెడి ప్రాణంబులుండు భవదావాగ్నిన్
వ్యసనము నశియింపదు నీ
దెసబుద్ధిన్ద్రిప్పకున్న ధీసంపన్నా! ॥ ౯౮

క॥ ఉత్తది గేహముబలగం
బుత్తది స్వర్గము శరీరముత్తది జీవం
బుత్తది సర్వంబుత్తది
సత్యొక్కటి చిత్తుమాయ సద్గురురాయా ॥ ౯౯

క॥ సర్వస్వము సద్గురునకు
నిర్వంచనబుద్ధినిచ్చి నియతాత్ముండై
గర్వమువిడిచి భజించిన
నిర్వాణమునొందఁగలఁడు నిశ్చలభక్తిన్ ॥ ౧౦౦

క॥ పరిపూర్ణభావమెవ్విధి
నరుఁడొందెడు జగతినుభయనాదానుభవం
బరయక వేదాంతోక్తుల
సరహోక్తుల మిథునముమసంతతిగలదే ॥ ౧౦౧

చ॥ గురుచరణాభివాదనము కోటియొసంగదెమున్ గిరీటికిన్
బరులనువేఁడివేఁడి బహుభంగుల నీచులుభంగమొంది నీ
చరణముఁగాంచలేమి భవసాగరసంపదనమ్మికో ప్రభా
కరచరణమ్ములన్ భయమొకాకప్రమాదమొదేశికోత్తమా॥

క॥ బాఁపనికినిగమచయమును
దాపసులకుమంత్రమూర్తి దైవజ్ఞులకున్
బ్రాపగుగణితము శిశువులఁ
గాపాడఁగఁదల్లి నన్నుఁగావఁగనీవే ॥ ౧౦౩

క॥ వలలిలఁ జేపలఁ బట్టఁగఁ
జెలులున్ రసికాళిఁ బట్ట సిద్ధులు మనమున్
నిలువం బెట్టఁగ నీని
ర్మలదృష్టియ నన్ను బట్టె మనసుం గట్టెన్ ॥ ౧౦౪

క॥ ఎప్పుడు నీపదపద్మము
లొప్పుగ భజియించుచుండు నుత్తమునకు వే
తప్పుంగద భవబంధం
బప్పులనుప్పుంచ నుదకమయ్యెడుభంగిన్ ॥ ౧౦౫

క॥ దుష్టజనమధ్యమందునఁ
గష్టము నిల్వంగ నిన్నుఁ గాంచిన పిదపన్
గష్టము ద్విగుణంబగుఁగద
శిష్టుల భజనంబులేమి చే గురుమూర్తీ ॥ ౧౦౬

క॥ వినుతించు నృపతిఁ గనుఁగొని
కనుఁగొనలన్ బాష్పవారి గడలుకొనంగాఁ
[illegible]లేక లోకనుతాత్మం
గన నోచిన యట్టులుండెఁ గౌతుకమొప్పన్ ॥ ౧౦౭

క॥ మునిగురువరు చరణంబులు
మనమున ధ్యానించి తత్త్వమార్గము కృపతో
జనపతికిఁ దెల్పనెంచుచు
వినుతింపఁ దొడంగె గురుని వేవేగతులన్ ॥ ౧౦౮

పరమహంస గురుభ్యాసరూపముగ రాజశేఖరునకుఁ దత్త్వ ముపదేశించుట.

క॥ ఓపరమపురుష గురుకృప
నీప్రాపే కోరి మనము నిజధర్మంబున్
గాపాడఁగఁ బ్రణవంబను
దేపన్ భవవార్ధిఁ దాఁటితిన్ భక్తులతోన్ ॥ ౧౦౯

క॥ ఓమ్మననాత్మార్పణమగు
నోమ్మనసాంబునిస్మరణము నోమ్మననిజరూ
పమ్మగు నవధార్థము
నోమ్మనిస్మరియించు భక్తుఁ డుత్తముఁ డెందున్ ॥ ౧౧౦

క॥ ఓంకారముశివనాదమ
హంకృతి జీవునికిసహజముగుట సతతమా
యోంకారముశ్రుతియాట న
హంకృతి నిజకృతులనాత్మ నందెడువీఁకన్ ॥ ౧౧౧

క॥ అతులితగతి జగతిగఁశ్రీ
పతియగు తానుదానఁ దెలియఁబలుకుచు నొకచోఁ
గతిలేక నిలుచుఁ గాష్ఠా
కృతి నతనింజూచుజగము కృతకృత్యునిఁగన్ ॥ ౧౧౨

క॥ ఆలోచనసమునఁ జెప్పం
డాలోచనమెఱుఁగకునికి నజ్ఞుండగుఁగా
నాలోచన మేయుండినఁ
గైలాసము వానినెలవుగద పరికింపన్ ॥ ౧౧౩

క॥ తోఁచినసర్వముహరిగాఁ
దోఁచును దనలోనఁ దాను దోఁచక యున్నన్
వాచామగోచరుండై
తోఁచును లోకులకుగుణముతో ముక్తుండై ॥ ౧౧౪

క॥ కృతికృత్యునిసన్యాసఁగా
నతిశాంతుఁడు పొందఁ డెందహంభావము సం
తతముదితాత్ముఁడు విబుధ
తతిసేవాచింతఁ బరతన్ విడఁడుండున్ ॥ ౧౧౫

క॥ సతిసుతులిరవుర కెందున్
స్మృతిలేనిసమయమునఁగద క్షేమప్రసవా
[illegible]
[illegible] ॥ ౧౧౬

ఆ. వె॥ [illegible]
నొకట [illegible]
బొటగట్టనెల [illegible]
దాన [illegible] తత్త్వమనరు ॥ ౧౧౭

క॥ వైరాగ్యమగ్గిచురుకై
సారామలభక్తిరసము స్వరసమగు మన
స్సేరసము తనువుమూఁకుడు
ధీరుండిరుగడలనూద దేవుఁడునిలుచున్ ॥ ౧౧౮

క॥ ఇతరము లేదని తెలియుసు
మఱియున్నటులుండునుగద మఱువక తత్త్వం
బతనికినదియే సర్వము
హితమున్ నైజంబు ముక్తియే వేయేలన్ ॥ ౧౧౯

ఆ. వె॥ ఉన్నయట్టులుంటనున్నయట్లుండును
లేనివాఁడయగుట లేక యుండు
వృత్తిరహితుఁడై నిమిత్తమాత్రంబుగఁ
దత్త్వబుద్ధ రామదాసుఁడొకఁడు ॥ ౧౨౦

క॥ తలఁపుల కెడమీయక లో
పలిదిక్కై ప్రబలుతపసి బయలుపడెడుచో
నడువక దుమికెడు మృగమటు
కడువేగన్ గడచి పూర్వగతి శాంతించున్ ॥ ౧౨౧

ఆ. వె॥ ఆత్మమూర్తియైన నమ్మహనీయుండు
చేయరానిదెద్ది చేయునెద్ది
సర్వతంత్రములనుస్వాతంత్ర్యమునుగల్గి
యాత్మశాంతినుండు నాత్మఁ గాంచు ॥ ౧౨౨

ఆ. వె॥ మాటలాడ వెఱచు మైమఱచియఱచు
మౌనమ్ము దఖిలుల మత్తు చెఱచు
నగుల జూచిపఱచు నళిన నేత్రుం దఱచు
తలచి యాత్మనాత్మ నలచి నిలుచు ॥ ౧౨౩

క॥ మఱచిన దానిని జ్ఞప్తికి
తఱచు తరుచు లోనం దాను దజ్ఞుల బోధల్
గఱచుచుం గాషాకృతితోం
దెఱచు నజ్ఞాన నయన ముపదేశంబిదియే ॥ ౧౨౪

క॥ కాత్యాయని మృదుపదములు
సత్యముగా మదిని నిల్పు సజ్జనుం డైనన్
నిత్యమ్ము తీవ్రగతితో
నృత్యమ్మొనరించు నాత్మ్యుండే యగుణత చేన్ ॥ ౧౨౫

క॥ దుర్జయమగు దృశ్యమును వి
సర్జింపన్ బోధం జేసె సారథిగాందా
నర్జునునకు శ్రీకృష్ణుండు
మార్జాలము లాప్తి మల్ల మఱచిన భంగిన్ ॥ ౧౨౬

క॥ చొక్కపు సౌఖ్యము జగ్గమున
నెక్కడం దక్క మిక్కిం జొక్క నెంతయు విరతిన్
నొక్కను దృశ్యము జీవుండు
దృక్కై సృష్టిక్రమంబుం దెలిసి సుఖించున్ ॥ ౧౨౭

క॥ ఆలంబమ్మొల్లకునికియ
కాలాదులమించుకీలకంబగుఁగాదే
యాలంబరహితుఁడయ్యును
గ్రీడించుఁ జిత్రరీతిఁ గేవలుఁడాత్మన్ ॥ ౧౨౮

క॥ జీవుఁడవా కాలంబెటో
కావరమడఁగించు శుష్కకర్మము పెంచున్
దేవుఁడవా లోకంబే
దీ వైతే తెలియలేవె యిదితపమునకున్ ॥ ౧౨౯

క॥ తనుమూసి కర్తనము వా
క్కునుమూయుచు మంత్రము గురుకులమునస్థితి యా
సనమునయోగము జ్ఞానం
బునహాసము ముక్తిసర్వమున్ హాస్యకృపచేన్ ॥ ౧౩౦

గీ॥ నేతినేతిమహావాక్యనియతి సర్వ
ప్రత్యేకాలంబుచేత్రోఁచి శేషుఁడాత్మ
నాలకింపంగఁ దాదాత్మ్యమమరు నెట్లొ
బుధులుదీనినిదపమంద్రు పూర్వబుధవి
దారి సూరిమనోజ్ఞవిహారి శౌరి
కరుణఁజూచినఁగాదె తత్పరతగలుగు ॥ ౧౩౧

తే. గీ॥ చిత్తవృత్తినిరోధించు సత్తయునుఁ
తనకుఁదనవారికిలోకరీతితారకంబు
నూరకుండియు కల్పించుచుండు ఘోర
యాత్మపౌరుష మాలంబమైనకతన ॥ ౧౩౨

క॥ ఎవ్వనిమాటలుమంత్రము
లెవ్వనినడవడియెబోధ మెవనిసుదృష్టిన్
జువ్వెతరింత్రతనికికతి
యెవ్వండాచార్యమూర్తినిలజనియించెన్ ॥ ౧౩౩

ఆ. వె॥ వార్ధినలలవలెనె బ్రహ్మమందునజీవు
లుద్భవింతురనుటయుత్తమాట
జలము ఫేనమలలుగలిసినఁగడలియౌ
జగముబ్రహ్మమయము శాంతినయము ॥ ౧౩౪

క॥ నిద్దురలోఁగలయుండును
నిద్దురకలలోననుండు నిజమునౌనటులే
యద్దేవిలోననేనున్
మద్దేహమునందుదేవి మసలుటవినుమా ॥ ౧౩౫

క॥ బీజమువృక్షంబందున
బీజమునన్వృక్షమునుండుఁ బృథివిస్థలిలో
బీజంబొమ్మంచుఁగనద
బీజములన్నిటనుబ్రణవబీజము వెలయున్ ॥ ౧౩౬

క॥ తెలిసిన తెలివికిఫలమగు
తెలియమి దానికిఫలంబు ధీరతయ్యుమనో
విలయము కేవలదృక్కై
నిలుచుట హాదియందుభక్తినిలుచుటసుమ్మీ ॥ ౧౩౭

తే. గీ॥ సంతతాత్మావలోకన సంపదాప్త
ముక్తికాంతాపరిణయ ప్రమోదమగ్న
మానసేంద్రియసమితిసమాధి దేవ
గురువిబుధసేవ భక్తుడు పరముగాంచు ॥ ౧౩౮

క॥ తపమనగనాత్మయజ్ఞము
తపమునకధ్వర్యుడుగురు ద్వైతమజస
త్కృప ధనముసాధనంబును
చపలుడుజీవుండుపశువు శాంతిఫలంబౌ ॥ ౧౩౯

తే. గీ॥ స్వస్వరూపానుసంధానసరణిజగము
నీకునాకునులోకులకేకముగను
స్వగతి స్వస్థితి ద్వంద్వంబుబ్రహ్మమొకడ
యాత్మయోగంబునందు నోమ్మందువిందు ॥ ౧౪౦

సీ॥ జీవత్వమూలేదు దేవత్వమూకాదు
భావింపసర్వంబు బ్రహ్మమగుట
చింతయూలేదు నిశ్చింతయూకాదు
శాంతంతపోయనుట విశ్రాంతికాంతి

ధనకాంక్ష లేదుగా తనకాంక్ష లేదుగా
తనుకాంక్ష లేదుగా తనువె లేదు
పరమేశ్వరప్రీతి ప్రభవించుటకునీతి
కాకున్నమతికోతి కమలనూత్రి

గీ॥ బ్రహ్మమనెద రస్మత్పదవాచ్యమెందు
నొందుగనుగొందు వేఱు నేనెందునుందుఁ
దావులేలేవునాకెందుఁ దత్త్వమందు
సచ్చిదాత్మకముజగత్తు స్వామిసత్తు ॥ ౧౮౧

క॥ జీవమువదలినవానిని
నేవైనను బద్ధుఁజేయునే విధులటులే
జీవత్వశంకవదలినఁ
గేవలుఁడై మించు నురక క్షితి ద్వంద్వంబుల్ ॥ ౧౮౨

క॥ పైపైన ద్రిప్పుచుండుట
యేపని మరమేకెపుడది యెట్లైపోనీ
యాపగిదిమంత్రపఠనం
బేపని జీవాత్మనీకు నేమేఁ గానీ ॥ ౧౮౩

క॥ అటునిటుఁజూడకకదలించుఁ
దటుకుననిజధర్మమందుఁ దద్దయుఁబ్రీతిన్
బటుతరభక్తినినిల్పిన
ఘటికామాత్రమున గల్గుఁగైవల్యమిలన్ ॥ ౧౮౪

క॥ ఓంకారముస్మరియింపుము
హాంకారమువిడువుకుంక నైననుద్వరలో
శంకలువాయు భవానీ
శంకర మానందకరము సాధులకదియుఁ॥ ౧౫౫

క॥ కృతకృత్యుఁడుండుఁగ్వా
కృతినిర్వృతినొందుచుండుఁ గేవలమాత్మ
స్థితినుండుచెందుఁగనడుత
దితరమునిరుపాధికుఁడయి యులఁగలినైనన్॥ ౧౫౬

తే. గీ॥ బోధఁజేయుటమాని చిన్ముద్రఁబూని
కాలమొకరీతిఁగడుపు విజ్ఞాని వాని
హృదయమగు నిజముగవిష్ణుపదము తత్త్వ
బుద్ధిహెచ్చును సర్వసంసిద్ధిగలుగు॥ ౧౫౭

తే. గీ॥ తత్త్వవిదులము మాకేల ధర్మచయము
చెలఁగి యష్టాంగయోగముల్ సేయనేల
మంత్రతంత్రమ్ములేల కర్మమ్ములేల
నన్న లేకున్ననొక్కకే యునికిగాదె॥ ౧౫౮

చ॥ సరసము సాత్వికంబు ఫలసారసమన్విత మార్యసన్నుతం
బరిమరలేనిహాస్తము సౌఖ్య మొప్పఁగ నబ్బఁబట్టెడో

గిరమది శాంతిదాయక మకల్మిషమచ్యుతసుప్రసాదమై
పరముసుఖమ్మునింగలుగు పాపవినష్టి గాంచు దానికై
కరతలభిక్షఁ జేసెద సుఖమ్ముగఁ బుణ్యగృహాంగణమ్ములన్ ॥

మాలిని॥ జయతిహృతిపరాత్మా సర్వవేదాంతరాత్మా
నిఖిలభువనకర్తా నిశ్చలానాం ప్రవర్తా
బుధజనభజనీయః స్వోక్తికీర్త్యానుమేయః
జనకజవరభర్తా జన్మనిర్మాపహర్తా
నిఖిలకలుషసేతుః నిత్యసౌభాగ్యహేతుః
సుదళితయమపాశః సోహమాకారకేశః
రతిపతిజనకశ్రీ రామనామోపలక్షః
పరమపురుషఈశః పాత్వితఃపార్శ్వదేశః ॥ ౧౫౦

క॥ అనిచల్లగధర్మాంబుం
గనిభక్తికి మెచ్చియిట్లు కౌతుకముసఁదా
సనియెన్ శుభవాక్యముజగ
మునఁబతిసద్భక్తిఁ గొల్చు ముదితలకరుదే॥ ౧౫౧

క॥ శ్రీకరుణావీక్షణమున
నాకంబడుచుంట వాక్యసత్యముసుమ్మా
నికెప్పుడిష్ట సంప్రాప్తింపు
లోకైకగురుండు జ్ఞానలోచనమమ్మా ॥ ౧౫౨

పరమహంసబోధవిని రాజశేఖరుండు కృతజ్ఞతాపూర్వకంబుగ స్తుతించి నిజపురంబున కరుగుట.

క॥ గురుదేవ స్వరూపక
పరమాద్భుతబోధ కరుణఁబల్కఁగ దనకై
పరమాప్తుఁడనివినినృపతి
కరమానందించి ముట్టెఁగైవల్యంబున్ ॥ ౧౫౩

క॥ కృతకృత్యుండయ్యును దన
కృతజ్ఞతఁదెలుపుచునిట్లుకీర్తించెన్ భూ
పతిపరమహంసనపుడా
కృతిఁదాల్చినబ్రహ్మమనుచుఁ గేవలభక్తిన్ ॥ ౧౫౪

క॥ దొంగలనార్గురఁబట్టితె
సంగంబెడబాసె శాంతిసమకూరెన్ శ్రీ
రంగనికృపనాకిటుఁదెలి
యంగఁబలికితేని యెఱుకనదిమిత్తివిభూ ॥ ౧౫౫

క॥ స్వామీనినుఁగొలుచుచునే
నేమంబేమియునులేమి నిష్ఠయులేమిన్
గామించినఁగేవలకృపఁ
గావించితి భక్తిఁబల్కఁగాగురుమూర్తీ ॥ ౧౫౬

క॥ జేజేమొజ్జలుదర్కర్
నేఁజేసిన దేమిగలదు నిజముగనీకర్
యోజన లేక యనీపద
రాజీవములిచ్చినావురా గురుమూర్తీ॥ ౧౫౭

క॥ వాసననాశముఁ జేసితి
దోసంబెడబాసె నీనతోఁ జెద వెందున్
గాసిలఁ జేసితి దండము
తోసరి నన్నుఁగైకొనుకృపతో గురుమూర్తీ॥ ౧౫౮

క॥ నీసరినీవేసరి గురు
కేసరి భవమత్తదంతి కేసరి ధరనే
నీసరికింగననీసరి
నీసరసన్ నిలుపఁబ్రదుకి నే గురుమూర్తీ ॥ ౧౫౯

క॥ శరణంబై భవసాగర
తరణంబై ధన్యులకిలఁ దత్త్వప్రాప్తి
గరణంబై భక్తులకా
భరణంబైనట్టి పాదపద్మముఁ గొలుతున్ ॥ ౧౬౦

క॥ జీవత్వంబజ్ఞానము
భావింపఁగలేనిదియుష్యేఁ బ్రారబ్ధమునన్
నేవిధములఁ దలచూపెడు
దానేయుపసంహరింపవే గురుమూర్తీ ॥ ౧౬౧

క॥ మౌనంబున ధ్యానంబున్
ధ్యానమునన్ జ్ఞానమబ్బు ధన్యులకెందున్
మౌనమునీవాక్యంబుల
చేనగు నవిగల్గుభక్తిచే గురుమూర్తీ॥ ౧౬౨

క॥ దేహాదులు నేఁగానని
మోహంబునువదలి మొదటిమూర్తింగని సం
దేహమువిడుచుచులోనన్
సోహమ్మని జపముచేయనౌ గురుమూర్తీ॥ ౧౬౩

క॥ సోపాధికుఁడాభాసుఁడు,
రూపంబులు లేనియాత్మ రూఢిగనొకఁడై
దీపించు స్వేచ్ఛరాముఁడు,
పాపంబీజీవుఁడెవఁడు భ్రమ గురుమూర్తీ॥ ౧౬౪

క॥ మనమేకాగ్రతలోకం
బును సంహారంబుఁజేయుఁ బూర్ణంజేయున్
దనుతత్వమబ్బఁజేయున్
ఘనతేజఃపుంజమట్లుగా నొగిఁజేయున్॥ ౧౬౫

ఆ॥ వె. పరులఁజూడకునికిఁ బాపంబునశియించు
గురునిబోధమహిమ గుఱినిఁగాంచు
నాత్మనాత్మఁగనిన నానందముదయించు
నాత్మకాత్మవిడున కంతరంబె॥ ౧౬౬

క॥ తప్పనుభవబంధంబులు
తప్పకనీపాదసేవ ధన్యుఁడు సేయన్
జెప్పా నీకదివానికి
గొప్పా నీమహిమఁ జెప్పఁగోరితినప్పా ॥ ౧౬౭

క॥ నుతిఁ జేసి పరమహంస
స్తుతిఁ జేసి స్వధర్మపాలనముకన్నన్ శ్రీ
పతి మెచ్చఁబడయ వేఱొక
గతిలేకున్ దెలిసి గురునిఁ గనియిట్లనియెన్ ॥ ౧౬౮

గీ॥ పోయివచ్చెదనింక సంపూర్ణవిద్యఁ
బడసినాఁడను నీకృపఁ బడసినాఁడ
నీదుసన్నిధి పెన్నిధి నిజము నాకుఁ
గాన సెలవిమ్ము తిరిగిరాఁగలుగువలను ॥ ౧౬౯

క॥ ఓమ్మనియె నంత సద్గురుఁ
డమ్మానిని మంత్రివరుఁడు నాజ్ఞఁ బడసి దై
వమ్మందలఁచుచుఁ దద్ఘట
నమ్ముందాఁటంగరామి నమ్మచు వెడలన్ ॥ ౧౭౦

క॥ నిజరాజధానిఁ జేరఁగ
నిజవర్గముతోడ నృపతి నియతాత్ముండై
నిజధర్మాచరణంబున
గజవరదున్ బ్రీతుఁ జేయఁగా గురుభక్తిన్ ॥ ౧౭౧

క॥ చనిపండి మాటిమాటికి
మనమూరక దేశికేంద్రు మఱలుకొనంగాఁ
జనలోకహాని యిస్మరియిం
చౌను దేశికు నతనిబోధ శ్రీపతిగాథన్ ॥ ౧౭౨

—రాజశేఖరుండు మార్గంబున హరిహరులస్మరించుట.:—

క॥ ఓమ్మనఁగా గురుమంత్రం
బోమ్మనమంగళకరంబు నూహింపంగా
నోమ్మననంగీకారం
బోమ్మనిజపియించిపరము నొందెదనింకన్ ॥ ౧౭౩

క॥ సంకటములు తొలఁగింపఁగ
శంకలుహరియింపఁ బరమశాంతినినింపన్
గింకరులకుఁగలియుగమున
వేంకటపతిగాక బ్రహ్మవేత్తలుగలరే ॥ ౧౭౪

ఉ॥ చక్కనిపాఁడు సాధువులఁజల్లనఁజేసెడుసద్వ్రతంబువాఁ
డొక్కఁడు సద్గురుండనయనోత్సవముంబొనరింపనాఁటితోఁ
దక్కినలోకముంగనఁగ దాసునకేమిటియక్కఱక్కటా
దిక్కులఁబెట్టకింక ననుఁజేర్పుమునీపదపంజరంబునన్
మక్కువతోడనిల్చి యనుమానముపీడఁగభక్తకోటికిం
జిక్కఁగఁబల్కుచుండుజననీ భవదీయమహాత్మ్యమెంతయున్ ॥

ఉ॥ అంతయునీప్రభావమని యారయుచుంటి మహాత్మ నీకు నిష్ప
ర్యంతము దీక్షితుండనయి యానెడనిట్టి మహత్త్వమాత్మలో
నత్యంతముభక్తితోడఁబరమాత్ముఁడవాప్తుఁడవీవనామహాశ్రీ
మంతులఁజేయుకిట్లు జనమాత్రులఁజేసెదె మహాత్ముఁడా ?

—: రాజశేఖరుండు మంత్రికి గురుప్రభావంబు దెలుపుట :—

కం॥ ఓమంత్రివర్యకంటే
యామహనీయునిమూర్తి యాగురుబోధల్
నీమదికేమో సాక్షా
ద్దామోదరుఁడట్లు నాకతండునిజంబౌ ॥ ౧౭౭

కం॥ ప్రామాణికబుద్ధిఁగల
భూమిసురుల్ గలరుగానిబుద్ధింబోలన్
సామాన్యమెందులేదను
నీమహనీయునకుసాటియే మంత్రివరా ॥ ౧౭౮

ఉ॥ అంతటివాఁడు లోకములయందున నెందునుఁగానరాఁడు వి
శ్రాంతిపరాయణుండు భవసాగరతారకమాత్రరక్షశ్రీ
కాంతుఁడుమానసంబొకడ జ్ఞానమునన్ సకలాత్మమెచ్చు వా
క్కాంతుఁడు విద్యలందుమమకారవిహీనుఁడహీనతేజుఁడున్

కం॥ వదలించెసంశయంబులు
సదయుండాగురుమహాంస సద్బోధలచే
మదినిల్పెనాత్మతత్త్వము
గదతద్భజనంబె మనకుఁగైవల్యంబౌ ॥ ౧౭౯

—:పారమార్థికస్నేహప్రశంస:—

క॥ తత్త్వజ్ఞుల మిత్రత్వము
సత్త్వముతోఁగూడియుంటసత్యము నిర్వ
క్రత్వముతో నడచును బం
ధుత్వమ్ముహుళిక్కి పరమతుచ్ఛంబిలలోన్ ॥ ౧౮౧

క॥ అమలంబై వికసితహృ
త్కమలంబైసానుపాళితత్త్వబలంబై
సమలంకరణంబై వే
దమయంబై యాత్రమూర్తిధన్యునిఁ జేయున్ ॥ ౧౮౨

క॥ దేహంబులు వేర్వేఱట
స్నేహితులకునాత్మయొకఁడు సిద్ధంబఁట సం
దేహము లే కిటుఁగనియఁట
మోహముహరియించిమొదటిమూర్తింగనుటల్ ॥ ౧౮౩

క॥ స్నేహితులు లేనిపశువుల
కూహింపఁగనగునె బ్రహ్మము గెడురీతుల్
దేహామువిడవలెమోహము
సాహమ్మనుజపముకుదురుచో మంత్రివరా ॥ ౧౮౪

ఉ॥ మిత్రుఁడు లోకబాంధవుఁడు మేటినృపుండుభిషగ్వరుండు వే
దత్రయమూర్తి ముక్తులకుద్వారిముదీయుమహాత్ముఁడాత్మ
జ్ఞత్రవిభూషణుండు దరిఁజేరసహింపరుసన్నిధిన్ గటా (దుర్

మిత్రుఁడులేనిజీవనము మేదినిఁగల్గు నెయేఁడికైనసీ
చిత్రముగాంచిమిత్రులనుఁజేర్చుట చేరుటనట్టిమాట స
ర్వత్రనిజార్తిఁబాపఁగ నవశ్యము దెంతొ భజింతురంతయే ॥

క॥ పరవశతఁ జరియించుచు
గురుపుత్రులుగలియ శాంతికుదురునుధరలోఁ
బరరంధ్రాన్వేషణత
త్పరులగుదురవులు గలియఁబాడియెపుంతీ ॥ ౧౨౬.

క॥ ఎప్పటికైననుసాహస
మొప్పఁగజనియింపవలె నసాహసాత్రఁబుల్
దప్పకగుణునిఁ గొల్వఁగ
ముప్పేర్కులపందనకు మోక్షమునిజ మహా॥ ౧౨౭

క॥ కోరినదానివిచారణ
నేరిఁ జేయఁగనేల హితమదివేఖై
మూరంబైననుబోధలఁ
గోరుర్ గాధలనుదూరుఁ గోరనితనర్ ॥ ౧౨౮

క॥ నిష్కల్మషహృదయులౌగు
నిష్కారణమైనప్రేమనిర్వృతినొందర్
ముష్కులమఁ జేవ్యాధిఁ గలియున్
సుష్కుపువాక్కులనుముంచుచుర్ మునుఁగుచునుర్ ॥ ౧౨౯

ఉ॥ పాడుపడెన్ జగంబు భవపాశమువిప్పెడు బాంధవుండు కొ
పాడెడు బాంధవుండొరునిపాపముచూచిసహించు బాంధవుం
డేడనుగానరాఁడు పరమేశ్వర సద్గురుమూర్తినిన్ వినా
లేఁడుహితుండులోకమున లేఁడనిచాటెదమాటిమాటికిన్॥

క॥ నీచుండిల నాఁచుంబలె
నే చెఱచున్ జీవనంబు నెప్పుడుఁబైగాఁ
దోఁచున్ గదస్వామింబలె
దాఁచున్ గదమిత్రమూర్తి త్రాఁచుంబలెనే॥ ౧౯౧

ఉ॥ వెన్నెలరాత్రులందుఁ గడువేడుకతోఁ జెలికాంద్రఁగూడిసం
పన్నులుక్రీడసల్పగఁ బ్రపన్నులుసద్గురుగొల్వఁ జల్లగాఁ
గన్నులఁగానలేమిఁ దనకాకబయల్పడ దుష్టవార్తలన్
బన్నెడునీచునిన్ జడుఁడుపాసనఁజేయును బాపపూర్తికై॥

క॥ ఆగురుకృపకున్ బాత్రుల
మై గర్వమువిడిచి పారమందెడుమనకున్
బాగగునె కపటసఖ్యము
తోఁగాలముగడపుటింకఁదోలివలె సచివా॥ ౧౯౩

క॥ మనసఖ్యముపూర్ణంబై,
కనునీచులమనము నెంతకలఁచిననైనన్
మునిజనులకు ముదమొసఁగిన
మనమింతయుజంకులేక మనవలెననుచున్॥ ౧౯౪

క॥ పురిఁజేరి శాంతి నుండిరి
పరమార్థమరందపానపరవశులై స
ద్గురువర చరణంబుల మదిఁ
గరమారాధించువేడ్కఁ గలకాలంబున్ ॥ ౧౯౫

—: రాజశేఖరునకుఁ బుత్రుఁడుదయించుట. :—

క॥ ప్రాక్తనవాసనలన్ గుణ
శక్తినిఁబోఁ దోలినాత్మసామగ్రిఁ
యుక్తులభోగానక్తుల
ముక్తులఁజేయుబుత్రులెట్టు బుధులనుతింపన్ ॥ ౧౯౬

గీ॥ రాజశేఖరుండు రాజీవనేత్రను
సంతకాలము న వనాంతరమున
సంతులేనిచింత చాల బాధింపంగ
హరినిభక్తిమ్రొక్కి సంతవింత ॥ ౧౯౭

క॥ మలయాచలపవమానుఁడు
కెలఁచెన్ గామానలంబు కాంతయుమదిలో
వలచెను పెనిమిటిఁగొలిచెను
నిలిచెనుగర్భంబు మానిని! మానినికిన్ ॥ ౧౯౮

గీ॥ దేవకార్యంబుసాధింపభావజుండు
జీవరూపంబుఁదాల్చినాభూవిభునకుఁ
బుట్టెఁబుత్రుండుపురజనుల్ పొంగియాడఁ
దల్లిదండ్రులయుల్లంబుచల్లగాను ॥ ౧౯౯

క॥ రంజనమీఱ నతనిని ని
రంజనుఁడనిపిలిచి యబ్బురంబుగఁబోషిం
పం జిన్ననాఁడెమంత్రివ
రుం జేరి ప్రసంగముఁబొసఁగుచు నవ్వించున్ ॥ ౨౦౦

క॥ చనవెక్కుడైనకొలఁదిని
మనమునంశయమువిడిచి మాటికిఁదానే
మనబుజ్జగించుచుండుటఁ
గని యొకనాఁడతనిఁ బ్రశ్నగావించెనిటుల్ ॥ ౨౦౧

—:నిరంజనుండు జీవుఁడను నపరనామంబును బొందుట.:—

క॥ నన్ను నిరంజనుఁడని యెద
రన్నా యద్దానికేమియర్థంబనఁగాఁ
దన్నామము శివపరముగ
నెన్నంబడునంచుఁబల్కె నెంతయుఁబ్రీతిన్ ॥ ౨౦౨

క॥ అనుటయు నేజీవుఁడనగు
దునుగద నాకెట్లుచెల్లుధూర్జటినామం
బని తననుజీవుఁడనవలె
ననిపట్టిన్ బట్టు పట్టియాశ్చర్యముగన్ ॥ ౨౦౩

క॥ గారాబుపట్టిగావున
నారీతిన్ జీవుఁడంచు ననసాఁగిరిగా
వారలుజననీజనకులు
ప్రేమంగఁ బాలునకుఁబ్రీతిజనింపన్ ॥ ౨౦౪

రాజశేఖరుఁడు నిజకుమారుని గురుకులంబునకుఁ బంపుచు

నీతిగఱపుట.

క॥ యుక్తవయస్కునిసుతునా
సక్తిని నుపనీతుఁ జేసి సద్విద్యలవి
భ్యుక్తముగ గురుకులంబున
భక్తింబఠియింప నృపుఁడు పనుపుచుఁ బలికెన్ ॥ ౨౦౫

క॥ సరసంబై భక్తాళికిఁ
బరుసంబై యెద్దితోఁచు భ్రష్టాత్ములకున్
ధరసామ్యంబే లేనిది
గురువాగ్ఝరిఁ గొల్వు మాత్మకుశలతఁ దనయా ॥ ౨౦౬

గీ॥ గురునిసన్నిధినైన సంకోచమున్న
గుణముకుదురునె లక్ష్మితోఁగూడియున్న
విష్ణువే పెద్దయైన చో విత్తమేల
గురుఁడు పరదైవతంబనుకొనుము మనుము ॥ ౨౦౭

ఆ. వె॥ తల్లిమాతసాని తండ్రియు గురుఁడైన
వారివారిపనులు వారొనర్ప
లేని మోహమూపలేనగా నిజమిది
సుమతమబ్బుఁ బెచ్చుమహిమ వచ్చు ॥ ౨౦౮

ఆ. వె॥ పరులధర్మమెంత బాగనితోఁచిన
దానిఁ జేయకుంట ధర్మబుద్ధి
చూచువాని నెల్ల నాచరించి చెడును
స్వీయధర్మమందుఁ జింతమందు ॥ ౨౦౯

ఆ. వె॥ లోకమన్న పెద్ద కాకులమూకన్న
ముద్దకైననఱచు గ్రద్దకైన
దెబ్బకైననఱచు దీనినై జంబింత
లోకమందు దూఱఁబోకు జీవ ॥ ౨౧౦

ఆ. వె. అఱచువారిఁజూచి వెఱచువాఁడెవ్వఁడు
అఱచువారు పనులు చెఱచువారె
అఱచు కాకిచేత నదలింపనదెపోక
పెద్దవారిఁజూచి ప్రేలఁబోకు ॥ ౨౧౧

ఆ. వె॥ బుద్ధిలేనివాఁడు బుధుని సేవింపంగ
మెచ్చునంచుఁదలఁచు మెచ్చఁడతఁడు
ధన్యుఁడైనవాఁడు దత్త్వంబు మెచ్చుగా
భక్తపాదపద్మబంభరంబ ॥ ౨౧౨

క॥ పంటన్ గలిగిన నాలుక
మంటన్ బాపంగమందు మహినెవఁడైనన్
గంటన్ నములునె గురుకృపఁ
కంటెన్ శరణంబు వేఱకలదే జీవా ॥ ౨౧౩

క॥ వేసముతో సేవించుచు
నాసలు నెంచె వేరకునికి ననసుష్ఠించిఁగాఁ
జేసెను గురుఁడని కుందురె
దోసము పలుకంగ నెంచు దుర్జనుఁడటుపై ॥ ౨౧౪

క॥ వేసముతో యత్నించిన
వీసము లాభంబు లేదు వెతకలుగుటయే
దోసము గుణముల్ దెలియక
జేసిన యుపదేశ మొప్పు సిద్ధించునొకో ॥ ౨౧౫

క॥ గురునుపదేశము వడయక
పరమార్థములనుభవించు పండితులకెల్గా
ధరలో వెలసిరె నేఁటికిఁ
దరణోపాయంబు గ్రంథతతియే చూపుఁ ॥ ౨౧౬

క॥ తమతమ వాదంబులచేఁ
దమ మెచ్చెడుఁగాని దానఁ దత్త్వజ్ఞానం
బమరునె సద్గురుదీక్షల్
భ్రమలని విడిచియుంచు వారి ప్రారబ్ధంబే ॥ ౨౧౭

ఉ॥ కాంచినమాత్ర నేసుకము గల్గును కల్గునె పూర్ణభావముల్
గాంచిన దేశికేంద్రుఁ డతిగాఁ బరుగా మదిఁ గాంచకున్న న
భ్యంచితరీతి వచ్చునల నార్తి నివారణ గాంచకున్న న
క్షాంచనమబ్బ శిష్యమునఁ దాల్చెఁ బ్రభూషనొ నర్పకెన్వరేఁ ॥

క॥ ఎటులున్నను గురుమూర్తిని
బటుతరసద్భక్తిఁగొల్చు పండితుఁడైనన్
దటుకున మోక్షంబబ్బున్
గుటిలుండై చెడును బరమకోవిదుఁడైనన్ ॥ ౨౧౯

క॥ శైష్యోపాధ్యాయికచే
ఋష్యాదులుమున్నుఁగాంచి రిహపరసుఖముల్
పోష్యముగాదని కలిని మ
నుష్యాధములదివిడిచి వినోదింత్రుగదా ॥ ౨౨౦

క॥ పుత్రుండై గురుబోధకుఁ
బాత్రుండగుఁ గానితనదుపాండితినా స
ర్వత్రయిదియెనిశ్చయ మి
ద్ధాత్రిన్ గురుకరుణకన్నఁ దారకమున్నే ॥ ౨౨౧

క॥ నూటినపాదమ్ముమింగిన
జాఱున్ బ్రాణములరుగమి శాస్త్రార్థములన్
జూటినమూరక చెవితో
నాటునుజ్ఞానానలంబహాశీఘ్రగతిన్ ॥ ౨౨౨

క॥ ఈరీతిగాంచియోగులు
ధారణనభ్యాసముననుదార్ఢ్యముకలుగన్
జేరుదురుశ్రీనివాసుని
ధీరతగురుబోధమాత్మఁదెలియుచునెపుడున్ ॥ ౨౨౩

గీ॥ భేదబుద్ధినివారింప వేదవిదులు
సేయుచుందురుచిత్రముల్ శిష్యవరుల
గూర్చి యవ్వాని కెంతయుఁగుందకునికి
యోగదా సర్వసంసిద్ధి నెంచిచూడ ॥ ౨౨౪

క॥ గురుదేవత్వశ్రీగలుగఁగఁ
గరమారాధనము చేయఁగలుఁగుదుననుచున్
గరువముఁజెందకుజీవా!
కరుణాలుండౌటనిన్నుఁగాచునతండై ॥ ౨౨౫

గీ॥ పాలుపిదుకగోవునకగు భంగపాటు
వత్సమునకుసంగనగు మహోత్సవంబు
పండితుఁడు ప్రజకజ్ఞానిభంగినుండు
విద్యనిజభక్తులకునిచ్చు వేడ్కబాల ॥ ౨౨౬

క॥ పండితులనుగపటముతో
నొండుగసేవించినైన మేలుఁబడయునే
దండగయాత్రనిశ్రమమది
వెండియుఁ బాపంబుసర్వవిఘ్నములఁబెంచున్ ॥ ౨౨౭

క॥ త్రుంచున్ బుణ్యము సభలన్
వంచన మొనరించు దుష్టవాసనలిచ్చున్
జించున్ గొంతుక ప్రక్కఁగ
ముంచున్ భ్రష్టత్వుఁజేసి ముల్లోకములన్ ॥ ౨౨౮

క॥ కాశికజ్ఞానమునిచ్చెడు
వానిని నదిగోరవాఁడు వైరాగ్యంబున్
బూనిభజింపంగనగుని
శ్రీనందకముతో [illegible] శుద్ధుండై సతతంబున్ ॥ ౨౨౯

గీ॥ [illegible] ములిల
యత్నమొనరించి [illegible] వారలన్యులనెడు
భేదబుద్ధిని బ్రియమున ప్రియము నెందుఁ
జేయరుమహాత్ములకిది విశేషగుణము ॥ ౨౩౦

మ॥ పరమార్థగ్రంథములందగుల్కొనుట సంవాదంబుచేయుట్కినీ
తరిమామానముమానుమాకృపలసత్తత్త్వంబుబోధించుశ్రీ
గురుమూర్తిన్ భజియింపుమా మదినిసంకోచింప“కాచార్య
వాక్
పురుషోత్తమ” [illegible] సంప్రాజ్యంబులౌ
వేదముల్ ॥ ౨౩౧

క॥ అనుజనకునిబోధించిని
వినయంబునరాజసుతుఁడు వెలలఁగనారా
యణ[illegible]
దనసుతునిన్ నిల్పి చెప్పెధరణీపునెదుటన్ ॥ ౨౩౨

నారాయణభట్టు నిజకుమారుఁడగు నన్నంభట్టును
రాజసుతునితోఁ బంపుట.

క॥ నీసుతునకుసాయంబుగ
భూసురునిసుశీలుఁగొల్చి పరా గవిద్యా
భ్యాసముచేసి తరింపఁగ
నాసుతునిన్ వెంటఁబంపు నరపతి!కృపనన్ ॥ ౨౩౩

క॥ అంగీకరించెభూపతి
మంగళకరమంచువిప్రమాణవకునితో
సంగము నిజసుతునకు, ను
ప్పొంగుచుభూసురుఁడు తన్నుఁబొగడుచునేఁగన్ ॥ ౨౩౪

క॥ నృపసుతుఁడువిప్రసుతుఁడును
నృపునాజ్ఞసుశీలుకడకునెయ్యమునన్ దో
నుపచారకులెవ్వరులే
కపయుననైచనిరి విద్యకఅచెన వేడ్కన్ ॥ ౨౩౫

క॥ గురుకులముఁజేరియిరువురు
గురుతరసద్భక్తి దేశికునిపదములమ్రొ
క్కిరికరుణాళుండగుభూ
సురుఁడున్ సంప్రీతివారిఁజూచి గ్రహించెన్ ॥ ౨౩౬

క॥ కాలోచితకృత్యంబుల
బాలుఁడనుక్రమముగాఁగఁ బ్రతిదినము సుశ్రీ
లోలార్పణముగఁ జేయుచు
జాలిరి గురుపాదపద్మషట్పదవృత్తిన్ ॥ ౧౩౭

—: సుశీలుఁడు జీవునకు సన్మంభక్తునకునీతిగఱపుట. :—

క॥ ఒకనాఁడు గురుఁడు వారల
సకలాత్ములఁ జేయ నెంచి సద్వాక్యములన్
బ్రకటించె నిట్లు సత్కృప
సకలంకస్థితినివార లాలింపంగన్ ॥ ౧౩౮

ఆ. వె॥ అందఱన్ని గోరి యాత్మ త్రిలోకంబుఁ
దెలియలేరు హరినిఁ గలియ లేరు
కన్నుముక్కువలెనె కాంచు నావాసనల్
జగముదూఱవాదు శాంతిరాదు ॥ ౧౩౯

ఆ. వె॥ సర్వముహరియంచు సాధులు తెలిసిరి
మున్ను నేఁటికిట్లు మూఢతతికి
వేఱు లేదటంచు విజ్ఞానమిమ్మంగఁ
జిత్రమూర్తిఁ దాల్చె శ్రీధరుండు ॥ ౧౪౦

క॥ చదివెడు శాస్త్రంబులచే
వదలని సంశయము హరి యనుభవించిన చోఁ
మదుపురిలోనుబ్రబవించెం
గదయని లోఁగుందుచుందుఁ గద చిత్రముగన్ ॥ ౧౪౧

క॥ చదువులు చదువంగఁ జదువంగ
వదలదు సంశయము శాస్త్రవాసన హెచ్చున్
మదిశివపదములనిల్పంగఁ
గుదురును గుదురైన కుదురు గురుతరభక్తిన్ ॥ ౨౮౨

క॥ అన్నము తినవలెనాఁకలి
సన్నంబౌనంతవఱకు సత్యముఁ దెలుపన్
సన్నుతి గురుఁ గొల్వఁగవలె
నున్నంతవఱకు శరీరముండును రెండున్ ॥ ౨౮౩

క॥ భక్తియని కొందఱంద్రు వి
రక్తియయని కొందఱంద్రు రహిఁ గొందఱొకండే
రక్తివిరక్తుల యోగము
యుక్తిని సాధింపరాదు యోగమునసగున్ ॥ ౨౮౪

క॥ రెండనునొక్కటనుండును
రెండింటను నుండునొకటి రెండనునొక్కై
యుండును సిద్ధులకున్ లే
కుండును భేదంబు తెలియకుండుటజీవా ॥ ౨౮౫

క॥ లోకము మెచ్చులకై తాఁ
దాఁకును విభ్రాంతి దానితత్త్వముఁ దెలియన్
లేకయగుండ్ఢను కాకను
శ్రీకాంతుని భూరికరుణచేఁ జల్లఁబడున్ ॥ ౨౮౬

క॥ కట్టెఁగట్టెఁ రాచినఁ
బుట్టెడునద్దాన నగ్నిపుట్టెడుదాఁకన్
బట్టువిడకుండవలెఁదాఁ
బట్టినపాదంబు నట్లుపట్టఁగవలెఁగా ॥ ౨౮౭

క॥ పండినఁదనభక్తిఫల
మొండినగురుమూర్తివాని హేతువనెడువాఁ
డుండునిలనొక్కశిష్యుఁడు
ముండనమొనరించుకొనఁగ మూఢుఁడుతానై ॥ ౨౮౮

క॥ తనుమెచ్చినసద్గురుఁడను
దనుఁదిద్దిన దాపరించెదాంభికుఁడనుగా
మనసిచ్చిన మందుఁడను
వినయమ్మునయమ్ము విడిచివేయును శఠుఁడున్ ॥ ౨౮౯

క॥ వినయముగా సేవించుచు
ననయముయత్నించుచుండు నాచార్యునిలో
ఘనదోషములగణింపఁగ
వినయమ్ము నయమ్ము విడిచివేయును భళిరే ॥ ౨౯౦

క॥ ఛాత్రుండనఁగా గురునకుఁ
బుత్రుంబలె సంచరించిపోషణచేయన్।
ఛాత్రతగలవాఁడేత
న్మాత్రుఁడె గురుసేవఁజేయు మాన్యుఁడుజీవా! ॥ ౨౯౧

క॥ అక్కఱపట్టనివానికి
నొక్కి వచింపంగవినఁడు నొచ్చెదులోలో
నెక్కుడుఁ దమమద్దానన్
బెక్కగుదుఃఖములఁబొక్కుఁ బేర్మినిఁదక్కన్ ॥ ౨౫౨

క॥ ఏనరుఁగాంచినలోకము
లోనెద్దియుఁగానరాదు లోచూపునవి
జ్ఞానముగలుగునఁనాతం
డానాచార్యుండు సర్వమాహరికృపచేన్॥ ౨౫౩

క॥ వేదాధ్యయనం బేజ్ఞా
నోదయజనకమని బాధ నొందుదురజ్ఞుల్
కాదదిమార్గముజీవా!
యీఁదుచుభవ మాత్మధర్మమేపూనఁగనో॥ ౨౫౪

క॥ సద్వంశమందుఁబుట్టక
హృద్వ్యధిన్ హరిని నిల్పకిల నెంతో భ్రాంతిన్
విద్వాంసుఁడైనమాత్రన్
సద్వాదుండగునె ముక్తి సమకురునెసుతా ॥ ౨౫౫

గీ॥ క్రమముఁదప్పిన సఫలతఁగాంచకుండు
నెంతసామగ్రిగూడిన నెట్టిపనియుఁ
బిదపఁజేర్పఁ రుచిచెచ్చు మొదలఁజేర్ప
మొదలుచెఱచునుప్పదిసూఁవముసనిజంబు॥ ౨౫౬

క॥ పాపాత్ముఁడు సద్గురువరు
వ్యాపారమునడఁచుదించి వైరాగ్యంబున్
లోపముఁ జేయంజూచును
గాపాడఁడుగదయతని నకారణముగహా॥ ౨౫౭

క॥ ఆలింతురుసద్బోధల
సోలింతురుగురునిమనము శుభవాక్యములన్
జాలింతురు తత్స్మరణము
చాలునెమఱియొకఁడువీరిసవరింపంగన్॥ ౨౫౮

క॥ వీలున్నయంతవఱకున్
గాలించెద రతనియందుఁ గలమహిమలనున్
జాలింతురతని సేవలఁ
జాలఁగఫలియించు వెనుక సత్యంబనఁగన్॥ ౨౫౯

క॥ ఆలించిరిసద్బోధల
గాలించిరిశాస్త్రములను గలిదోషముగాఁ
బోలును బాలకులాలో
నాలోచనములకుఁగడఁగిరాటోపమునన్॥ ౨౬౦

జీవుఁడన్నంభట్టును విద్యార్థము దేశాంతరమునకుఁబోఁ
బ్రేరేపించుట.

క॥ రాచకొడుకనియెఁ గంటే
యీచదువులరీతినిప్పుడెన్నియొచదువుల్
పూచెనఁటవానిఫలములు
నాచందములెఱుఁగమైతి మన్నంభట్టా ! ॥ ౨౬౧

ఆ. వె॥ రాచకొడుకనొట బ్రాహ్మణునపుట్టుల
నేడ కేనిచనుట కీడములేదు
చిన్ననాఁటిసఖుఁడవన్న నీవైనవా
మ్మన్న! గ్రొత్తత్రోవ లరసిరాఁగ ॥ ౨౬౨

గీ॥ అచిరకాలంబుననురాజునౌదు వింత
లోనసీవును లోకంబులోనివింత
లరసివచ్చితివా మనమిడుపురమును
సంస్కరింపంగవచ్చును సంఘమెల్ల ॥ ౨౬౩

క॥ అనియన్నంభట్టారకుఁ
డనిపెనుబరగురులబోధ లారసిరాఁగా
జ్జనపతిసుతుఁ డాతండున్
జనియెన్ వేవేఁక లోకసంగ్రహబుద్ధిన్ ॥ ౨౬౪

ఆ. వె॥ అరిగవిప్రసుతుఁడటంచుసుశీలుండు
తెలిసి తెలియనట్లు పలికెనిట్లు
రాజసంస్థనిగూఢ రహస్యసయోదార్చ్వ
తెలిసిహత్తుండు లేఁడుగద కుమార ॥ ౨౬౫

గీ॥ స్నేహమునఁ బెంచు నంచును శిరముమూఁపఁ
జిక్కవదలించుఁ బూవులఁ బక్కనుంచు
నెంచుదోషంబు నే గుణమంచునాగ్ర
యించుకొనియున్న పడిఁ పనామంచుహెంపి
వెఁబ్రతుకెలంకిలఁ గుటీరాలపడుడిలను ॥ ౨౬౬

రాజసుతుఁడు సుశీలునియొద్ద సెలవుపడసి నిజపురంబున కరుగుట.

క॥ వినిరాజసుతుఁడుమనమునఁ
దనదోషముఁదానెఱింగి తద్దయుశీఘ్రం
బునసంప్రదాయపద్ధతి
ఘనవిద్యలసంగ్రహించెఁ గదలెడుబుద్ధిన్ ॥ ౨౬౭

గీ॥ నిజసుతుండువిద్యనేర్చినాఁడని విప్ర
వరునివలనభూమివరుఁడువినుటఁ
బంపెమంత్రిఁబెక్కుబహుమానములతోడ
గురునిసత్కరించికొడుకురాఁగ ॥ ౨౬౮

క॥ వచ్చినయమాత్యునింగని
చెచ్చెరజీవుండు గురులసేమంబరసెన్
దెచ్చినకానుకలన్నియుఁ
బుచ్చుకొనెన్ దేశికేంద్రుఁబూజింపంగన్ ॥ ౨౬౯

గీ॥ కానుకలనుభక్తిఁగైకొనిదేశిక
స్వామిపాదములనుబ్రాలనతనిఁ
కుక్కుటమును మత్స్యకూర్మంబులనుబోలె
నంటు చూచెఁ దలఁచె నాత్మవిదుఁడు ॥ ౨౭౦

క॥ దీవించినగురుమూర్తిని
జీవుండటసత్కరించి సెలవింగోదే
వా!హోయివచ్చెదనునేఁ
గావించినదోసములనుగణియింపకుఁడీ ॥ ౨౭౧

క॥ మార్తాండజపపరాయణు
లార్తిధ్వంసకులు శంకరాత్ములు విద్యా
మూర్తులును దమోహర్తలు
స్మార్తులు భువికీర్తనీయసజ్జనులగుటన్ ॥ ౨౭౨

క॥ ఈతంత్రంబామంత్రం
బోతండ్రీ! యనఁగనేలనుత్సాహముతో
మాతలలనించితన్నియు
నీతత్త్వంబెఱుఁగుదీవనిజముమహాత్మా ॥ ౨౭౩

క॥ అనిగురుననుమతిఁబడయుచుఁ
జనియెన్ నిజగేహమునకు సచివాగ్రణితోఁ
గనిజననీజనకులమ్రొ
క్కెనుజీవుండొడలెఱుఁగక కేవలభక్తిన్ ॥ ౨౭౪

—: రాజశేఖరుండు జయంతంబునకు వెడలుట. :—

క॥ మిత్రుండఁటసచివాగ్రణి
పుత్రుఁడుగుఱుఁగొల్చిపూర్వపుణ్యంబున వే
దత్రయిసాంగముఁగనిసి
మిత్రుండఁట, భవలతాలవిత్రుండుగురుఁడున్ ॥ ౨౭౫

క॥ పరలోకముఁగోనియాఁడని
తరుణీమణినాథుసర్వదాతోఁడఁట శ్రీ
హరిపరమహంసనన్నిధ
కరుగుటకింకొక్క తరుణమరయఁ గలదే ॥ ౧౭౬

క॥ అనితసయునినిజరాజ్యం
బునకభిషిక్తునిఁగఁ జేసి మోదంబునమం
త్రినిగనిసచివా! చెప్పవ
లెనాసకలమిా వెఱుఁగుదు లే యనికదలెఁ ॥ ౧౭౭

క॥ కదలెదునిజపతి వెంబడి
మదిసంశయమింత లేక మానినియునుదా
ముదమునతనయునిరాజ్యము
వదలుచునే తెంచె నింత వైరాగ్యంబే ॥ ౧౭౮

క॥ చనుచుజయంతాశ్రమమును
మునివరు దేవతలని గురుమూర్తినిబోధఁ
దనమనముసఁగొనియాడెను
జనపతియువ్విధినిభక్తి సమరసనూక్తిఁ ॥ ౧౭౯

—:రాజశేఖరుఁడు మార్గంబున గురుబోధము స్మరించుట:—

ఆ. వె॥ రమకు నెలవులేమి రమణునవక్షముఁ జేరెఁ
గాళిఁ జేరెశివుని కాయమట్లు
నాకు నెలవులేమినీకృపాదృష్టిని
నిలిచినాఁడభక్తిఁగొలిచినాఁడ ॥ ౧౮౦

క॥ కేవలదృక్కై పురుషుం
డీవసుధం గొంతతడవ కల్లోలశాంతిన్
జీవించుచుం గ్రీడించిన
జీవన్ముక్తుండటండ్రు సిద్ధమువానిన్ ॥ ౨౮౧

తే. గీ॥ దృశ్యమెందాంక దోంచు ననశ్యమంత
దనుక శాంభవినభ్యసించిన నరుండు
దృక్కుగానిల్చు శాంతిని నిక్కముగను
సాధుజనకల్పభూజ! విస్తారతేజ ! ॥ ౨౮౨

క॥ చక్కెర నెక్కడనుంచినం
జిక్కంగ దచీమనోటం జిక్కు నెకుక్షిన్
దక్కినచోం గర్మంబునం
జిక్కండు జీవుండు హరినిజిక్కిన యేనిన్ ॥ ౨౮౩

ఉ॥ చెప్పినదానినే తిరిగి చెప్పుచునున్నను రామరామ! క
ప్పను మాయచిత్తము వికారముం జెందెను సద్గురూక్తులన్
దప్పను జన్మబంధమని తద్జ్ఞులు వల్కుట దేశికేంద్ర! నా
కెప్పటికైన నీపదము లే గతిగా నెరనమ్మికొల్చెదన్॥ ౨౮౪

క॥ యోగంబననాత్మునితో.
యోగము తదితరముతో వియోగము మనమా
యోగవియోగ్యములపరి
త్యాగముం జేయంగం బరాత్మయూం బూన్నతచేన్ ॥ ౨౮౫

క॥ ముక్తీచ్ఛఁ గాసద్గురువుల
భక్తిఁ గాసేవించి బోధఁబడ సెడువాఁడా
సక్తిఁ గలిగియునీచేఁ
ద్వ్యక్తుండై ముక్తిగనఁడుతథ్యము రామా ॥ ౨౮౬

క॥ జ్ఞానముగలిగిన దానికి
మౌనము పరిపూర్ణశాంతి మానుటలోక
జ్ఞానముఁ బూనుటమౌనము
తానుండియు లేకునికి యుదాసీనుండై ॥ ౨౮౭

క॥ ఓరీజీవుఁడనీవిఁక
లేరా పోయెదముమనము లేలెమ్మిఁక వే
యారామంబులఁదిరుగుచు
నీరైనన్ ద్రావి బ్రదుక నేరమె శాంతిన్ ॥ ౨౮౮

క॥ దేహంబానిత్యమ్మా
గేహంబా బంధుజనుల కీర్తియు నీకీ
మోహంబా పోలెమ్మిఁక
సాహసమునఁబరమపదము సమకురుఁజుమ్మా ॥ ౨౮౯

క॥ మేలేయాలోచనమిఁక
నేలేయిదియంత విష్ణుఁడే లేతలఁపన్
జాలేయోగముఁబూనగ
వేలేమార్గములు వేన వేలేమనసా ॥

క॥ జీవా! నిజబంధులవిడ
లేవా? నేఁ జెప్పినట్లు లేవఁ లేవా?
లేవా? సౌఖ్యములంటఁ బని
రావా? నాతోడ నాత్మ కనుఁగొనఁ గోరఁడా ॥ ౨౯౧

ఉ॥ సిగ్గొకయింత లేక వనసీమలకేఁగక దుర్మదాంధులన్
దగ్గఱఁజేర్చి పేర్చితివి దారుణకర్మము నింక నైననీ
బొగ్గులలోన మానికముఁ బొందెడు దుర్లభమౌ నిభక్తితోఁ
సద్గురుమూర్తిపాదములయాశ్రయ మొందుము మేలుఁ జెంద

(మా॥ ౨౯౨

క॥ ఆరామమందునారా
మారాధనఁ జేయుమనముమా! రామేశా
కారతనొందుచుదుస్సం
సారానలమార్చు నమృతసారముఁ గ్రోలన్ ॥ ౨౯౩

క॥ నేనొకపురుగును లోకము
లోనన్ని యాజ్ఞ చెల్లు లోలత్వమేలా
మానమునఁ బాని దరామా!
నేనున్నదిసున్న నీవునేననికన్నన్ ॥ ౨౯౪

ఉ॥ అన్నివిధమ్ములం దెలిసియున్న యెడన్ మౌనము సత్యసాధనం
బన్నగుహాస్తి మోక్ష పరమాత్మరతి మొప్పయథార్థదృష్టి చేఁ
గన్న సమస్తమాత్రయుగుంగాన విశేషము వాగ్వ్యయంబు చే
నున్నఫలంబు? దోషమగు నూరకయుండుట మేలు చెందమా॥

క॥ త్రొట్టుగాహంబుఁగనాశను
పట్టికిఁ గన్నమ్మ చిలుకపందిరిఁ గూర్చున్
నెట్టుచుసర్వాంగంబున
గుట్టుగభజియింప భక్తకోటులఁగూర్చున్ ॥ ౨౯౬

క॥ కింకరుఁ జేనిజ్జైనన్
జంకించబడిలేదు వానిచర్యయుట్లైనన్
శంకరవరా నిజభవనా
శంకరవరా శాంతికరము సంశయహరమా ॥ ౨౯౭

క॥ గురుచరణాన్వేషణతో
త్వరవశతన్ సంచరించుభక్తులుగూడన్
వరమగు శుభకరమగు శం
కరమగు సకలార్థసిద్ధికరమగు దేవీ! ॥ ౨౯౮

క॥ జ్ఞానప్రాప్తికిసూచన
మౌనము బాహ్యాంతరంబుమఱచుట నిత్య
ధ్యానమునిష్ఠఁగుదురుట
యానందరసంబుఁగ్రోలనాత్మస్థితియున్ ॥ ౨౯౯

క॥ కలకాలముహరిపదముల
నిలిచిజగంబులనుజూచి నేరనికతనన్
గలవో లేవో తెలియక
నెలవననునామంబు భక్తవరులకునేలా ॥ ౩౦౦

క॥ పరిమార్చి కేసరాసూనుఁ
పరయుంగాఁబోఁడులోని మాత్సర్యశక్తిన్
దరియించునసంసారము
విరమించు రమించు మించు విభుఁడై శ్రీశా!॥ ౩౦౧

క॥ గురు కేసరి! భూసుర కే
సరి! నరకేసరి! త్వదీయసత్త్వము మాకే
సరి యిటునద్యోగముకై
సరి కదపుట్టువులుమాకు నరసరసింహా!॥ ౩౦౨

క॥ పంకంబునఁబుట్టితినని
జంకెడుపద్మినికిముక్తి సమకూర్చుటకై
శంకరసహాయకుఁడవై
పొంకంబుసమిత్రమూర్తి పొడసూపుఁగదా॥ ౩౦౩

క॥ మనమునవాక్కునఁగాయం
బునఁజలనంబెట్టిదైన మూఢత్వంబే
యునఁదగులో నెలికాంతిని
గనిసంగడముక్తిపదముఁగను జగదంబా॥ ౩౦౪

సీ॥ శ్రీపరమేశ్వరక్రీడయాల్పకంబు
దానిచక్కనికన్నెమగును
జన్మంపనెంచ్చోటబాలువాఁడు చెప్పెడు
వాఁడిసకద్దన్న జంతువేద

లేనిభారముపైనంబూనినజీవుండు
చేయుచుండునుదుష్టచేష్టితంబు
ఒనరాదువినరాదుకనరాదు వేఱొండు
తత్స్వత్తనుటను వేదంబులెందుఁ

గీ॥ జేయునదిలేమిఁ దెలియుటఁ జిత్తరువటు
దాల్చియున్నాఁడదేహంబుదైనఘటనఁ
జేయుచున్నాఁడుఁజేయమినేతరెండు
మాయగాదోఁచుఁబ్రదుకి ట్లుమాయ హేశ॥ -౦౫

క॥ సాదరముగఁ దాఁగోరిన
దేదియొయదిగల్గుఁ దపమునెచ్చుగఁ జేయన్
దాదాత్మ్యబుద్ధినిల్చిన
రాదగుపరిపూర్తివచ్చురా గురుమూర్తీ॥ ౧౦౬

ఉ॥ ఏముదితాత్మదృష్టులను నెంతయుశాంతినినించు నించునా
కేమహనీయమూర్తికృతకేతరసూక్తిమనమ్మునమ్మున
న్నేమరకేనుకీర్తిప్రతియేమగువారికిరామరామశ్రీ
రామపదత్రయాత్మకులఁ బ్రస్తుతిఁ జేసెదమాటిమాటికిన్॥

సీ॥ పరమేశ్వరధ్యానపారీణుఁడైనన
ర్భక్తుండుసంసారపంకజాతఁ
సుమనస్సునాసర్వశుభములనిచ్చుబు
ధాళికిబుధానమాంగనాస్యఁ

పై సూర్యనారాయణాఖ్యసద్వైభవంబు
తనుఁజేర నెడమిచ్చు జనము మెచ్చ
నిజధర్మపోషణనిరతాత్మమూర్తియై
తిరుగు నజగముల తెగులుమాన్ప

గీ॥ నాత్మవిదుఁగోటనాత్మయందణఁగియుండు
బయలుపడుచుండుదక్షిణఁభక్తవరుల
మౌనముద్రనుబూనినజ్ఞానమూర్తి
శాంతికర్మానసానపర్యంతపరా॥ ౩౦౮

క॥ అయినది కాకుండఁగఁజే
సియూరకచెడినదిబాగుచేసెదనని నే
నియమములేకుంటచిత్రము
భయమేలాపాకు సద్విభద్ర! ముకుందా!॥ ౩౦౯

క॥ నేరమివిరతియు నేరుపు
సారామలభక్తిశక్తిసామీప్యంబుల్
సారూప్యముసాయుజ్యము
ధీరునకొకకోటఁదపము దృక్కైచేయున్॥ ౩౧౦

క॥ అలలడఁగినసంద్రంబున
వలనుగలుగు మజ్జనంబు వలదందాఁకన్
వలనుగదా సంకల్పము
[illegible]॥ ౩౧౧

క॥ లంకెగదా జీవునకును
సంకల్పంబులకునవియు సమసినచోనే
వంకన్ నిలుచునుజీవుండు
శంకరపరివృత్తినిన్నుఁ గీర్తింపహరీ! ॥ ౩౧౨

క॥ అలలవలెన్ సంకల్పం
బులుతిన్నన్ జుట్టిముట్టఁ బురుషోత్తముఁగే
సలభక్తిమంత్రరాజం
బులఁగీర్తనఁజేయ శక్తిము క్తియుఁగలుగున్॥ ౩౧౩

క॥ శివరామబ్రహ్మలనొగి
శివరామబ్రహ్మలట్లచేయఁగనీవే
భువనములఁదీవ్రగతితో
నవిరళముగసంచరింతువనమాకోకరా?॥ ౩౧౪

క॥ ఆదిమమూర్తికిఁబ్రకృతివి
గాఁదెలియుదురాత్మవిదులుకళ్యాణీ!నిన్నున్
మాదృశులకునాధారముఁ
నీదయయనిచెప్పనేలనేయుందందున్ ॥ ౩౧౫

క॥ కోరనివికోరఁదఁగనివి
యూరకచేయించిచేయుచుండెదవీసం
సారమునీదనిశాంతిని
గోరికలన్ విడిచినిన్నుఁగొలుచువటుకజా!॥ ౩౧౬

క॥ ఖిన్నత యుందుమునీనను
సన్నుల మెలఁగెదము పరమసాధులతోడన్
బన్నగశాయీ! యెవరే
మన్నన్ భక్తులకులోపమా! నినుఁగొలువన్॥ ౩౧౭

ఉ॥ యోజనమాని శ్రీధరుఁబయోజభవార్చితు భక్తకల్పక
ద్రూభుజు స్వధర్మనిరతముతోనలరించి తరించుచుండుస
ద్రాజితదీయవృత్తిఁగని తత్తరపాటది న్యాయమౌనని
ర్వ్యాజసుభక్తికల్పితశివార్చనలన్ భవతాపమాప్పెదన్॥

క॥ గురుబోధమహేశచరణ
సరోజసేవాచతురతసత్సంగతియున్
దరుణీమణీఘనయోగము
పరాపరసుఖములనొసఁగిసాపునుభవమున్॥ ౩౧౯

క॥ కరమనురక్తిం జెంచును
పరామమాత్మకునొసంగు విజ్ఞానంబున్
గ్రహింపించిదానసుమ్మను
సరోజదళనేత్రి దేవి సద్గురుఁడిలలోన్॥ ౩౨౦

క॥ ఘనులుండురు మునులుండురు
వనమందిరమందు లక్ష్మి వసియించుఁగదా
తనుతాపమతనుతాపం
బునుబోవును వారిసేవపుణ్యమునసా॥ ౩౨౧

క॥ ద్విజవర్గముద్విజవర్గము
భజియింపఁగరామఫలముభక్షింపగఁ
విజనస్థలిము క్త్యంగన
భజియింపంగల్గునెట్టిభాగ్యమునుసా ॥ ౩౨౨

క॥ సత్యమునమ్మినవారిని
నిత్యమురక్షించు వేడ్క నిజరూపముతోఁ
బ్రత్యక్షంబగుటనునా
కాత్యాయనిపదముఁ గొలుతు ఘనతరభక్తిఁ ॥ ౩౨౩

క॥ సర్వాత్ముని సర్వేశుని
శర్వునిదర్శించు వేడ్క సద్గురుపదముల్
సర్వావస్థలఁగొలువఁగఁ
బార్వతి కృప శక్తినాకుభక్తునకిమ్మా ॥ ౩౨౪

క॥ తపియింపఁగృపను బెంచెదు
కపటంబుఁ విడువ శాంతిఁగాపాడెద వే
నెపమున నైననుబ్రోచెదు
చపలత లేకుండఁగొల్వఁజాలిన దేవి!॥ ౩౨౫

సీ॥ నిజధర్మమందుననిల్కడచే సర్వ
ధర్మంబులందునాదరముకరము
గురుమూర్తిసద్భక్తిఁగొల్చుటచే జేల
తనమదియెందేనికనమువినము

క్షమకల్మిఁబరులదోషంబులఁ దెలిసియుఁ
దెలియనివానియట్టులమెలఁగి
తాఁజేయునుపకృతిఁదలఁపఁడెన్నఁడొరులఁ
దెలియనీఁడాత్మశుద్ధినిదలంపఁ

గీ॥ సర్వతంత్రస్వతంత్రత్వసరణిధరణి
శివపరావతారమనఁగఁజెల్లుఁగాని
మనుజమాత్రుఁడె యద్వైతమూఁడనుండు
శాశ్వతుఁడు మద్గురుండు యోగీశ్వరుండు ॥ ౩౨౬

కం॥ భగవద్భాగవతుల సే
వగదా నేనింకఁగోరవలెనుసదా ప
న్నగభూషణ యొసమరగిన
నగుబాట్లగు జన్మమెల్ల నానాగతులన్ ॥ ౩౨౭

కం॥ దోషములఁబాపినిజపద
భూషలముఁ జేయ నెంచిపుణ్యాత్ములసం
తోషమునకుఁదగు వేషము
శేషాచలవాస! కలుగఁజేసితి జేశ్రే ॥ ౩౨౮

కం॥ ఎన్నద రెన్నద రెన్నద .
రెన్నఁగ నీరూపులన్ని యేయవి దెలియన్
పన్నగపతితల్పపతి! యే
మన్నన్ విన్నఁగను గొన్న నానందంబా ॥ ౩౨౯

చ॥ చల్లనికంటితో మనసుచల్లనఁజేసెడుపాటతోడ మీా
తల్లియొసంగుసాదమునుఁదద్దయుభక్షణసేయునోటితో
ఫుల్లసరోజనేత్రుఁబరిపూర్ణుభజించుసుభక్తకోటితోఁ
బల్లవపాణితోఁబరమపావనమౌగురుమూర్తివాణితో
నుల్లముచల్లఁజేసితమయూరసుఖించెద వేంకటేశ్వరా!॥ 330

కం॥ మనమునునిటుతలపోయుచు
జనపతినిజభార్యతోడజని యమ్మునిశాం
తినిగని తపమొనరించుచు
వనమునమునివృత్తినుండె వనజదళాక్షీ! ॥ 331

—: మంత్రి నిరంజనుని వివాహోన్ముఖునింజేయుట :—

గీ॥ రాజ్యభారంబువహియించి రాజసుతుఁడు
మంత్రివరుసంప్రతించుచు మహిమఁగాంచి
ప్రజలఁబాలించుచుండె నప్రతిమశక్తి
హేమకల్పకవల్లి! సాధ్వీమతల్లి! ॥ 332

గీ॥ అంతటనమాత్యుఁడోగి వివాహప్రయత్న
మున్నొనర్ప నిరంజనుఁడనుమతింప
కునికినంతయు మనమునవోర్వలేమి
బుజ్జగించుచునివ్విధిబోధఁజేసె॥ 333

ఉ॥ భారతమందు సత్కథలపారముగావినుచుండునీకు సం
సారమసారమంట యపచారముగాదె తలంచిచూడఁగన్
ధీరచరిత్రముల్ బుధవిధేయపవిత్రపతివ్రతామణీ
చారుచరిత్రముల్ సకలసాధుచరిత్రలు కృష్ణకీర్తనల్॥ 334

క॥ శంకరుఁ డర్ధాంగ మయ్యెన్
పంకజనాభునిహృదయము మఱి [illegible] మయ్యెన్
పంకజభవుఁ డుండె ముఖానె
జంకిరి సద్భార్యలకయి సంశయమేలా! ॥ ౧౧౨

క॥ నమ్మవలె రాముఁ డైనన్
నమ్మంగావలెను రాము[illegible]యున్
నమ్మందగు నారాయణము
నమ్మంగా రాదు [illegible] ॥

క॥ అనుకూలవు సతియైనన్
మనమును [illegible]
గానియెడ [illegible]
దన పెనిమిటి తనకుఁ దాన వైరంబగుటన్ ॥

క॥ నిర్వాణపదమునిచ్చున్
గర్వములేనట్టి రమణి కపటములేకన్
సర్వము [illegible]
[illegible] ॥

క॥ భ్రమరము [illegible]
సమకూర్చున్ [illegible] సకలసౌభాగ్యంబుల్
అనురక్తి [illegible]
[illegible] ॥

క॥ తేజోబలయశములకై
భూజనులు భజింపఁ గల్పభూజముభంగిన్
దాఁజేయును బరిపూర్ణుల
రాజీవదళాక్షి! మిత్రరత్నంబిలలోన్॥ ౩౮౦

క॥ గురుకృప సత్పథముంగని
తరుణీమణియోగమునను ధైర్యంబబ్బన్
బరమాత్మతోడనైక్యము
నరపతి!హరికరుణచేత నరుఁడందుఁగదా॥ ౩౮౧

క॥ తనకిల శాంతి నొసంగెడు
వనితామణియొసఁగున్ వైరాగ్యంబున్
ఘనబోధమిచ్చుగురువరు
ననుకూలపువాక్యమొసఁగు నాత్మప్రీతిన్॥ ౩౮౨

క॥ నిజధర్మముభజయించుట
భజియించుట దేశికేంద్రు భామామణినిన్
భజియించుట భక్తాళిన్
భజయించుట యాత్మమూర్తిభజనము జీవా!॥ ౩౮౩

గీ॥ ఈశ్వరేచ్ఛవలన విశ్వంబుమఱచిన
గురునికరుణవలనఁ దరుణివలన
భక్తకోటివలనఁ బ్రాప్తించు మోక్షంబు
జాతరూపమూర్తి! సాధుకీర్తి!॥ ౩౮౪

-: నిరంజనుండు వివాహమునకని స్త్రీనింద యొనర్చుట. :-

కం॥ అనవినిజీవుఁడను మా
నినులకు భువినమ్మరాదు నిజెప్పఁగఁబో
వునగానరాదు ముదితలు
మనమునకును శాంతినీరు మంత్రివరేణ్యా! ॥ ౧౦౪

కం॥ కట్టింతురు కొట్టింతురు
పుట్టింతురు లేనిమాటఁ బూవుఁబోఁడుల్
పెట్టింతురు పిష్టైనను
గట్టా! యిటువంటి చిత్రకర్మము లెగుఁడే॥ ౧౦౫

కం॥ మందుం బెట్టె కాంతలకును
సందిచ్చినయాప్తునిజము సం[illegible]
సందై సంకెళ్లకుఁ[illegible]
విందునకే యొప్పుకొన్న వెలఁదులు మంత్రీ! ౧౦౬

ఆ॥ వె॥ నమ్మతంబునున్న స్వాగతంబేదన్న
నమ్మకంబులేదు నవ్వరాదు
బొమ్మ[illegible] పొందిక మాత్రంబు
[illegible] గాదె ॥ ౧౦౭

ఉ॥ లేదుగదా కృపాలనము లేమలయందునఁ గాముకాళికిన్
లేదుగదా సుఖంబుల విలోకము నాతులయందు సత్యమా
గాదుగదా [illegible] యించి [illegible]
[illegible]గదా మనోవ్యాళికి ముక్తి [illegible]

ఆ. వె. చదువఁజదువఁజదువ సంసారమాలేదు
వంటలేదు కడుపుపంటలేదు
మంటమగనిజూచి మహిళాసభలనుంటఁ
జదువునకుఫలంబుశాంతిగాదె ॥ 310

ఆ. వె. కంటనిద్రలేదు ఘనముద్రయాగాదు
తిండిలేదు యోగముండికాదు
కరుణగలదుమెండు కామంబులేదంద్రు
ధర్మమునకుఁగాంతిదాంతికాదె ॥ 311

క॥ కాంతలుకాంతులనమ్మరు
కంతునినోదార్ప వారఁగైకొంద్రుకటా
యంతఃకరణంబందున
సుంతైననుగరుణలేదుసుమి మంత్రివరా! ॥ 312

క॥ కాంతలహృదయముమాయా
క్రాంతము నిజకాంతహృదయరంజనకేళీ
భ్రాంతం బంతశ్శూన్యము
కాంతిము హరిభక్తుఁడొకఁడు గడచునుసచివా॥! 313

క॥ గాసిలఁజేసినఁగాంతలు
మోసముఁజేయంగనెంచి మోహములోనన్
ద్రోసినఁదెలియఁగవశమే
కాసునకుంగాఁడునరుఁడు కష్టంబవలన్ ॥ 314

క॥ ఎక్కువ మక్కువఁ జూపిన
కుక్కలవలెఁ దిష్టముఁ ద్రిప్పి గోళ్ళలుఁ ఫలాలోఁ
జిక్కులఁ బెట్టఁగ వారికి
నక్కలు చాలవుగ బుద్ధినైపుణ్యమునన్ ॥ ౩౫౫

క॥ జవ్వని ముందర పురుషుఁడు
గవ్వకుఁ గొరగాఁడు వట్టికష్టం బేలా
గువ్వవలెఁ గూఁట నుంచిన
నివ్వసుధన్ గొంత బ్రదుకు నెట్లో సచివా! ॥ ౩౫౬

ఆ. వె. కామియైనవాఁడు కల్లసంసారంబు
లోభమునంగు నాత్మలోఁ గలంగుఁ
గామిగానివాఁడు రాముఁడై నిశ్చింత
సహజకర్మసలిపి శాంతిఁ జెందు ॥ ౩౫౭

క॥ మగవాఁడు పిచ్చివాఁడై
మగువల నెఱనమ్మి చెడును మాయాక్రాంతం
బగుఁ గుటస్త్రీసంగంబహా !
తగునే యజ్ఞాన భ్రాంతిఁ దగులన్ నగలన్ ॥ ౩౫౮

క॥ అని విని సచివుఁ డసురపతిఁ
గని యొప్పియు మనమునఁ దాఁ గటకటఁ బడియు
ట్లనియెను నిరంజనునితో
వినయమ్మున నమ్మఁ దెలియవే యిటు కలదే ॥ ౩౫౯

క॥ ఓజలసన్నిధినిఁ గని
ర్వ్యాజపుసద్భక్తిని సకలాగమములనుఁ
రాజా! నేర్చియునీవీ
యోజన్ బలుకంగ మెచ్చునో జనమనుచున్ ॥ ౩౬౦

గీ॥ ఇతనికింకొక్కసారినే హితము దెలిపి
చూచెద ననుగాక యంచు సంకోచమెడల
నాదిచెప్పసాగెను సచివోత్తముండు
రాజునకుఁ జూడ నేజాడరక్షమంత్రి ॥ ౩౬౧

ఉ॥ లోకముఁ జూచిచూచి మదిలోఁగలగంబని లేదు జీవుఁడా
లోకులు కాకిమూకలు సులోచనదృష్టిఁ గనంగనన్ సదా
కేకలు వేయుచుండెదరు కీర్తికిఁ బిండప్రాప్తికిన్ గటా!
ప్రాకెదు వారిఁ బట్టుకొని పాపముదుఃఖముకష్టమాతుదిన్ ॥

చ॥ గురునుపదేశశక్తి ననుకూలసతీమణి సేవ భక్తిచేఁ
గరమనురక్తిచేఁ బ్రబలకామముచే మహనీయసూక్తిచే
సరసపుదృష్టిచే విమలసాత్వికభావముచే సదామనో
హరముగఁ గొల్వ జీవుఁడు పరాత్మను జెందెను రామసత్కృపన్ ॥

తే. వారిమార్గమందు వీరిమార్గమునందు
జారిపడగనేల సజ్జనునకుఁ
దనకు భద్రమగును దనమార్గముంబట్టి
జాతరూపమూర్తి సాధుకీర్తి ॥ ౩౬౪

క॥ చదివినపండితులగుదురు
విదితముగా మున్ను మొదల వెఱ్ఱులెపుడున్
చదివిన జదువక యున్నన్
ముదితలు విద్వాంసురాండ్రు పుట్టుకచేతన్ ॥   ౩౬౭

క॥ చదువుచు గ్రంథంబుల నే
వద రెడుపురుషులను గవయ వనితలు భువిలోన్
మదమున దమ హృదయంబుల
జదివిన జూచెదరు వారి నాత్మోన్నతికిన్ ॥   ౩౬౮

క॥ చదువనగా స్త్రీహృదయము
చదువుట వేఱొండుగాదు చదువులవానికిన్
ముదితలకృప లేకుండిన
విదితంబగునెట్లు బ్రహ్మవేత్తలకైనన్ ॥   ౩౬౯

క॥ మునివరులు యజ్ఞపురుషుని
మనమున సద్భక్తి నిలిపి మాటికి దలచుం గాన్
మనసార నన్ను విడమిసి
గనిమునిసతులం తనిర్ బ్రీతుంగా బిలిచిరో గాన్ ॥   ౩౭౦

క॥ అంగనవిభజించి భజిం
చుం గదత త్త్వజ్ఞసర్వసూక్తిస్మృతులన్ ఘనుల్
శృంగారంబున బాలిం
చుం గలచిజడీంతి నేల జూపింపంగదా ॥   ౩౭౧

క॥ అంగనకును హంసంబున
కుం గమనంబొకఁడు తెలిసికొనఁదగు భేదం
బంగన పురుషోత్తముఁగొ
ల్చుం గతి హంసమెపుడు నడచున్ విధి వెంటన్

క॥ దారువుఁదొలిచెడు భ్రమరము
నీరజబంధంబునందు నిలుచుఁగదలకే
ధారుణిఁ జెక్కులబంధము
లారయఁగాఁ బ్రేమబంధ మదియన్యమొకో ॥

క॥ కుంతియసాక్ష్యంబిచ్చున్
గాంతలసాహసపుఁబనికిఁ గతిపతికు దయన్
గాంతునిఁగాపాడుటకున్
శాంతిం బొందింపఁగల్గు సమరసమునకున్ ॥

క॥ వింతా? కాంతయతలఁచిన
నెంతైనన్ జేయఁజాలు నిహపరములకున్
శాంతిం జెలుపన్ మనుపన్
గాంతారత్నంబు విలువగట్టఁ దరమే ॥

క॥ ధనహీనులు పరతంత్రులు
ననువగు సామగ్రిలేమి నన్నివిధములన్
వినయంబుగాంచినారఁట
ఘనసారగ నిట్టిసతిమంతులుగలరే ॥

ఆ. వె. శక్తిలేమి నూరకజగము[illegible]
[illegible] దాసి[illegible]
పెండ్లిగామిఁ [illegible]
నిల[illegible] ఆడువేఱ [illegible] [illegible]

క॥ పురుషార్థముస్త్రీయనన
త్పురుషార్థముగాక వస్త్ర[illegible]
పురుషార్థం[illegible]
బురుషార్థంబగుట[illegible] [illegible]

క॥ మతిలేక[illegible]
గతిలేని[illegible]
చతుర[illegible]
క్షితి[illegible] ॥ [illegible]

క॥ కాంతలుసంతోషంబున
మంతురు తమపతులనెపుడు మోహపూ[illegible]
మంతురు వేశ్యనుంతురు
[illegible] ॥ [illegible]

క॥ వాసవ[illegible]
దాసుని[illegible]
గాసున[illegible]
భాసింప[illegible] ॥ [illegible]

క॥ ఏకాంతబోధ మొసఁగెడు
నాకాంతయముక్తికాంత యాస్థానంబే
నాకముశూన్యస్థానము
శ్రీకామేశ్వరుఁడుగురుఁడు సిద్ధముజీవా ॥ ౩౮౦

వ॥ మాటలనిపుణతఁగొంతయు
నీటగురూపమునఁగొంత నీతినిబ్రీతిఁ
బాటవముననొకకొంతయుఁ
జేటుఁదొలఁగింపఁగలవుచేడియలందుఁ ॥ ౩౮౧

క॥ అలించుము మేలెంచుము
చాలించుము దౌష్ట్యమింక సంసారములోఁ
గీలెంచుముసద్గురుకృపఁ
బాలించుములోకమెల్లఁబ్రాజ్ఞతజీవా ॥ ౩౮౨

క॥ జగమునుశోధింపఁగనీ
కగునేవగవేల చాలునాత్మారాముఁ
డగురీతిగూడిశాంతిని
విగతాసుఁడవైన సర్వవిధముల మేలౌ॥ ౩౮౩

క॥ ఎద్దియుఁగోరమితాన్మై
యొద్దిక యొనరింతుసర్వముత్సాహముతో
సుద్దులచేముద్దులచే
దిద్దఁ మనవశమొయాత్మ తెలుపదెజనులఁ ॥ ౩౮౪

క॥ కాంతాముఖమదిసుమన
స్సంతాపహరంబుసకలసత్త్వనిధానం
బంతఃకలుషంబయ్యెన్
జింతారహితంబువిబుధసేవ్యముశశియై ॥ ౩౮౫

క॥ వినివినవొల్లనిచందం
బుననిట్టులఁబల్కెమంత్రిపుంగవుతోన
జ్జనపతి ధీరునిభీరుగ
నొనరించుటనైజమందురువిదులెందున్ ॥ ౩౮౬

క॥ ఎన్నని చెప్పమయ్యా
పున్నెంబునకంతరాయమువివాహంబౌఁ
గన్నులఁగనమే యీఁగలు
తన్నుకొనన్ శ్లేష్మమందుఁదగులుకొనంగన్ ॥ ౩౮౭

క॥ పురుషార్థముజనియించిరి
ధరఁగామినులన్నమాటతథ్యంబనఁగన్
హరియింతురుమానసమో
వరమారుతపంచకంబొవలచినకతనన్ ॥ ౩౮౮

క॥ బొంకులమరగినటంకులు
జంకుచుసంసారజలధిసర్వవిధములన్
సంకటపడిశంకలచేఁ
గ్రుంకుదురేగానిభక్తిఁగొల్వఁగనేరరిన్ ॥ ౩౮౯

క॥ జలజాక్షులవరియించిరి
జలజాతభవుం డుమాహరుండు జానకి పతియున్
పలంజిక్కి కాదువారటు
బలవంతులం జేయుచుంట ప్రాజ్ఞత నుంటన్ ॥ ౯౦

క॥ వారెక్కడ వీరెక్కడ
నారీమణులందుంజిక్కి నారుభయముసన్
భారంబై తోంచునుసం
సారంబద్దానరసముసత్వము లేమిన్ ॥ ౯౧

ఆ. వె. మిండుతయగ్గియందు మిక్కిలిప్రీతినిం
గన్నుగానకెట్లు కాలిపోవు
ధరణిమూఢజనులుంజుతరుణులకాటమిం
దత్త్వమరయలేమిందన్ను గాంచుదె ॥ ౯౨

గీ॥ బ్రహ్మచర్యంబు నేతికిం బ్రబలగనుండు
నేత్రిబీరకుగా హ్యాస్థ్య మేతిగునిటం
బోల్చిచూడంగనీ వెంతబోధకుముప
మంత్రి! యాప్రయత్నంబింక మానుమనంగం
జింతచే సెసిరితినిమంత్రియంత ॥ ౯౩

ఉ॥ ఎన్ని దినంబులీజగతి నేవజనింపంగ నాశ్రయించినం
జిన్నులపించం బొంచియుం గ్రముకోల్పడి దుష్టునాసనల్
చిన్నగ పెంచి సీదముం జేరంగ లేక కృశించుచుంటయు
న్నన్నసపింపంజాలము నదూమయగాయము వివదేమయా ॥

క॥ ఇతరులబోధించుటలో
మతిచెప్పనేకాక బుద్ధిమానుడనుచు మిత్రా
గతిలేమిఁజెప్పఁబూనుట
మతిహీనుఁడయెడనిల్పనేనిపరగుదుపతనిఁ ॥ ౯౪

క॥ గుట్టుగనేకాకృతినే
గట్టిగజనియించునట్టి కాననిమనఁ
గట్టింపుముప్రాణికిఁ
బుట్టింపుమువానమందుబుద్ధిమంతుఁడా! ॥ ౯౫

క॥ జాలిఁ వాలముద్రిప్పుచు
నేలఁ గూలంగ నేలనే మోతుకులకై
చాలుఁ జాలునీగిరిజా
లోలుఁ గనుమనమ! యూర్మ్యలోముక్తిఁబొంది॥ ౯౬

క॥ తనువా! రోగాస్పదము
మనువా! పరగృహములందు మకిఁయిల్లాలా
ధనమా! బంధుగులా! ఛీ
మనమా! శాంతింపుమా! సమాధినిమనుమా॥ ౯౭

క॥ వనమా! యిటసుందరమా
జనమా! భక్తాళిఁగొల్వఁజనుమా! గనుమా!
వినుమా! తచ్చరితంబులు
మనమా! శాంతింపుమా! సమాధినిమనుమా! ౯౮

క॥ అనుమానంబే జన్మం
బనుమా యభిమానమన్న నజ్ఞానం బే
యనుమా గుణమూర్తిఁ గనుమ
మనమా శాంతింపుమా సమాధినిమనుమా॥ ౪౦౦

క॥ జననీజనకులు కరుణన్
గననీ నిజకాంత ప్రీతిఁ గననీ ధనమున్
గొననీ శిశువులఁ గననీ
మనమా శాంతింపుమా సమాధినిమనుమా॥ ౪౦౧

క॥ చనెదో క్షేత్రంబులకిఁకఁ
గనెదో పుత్రులనుజన్మకాంక్షహరింపన్
వినెదో పురాణములఁ ఛీ!
మనమా శాంతింపుమా సమాధినిమనుమా॥ ౪౦౨

క॥ మనువా జపియింపవుగద
చనవా నిన్నెవరుచేయఁజాలరు ఘనభం
జనమా నడకెద వేటికి
మనమా శాంతింపుమా సమాధినిమనుమా॥ ౪౦౩

క॥ తినునా పెట్టునసాదము
కనునా నీముఖముఁ దానుగనఁబడునా తె
మ్మనునా తెచ్చిన ధనమది
మనమా శాంతింపుమా సమాధినిమనుమా॥ ౪౦౪

క॥ వినియెదవా చుట్టంబులఁ
గనియెదవా దుష్టచరిత్రఖలులం గలియన్
జనియెదవా పాసిగ్గగు
మనమా శాంతింపుమా సమాధినిమనుమా!॥ ౧౦౫

క॥ చనునే కర్మముఁ బెంచఁగఁ
జనునే లోకంబు నెంచ నాథులవిడఁగాఁ
జనునే! తెలియవుగదఛీ
మనమా శాంతింపుమా సమాధినిమనుమా!॥ ౧౦౬

క॥ తలిదండ్రులసద్బోధలఁ
బడయనియీవసుగుఁ దెలియఁబలుకన్ వశమే
తడయక నీతనిఁ గొనినే
వెడలెదజా బాలిబ్రహ్మవేత్తలఁగనఁగన్ ॥ ౧౦౭

క॥ అనుమానము చేఁగుందుచు
ననుకూలంబైనమార్గమందు నడువన్
గనినవ్వు ననుచు లోకం
బును గని సౌఖ్యంబుఁ గోలుపోవును జనుఁడున్ ॥ ౧౦౮

ఆ. వె. చదివినాఁడు గాని సంశయమా పోదు
చదువఁ జదువఁ దెలివి సన్నగిల్లెఁ
బిదపఁ జూడ వీఁడు మొదటివిధాలుఁగా
గుణము కుదుర దేమి కొట్టుకొందు॥ ౧౦౯

ఆ. వె. ధర్మమెఱుఁగరామి దయయుసత్యము లేమి
నీశ్వరేచ్ఛ లేమి నెఱుక లేమి
గుణముకుదుర దేమిఁగొట్టుకొందునుసామి
స్వాత్మధర్మనిరతభక్తకామి ॥ ౪౧౦

క॥ అనుకొనుచు రాజసుతునిం
గనియిట్లను మంత్రివరుఁడు కాలం బెంతేఁ
జనియెనుసీతలిదండ్రులఁ
గని యనఘా వారిఁజూడఁగాఁజనెదమునాఁ ॥ ౪౧౧

క॥ దైవవశమ్మున నోయనఁ
గావల్లెయటంచు నూచెఁ గాతలనృపుఁడుఁ
వేవేపయనముచేసెఁ
భూవిభునిఁ మంత్రిపుంగవుఁడుసంప్రీతిఁ ॥ ౪౧౨

మ॥ దినముల్ దీర్ఘములై ప్రసూనలతలుఁ దేజోవిహీనంబులై
ఘనకాంతారములగ్నినాహుతములై గాలింబరాగంబులుఁ
మిను ముట్టఁ బ్రబలంబులై హ్రదములన్నీరంబుశూన్యంబునై
చనఁదాపంబొనగూడుఁ బాంథులకుభీష్మంబైన గ్రీష్మంబునఁ॥

క॥ చనికాంచెంజనపతిసుతుఁ
డనుపమసత్తేజుఁబరమహంసమునీంద్రుఁ
గనిజన్మముమాఱ్చనదో
యనమ్రొక్కుచునాత్మశాంతినర్థించియనెఁ ॥ ౪౧౪

ఆ. వె. సాధుదర్శనంబుసన్మంగళంబను
మాటసత్యమాత్మమహిమగలిగెఁ
జనువులెల్లనిప్పుడనఘతత్వముఁగాంచె
మనమునాదుఁదగిలెమఱపురాదు ॥ ౪౧౫

ఆ. వె. పట్టినంగమొంతగట్టిగాఁబిత్తల
పాత్రనుంచిరుద్దఁబట్టుకొనునె
కాలిక్రిందనొక్కిగట్టిగాఁదోమిన
నగ్నియోగముననయుంటుఁగాక ॥ ౪౧౬

క॥ గురుచరణశ్రీశరణము
శరణముభవతారకంబుశాశ్వతశుభముల్
గరమర్థించినవారిక
నిరాపలుకులఁగలనిజమునేఁడిటఁగంటిన్ ॥ ౪౧౭

శ్లో॥ సకలగుణనిధానంస్వానుభూత్యేకమానమ్
నిజగురుచరణాబ్జధ్యానలోలంసుశీలమ్
నిఖిలనిగమసారంపీతసంసారభారమ్
పరమపురుషమీశంభావయేబాలవేషమ్ ॥ ౪౧౮

క॥ శ్రీదంబై బుధజనులకు
మోదదమై భక్తకోటిమోహముబాపన్
వేదార్థంబనదగునీ
పాదద్వయికొల్వనీ కృపన్ గురుమూర్తీ ॥ ౪౧౯

క॥ పరమాత్మయుగురుమూర్తియు
నారిహరులునుశిష్యతతియునజుఁడునుసకలం
బరయఁగనీరూపంబై
పరఁగెడుతత్త్వమసివాక్యపరగురుమూర్తీ॥ ౪౨౦

క॥ సాధులువర్ణింతురుగురు
బోధలుభవబాధఁబాపుపురుషోత్తమునా
రాధనకుఁబాత్రునిగా
శోధనజేయఁగలుగుననుచుఁగురుమూర్తీ॥ ౪౨౧

క॥ గురు దేవదేవు విశ్వం
భరుఁ జిన్మయు సకలభక్తపరిపాలనతత్
పరు మోక్షశ్రీచేత
స్సరసిజసంచారుధీరు శాంతిభజింతుఁ॥ ౪౨౨

గీ॥ కొంతకాలమైనశాంతినిచ్చెడునీదు
మూర్తిగాంచనిమ్ము కీర్తిగాంచు
మాయువల్పమగుటహాయిగాబ్రతికెద
భక్తకుతుకసాంద్ర పండితేంద్ర॥ ౪౨౩

క॥ హేయపుసంసారాబ్ధిని
గాయంబనునీఁతకాయకడతేర్చునటు
య్యాయియూరక మోహమునం
ద్రోయకనీపాదయుగముతోడ్పడనిమ్మా॥ ౪౨౪

శా॥ ఈవేసద్గురుబోధలన్ మఱచితే నేమందు నేసుందు సం
సేవింపందగు నెద్ది బుద్ధిమతలన్ ఛేదించువిజ్ఞానమే
కైవల్యంబని చెప్పిచూపుగురునిన్ గామించిసేవింతు శ్రీ
దేవీపాదసరోజపూజనపరాధీనార్తచింతామణీ ॥ ౧౨౫

క॥ సద్వంశమందుబుట్టిన
విద్వాంసులుమౌనముద్రవేల్తురుసర్వం
బద్వైతసిద్ధిగనియెడు
సద్వాదులచరితమిట్లుసమరసమూర్తీ ॥ ౧౨౬

క॥ ఎన్నందగుసద్గుణముల
వెన్నైనన్ సున్నతత్వమే లేకున్నన్
నిన్నున్ మెప్పించుటలో
నన్నా నీచరితమెన్న నౌనౌనన్నా ॥ ౧౨౭

క॥ ఎప్పుడునీపదభక్తికిఁ
దప్పన్ మనమపుడెతప్పుఁదత్వంబునకున్
గప్పినమాయనువిప్పఁగఁ
దెప్పరికింపనీసుదృష్టియచాలున్ ॥ ౧౨౮

క॥ పట్టుదలబంధమందుసు
పట్టున్ విడుచుటయె మోక్షపథమందుసుచే
పట్టుమునను నీపదములఁ
బట్టితిముక్తిచ్ఛజన్మబంధము విడఁగన్ ॥ ౧౨౯

క॥ శాంతియిల నేరికబ్బుఁ
శాంతియనఁగ నెద్ది శాంతిసాధన మేదో
శాంతికిఫల మేమిటిసియా
ద్యంతంబుల శ్రుతులఁగనెద ననవినిమునియ్యుఁ ॥ ౪౩౦

క॥ నీజనకుండా జనకుని
యోజఁ రాజర్షి యుతనియొద్దఁబడయుమా
రాజసుత విద్యలన్నిఁటి
నాఁజేరిభజించెగురునినందాత్ముండై ॥ ౪౩౧

ఆ. వె. అంతలోనమంత్రిఁయాతురంబున సైగఁ
జేయనృపతి రాజశేఖరుండు
బుద్ధిమలముఁబాప బోధింపఁదొడఁగెస
ద్గురునియాజ్ఞఁ బ్రీతిఁగొమరుఁకిటు ॥ ౪౩౨

తే. గీ. సకలమూర్తిస్వరూపుఁడౌ శంకరుండు
గ్రహములకురాజు సూర్యనారాయణుండు
నాత్మమూర్తియు బ్రహ్మంబు నైనగురుఁడు
భక్తవరదుండుసులభుండు బ్రహ్మచారి
సర్వశక్తులనీకిచ్చు శరణమొందు ॥ ౪౩౩

క॥ అంధుండెవ్విధిఁగనునను
బంధచతుష్టయము ప్రేమబంధమునందుఁ
బంధురగతిగురుసేవల
బంధమువిడక హరికృప శివమగుటజీవా ॥ ౪౩౪

క॥ రాగంబున యోగంబున
భోగంబున నలరుమిథునము గొని యూఁడెఁ
వాగర్థంబుల రెంటిని
బాగుగ వివరింపఁగలుగు ప్రాజ్ఞత గలుగున్ ॥ ౪౩౫

క॥ తనతోడ నైక్యమొందిన
మనుజుల సేవించి వారి మైత్రిని శాంతిం
గను శాంతియు బ్రహ్మమగుటఁ
గనును గరతలామలకముగా మోక్షంబున్ ॥ ౪౩౬

క॥ అన్యోన్యముకృపగలిగిన
ధన్యులు దంపతులుగాక తథ్యము భువిలో
నన్యాయము కపటవచో
విన్యాసముఁ జేయువారు వెడఁగులుగారే ॥ ౪౩౭

క॥ మానిని విషయము దెలిసియుఁ
గానఁడు తదనుభవము సతిగలుగమి నగుత
జ్ఞానము పూర్ణము మిథునము
చే నటు సర్వంబు గుహనిచే శిష్యునకున్ ॥ ౪౩౮

క॥ కానన్ జ్ఞానముగలిగిన
మానవు లేమిథునమందు మాయన్ దాఁటన్
బూనదు రజ్జుల్ శరణము
మాని యహంకారమొందు మానవ జీవా! ॥ ౪౩౯

క॥ పరలోకముఁగొనియాడక
పరమాత్మున్ గురునిభక్తవరులన్ దరుణిన్
గరమర్థించినఁ జాలున్
బరమార్థముకొఱకుఁ బొట్లుపడఁగానేలా ॥ ౪౪౦

క॥ శ్రీరామమంత్రమభవున
కారామజపంబుమునుల కారామమునన్
శ్రీరామరమణజనులకు
నారాయణతత్త్వబుద్ధి నయముగనొసఁగున్॥ ౪౪౧

క॥ ఆరామపదము జేరక
పారముగనఁగొనఁగవశమె భవజలనిధికా
దారినిఁజూపఁగ గురుఁడా
ధారంబని పెద్దలండ్రుతథ్యముజీవా!॥ ౪౪౨

క॥ సత్యపువర్తన లేమిన్
నిత్యముదుఃఖించుచుండునీచుఁడుపాతి
వ్రత్యముగల్గిననాతిని
సత్యముగాఁగాంచఁడయ్యొ!సమరసదృష్టిన్ ॥ ౪౪౩

క॥ నవరసభరితస్వాంతుఁడు
భవసాగరతారకంబుభవ్యాత్మకుఁడున్
నవయౌవనకాంతుండై
ధవుఁడనఁగన్ దగినసరునిఁ దరుణివరించున్ ॥ ౪౪౪

క॥ సత్యంబు ప్రత్యక్షము
నిత్యము శాస్త్రంబు నిద్ది నిజము లేశాం
ప్రత్యక్షంబే కాదుట
ప్రత్యయమే లేనివాఁడు భవమోచకుఁడౌటన్ ॥ ౨౨౫

క॥ దేశీయుఁడు స్వదేశమున స్వ
దేశమునకుఁ హానియగునే వృత్తికినా
వేశముఁ గల్పించి భ్రమల
నాశముఁ జేయంగఁ దాఁ బురుషీలభవముల్ ॥ ౨౨౬

క॥ మన మెప్పుడు శాంతిఁ జెందునో
తనువపుడే చేయుఁగా స్వధర్మం బెందున్
దనలో వెలి నైక్యంబునఁ
గనఁ గొందుఁ జీవుఁ డిఁకఁ గాఁదాపులనున్ ॥ ౨౨౭

క॥ కాలోచితనిజధర్మము
లాలోచన మేలుఁ జేయు మనసే మ్ముల్ శ్రీ
లోలుఁ డిభక్తులఁ గొల్వుము
చాలుఁ సంపూర్ణశాంతి సమకురు జీవా ॥ ౨౨౮

క॥ ఆత్మారాముఁడను బు
ధ్యాత్మారాముఁడగు సకలాత్మారాముం
డాత్మయె తానై యున్నవు
స్వాత్మన్ గణియింపఁదగుం డౌ జీవా ॥ ౨౨౯

క॥ స్థూలముసూక్ష్మముధర్మము
స్థూలముభేదంబుధర్మసూక్ష్మంబౌకఁజే
కాలముకర్మముకర్తయు
వేలిలలువిశ్వఋగుచువిభుఁడౌకఁడుంకుఁ ॥ ౪౫౦

క॥ సూక్ష్మమునన్యైక్యముండుఁ
సూక్ష్మపుదృష్టిఁబరికింప స్థూలముభేదం
బేష్మాతలమందంతట
లక్ష్మీవరుఁడౌకఁ డతనివిలాసమెజగమౌ ॥ ౪౫౧

క॥ పాత్రలకల్పనలోఁదన
సూత్రమునంగట్టవచ్చుఁ జుమ్మందఱనుఁ
బాత్రగసటియించెను చోఁ
బాత్రతలేకుండుస్వేచ్ఛపాటింపగఁ ॥ ౪౫౨

ఆ. వె. పశువుకసవుమేయ వర్థిల్లుక్షీరంబు
పాముపాలుద్రావఁ బ్రబలువిషము
మంత్రముచ్చరింప మహానీయుఁడెట్లగు
సర్వమెంచఁబెంచుసహజగుణము ॥ ౪౫౩

క॥ సరసుండై జననముచేఁ
బసుసములంబలికినైన భవ్యాత్మకుఁడౌ
ధరసంగీతమునేర్చిన
నరుఁడేడ్చినబాగెయంద్రు న్యాయంబేగా ॥ ౪౫౪

ఆ.వె. పగయుమంచిదెచ్చుఁ బన్నీరువానికోఁ
జెలిమి సేయఁదెచ్చుఁ జెట్టవాఁకి
సరసుఁడైనవాని సన్నిధి బాగప్ప
జాతరూపమూర్తిసాధుకీర్తి ॥ ౨౫౫

క॥ లోకవ్యవహారంబున
కేకద పూర్వోత్తరముల నెంచుటపరమా
ర్థైకపరాయణులొనరిం
త్రేకర్మమునైన నూరకేయోగిజీవా ॥ ౨౫౬

క॥ చేయమిజ్ఞానంబగునా?
చేయుటయజ్ఞానమెట్లు? చేయఁగవలయుఁ గా
జేయుటలోఁ గామములే
కేయెడసుజ్ఞాన మిద్దియేసుమిజీవా! ॥ ౨౫౭

ఆ.వె. పువ్వొరాలిపోకబూడిదెగుమ్మడి
వడియమునకుఁనగునె? వడిగఁ బ్రెంచఁ
గర్మమాపరాదు కాలంబుగాకుండ
సహజధర్మమరయశాంతికరము ॥ ౨౫౮

ఆ.వె. మూతిమీసమున్న నాపెకికోఁతది
మగనికదియులేమి నగవుకాదె
ధర్మబుద్ధిఁదలఁపఁ దత్త్వంబుతత్త్వంబు
జాతరూపమూర్తి! సాధుకీర్తి!॥ ౨౫౯

ఆ. వె. పాత్రలందనేక వుపాదినరంగంబు
పాత్రమగునె? యదియపాత్రుతెలియఁగ
నేమిసేయవచ్చునీశ్వరమాయయ
మోహవార్ధిజడుల ముంచుచుండు ॥ ౪౬౦

క॥ తనధర్మముతనుగూడిన
ఘనశక్తియుశివుఁడుగూడుగతి శంకరమై
మనమాత్మంజేయుటచేఁ
గనుహారనింబరమపదము కవిపూర్ణంబై ॥ ౪౬౧

క॥ తానేలాభముఁబొందక
దానిన్నరుఁడేలఁజేయుఁ దాఁదాఁగాఁగా
దానిగుణమేమయినఁజు
క్కానియలేకుండఁబడవ కాదుగజీవా ॥ ౪౬౨

క॥ తనభర్తృత్వముఁబ్రోవఁగఁ
దనభార్యన్ బ్రోవవలెనుదక్ష్యంబల్లే
తనతత్త్వముఁగనినిల్వఁగ
మనవలెనిజధర్మమందు మనుజుఁడుసతతమున్ ॥ ౪౬౩

క॥ కారణమునఁగార్యంబగుఁ
గారణమెపుడాత్మధర్మకలనన్ శాంతిన్
గూరును సఫలంబప్పునె
ధీగలజన్మముసఫలము దేవత్వముచేన్ ॥ ౪౬౪

క॥ కృపగలదుహింసవలదని
తపమొనరుచుమృత్యుదేవతకుఁదప్పెనె? యే
నెపముననైనను విపరీ
తపుధర్మముమెచ్చరాదు తప్పదు తప్పే॥ ౧౬౫

క॥ తనువునిజధర్మ మొనరుప
మనమిటునటుఁజెదరనీక మాటికిహాఁనే
కనువాఁడు యోగనిద్రం
గనువాఁడీలముక్తిపదము గనువాఁడుగదా॥ ౧౬౬

క॥ అనుటయుననుకొనుటయుఁ దా
ననుకొన్నట్లాచరించి యలయుటయును గా
ననుటకుగుర్తులు గావున
మునినిశ్చింతనిజధర్మమును బూనునుబో॥ ౧౬౭

క॥ అధికారమునకుమించిన
పథమునఁదిరుగుచునరయక బాగోగుల్ తా
పృథుకార్యారంభంబది
వృథఁజేయున్ వ్యథనుఁబొందుఁ బృథివినెవండేన్॥ ౧౬౮

క॥ మనమునవాక్కునఁగాయం
బుననెద్దియుఁజేసినైన ముందునువెనుకన్
జనుఁడెంచఁడెట్టులేనియు
ననఁదగుదానినిస్వధర్మమనినిజమిలలోన్॥ ౧౬౯

క॥ లోకములో దూరితివా
శోకముగలిగించుఁ దానిఁజూచితివా య
స్తోకానంద బిచ్చున్
లేకుండఁగఁజేయుభ్రాంతి లేములఁబాపున్ ॥ ౪౨౦

క॥ స్వేచ్ఛావృతుఁడగు దేవుడు
స్వేచ్ఛయంజీవుఁడయ్యె స్వాతంత్ర్యంబీ
ప్రచ్ఛన్నునకగు నెవ్విధి
నచ్ఛంబుగ వెలిఁగెడుపరమాత్మకుఁ దక్కన్ ॥ ౪౨౧

క॥ చింతయునిశ్చింతయుని
శ్చింతగనేకలుగుచుంటచే నారెంటన్
స్వంతయుస్వాతంత్ర్యములే
దంతయుఁ బరమేశ్వరేచ్ఛనగుటన్ జీవా ॥ ౪౨౨

క॥ పూర్వాపరములఁదెలియక
సర్వజ్ఞత్వంబుతోడఁ జచ్చెడుదాఁకన్
సర్వమునన్ స్వాతంత్ర్యము
నిర్వర్తించుటకునగునె నీకిటు జీవా ॥ ౪౨౩

క॥ అకలంకులు యోగీంద్రులు
సకలాత్ములు దెలియుదురు సర్వములోలో
బకముంబలెజపియించెడు
వికలాత్ములు దెలియుటెట్లు విశ్వేశ్వరులన్ ॥ ౪౨౪

క॥ గురుచరణము గనకుండుట
పరమార్థము తెలిసికాదు భ్రష్టాత్ములిలన్
బరువునకు లోపమునిగద
పశువులు వెట్టుదురు రచ్చఁ బల్కఁగ వినఁగన్ ॥ ౪౭౫

క॥ గురుచరణము పట్టెడువాఁ
డరయఁగఁ దత్త్వంబుఁ దెలియనలయఁడు బోధా
కరుతర్కంబును బరులకు
గురువై తెలుపంగ మదినిగోరుట జీవా ॥ ౪౭౬

క॥ అభిమానంబును విడువక
యభివాదముఁ జేయుచుండు సజ్జుండిలలో
శుభమొందఁడు గురుసేవల
సభలన్ వాదించువాఁడు చందమునఁ జుమీ ॥ ౪౭౭

క॥ రచ్చలఁ బల్కెడు పల్కులు
పిచ్చిఁ బుట్టించు బుద్ధిపీచమడంచున్
విచ్చలవిడి దిరుగు నరుఁడు
సచ్చరితులఁ గొల్వలేఁడు సమరసదృష్టిన్ ॥ ౪౭౮

క॥ ముచ్చటమాటలఁ జెప్పఁగ
వచ్చినఁ దనకెట్లు శుభము వచ్చును ధరలో
నిచ్చలు వాగును రచ్చల
మెచ్చులకై పడయఁగలఁడె మేల ధ్యానన్ ॥ ౪౭౯

క॥ రోగాపవాదభీతిఁ
ఱేఁగెడుకోర్కులను వంచురిత్తునకోరా
రాగములేదనిచెప్పఁగ
సాగునులోకంబు దానిసాక్ష్యంబేలా ॥ ౪౮౦

గీ॥ సిగ్గువిడిపించు ధైర్యంబునుగ్గఁజేయుఁ
గాంతిఁదగ్గించు మొగ్గించుఁ గామమునకు
బానఁజేయించు వేయించువేసములొగి
వాసనాబలం బెంతదుర్వార మకట ॥ ౪౮౧

గీ॥ నలయుగతిఁ గారణంబులఁబన్నుచుండుఁ
గారణంబులఁబట్టి తాఁగాంక్షసేయఁ
డు విడువఁడు తెలియకజనులు వచియింత్రు
కార్యకారణసరణి జగానదానఁ
దత్త్వబుద్ధియు శాంతంబుఁ దగులవెందు ॥ ౪౮౨

ఆ. వె. చూడఁ జూడ జగముచోద్యంబుఁగాఁ దోఁచు
దీనుఁడగుచుగాదెదానిఁదగుబఁ
గాంచకున్నలోనఁ గైవల్యమబ్బురా
లోకమందు దూరఁబోకు జీవ ॥ ౪౮౩

క॥ ఉన్నదియున్నట్లుండఁగఁ
దిన్నఁగఁ దనత్రోవఁబట్టు ధీరుఁడుజగముఁ
దిన్నంజేయఁగ యత్నము
కన్నఁ దుఃఖంబులేదుగదరా జీవా ॥ ౪౮౪

క॥ కసవును మేయుచు నమృతము
ప్రసరంజేయుచు మనుజప్రపంచకోటా ప
ద్రసముల భుజియించుచు నీ
రసవాక్కుల్ పల్కుచుండు రా చిత్రముగన్ ॥ ౧౮౫

క॥ పశుపతిసేవలఁజేయఁగ
వశమా పశువులకు నోడలువంగదుగద దు
ర్వశమున్ దెచ్చెదుపని పర
వశతన్ జేసెదవు వారిభాగ్యముజీవా ॥ ౧౮౬

క॥ గాలింపుమింకలోకము
నాలింపుము గురునిబోధ మాత్మారామున్
లాలింపు మంబపదములఁ
జాలింపుము జీవ! భవముసాయుజ్యమునన్ ॥ ౧౮౭

క॥ చాలు నిఁకఁజాలు దుష్టుల
నేలాసేవింపనీకు నేవగలుసదే
ఈలోకోక్తిని వినుమా
హాలాహలమునకు మందు హాలాహలమే ॥ ౧౮౮

క॥ బాధించెడు లోకంబున్
బాధింపుము జ్ఞానదృష్టి భగవత్కృపచే
సాధింపుము సద్గురువరు
బోధలనాలించిము క్తిభోగముజీవా ॥ ౧౮౯

క॥ అనుబంధచతుష్టయమే
లని బంధములోనఁ జిక్కునజ్ఞానులనేఁ
గని విని సద్వేద వారల
మునుచేసినపాప మిట్టిదనుచు నటంచున్ ॥ ౪౯౦

క॥ స్వీయగుణదోషజాలం
బే యితరులయందుఁజూచి యెంతయుభ్రాంతిన్
డాయున్ బాయును దనలో
మాయం గడువంగలేఁడు మానవుఁడిలలోన్ ॥ ౪౯౧

క॥ ఈశ్వరసంకల్పంబే
శాశ్వతసౌఖ్యంబు నీయఁజాలును గాకీ
నశ్వరమగువిశ్వంబున
విశ్వాసంబెట్లు బ్రహ్మవిదులకు జీవా ॥ ౪౯౨

క॥ లోకాళిఁ ద్రుంపఁగల్గిన
శ్రీకంఠునిఁజూచియైన సిగ్గుపడరొహో
యాకుల మొందుచు జీవుల
మూఁకలు మర్యాదలేక మునుగుదు రకటా ॥ ౪౯౩

క॥ పరలోకమునకుఁ జూచున్
బరమాత్మం దెలియలేమిఁ బరలోకంబున్
బురుషుండెఱుఁగనికతమునఁ
బరులన్ వీక్షించునెంచుఁ బాపండుండై ॥ ౪౯౪

క॥ ధరజన్మమెుందుటరయఁగ
హరికార్యముఁజక్కఁబెట్ట సంతియుఁ గాకే
పురుషుల కిలలో వేఱై
పురుషార్థం బొక్కఁడుండఁబోలు నె జీవా॥ ౪౯౫

క॥ పురుషుండన హరియగుఁ గా
పురుషుండీనరుఁడు దుష్టబుద్ధి విసువక
బురుషోత్తమాంశమున భువిఁ
జరియించుక భక్తకోటి శాంతిని నించుక ॥ ౪౯౬

క॥ అనుకొనుచు జీవుఁడుండఁగఁ
దనమార్గము తానుబట్టు దైవముఁభళిరే
కని కనఁడు రెంటినాత్ముఁడు
తనకన్యంబొండులేమిఁదాదాత్మ్యముసక ॥ ౪౯౭

ఆ. వె. మందుగాల్చిచూడ విందగుఁగంటికిఁ
గాని దానిఁదాఁకఁ గాల్చివేచు
లోకజాలమందు లోలత్వమటువలె
లోకమందు దూరబోకు జీవ ॥ ౪౯౮

క॥ క్షమసారులు సాధువులని
కమలాక్షునికళయ యీజగంబని విసి తా
రమలాత్ములవ్వలెఁ బరులనె
పములం బ్రకటింప లోకబాంధవు లఁటహో ॥ ౪౯౯

సీ॥ చేసెడువాడు లేఁడుసరి చేయఁగఁ గార్యము లేదు లేదపా
చేసెడుమార్గమట్లె యిఁకఁ జేసెడి దేమని చింత సేయు టే
దోసము దాసుఁడైనఁ గనుదోయినిగుడ్చి నిరీక్ష సేయమున్
జేసినకర్మమేఁగుఁ గృపసేయునురాముఁడు సద్గురూక్తులన్
వాసనఁబాసి శాంతిఁగని వర్ధిలఁగాఁ దగఁదెల్పు సత్యమున్।

క॥ కాదుసుమీపథమిది కా
మాందులలోఁ ద్రొక్కుపడెడునజ్ఞునకిలలో
లేదుసుమీసుజ్ఞానము
పాదుసుమీవానిబ్రదుకు పాషండతకున్ ॥ ౫౦౧

ఆ. వె. తెలియలేనిచింత తెలిసినగోరంత
పట్టలేనివింత బెట్టుకొంత
పట్టియావులింత పట్టి చూచినయంత
దంభినాశ్రయింప దండుగగద ॥ ౫౦౨

క॥ శేషగిరివాసవిగ్రహ
వేషములంజూచి భ్రమసి వేడరుముక్తిన్
దోషాకరములుగోరిక
లీషచ్చాంతియును నీయవిందునునందున్॥ ౫౦౩

క॥ విషయేంద్రియసంయోగము
విషయముఁ జర్చించుమనము వేదాంతంబున్
మిషలోఁగృషి లేమినినగు
వృషయదియని యాత్మఁజేర్పుమీ కోరికలన్ ॥ ౫౦౪

గీ॥ శక్తిఁగల్గియునౌర! యశక్తుఁడయగు
సక్తిలేమిని నభిమానసక్తివలన
శక్తిచాలమిఁ బ్రతినిధిచాలవెదకు
యుక్తులనుబన్ను రిక్తుండు శక్తికోలఁది ॥ ౫౦౫

క॥ ఎద్దైనఁ జాలుననువాఁ
డెద్దైనన్ జేయుఁ జేయునెద్దియు నైనన్
ఎద్దియొయొకఁడనుమూఢుం
డద్దియుచేయఁగలఁడు జడుఁడన్నియుఁ జేయున్ ॥ ౫౦౬

ఆ. వె. సర్వధర్మములకుసాహసంబే పెద్ద
యదియు శాంతిమూలమైనసంశ్రు
తత్త్వవిదుఁడొకండు దానిఁబూనునుగాక
మనుజమాత్రునకు బ్రమాదకరము ॥ ౫౦౭

ఆ. వె. స్వేష్టసిద్ధికొఱకు దుష్టుండుజీవుండు
సేయరానిదెద్దిచేయునెద్ది
యాజ్ఞ కష్టమంచు నాచార్యునిందించు
మోహమాపలేమి మోక్షకామి ॥ ౫౦౮

క॥ సర్వేంద్రియములవిషయము
లుర్విన్ సంపూర్ణవృష్టి నొదవియునకటా
నిర్వాణపదమునీయవు
సర్వజ్ఞులఁజేరి భక్తినలుపకయున్నన్ ॥ ౫౦౯

ఆ. వె. ఐక్యబుద్ధిలేనియధమముల సేవించి
సంచితంబు పెంచి సంశయించి
మునిచి మునుచుకొనుచు మోహాబ్ధిఁగ్రుంకుట
దాంభికకుల సంప్రదాయసరణి॥ ౫౧౦

క॥ లోలోఁ బ్రేరణఁ జేయఁగఁ
జాలిన దేవుండు చేయఁజాలును జీవుం
డేలాజాలినిలోకులఁ
గూడుక విడుచుండు పేరుకొఱకుజితారీ॥ ౫౧౧

క॥ గురుఁడై పరుఁడై బోధా
కరుఁడయి పావనకరుఁడయి కమలాకరుఁడై
హరుఁడై భవసంహరుఁడై
వరుఁడై వాణికిని మనకువరదుండయ్యెన్॥ ౫౧౨

క॥ శ్రీగురుపాదాబ్జంబుల
బాగుగమదినమ్మినట్టిభక్తులకిలలో
రాగాదులునశియించుక
భోగముయోగంబు నొకటఁ బూర్ణతఁజెందున్॥ ౫౧౩

క॥ గురువచనంబాలించియుఁ
బరులంబ్రార్థించుచుండు పాపంబకటా
తరియించునెభవజలనిధి
వరశిష్యుఁడు గురువునందువైరాగ్యమునన్॥ ౫౧౪

క॥ పరమార్థముశరణార్థిని
బరమార్థపుదృష్టిగురుఁడు పటుతరభక్తిన్
గరమర్థింపకమునుపే
పరమా? తెలుపంగ వానివశమా తెలియన్!॥ ౧౦౧

ఆ. వె. కట్టలోననున్న కాల్వకుబంధంబు
నదులుకట్టుకట్ట నదులకగునె
గురునిసూత్రమెన్నఁగూళలకేయన్న
జాతరూపమూర్తి!సాధుకీర్తి! ॥ ౧౦౨

క॥ ఏమైనఁజెప్పనీతాఁ
బ్రామాణికబుద్ధిఁగలిగి ప్రభువాక్యములన్
బ్రేమించినఁగోపించిన
గామించఁగవలెను ముక్తిఁగామించినవాన్ ॥ ౧౦౩

క॥ విధియునిషేధములేకీ
విధినింగురుమూర్తినరుఁడు విజ్ఞతఁగొల్వన్
విధియునిషేదముకలుగని
విధిచోదితమైనపథము వేగమలవడున్ ॥ ౧౦౪

క॥ మంత్రంబైననువేఱొక
తంత్రంబేమైన శుద్ధతత్త్వంబైనన్
యంత్రంబైననుస్వగురుని
యంత్రితుఁడైనట్టివానికలవడుఁగాదే ॥ ౧౦౫

క॥ శాంతాకారముసుమన
స్సంతాపహరము సమరసపారముకవితా
కాంతాగారము మననై
కాంతస్థలము గురుచరణకమలముజీవా! ॥ గీ-౨౦

ఆ. వె. విష్ణుఁగొల్చుచుంటవిజ్ఞానముదయింపఁ
బగయు లేదు భోగిఖగములకిల
స్థానమందుఁ గొంతసత్వంబుగలదంద్రు
సరససుజన సేవ చాలుజీవ ॥ గీ-౨౧

క॥ తనువుండియునిజమూర్తి సి
గను యోగికి దేహబాధకలుగమిఁగదదీ
నినిగనగురుపదములనే
గనవలె సకలార్థసిద్ధిఁగనవలె వానర్ ॥ గీ-౨౨

క॥ సరసముచెఱకుంబలెలో
విరసముకఠినంబుపైన వెట్టియెఱుఁగుర్
సరసుండుదంతపుష్టిర్
గురుసేవలలోనిరసముఁగ్రోలునుగాదే ॥ గీ ౨౩

క॥ గురుబోధకుఁజెఱకునకుర్
వరభేదంబొండుగలదు వలచికఱచినర్
గురుబోధమఖండంబౌ
వరయుంగానిక్షుఖండ మదిఖండంబే.॥ గీ-౨౪

సీ॥ గురుపాదుకాదీక్ష గురుపాదుకాదీక్ష
గురునిగాంచినవాఁడు గుఱినిగాంచు
గురుపాదుకాదీక్ష గుఱినిగాంచినవాఁడు
గూఢమంత్రార్థంబు గుఱినిగాంచు
గూఢమంత్రార్థంబు గుఱినిగాంచినవాఁడు
మంత్రాత్మకంబైన మహిమఁగాంచు
మంత్రాత్మకంబైన మహిమఁగాంచినవాఁడు
శూన్యస్థలంబును జూడఁగల్గు
శూన్యస్థలంబును జూడఁగల్గినవాఁడు
శివమిథునంబు దర్శింపఁగల్గు
శివమిథునంబు దర్శింపఁగల్గినవాఁడు
దర్శించుఁ దత్త్వంబుఁ దత్త్వమట్లు

గీ॥ తత్త్వదృష్టిని ద్వంద్వంబు దాఁటు దాఁటి
భవమహాబ్ధిని దాఁటు దాఁటి విమలమగు
శుద్ధచైతన్యమై సుప్రసిద్ధిఁ గాంచుఁ
గాంచి విహరించు హరిపాదకమలమందు ॥ ౧౨౧

కం॥ గురుమూర్తి కరుణ యింతని
తరమా తెలుపంగఁ? దెలియఁదరమా? వరమా?
పరమార్థ మరయఁ గోరినఁ
గరమర్థించుటయె కాని గణనలు తగునా ॥ ౧౨౨

క॥ మాటలుమఱగినముక్తిక
ఱాటంబుగ మాయుగురుఁడు వైరాగ్యమునన్
నాటించదప్పకఁ గొలిచినఁ
జేటున్ దొలఁగించు శాంతిఁ జేకుఱుచుఁగదా॥ గీ ౨౭

ఆ. వె. గురునిమూర్తియన్న గోవిందుపదమన్న
వేదమన్నఁ దత్త్వవేత్తలన్న
[illegible]ులన్న భక్తవరులన్న నతిసేత
లసంప్రదాయసరణి ధరణి॥ గీ ౨౮

క॥ దినకరునింబలెగురుఁడిలఁ
దనశిష్యులబోధచేయఁదగు నట్టుపైనన్
జనులంబలెబుధజనులుం
గనియెదరు తమతమవిధులు క్రమమునజీవా॥ గీ ౨౯

క॥ పరజనములపొగఁడొందఁగఁ
బరాత్పరునిభజనసేయుభ్రష్టులకిలలోఁ
బరతత్త్వమెఱుఁగరాదని
గురువులుగననీరొరుఁదమ గుట్టునుజీవా!॥ గీ ౩౦

క॥ స్ఫోటముబ్రహ్మాంబాత్మక
వాటము మిథునాత్మకంబు వాంఛారూపం
బౌటన్ జిత్రము దృశ్యము
పేటిక కేవలదృగాత్మ ప్రీతివసింపన్॥ గీ ౩౧

క॥ కింకరవృత్తికిటత్తిము
సంకల్పహారంబు ముక్తిసంపత్ప్రదమా
నోంకారమంత్రరాజము
వేంకటపతిఁగూర్చి పలుకవీనులవింగా॥ ౫౦౨

క॥ పనిలేనివాఁడుపూనిన
పనివారించుటకుఁ బరమపదమిచ్చుటకున్
బనివడ నెఱవేర్చుటకున్
బ్రణవముగాయత్రితనువు రాముఁడపుడ్చున్॥ ౫౦౩

క॥ వేగముసాతత్యముతో
యోగంబునఁబూర్ణశాంతి యోగిజనులకే
యీఁగల్గెడునోడుదుడుకుల
శ్రీగురుచరణాబ్జయుగళసేవాఫలమున్ ॥ ౫౦౪

ఉ॥ అన్నియుసున్నజీవతయునంతియయెన్నఁబరాత్ముఁడొక్కఁడే
యున్నది రామరామ యికనూరకచింతలఁగుందనేల? నీ
కన్నులుమూసి సర్వమయుఁగల్మషదూరుని సంపరాత్మునిన్
దిన్ననిచూపులంగనినఁదీరముఁజేరెదునమ్ము నెమ్మదిన్ ॥

క॥ జాగ్రన్నిద్రావస్థల
సాగమిజపమేరికేని స్వప్నస్థితిలో
యోగమునశుద్ధజీవుఁడు
శ్రీగురుకృపఁగాంచిశాంతిఁజేయునుజపమున్॥ ౫౦౫

గీ॥ స్వప్నగతుఁడైనజీవుండు ప్రణవసంజ్ఞ
శక్తిరూపంబుఁదాల్చును సతతమూర!
జగముపాలింప, సేవింప శంకరాత్మ
నంతరాత్మనిఁబరమాత్మనాదిమూర్తి ॥ ౧౩౭

గీ॥ గట్టిదొక్కటి యొక్కటి వట్టిదగుట
రెంటిఁగట్టంగఁబుట్టి నా వెంటనంటి
సదసదాత్మకరూపుఁడై శాంతినుండు
శుద్ధజీవుండు పురుషార్థసిద్ధిదుండు ॥ ౧౩౮

క॥ నిజమూర్తియునికిపట్టగు
గజవరదునకట్లుజగముకలిగిహరింపన్
భజియింపఁగనాధారం
బుజీవుఁడుకృతార్థుఁడనుట బొంకగునెభువిన్ ॥ ౧౩౯

క॥ తపము సమాధియుఁబత్యము
నుపకారకముల్ దలంపనుత్తమములు పా
పపరిత్యాగముఁజేసి భ
వపయోధినిదాఁటు రామభక్తులకిలలోన్ ॥ ౧౪౦

క॥ మితిమించితినుట తిరుగుట
యతినిద్రయు నల్పనిద్ర యాశయుభయమున్
హితులకుఁగారణములు స
ద్గతిగోరెడుయోగులకవి తగవండ్రుబుధుల్ ॥ ౧౪౧

తే.గీ. కర్మమీశ్వరార్పణముగా నిర్మలమతి
నొకటిమూసినయపుడు వేఱొకటిఁ దెఱచి
నాసికారంధ్రముల రెంటి మూసికొనుము
బీల్చురంధ్రానవిడువక విడుచుదానఁ
బీల్చుచుండియు స్థైర్యంబుప్రియమెసంగ
నొకటఁబూరించి నాల్గింటనుంచిలోన
రెంటవిడిచిసదాగతి వెంటనంటి
యుంటయోగమూలంబునా వింటిఁగంటి
మహిమపద్మాసనంబున మంత్రశక్తి
మాధవారాధనమున సమాధినిజము
గురునిఁగొల్వక యెద్దైనఁగుదురుపనినె?
గురుఁడుపరదైవతం బనుకొనుముమనుమ ॥ ౫౮౨

ఆ॥వె॥ పాలువేఁడినీళ్లు పంచదారయుగోదు
మలునునేయిపెసలు వలయుయోగి
వరులకండ్రు యోగవర్ధకములగుట
వీనిఁదినుచు నియమవృత్తినున్న ॥ ౫౮౩

క॥ కనుగొన వేదముశాస్త్రిం
బనంతమనియండ్రు తద్జ్ఞులోగడవేలా
తనకనువగుసామగ్రిని
గనిధీరుఁడు గురునిచెంతఁగను గదశాంతిక్ ॥ ౫౮౪

క॥ సామగ్రిభేదమైనన్
సామాన్యపు శాస్త్రమొండు జగముననుండున్
ధీమంతులచుక్కానది
యేమార్గంబైనఁబట్టనీ హరికరుణన్ ॥ ౫౪౫

త॥ నానావిధనిగమవ్యా
ఖ్యానములరయంగఁదరమె? కాలంబల్పం
బానావిఘ్నంబెక్కుఁడు
గానందగుఁదత్త్వ మాత్మఁ గవిహంసవలెన్॥ ౫౪౬

ఆ. వె. మతమదెద్దియైన మాధవార్పణబుద్ధిఁ
జేయుకర్మమొకఁడు చేయుముక్తిఁ
గానినాఁడుభవముఁగల్పించిభ్రమయించు
నాస హెచ్చి హెచ్చి మోసపుచ్చు ॥ ౫౪౭

క॥ ఏకాక్షర మేకాంతము
శ్రీకాంతునికరుణ గురుఁడు సిద్ధాసనమున్
సాకేడసుజనులుగూడినఁ
గాకెటుయోగానుభూతి కవులకునిలలోన్ ॥ ౫౪౮

క॥ యోగాంకూరముబుద్ధిఁద
పోగతిఁగురుసూక్తినాటఁబుణ్యవశమునన్
దీగెలువాఱుఁదదీయవి
రాగప్రసవమునముక్తిరమప్రభవించున్॥ ౫౪౯

క॥ అజ్ఞానాపహ మాత్మకు
సుజ్ఞానప్రదము ధర్మసూక్ష్మ ఫలంబుల్
జిజ్ఞాసామూలంబని
విజ్ఞులువర్ణించుచుంద్రు ఘనమౌనంబున్ ॥ ౧౧౦

గీ॥ జపతపంబులమెచ్చఁడు శార్ఙ్గపాణి
భక్తిమెచ్చినచందాన భక్తిదలఁప
స్వస్వరూపాను సంధానశక్తి సూక్తి
మౌనముద్రాభిధానంబు మంగళంబు ॥ ౧౧౧

ఆ॥ వె॥ ఊరకుంటకంటె నుత్తమధర్మంబు
గానరాదుజగముఁ గలియరాదు
మౌనముద్ర సర్వమంత్రసారంబది
జాతరూపమూర్తి! సాధుకీర్తి! ॥ ౧౧౨

క॥ శమదమములయమనియమము
లమరును గురుమూర్తి కరుణ నజ్ఞతయడఁగున్
విమలంబగుజ్ఞానంబున
సమరసముదయించుఁ బ్రబలసత్త్వముకలుగున్ ॥ ౧౧౩

క॥ సమరసమనసర్వంబున్
సమముగదర్శించుచుంట సత్యముదానిన్
క్రమమెఱుఁగక శ్రమఁజెందెదు
కుమతులుదెలియంగలేరు కోవిదులెఱుఁగున్ ॥ ౧౧౪

క॥ సమరసముఁ సర్వంబున
సమబుద్ధియు భేదదృష్టి సర్వంబగు యో
గము కాని సర్వమొకఁడను
భ్రమఁడ త్త్వము నుఱచి బాధపడి చెడనగునా? ॥ ౧౧౫

క॥ క్షమయే యోగము జ్ఞానము
క్షమయే దైవంబు శక్తి సారస్వతముల్
క్షమయే బ్రహ్మానందము
క్షమయే సమరసము శాంతి సర్వము క్షమయే ॥ ౧౧౬

క॥ ఆరూఢజ్ఞానంబున్
సారామలభక్తి శాంతి సమరసమును సం
సారోత్తారకములు ధర
నౌరా! పర్యాయపదములగు రాజీవా! ॥ ౧౧౭

క॥ అండజవాహనభక్తిని
నిండిన మన మెట్లు తెలియ నేర్చు నభేదం
బుండు నెఱుఁగువునఁ బాలం
దుండిన గుణదోషజాల ముర్వీబాలా ॥ ౧౧౮

క॥ అమనస్కమునగు మనమది
విమలమగుట వడి నమలము విడు దిగఁబడమిన్
గ్రమమెఱుఁగమి లేకుంటని
ఘనముతులు వచియింతు రదియుఁగూడు నె జీవా ॥ ౧౧౯

క॥ మనమునకుసహజముగువశి
ఘనమదిసంశయమ్ముచేత మల్లడిఁగొఁగా
మనమునకుమందగతియగుఁ
ఘనులధిజాడ్యంబటంచుఁ గనియెదరెందున్ ॥ ౧౬౦

క॥ కానసమనస్కమునఁగా
మానసమునసంశయంబుమానుట యెటులో
పూనుటపనులన్ జీవుఁడ
నేనన్భ్రమలేమి హరినినెందుఁగనుటయే ॥ ౧౬౧

క॥ సచ్చిదానందరూపంబు జ్ఞానితాల్చి
సహజకాంతినిశాంతినిఁ జక్క వెలుఁగ
మనమునిర్వృత్తినొందునో మాయమగునో
నిశ్చలంబగునో తెలియునేపృథాభి
మాని జీవుండుమిన్నకెం దేనియణఁగు
రెంటివలెనుండియొక్కఁటే చూటనాత్మ॥ ౧౬౨

క॥ అమనస్కరాజయోగము
విమలాత్ములసొమ్ము దానివెలయించెడిధ
ర్మముగురునిది గురుశిష్యుల
సమకూర్చెడిశక్తి హరిది సత్యముజీవా॥ ౧౬౩

క॥ కోరికలమనస్కంబున
జారును హరిఁ జేరునాత్మ సత్యము దేహం
బారబ్ధమనుభవించున్
శ్రీరామపదాబ్జభక్తిచే నిటుజీవా! ॥ ౧౬౪

క॥ అహమనిసోహమ్మనియుఁ
బహుగతులఁ దెలిసి తెలియక పల్కెడునాత్మం
దహహా! జీవునిఁ గఁగనియు
నిహపరముల లెక్కలిడుదు రిల భ్రాంతిజడుల్ ॥ ౧౬౫

క॥ అదియొక్కఁడనచుఁ దెలిసిన
పిదపఁ బదిసంశయములఁ బేర్చదు తావే
గదియు సమాధిని నాత్మఁ
గద యటఁ గృత్యంబు లేమిఁ గద రాజీవా! ॥ ౧౬౬

క॥ బాధలకుఁ దాళఁ జాలమి
గాధల వినుచుండియుండి కళ్యాణంబా
బోధ జనింపఁగ సహజస
మాధియగుఁ దక్షణంబు మాధవకృపచేఁ ౧౬౭

క॥ తనువున్నయపుడు ముక్తియు
జనులకు గోచరము కాదు శాంతిఫలించుఁ
దనువున్న లేకయున్నఁ
గననికతంబున సమాధిగద సత్యముగఁ ॥ ౧౬౮

ఆ॥ వె॥ తావులెందు లేమిఁ దద్దయు నెఱిఁగిన
జీవుఁడాత్మయందు జీర్ణమగుట
నవల ననికి లేమి నాత్మ తాదాత్మ్యంబు.
గాని యూహ యేది? కర్మ మేది? ॥ ౧౬౯

క॥ శంకలువాసినసరులకు
జంకంబనిలేదు లేదుసంసారంబే
వంకందృష్టిమరల్చిన
సంకల్పములేమి నాత్మసాయుజ్యంబే ॥ ౫౭౦

క॥ ఉన్నాఁడని విన్నాఁడని
కన్నాఁడని జనులువల్కఁ గాఁడానసకే
యున్నటులేయున్నాఁడా
వెన్నునియందాత్మనాత్మ వేల్చెడునిష్ఠ ॥ ౫౭౧

క॥ జ్ఞానమవస్థాత్రయమున
మౌనంబొమ్మాటిఁదాఁట మమతహరింపం
గానరహరియగుటయుఁబ్ర
జ్ఞానముమూర్తీభవించి కైవల్యంబే ॥ ౫౭౨

సీ॥ రామునికరుణసర్వంఖల్విదంబ్రహ్మ
యనుమహావాక్యంబుననుసరించి
తుల్యయోగముననతులితశాంతినిసర్వ
కాలంబులందువిజ్ఞానమహిమఁ
గాంచియేకాంగియైసంచరించుచుభక్త
సంఘంబునకుమేలొసంగుచుండి
సంతతాత్మానందజలధిమజ్జనశుద్ధ
దేహుఁడైసకలసందేహముడుఁగ

గీ॥ తెలిసి తెలియరాక ధీరుఁడై గురుమూర్తి
దాల్చునాత్మనాత్మ వేల్పుశక్తి
భక్తియుక్తిగల్గి ప్రబలుబ్రహ్మతేజ
మునననంతసత్త్వమునధరిత్రి ॥ ౫౭౩

క॥ యోజన వాసన యనుభవ
మోజన్ గూడంగ బ్రహ్మ మూరక వేత్తై
యోజనలఁ బెంచుచుండిన
చోజన్మపరంపరయగుఁ జుమ్మీ జీవా! ॥ ౫౭౪

క॥ మనమాత్మతోడనొకఁడై
గననుండున్ లేక యుండుఁగద యెట్లో
యనుభవమునఁదలచూపున
మనస్కయోగమిది ముక్తిమార్గంబిదియే ॥ ౫౭౫

క॥ యోగానుభూతిలేకయ
శ్రీగురువాక్యములఁదెలియఁజెల్లునె బ్రహ్మాం
డాగారవిహారుండగు
భోగిని విభుడంద్రుగాదె బుధులుధరిత్రిన్ ॥ ౫౭౬

గీ॥ కార్యజాతంబుఁ జేయును గలతలేక
ధర్మసూక్ష్మపరుండగు ధన్యతముఁడు
కాననవ్వానిజన్మంబు జ్ఞానముద్రఁ
బూనినట్లుండు సర్వదాపూనసతుఁడు ॥ ౫౭౭

క॥ ఆశారహితునిచర్యకు
నీశుఁడు కారణమనంగనితమగుశంకా
లేశమువలదదినమ్మినఁ
బాశుపతంబతనిచర్య భవహారమయగున్॥ ౨౭౮

గీ॥ సంశయమువీడుమనమునశాంతిగూడుఁ
గర్మముహరించువసియించుఁ గాననమునో
యింటనో యెందొ యొకటముక్కంటియగుచు
హరినిగొల్చెడుభక్తశేఖరుఁడుధరణి॥ ౨౭౯

క॥ పటమగునుగపటసూచన
నిటలాక్షుండడియ్యలేమి నిక్కంబయ్యెన్
గుటిలుఁడదియోర్వఁజాలఁడు
కటకటకపటంబు మైత్రికారణమయ్యెన్॥ ౨౮౦

క॥ నిష్కపటవృత్తిఁదిరిగిన
శుష్కించెడుజగము వానిఁ జూచిభయమునన్
నిష్కపటులభరియింపఁగ
నిష్కపటుఁడుయోగిగాక నేర్తురెయలఁతుల్॥ ౨౮౧

క॥ తననిద్రతనకుఁదెలియుట
ఘనయోగమునందుఁదాను గాంచినబలమే
మునులుప్రబోధంబనిరది
గనువాఁడేభవముఁగనఁడుగా హరికృపచేన్॥ ౨౮౨

క॥ కలఁగాంచి మేలుకొనిన
దెలియును మదుండు దాని దెలియు నెకలలో
దెలిసిన యప్పుడె కలగాఁ
దెలియుట తత్త్వము దెలియుట ధీసంపన్నా! ॥ ౫౮౩

క॥ యోగికి యోగం బేయగు
భోగికి భోగం బయగును బుధుఁడా రెంటి
ద్యాగముఁ జేసియుఁ గలిగియు
శ్రీగురుకృపఁ బొందు సిద్ధి సిద్ధము జీవా! ॥ ౫౮౪

క॥ అశారహితుని దేహం
బీశుని దేవళము వాని కెచ్చట నున్న
గాశియ సర్వస్థలముల
నీశుం డుండియుఁ గనగు నిచట నె జీవా ॥ ౫౮౫

క॥ లోవెలి యోగం బొక్కఁడు
గావలయును గురుని కరుణ గావలయును గా
భావమున దేవి నిల్పం
గావలయు నటీశ్వరేచ్ఛ గావలయునుగా ॥ ౫౮౬

సీ॥ ఆత్ముఁ డష్టాంగ యోగమున భ్యసించి
యాత్మ తాదాత్మ్య మొంద బ్రహ్మానుభూతిఁ
గర్మవశమునఁ గాయంబు కదలియాఁడఁ
గదలదు మనము జీవుండు కానరాఁడు
తాను నిల్వంగఁ దావులు లేని కతన॥ ౫౮౭

సీ॥ కనకపాత్రను బానకంబాననేర్చినఁ
గంచుపాత్రలను బ్రోగించనేల
ఆంబాప్రసాదంబు నారగించు ఘనుఁడు
దేవళంబులనేల దేవులాడుఁ
దుపదేశమునందుఁ దత్త్వంబుఁ గాంచినఁ
దంత్రజాలంబులఁ దగులనేల
పూర్వోత్తరము లైక్యముం బొందినట్లు సం
పూర్ణభావంబును బొందుపిదప

తే. గీ. లోకమే లేదు లేదు తల్లోలతయును
సచ్చిదానందరూపంబు సమరసంబు
దక్క వేఱొండు మనమునఁ జిక్కకుండు
స్వాత్మధర్మంబు కంటె శ్రేయంబు కంటె ॥ ౫౮౮

క॥ ఆనందనందనుండై
యానందం బిచ్చె వెన్నుఁ డందఱకున్ని
త్యానందమీయఁ డేరికి
నానాత్వముఁ దోఁచనట్టి నరునకుఁ దక్కన్ ॥ ౫౮౯

క॥ ముక్తివనితాపరమనము
శక్తియు యుక్తియును గెలువఁ జాలవు శాంతిన్
భక్తిన్ గొల్చిన నదియా
సక్తిన్ జేర్చుఁ జుమీ చెంత సాధులజీవా! ॥ ౫౯౦

క॥ విద్యాదాయకమాద్యము
సద్యఃఫలితంబు సకలసాధుహితంబై
యుద్యమరహితంబగుటన్
హృద్యముభిక్షాన్నమంచు నెంతురుధీరుల్ ॥౯౧

శా॥ శాంతిస్థానమునన్ సుఖించి విదపన్ సంసారియైయుండియున్
భ్రాంతింజెందఁడుచిక్కఁడెయ్యెడలఁగర్మబ్రహ్మబుద్ధిన్ జుమా
వంతైనన్ స్పృహ లేకు లేమియగదాయాతండెబ్రహ్మంబయాఁ
జెంతన్నిల్చినజీవలోకమతనిన్ శ్రీమంతునింజేయుచోఁ
స్వాంతంబందునఁబూర్ణమై ప్రణవమై సర్గాదిసద్ధేతువై॥

క॥ తనస్థానముశూన్యముగా
ఘనయోగమునందుఁదన్ను గాంచున్ హరిలో
మనసారఁగఁడాఁడానై
మునిజనములువొగడనాఁడు ముక్తుఁడుజీవా॥ ౯౩

క॥ తనవలెనేపరులంగని
తనువునిషేధించుసాక్షి తత్త్వజ్ఞుండై
గనఁడామృత్యువెందున్
దనకెందున్ దనువులేమి ధన్యుఁడుజీవా॥ ౯౪

క॥ అచలాధివాసుపదముల
నచలాకృతి దృష్టినిల్పునాత్మారాముల్
రుచిమింతురుపచరింతురు
సచరాచరసృష్టిజంతుసంతతికెందున్॥ ౯౫

క॥ కృత్యము నెఱవేర్చుచుఁదా
సత్యముతు దమర్ఱింట్ఱిక్త్రమునుతు
సత్యముగాంచినఁబొందక
కృత్యము లేదంచుఁ దెలిసి కృతకృత్యుఁడగున్॥ ౫౯౭

ఉ॥ వ్యక్తివిలాసముల్ గనుచు వస్తువివేకముగల్గియున్న సద్యథా
ర్థభక్తుఁడుముక్తుఁడున్ గురుఁడు తానయితత్త్వముఁ దెల్పుచున్
శక్తిఁజరించు భూతములసంతతతృప్తినినించు మించు శా
స్త్రోక్తవిధిన్ దరించు సరసోక్తులముక్తులఁజేయుభక్తులన్ ॥

క॥ రాగద్వేషము లేకయు
శ్రీగురుకృపద్వంద్వసమితిఁ జేరుచువిడుచున్
సాగించులోకయాత్రన్
లోగుఱిహరిమీఁదనిల్పి లోలతవిడుచున్॥ ౫౯౮

క॥ లీలాస్పదసద్వ్యక్తుల
లీలన్ గూడుచునువిడుచు లేశంబైనన్
లోలత లేకయచింతలఁ
జాలించున్ ముక్తుఁడాత్మజపమొనరించున్॥ ౫౯౯

గీ॥ వ్యక్తివైచిత్ర్యమున భయభ్రాంతులుడుగ
వస్తుదృష్టిని నెప్పుడు వదలకుండ
చింత లేకయయుట్లుదాసీనుఁడైన
యోగిసంపుఁదుండు కోటినినొకటిచేసి ॥ ౬౦౧

క॥ ద్వంద్వజ్ఞానముగలిగియు
ద్వంద్వంబుసహించునరుఁడు ధన్యుఁడుభువినా
ద్వంద్వంబెఱుఁగనిమందుఁడు
ద్వంద్వంబుసహించుటన్న దబ్బఱగాదే॥ ౬౦౧

క॥ తత్త్వావలోకనంబున
సత్త్వముధర్మంబు పరమసాధుత్వముదా
తృత్వము వక్తృత్వంబుశి
వత్వముగల్గియునులేదు వాంఛయునోరా!॥ ౬౦౨

క॥ గురునాజ్ఞజపదాఁటక
శిరమునఁదాల్చుచునుజేయసిద్ధుండై యె
వ్వరిఁజేరకతనయందున
మరుమహానీయుండు లోకమాన్యుఁడుజీవా!॥ ౬౦౩

క॥ జీవాత్మభిన్నరూపక
మైవిశ్వముచిద్విలాసమై పూర్ణంబై
కేవలమాభాసంబై
వేవిధముల వెలయు బ్రహ్మవిదులకులోనై॥ ౬౦౪

క॥ ఆకసముంగబళించుట
శోకంబునకగునుగాని శుభదంబగునా
ఆకారముగలిగి యుఁడా
లేకుండుమహానుభావు డీకొనుటఁటులే॥ ౬౦౫

క॥ జరగినదానినినింకను
జరుగగనున్నట్టిదాని జరగెడుదానిన్
నరహరివిలాసమనుస
ప్పురుషుండరయందు శాంతిఁబొందును జీవా ॥ ౬౦౬

క॥ పండితునకుఁగావ్యంబె
ట్లుండినబాధాకరముగ నుండనిగతిఁబ
హ్మాండంబంతయుహరియై
యుండుటఁదద్జ్ఞునకు భ్రాంతియుండదుజీవా ॥ ౬౦౭

ఆ. వె. ఆవుదూడలందు నాలపోతది మొద
లాలపోతుగానె యతిశయిల్లు
కోడెలరయవేటు గోజాతియొకఁడయ్యుఁ
బూవుతోడఁదావిపుట్టుఁజూవె ॥ ౬౦౮

క॥ చేయించెడికార్యంబులఁ
జేయించుచుఁజేయుచుండు సిద్ధుండిలలో
నాయాసంబొందక తా
న్యాయంబున జీవయాత్రనడుపును జీవా! ॥ ౬౦౯

క॥ వాదములువదలిసద్గురు
పాదంబులఁదగిలి భక్తిపరవశులైదా
మోదరుకృపగాంచినవా
రీఁదెదరు భవాంబుధి వెఱవేదకుమారా! ॥ ౬౧౦

ఆ. వె. నదినిఁజేరుమలము నశియించు వేగాన
గుంటపంటనదియుఁ గుదుఱు చెఱచు
గొప్పవారిలోనిగుణదోషముల కేమి
కొద్దివారియందుఁ గొఱత చెందు ॥ ౬౧౧

క॥ సుజ్ఞానియైన దేవుం
డజ్ఞానిగఁబుట్టు జీవునట్టులవిధిస్వ
ప్రజ్ఞన్ మార్పఁగలేఁడని
విజ్ఞుఁడు శాంతించుఁగోర్కె విడుచును జీవా! ॥ ౬౧౨

క॥ పనిలేదని తెలిసినజీ
వున కెప్పుడునాత్మతో నవుసు యోగంబ
ప్పని కెప్పుడు నచలుండై
యునికియె మార్గంబుఁ దపమునుద్యోగంబున్ ॥ ౬౧౩

క॥ సుమఫలరసపానోద్భవ
సమరసవిజ్ఞానదృష్టిసంపదవగతా
గమపదసంచరదానం
దముతో నైక్యంబు ధన్యతమునకు జీవా! ॥ ౬౧౪

క॥ జీవునకు భ్రాంతి దెలియమి
దేవునికిం దెలియ శాంతి ధీసాక్షికినా
నావిధిసృష్టిపరంపర
లేవియు లేకుండుఁ ద్రష్టుఁడగుటనుండున్ ॥ ౬౧౫

క॥ హరిస్మరియించుసమాధిని
హరితానై యుండఁ గాలహరణముఁ జేయున్
దరిషడ్వర్గంబులనీ
కరణిన్ హరియించుఁ బెంచు గైవల్యంబున్ ॥ ౬౧౬

గీ॥ ప్రకృతిమలినశుద్ధయునఁగఁ బరఁగు రెంటి
రాపిడియెతప మగ్నిహోత్రంబుపుట్టఁ
డన్నిటిలయించితుదిఁదాను హరినిఁ జేరు
జీవచరితంబు ముక్తిసంజీవనంబు ॥ ౬౧౭

క॥ శ్రుతిమార్గమనుసరించుచు
గతాగతములకు నెందుఁ గందకసత్య
వ్రతుఁడై సతనియమానుష
గతి సత్త్వముసర్వసిద్ధికరము కుమారా! ॥ ౬౧౮

క॥ భీరుండితరముగోరున్
గోరున్మోక్షంబు బుద్ధికుశలుండెందున్
ధీరుండూరకయుండియుఁ
జేరున్ బారంబు నైక్యసిద్ధికుమారా ॥ ౬౧౯

క॥ తనువనుసరింపఁ బ్రకృతిని
మనమదితత్ ధ్యానమందుమగ్నముగాఁ జే
పుని కెందునునికిలేమిని
గనిముక్తయుండ్రు దానిఘనులు కుమారా! ॥ ౬౨౦

గీ॥ బ్రహ్మజిజ్ఞాసమఱగినపండితుండు
తొంటివిషయంబులంటునే? కంటనైన
బ్రీతిఁగాంచునె? యెంచునె? ప్రీతిఁదొలుతఁ
దిన్నయన్నంబుఁగ్రక్కినఁ దిరిగితినఁగ
శక్యమౌనెట్లు? పదివేలవాక్యతతుల॥ ౬౨౧

క॥ కోరికలవిడిచిహరిపద
నీరజములమఱగి విడువనేరనిమనుజుం
డీరేడుజగంబులలో
ధీరుండై సంచరించు ధీసంపన్నా!॥ ౬౨౨

ఆ. వె. భూమిఁదాఁకునీడ పురుషునిమలినుఁగాఁ
జేయనేరనట్లు సిద్ధుఁగలఁత
పఱచలేదుమనము ప్రాక్తనదుష్టసం
కల్పసంగతి శతకల్పములకు॥ ౬౨౩

క॥ తనుఁబూర్ణుఁజేయువాఁడే
తనునితరులదృష్టియందు ధన్యునిఁజేయున్
దనుఘనునిఁగనీచునిఁగాఁ
గనుజనములఁబొంచిద్రుంచిగౌరవమొసఁగున్॥ ౬౨౪

క॥ తెలిసినఁదెలియఁడుపరులకు
దెలియుటదుర్లభము స్వాత్మతేజము సాక్ష్యం
బిడుపరులకుఁదనలో వెలి
కిడునిండున్ నెండుపండుఁగర్మము తనయా॥ ౬౨౫

క॥ ఎటువంటిదైనఁ జేయుఁ
దటుకునఁ జాలించు జ్ఞాని తత్త్వంబదిరా
కటకటఁబడఁడెన్నండుఁ
బటుతరహరిభక్తిఁ బరమపావనుఁడగుటన్ ॥ ౬౩౬

క॥ అంతయుఁ బ్రహ్మంబను తెలి
వెంతయుఁ బరిపూర్ణమైన నెదియెటులైనన్
జింతయొకయింత లేమిని
శాంతిన్ విహరించు మించు సాధువుజీవా! ॥ ౬౩౭

క॥ తనునితరులనిందాస్తుతు
లనెంచుకొనకెంచకముని లలితాత్ముండై
కనికనకయుండుజగముల
ననిశముహరితోడ నైక్యమందుటజీవా ॥ ౬౩౮

క॥ కేవలశుష్కప్రియముల
కీవసుధన్ సంతసించునేయోగి క్రియా
కేవలముత్తరమని కను
లోవెలినైక్యంబు నెప్పుడున్ హరికృపచేన్ ॥ ౬౩౯

క॥ నోటన్ వెడలుచునడలుచు
సూటింబడలేమపదములఁ జూచుచువిడుచున్
మేటికవీంద్రుఁడుమరలేడు
స్ఫోటముదర్శించువేడ్కఁ జుమ్ముకుమారా! ॥ ౬౪౦

క॥ కాలోచితకృత్యంబుల
లీలం జేయుచుం జేయుటే తనలోఁదా
నేలేమినాత్మ వెలిగెను
నేలా! భక్తుండు దేవుఁ డేగద జీవా ॥ ౬౩౧

గీ॥ తన్మయుండైన యోగికితరులవలనఁ
గామరోషాదివృత్తులు గలుగుచెట్లు
కల్గినవయేనివిఘ్నసంకల్పములగు
నంబికాజానిచరణసేవాభిమాని ॥ ౬౩౨

గీ॥ తన్మయుండెటదోషానఁ దగులుకొనమిఁ
దగులుకొనుచుంటరోషానఁదథ్యమరయఁ
జేసిమానియుధర్మంబుఁ జేయుచుండు
సిద్ధుఁడ జ్ఞుండో యెంతైనఁ జేసియుఁజెడు ॥ ౬౩౩

క॥ మమకారమహంకారము
క్రమముగవిడువంగ సర్వకాలములందున్
సమతన్ సుస్థిరుఁడైవి
శ్వమునుఱచుచు నాత్మనాత్మసందర్శించున్ ॥ ౬౩౪

క॥ పతితుండనిపావనుఁడని
కృతకృత్యుండెందు భేదమెంచఁడుగదని
తృతపశ్చరణంబున శ్రీ
పతితోనైక్యంబు వానిభాగ్యముజీవా ॥ ౬౩౫

క॥ ఉనికియు నేమియుఁ దెలియక
మనమెట్టులొయట్టులుండు మహసీయుండున్
గనగునాతనిమూర్తిని
మనుజాకృతిఁ జర్యలందు మాధవకృతియున్ ॥ ౬౩౬

క॥ ఉన్నపుడు మిన్నకుండున్
పెన్నుండై చేయుచుంట పెఱవఁడు భక్తుఁ
డెన్నఁగ ముక్తుండివ్విధి
నున్నన్ బరమేశ్వరేచ్ఛయున్నన్ జీవా! ॥ ౬౩౭

క॥ రతివస్తుతత్త్వమందు వి
రతినామాదులను యోగరాజంబది స
ద్గతికిగురుమూర్తిఁగొల్చిన
మతిమంతులకబ్బు సులభమా! కాకున్నన్ ॥ ౬౩౮

క॥ తనతోనైక్యంబొందిన
మనుజులకుందనకు ముక్తిమా లభియింపన్
గనఁదగునొకమార్గంబది
ఘనగురుకృపచేత శ్రీశుకరుణన్ జీవా! ॥ ౬౩౯

క॥ ఆకాశంబునఁబోగవలె
నాకారములేనియాత్మయంతయువ్యాప్తం
బై కాంచును బూర్ణత్వము
లోకంబే కాంచకుంట లోలోనుంటన్ ॥ ౬౪౦

క॥ శ్రీగురునుపదేశంబున
బాగుగవిజ్ఞానదృష్టి ప్రబలినకొలఁదిన్
లోగుట్టెఱుఁగుచునుభగవ
ద్భాగవతులసేవలు శుభదంబులగుఁజుమా ॥ ౬౪౧

ఉ॥ దాసులపాదధూళిసుఖదాయకమంచుఁదలంచికాదెనున్
వ్యాసుఁడునారదుంగొలిచిభాగవతంబురచించిభక్తివి
శ్వాసములొప్పదానిఁజనువన్ నియమించెనుబుత్రకున్ శుకున్
వ్యాసునికన్నమిన్నలగువారలుమీరలుభక్తిసేతురే॥ ౬౪౨

గీ॥ దయయుసత్యంబుశౌచంబు ధర్మతతికి
మూలమందురు తజ్జ్ఞులుమునులుఘనులు
మూఁటిసేవింప మూఁటినిదాఁటునంద్రు
జన్మరోగికిమందెందు శాంతియందు ॥ ౬౪౩

ఆ. వె॥ చెడ్డవారిమంచి చేఁటుకేకరణంబు
మంచివారిచెట్ట మంచికల్లె
పుట్టువునసయుఁడుఁ బుణ్యంబుఁ బాపంబు
పురుషుఁడేమి చేయఁబోలుఁబుడమి ॥ ౬౪౪

క॥ ఒకమార్గముగురుకృపచే
సకలంకస్థితినిమనుజుఁడందునుభవమూ
రక దాఁటగ సకట మనో
వికలత్వముఁబొందుచున్నవిజ్ఞతసున్నా ॥ ౬౪౫

క॥ నియమాదులభ్యసింపఁగ
భయవిరహితమైనపదవి ప్రాప్తించునుఁడ
న్నయమైతోఁచెడు లోకము
లయమొందునుమనము నిశ్చలంబగుకతనన్ ॥ ౭౮౬

క॥ కాయంబేమాయంబని
న్యాయంబుగఁదెల్పుగురుని నయహీనుండై
యీయాయర్థములడుగుట
న్యాయంబే? నందనంబు నరకదమగునే? ॥ ౭౮౭

క॥ జ్ఞానమెగదగురురూపము
జ్ఞానమెగదతార్కకంబు సాంఖ్యంబదియే
జ్ఞానమెయోగంబనినీ
మానసమున గురునిఁగొల్చి మనుముకుమారా ॥ ౭౮౮

క॥ జ్ఞానముసౌఖ్యముదుఃఖము
తానీయన్ గలుగు దానితత్త్వంబదిరా!
తానిత్యముమృతినొందుచు
సానిద్రమృతియని దెలియనజ్ఞుండడలున్ ॥ ౭౮౯

క॥ తనజననముఁదానెఱుఁగఁడు
తనమృత్యువు తనకుఁదెలియఁదంమా? మనుజుం
డనయముజీవనపరుఁడై
యునికియె తానెఱుఁగునట్లు లూహించిచేయున్ ॥ ౭౯౦

క॥ మనసునఁ గాలుష్యంబది
ఘనదేవుని జీవునట్లుఁ గాఁ జేయును దా
నినివిడువ నాత్మతానై
ఘనకాంతిని బయలుపడును గాదే తనయా! ॥ ౬౫౧

క॥ గురునాథుని యెడఁ జేయున
పరాధములచే విశేషబాధలు కలుగన్
గురునామము తన్నాశం
కరమగు స్మరియింపు సర్వకాలము దాసి: ॥ ౬౫౨

క॥ దేహిహృదయజ్ఞానము
దేవునిఁ దదీయసన్నిధిన్ వసియింపన్,
జీవునికిం గల్గును గురు
దేవునిసన్నిధివసింప దీక్షవహింపన్ ॥ ౬౫౩

క॥ తోఁచిన శివశక్తులవలెఁ
దోఁచుఁ బెరగఁద త్త్వమగును దోఁచమి నెందేన్
వాచామగోచరంబై
యేచర్యలు లేమిఁ జిత్తదెట్లో సత్తై ॥ ౬౫౪

క॥ ఎన్నిటికైనను మోక్షం
బున్నది భేదంబు మిథ్య యున్నది హారియే
యున్నది స్వానుభవంబునఁ
గన్నన్ నిజదేశికేంద్రుఁ కరుణన్ జీవా! ॥ ౬౫౫

క॥ ఆత్మయనఁగ దేహంబగు
నాత్మయమనమగును బుద్ధియాత్మయయ్యగు నా
యాత్మయె జీవాత్మయుఁ బర
మాత్మయు హరిమూర్తియగుఁజుమా సర్వంబున్॥ ౬౫౬

క॥ శ్రీసద్గురూక్తవిధినిను
దాసీనుండౌనఁగోసి యద్వాసనముఁ
దాసీనుండై ధ్యానముఁ
జేసిన సకలార్థసిద్ధి చేకుఱుజీవా॥ ౬౫౭

క॥ ఆధారముశ్రీవిద్యకు
సాధనములునాల్గటంచు సాధులుమునులున్
భోధింపఁగ నేవినియెద
బాధింపఁగనేల నిచ్ఛభగవంతునిదే॥ ౬౫౮

క॥ శమదమములలోచూపుల
సమతన్ హరిపాదపద్మసారముఁ గ్రోలన్
దమముం బాసినశశివలె
విమలాకృతిముక్తికాంత వెడలెడుజీవా॥ ౬౫౯

ఆ. వె. ఈశ్వరేచ్ఛయొక్కఁ డీశ్వరుఁడొకరుండు
శాశ్వతములు జ్ఞానసాధనములు
విశ్వమెల్లకల్ల నశ్వరంబేయగు
నిల్వఁదావులేవి నీకుజీవ ౬౬౦

క॥ ఎందాఁక లాభముండునో
యందాఁకయమిత్రబంధ మటుపై మోక్షం
బందును గురుపదమందుఁ
బొందునుగై వల్య మవలఁబూర్ణత నరుఁడుఁ ॥ ౬౬౧

గీ॥ స్థూలదేహంపుబంధంబు స్థూలమరయ
సూక్ష్మదేహంపుబంధంబు సూక్ష్మమట్లె
తత్త్వవిదులకుబంధంబు తత్త్వమట్లు
నిత్యనైమిత్తికములందు సత్యనిరతి
నిలిచియొకటిగానిలిచిన నిలువకున్న
నొక్కతీరునఁబ్రబలును జిక్కులెంత
యెక్కువై ననుబోధంబ యెక్కుచుండు
భేదబుద్ధియ యైక్యంబుఁ బెంచుచుండు
లేమిపరిపూర్ణసౌఖ్యంపు సీమయట్టి
సఖ్యమేమని చెప్పంగఁ జాలుమూఢుఁ
డవనిహరిహరపూజచే నదియుఁదెలియు
గురునిబూజింప నద్దానిగుట్టుఁ గాంచుఁ
భేదవాదంబులెప్పుడుఁ బాదుగొల్ప
విట్టిజ్ఞానంబుస్వానుభూత్యేకమాన
మనిరిపెద్దలు గురువులు ఘనులుమునులు
దానినీయంగ జాలునే ధరణినొకఁడు
స్వేచ్ఛసద్గురుమూర్తిగాఁ జేరఁదీసి

శివుఁడుబోధించుఁ దత్త్వంబు శివకరంబు
ప్రేమహస్తంబుశిరమునఁ బెట్టిదృష్టి
పత్తిశిష్యునిజన్మంబుఁ బావనంబు
సేయుఁ దనశక్తిఁదనశక్తి మాయఁ జేయ
కుండనైక్యంపుసిద్ధిని నొసఁగిస్వీయ
పాదతీర్థప్రసాదము లాదరమున
నిచ్చిప్రోచినముక్తియే వచ్చునిజము
భక్తిమదినున్నసద్గతిఁ బడయుదన్న ॥ ౬౬౨

ఆ. వె. అఖిలదోషములను హరియించునభిజిత్తు
త్యాజ్యయుక్తమైనఁ ద్యాజ్యమంత్రు
వాసనాబలంబు వర్ధిల్లశాస్త్రమా ?
చదువునకుఫలంబుశాంతిగాదె ౬౬౩

క॥ స్వచ్ఛంబేకముబ్రహ్మము
చిచ్ఛక్తిఁ దోఁచుచుండుఁ జిత్రముగనహో
స్వేచ్ఛావనమునఁదిరిగెడు
సచ్ఛాత్రుఁడుదక్కఁ దెలియసరసుఁడుగలఁడే ॥ ౬౬౪

క॥ ఉన్నదిబ్రహ్మంబేకం
బున్నట్లున్నది ప్రపంచముత్తది బీజం
బున్నది మాయందెలియఁగ
నున్నదిజీవులకుముక్తియుత్తమసూక్తి ॥ ౬౬౫

క॥ అన్నిటికిఁగల్పనఁజేయఁగ
నన్నిటఁదత్త్వంబులేనియని యందఱకుఁ
దిన్నఁగ స్వేచ్ఛఁ దెల్పఁగ
నున్నదిచిచ్ఛక్తి తెలియుమన్నదిగాదే॥ ౬౬౬

క॥ అంతయునాచేఁగల్పిత
మంతముమధ్యంబునాది యానందంబా
శాంతంబనిశివుఁడనుప
ర్యంతము సంశయమువిడదురామది! జీవా ॥ ౬౬౭

క॥ వచ్చుటలేదసలైనది
చచ్చినమఱిరాదు దానిచాయయునట్లే
చచ్చినవారలుమఱల
వచ్చెదరనుశంకవలదు వలదురజీవా ॥ ౬౬౮

క॥ తనకుండాఁడోఁచమియే
ఘనమృత్యువు జీవునకటఁగలుగదుజన్మం
బనయముఁబుట్టుటచచ్చుట
తనలోఁదాఁదోఁచుచుంటతథ్యముజీవా ॥ ౬౬౯

క॥ ప్రతిబింబమునశియించిన
గతివేఱొకడుండఁబోదుగా! వసియింపన్
బ్రతిబింబమునఱలఁచనినఁ
బ్రతిబింబముగాదు దానిప్రతిమయజీవా॥ ౬౭౦

క॥ అజ్ఞానమయద్దంబగు
సజ్ఞానాభాసుజీవు నమరుచునుఁగదా
యజ్ఞానమునశియించిన
సజ్ఞుఁడుజీవునకుఁదావులా! యెందేనిన్ ॥　　౬౭౧

క॥ చచ్చెడుచోనజ్ఞానము
చచ్చినజీవుండులేక చచ్చునుదానన్
వచ్చునెమఱల నతండట
వచ్చిన నవ్వానిఁబోలవచ్చును జీవా॥　　౬౭౨

క॥ అజ్ఞానిగమృతినొందిన
నజ్ఞానంబున్నకతన నాభాసుఁడుతా
విజ్ఞానంబమరుదనుక
నజ్ఞతజనియించుచుండు నందునఁదనయా! ॥　　౬౭౩

క॥ జీవుఁడుసుజ్ఞానంబున
జీవత్వమువదలు పిదప జీవుండేడీ?
యావిధమునఁదోచియునా
జీవుఁడుగాకుండు నొండుజీవుఁడెసుమ్మా ॥　　౬౭౪

క॥ దేవుండొక్కఁడునిత్యము
జీవులనేకులునులేమి సిద్ధించెమువా
రేవిధమునఁజూచినను ద
దావిర్భావంబుమాయయయా! వేయేలన్ ॥　　౬౭౫

క॥ ఆనందంబున్నదియని
తానెట్టులఁ దెలియవచ్చుఁ దథ్యముగాని
త్వానందపుస్మరణముచేఁ
గానందగుదానియునికిఁ గాదే జీవా ॥ ౬౭౬

క॥ జీవుఁడుదిక్కుందోఁచక
గావించెడుజగములయము ఘనయోగమునన్
శ్రీవిద్యన్ హరికృపచే
గోవులుగతిలేమిఁ బులినిఁగ్రుమ్మెడు భంగిన్ ॥ ౬౭౭

క॥ ఒకపరిశూన్యస్థానము
నకలంకస్థితినిఁబొంది యటుపైమిథ్యన్
బ్రకటింపసత్యవాక్కగుఁ
బ్రకటించుటమిథ్యయైన బాధయె! జీవా ॥ ౬౭౮

క॥ జ్ఞానప్రాశస్త్యంబున్
జ్ఞానియెఱుంగతనిఁగొల్వఁగలవాఁడెఱుఁగున్
లోనన్ గుణతతిగల్గుట
చేనందములేదు తెలివిచేనగు జీవా ॥ ౬౭౯

క॥ గుణదోషంబులఫలములు
గుణములజ్ఞానంబసుమ్మకూర్చునుధరలో
ఫణిపైఁ బ్రాఁకఁగభయమే
ఫణిజూచినఁగల్గుఁగాకభయముకుమారా ॥ ౬౮౦

చ॥ తరిచిరి దేవదానవులు దారుణయత్నముతోడ క్షీరసా
గరమును మందరంబు పెనుకవ్వము చేసి పాము త్రాడుగా
మురహరుఁ గూర్మమూర్తిగను ముందుగఁ గోరికి యీశ్వరేచ్ఛగా
గరళముగాంచి శంకరునిఁ గావఁగ వేఁడిన గాఢప్రేమతోఁ
గరమున ననుగ్రహింపఁగ సుఖంబున మ్రింగెను దాని నాతఁడీ
కరణిఁ బరాత్పరుండు తనుఁగానని వారిని ద్రిప్పుచుండు సం
సరణమునందుఁ దుట్టతుద సత్వముగల్గిన బూర్ణశాంతిచే
కురు నమృతంబు నిచ్చు నటుకూర్చెను పోయమృతంబుఁ దానతా
మరసదళాక్షుఁడం బయయి మాయగఁ బంచెను దేవతాళికిన్
వరకృప నన్నిరూపములు వారిజనేత్రుఁడు దాల్చుచుండు శ్రీ
కరుఁడు గురుండు భక్తులను గావఁగ సర్వము సంబయున్ గదా॥

క॥ దనుజుని ననుజుని చేతన్
దనయుని చేఁ దండ్రిజంప ధర్మము దెలిసెన్
ఘన వైరంబను రాగము
గనుఁగొనని లసున్న హరియ కారణమెన్నన్॥ ౬౮౨

క॥ విశ్వంబే నశ్వరమగు
విశ్వేశ్వరి యీశ్వరుండు వెలయుదు రెపుడున్
శాశ్వతసాంబాత్మకుఁడై
పశ్వర్థము మిథునమగును బరమాత్ముండే॥ ౬౮౩

క॥ జీవుండా! ప్రతిబింబము
దేవుండా! గానరాఁడు దేహంబన్నన్
జావేనిజమైతోఁచున్
దేవీమాహాత్మ్యమేమి దెల్పుదు! జీవా॥ ౬౮౪

క॥ రాగము బాధింపంగ వి
రాగము దాని నిశమింప రమ్యంబగుచి
ద్యోగము దానన్ జ్ఞానము
భోగము జ్ఞానమున ముక్తిపూర్ణత జీవా॥ ౬౮౫

క॥ సర్వేంద్రియముల విషయము
సర్వమునకు ద్రష్టయాత్మ సర్వంబదియే
సర్వము దాన హరించిన
నిర్వాణంబందు నరుఁడు నిజముగ జీవా॥ ౬౮౬

క॥ దానికి నలయును యోగము
ధ్యానము మంత్రంబులయముఁ దలఁపఁగఁ దత్త్వ
జ్ఞానము శాశ్వతపదవిన్
దానము జేయంగఁ జాలుఁ దథ్యము తనయా॥ ౬౮౭

క॥ తనబరువెఱుఁగఁడు నరుఁడిలఁ
దనబరువితరులకుఁ దెలియుఁ దథ్యంబట్లే
ఘనునిమనము శాస్త్రంబై
గనుఁడు నితరులకు ఘటకర్మము వలెనే॥ ౬౮౮

క॥ జ్ఞానముబుధులకుము క్తిని
ధ్యానము యోగానుభూతిదాయక మంబా
ధ్యానము విర క్తిమానము
దానిసకలదానమనఁగఁదగును ధర్మితిన్ ॥ ౬౮౯

క॥ నియమము లేదీజగతిని
రయమునన క్కలుగనిన రామునియందే
భయవిరహితపదమబ్బన్
దయయును సత్యముగలుగు నధర్మముదొలఁగున్ ॥ ౬౯౦

క॥ తనయొఱుక యుఁ దత్త్వ ప్తియుఁ
గనుఁగొనఁ డొక్క కాలమున నె గదమనుజుఁడుగా
వునఁదనతో లోకముగనుఁ
దనుఁగాంచమిఁదనువులేమిఁ దన్మయతయగున్ ॥ ౬౯౧

క॥ నిద్దురనడఁగినజీవుఁడు
నిద్దురబాయంగఁ దెలియనేరఁడుగద యా
నిద్దురయగుఁబెదనిద్దుర
గ్రుద్దుచుకర్మంబు మేలుకొలుపక యున్నన్॥ ౬౯౨

క॥ బాగుగదీనింగాంచుచు
యోగమునకుఁబూనఁడయ్యయో చపలతచే
రోగముతోడుత నైనన్
భోగముమానంగలేని పురుషునిభంగిన్॥ ౬౯౩

క॥ సరసులుగానిమనుష్యుల
సరసన్ వసియించి మనముశాంతింగనులే
సరసతజీవా! యీాయా
సరసమువలదను వలదను సరగున దాసిన్॥ ౬౯౪

క॥ చచ్చినయటుకలగన్నన్
వచ్చునుమెలఁకువయు దానివలెనే పట్టున్
విచ్చినవెనుకనెగద వే
నచ్చున్ హరిమహిమజీవునకిలకుమారా॥ ౬౯౫

క॥ పట్టినపట్టొడగూడుట
పట్టుదలయుభంగమగుట పరికించినచో
పట్టిదియైననుదానన్
గట్టిగవిజ్ఞానదృష్టి కలుగున్ జీవా॥ ౬౯౬

క॥ మదముడిఁగినరొదయుడఁగున్
ముదమొదవునుమోక్షలక్ష్మి మురియునుగదలోఁ
బదపదమునకుదయించున్
గదవిజ్ఞానంబు చిత్రగతితో జీవా॥ ౬౯౭

క॥ దుష్టుండై పలుభంగులఁ
గష్టములందెలిసి పిదపఁ గాలముగూడన్
శిష్టుండై గురుకృప హరి
కిష్టుండై నదియుసతనికిష్టంబైనన్ ॥ ౬౯౮

క॥ చెడిగాని బాగుపడఁడని
కడు దెలుపఁగ వినక తానె ఘనుఁడనుకొనుచున్
బుడమిం దిరుగుచుఁ గాలము
పడఁ ద్రోయఁగ లేచి నరుఁడు భక్తుండౌఁగా ॥ ౧౯౯

క॥ తడిసిన పిదపఁ గట్టున్
గుడిసెన్ దోషంబు దెలియఁ గోవిదుఁడే యా
పడి లేచినఁ బూర్ణుండగుఁ
బడి లేవని జీవుఁ డెట్లు పండితుఁడౌరా ॥ ౨౦౦

క॥ పడకున్న నిలిచియుండున్
బడి లేవక యున్న బాధపడుచుండుఁగదా
పడి లేచిన ముక్తుండౌఁ
బడఁడాత్ముఁడు జీవుఁడన్నఁ బడి లేవవలెన్ ॥ ౨౦౧

గీ॥ మంచి చెడ్డలు తెలియని మనుజుఁ డెవఁడు
మంచి చెడుఁ జేయఁ జెడుఁగును మంచి చేయ
మనకు వశమౌనె దైవనిర్మాణమగుట
యనుచుఁ దెలియుట తెలియుట యట్లు కాన
దానిదీనిఁగ దీనినిదాని గాఁగఁ
జేసి చేయించి పశువులఁ జేసి నిజము
చిక్కు లెడలించి మోహుల తిక్కఁ దీర్చి
యొక్కఁడైనట్టి పరమాత్మ నెక్కుడైన

మక్కువుదయింప శాంతంబుమహిమ పెంచి
తపముసేయంగఁ గృపను తత్త్వంబుఁ దెలుపు
దేవదేవుఁడు శ్రీవాసుదేవగురుఁడు
భక్తిహరిఁగన్న సద్గతిఁబడయుదన్న ॥ ౨౦౨

గీ॥ చేయుపనిలేదు పనిలేదు మాయజగము
చేయఁగలదేది! కలదేది? మాయజగము
చేయవిధిలేదువిధిలేదు మాయజగము
మాయధర్మంబు ధర్మంబు మాయజగము ॥ ౨౦౩

క॥ పోగబండి వెనుకనడుపఁగఁ
బగలేకయదానివాఁడు బంధించుక్రియన్
బాగరునఁబొఱడుజంతులఁ
దగుమార్గమునందునుంప దైవతమటులే ॥ ౨౦౪

క॥ ముందడుగిడక వెనుకబో
వుందగజీవుఁ డచలతశివుండై యటుకా
నందనకర్తృత్వములే
మిందెలుపఁగ శూన్యుఁజేసి మేలొనగూర్చున్॥ ౨౦౫

క॥ వైరాగ్యమునకుజ్ఞానము
కారణమగుఁగాని నిజముగానమియెల్లా!
నారామలమణిఁగనికొన
వేరనియంధునివిరక్తునిఁగ నెన్నుదురే॥ ౨౦౬

క॥ దేహాత్మబుద్ధిఁగాల్చెడు
దాహము తపమనఁగఁబరగు ధన్యులకిది యున్
సాహసమునసమకూరెడు
నీహానశింప గురుమూర్తి యింట వసింపన్॥ ౨౦౨

క॥ తనుమఱచి తనువుమఱచుచు
ఘనయోగమునందు సిద్ధికనఁదగుఁదనలో
మనమెపుడుమెచ్చినొచ్చుచు
ఘనకార్యంబొకఁడు చేయగాలేదుసుమా! ॥ ౨౦౩

క॥ తనకన్న వేఱులేదని
కనియున్ మఱిమఱియుఁదాను గనఁగోరినయ
ట్లనవరతముసృష్టించున్
మనలన్ దనక్రీడకొఱకు మాధవుఁడౌరా ॥ ౨౦౪

క॥ కవికల్పనయనికొందఱు
కవికళయే పాత్రలందుఁగనపడుననుచున్
భువికొందఱందు రైనన్
గవినానాగతుల మెలఁగఁ గలఁడొక్కండే ॥ ౨౦౫

క॥ అభిమానముదుఃఖదము ని
రభిమానముశాంతికరము నగుటనరునకౌ
శుభ మదిసర్వమురాముని
ప్రభ యని యభిమానముడిగి పరముభజింపన్ ॥ ౨౦౬

క॥ స్వవిషయముకేలఁదనివా
నివిషయముపరమేశ్వరుండు నిజవిషయముగా
సవరించిశాంతినిచ్చున్
దివిభువినొకరీతి ధర్మదీక్షఁదరింపన్ ॥ ౨౧౨

క॥ ఈశేచ్ఛబీజ మాశా
నాశమ్ముకుదు రిలభవము జ్ఞానముమూలం
బౌ శాఖముద్రమనువగుఁ
బూఁశివమేసుమఫలముతపోనగమునకున్ ॥ ౨౧౩

క॥ మనమునకుఁదనువువలనన్
దనువునకున్ మనమువలనఁ దద్దయుఁబీడా
జననం బౌరెంటన్ జీ
వునికాయూరెన్న సున్నవున్ హరిగన్నన్ ॥ ౨౧౪

క॥ హరిగనసంకల్పంబులు
కరులనలెన్ గూలు జీవకాంక్షహరింపన్
హరిఁజేరఁగ్రహించుకల్లే
బరమటమదమడఁచి ప్రీతిఁబ్రకటించుఁదనున్ ॥ ౨౧౫

క॥ సంకల్పములకుశరణము
జంకద్దానికినిపాదు శంకయ జగముల్
బొంకని తెలియమినది యివి
జంకున్ హరిస్మరణచేతఁ జయ్యనజీవా ॥ ౨౧౬

క॥ సంకల్పంబులశంకల
నంకితుఁడౌ జీవుఁడాత్ముఁడై భక్తుండై
కింకరవృత్తినిగురురుచి
నంకితుఁడును జ్ఞానముద్రనంకితుఁడగుఁడా॥ ౨౦౭

మత్తకోకిల:-పచ్చిగారియ వెచ్చనేతిని బక్వమైనదియైనగాఁ
నచ్చమైనసనాతనంబులు న్యాయమార్గమునస్తుతుల్
నిచ్చలుంగనసియించుచుండునులే ప్రవృత్తిరూపమునన్
బచ్చిఁబోలదు వెచ్చపోవును బక్వమైపురుషుండుతా
నిచ్చవచ్చినయట్లుదానిని నెచ్చుగాభుజియించుచున్
వచ్చుచుండును బోవుచుండు నవస్థలిట్టులనేకముల్
మచ్చరంబునువీడి జ్ఞానముమోక్షవాప్తిఁజేయుచోఁ
సచ్చరిత్రునిస్వీకరించును సంతసించునురాముఁడున్
మెచ్చుచుండెదర మ్మహాత్మునిమేనులెల్లరు శ్రోత్రియుల్॥

క॥ అన్నిటసంగమువిడుపది
వన్నెగదా!భక్తికరయ నలవడుఁగుటకున్
వన్నెయగుముక్తిఁగోరమి
యన్నిఁటికిన్ వన్నె విష్ణునారాధనమే॥ ౨౦౯

క॥ భగవంతునావరించును
భగవతియే భక్తిఁజేయ భగవతియె కాఁ
దగుకార్యముచేయఁగనా
భగవతియే ముక్తిఁజేయ భగవతియె సుతా॥ ౨౧౦

క॥ క్రీడాసక్తుఁడు దేవుం
డీడగు జోకై పిదప ననేకంబై శ్రీ
లోలత సుఖియించుచు నీ
రేడు జగంబులఁ జరించు నిచ్ఛావృత్తిన్ ॥ ౨౨౧

క॥ బోధింపగు పని మూర్తియు
శోధింపన్ జగముఁ బాపు శుభమొనగూర్పన్
సాధుల వేషము దాల్చుచు
సాధించును ముక్తి భక్తసంతతి కతఁడే ॥ ౨౨౨

క॥ ముందును వెనుకను జూడక
సందడిచాలించి ధర్మసాశయములలో
గుందక ధ్యానము బ్రహ్మం
బందున నిల్పు మనుజుఁడవై యిక జీవా ॥ ౨౨౩

క॥ ఆర్గురదొంగల గెల్వక
మార్గమునన్ నరుఁడు ముక్తిమార్గోల్పోవున్
భర్గుని భక్తుం డైనన్
దుర్గమమెద్దియును లేదు దోషవిదూరా ॥ ౨౨౪

ఆ. వె. పరమభక్తుఁ జేసి ప్రజ్ఞానమిానెంచి
ముంచు నట్టులుండు ముంచఁడతఁడు
గర్వముడిగి తన్నుఁ గాలోకములఁ జూచు
దనుజ సట్లు సిదపఁడనసఁ బెలుపు ॥ ౨౨౫

క॥ కలయిదియని తెలియనిచోఁ
 గలలన్ గల్పించు ఘోరకర్మములనుశాం
 తిలభింపదు హరిలీలలగఁ
 దెలియమి జీవునికదియగతిగదా సృష్టిన్ ॥ ౨౪౬

క॥ కలలో నగుఘోరక్రియ
 వలనుఁగని మేలుకొనిన బ్రదికితినగలెఁ దా
 నిల జేయుఘోరకర్మముఁ
 గ్రదుచున్ సర్వంబు హరియకాగని తనయా ॥ ౨౪౭

క॥ నిలిపినజీవులఁగలచెడు
 తలఁపది శ్రీహరికిఁగలదె ధన్యులఁజేయన్
 గలచును చెఱచఁడు దేహుల
 నిలనిజభోగాయతనము లీదేహములా ॥ ౨౪౮

క॥ తాలేమిఁదనకుఁగర్మము
 లేలే వునరునకునీశ్వరేచ్ఛయొకండే
 గాలోచితకర్మంబుల
 లీలన్ జేయించు ఁజేయు లే!మన కేలా॥ ౨౪౯

క॥ తపమనఁబరోపకారము
 తపమనసద్విద్య భక్తితాత్పర్యంబున్
 జపమును ముక్తియుశక్తియుఁ
 దానమునసన్యాసంబగు రామదాసులకెంచన్॥ ౨౫౦

ఆ॥ వె॥ సర్వముహరియంచుసారెసారెకుజీవుం
డెఱిఁగియెఱిఁగి యాత్మనణుగఁడౌర!
మమతఁగర్మమొందుమాలిన్యమునుఁబొందు
లేనియెడలవిష్ణులీలసువ్వె॥ ౨౩౧

ఆ॥ వె॥ సిగ్గులేదెజీవ! జీవత్వమేభ్రాంతి
పలుతెఱంగులిట్టిపాట్లుతగునె!
యూరకొదిగియుండు ముత్తమోత్తమమది
యాత్మయాత్మయంద యాత్మయగును॥ ౨౩౨

ఆ॥ వె॥ ధర్మమెఱిఁగి పట్టుదలమాన వేమందు
నేమిసేయువాఁడ వెద్దిదిక్కు
వాసనాబలంబు వైరాగ్యమునఁదగ్గుఁ
దపమువలనవస్తుతత్త్వమమరు॥ ౨౩౩

క॥ పశ్చాత్తాపముగల్గిన
నిశ్చయముగజ్ఞానమబ్బు నియతాత్ముండై
దుశ్చింతమానిహరినెద
నిశ్చింతనిల్ప భక్తినేరుపుజీవా॥ ౨౩౪

క॥ తుదిమొదలుతెలియరానిది
గద యీజన్మంబు దీనికావిభ్రాంతిన్
రొదసేయుటాత్మనాత్మన్
వదలకదర్శించి ముక్తిఁబడయుముజీవా॥ ౨౩౫

క॥ తనపైఁ దనకుం గలదయ
జనుఁ డెఱుఁగఁడు పూర్ణము సహజమునగుటఁ గదా
జననంబాదిగ నాత్మన్
గనుపిదపన్ భక్తవరులఁ గనుపట్టిదయన్ ॥ ౭౩౬

క॥ ఉన్నదిలేనిది తెలియమి
నున్నది జీవంబు దానికున్నది మోహం
బన్నా యెన్నటికైనన్
దన్నెదిరిం గాంచకునికి ధన్యతగాదే ॥ ౭౩౭

క॥ ఉన్నాఁడా! లేఁడా! యను
కొన్నాఁడా! లేక చదువుకొన్నాఁడా! వే
విన్నాఁడా! గురుపదములఁ
గన్నాఁడా! యాత్మశాంతికలుగఁగ జముఁడున్ ॥ ౭౩౮

క॥ సాంబుఁడు పరాత్పరుఁడు వి
శ్వంబగుఁ బ్రతిబింబమదియు వదలుచుఁ జిత్తా
నంబున్ దేశికునుపదే
శంబున సేవింప సాంబసాయుజ్యమగున్ ॥ ౭౩౯

క॥ జీవత్వశంకవదలక
కావించెడు కర్మమెల్లఁ గలుషకరంబౌ
జీవత్వశంక విడిచినఁ
గావించెడు కర్మమెల్లఁ గలుషహరంబౌ ॥ ౭౪౦

క॥ ప్రియమైనదానియందఁ
ప్రియముఁజూపంగవలయుఁ బ్రియునికిఁదక్కన్
బ్రియవస్తువరసి నీచులు
భయముంగల్పింత్రు పరమపదమునకైనన్ ॥ ౨౪౧

క॥ ఇదితెలుపఁగాదె శక్తియుఁ
బదపడమున జీవతతిని భంగపఱచెమన్
సదమలమతిశివసాంబుని
నెదఁదోఁపఁగఁజేయదయ్యె నెట్టినరులకున్ ॥ ౨౪౨

క॥ సత్యంబగునిజభక్తిని
సత్యముగాఁదోఁపనీమ సత్యంబిదియే
సత్యమగోచరమగుటన్
గాత్యాయనిచరితదెల్పుఁ గవులకునిలలో ॥ ౨౪౩

క॥ తోఁచినదంతయులేనిది
తోఁచునెతత్త్వంబు తానుదోఁచుచునున్నన్
దోఁచుటమానినఁదానై
తోఁచునులోకులకుబొందితో నాత్ముండే ॥ ౨౪౪

తే. గీ. చెప్పిచూపంగఁదెలియమి సిద్ధియంద్రు
స్వానుభూత్యేకమానంబ హర్నిశంబుఁ
జెప్పిచూపెడుదానినిఁ దప్పవోరె
సత్తులేకుంటగణియింప సత్తములిల ॥ ౨౪౫

కం|| తెప్పయగుననుభవంబిలఁ
దప్పయగునొక్కటిమాట తప్పెయగుఁగా
యొప్పగుఁగద కన్నుద్రిప్పిన
విప్పినదోషంబు బ్రహ్మవేత్తలకెందున్ ॥ ౨౮౬

కం|| కనఁదగునామమురూపం
బున్గ్రియయుంగాక యాత్మముంగనవశమే
తనువునఁగల్గెడుపుల్కలు
కనఁదగుభావంబు తెలియఁగల్గునెజనుఁడున్ ॥ ౨౮౭

గీ|| భక్తవరులకుగురులకు బండితులకు
బాంధవులకును బరులకుఁబామరులకు
భూతములకునుస్వాత్మకు భూరిశాంతి
నిచ్చునేకాంతసేవనే మెచ్చవచ్చు ॥ ౨౮౮

గీ|| ఆత్మతాదాత్మ్యమందున నఖిలవిద్య
లడఁగియున్నవి గురుకృప నదియుఁగలుగఁ
దానుదనయందనిల్చి సంతోషముడిగి
విష్ణుమూర్తినిదాల్చెఁడువిత్తముండు ॥ ౨౮౯

కం|| బోధామృతపోతంబున
సాధులుతరియించెదరట సంసారాబ్ధిన్
గాధలఁగల్పనఁజేయుచు
వేధన్దిట్టెదరుగాదె వెఱ్ఱులుజగతిన్ ॥ ౨౯౦

క॥ అన్నియుఁ దెలిసిన తెలివికి
వన్నెయిడఁగ జచ్చినట్లువర్తించుటగా
కెన్నికొనితన్నునితరుల
కన్నఁ ఘనుఁడన్న ముక్తికల్గయున్నా ॥ ౭౫౧

క॥ సాంబునికృపచేతన్నా
యంబఖిలంబని తెలిసిన నభిమానముతోఁ
డంబడుజీవుఁడు లేనిజ
గంబెల్లైతోఁచనేమి కైవల్యమగున్ ॥ ౭౫౨

క॥ తనధర్మమెంత తెలిసిన
పిననీయదుపూర్ణబోధ విజ్ఞతగలుగన్
మననీయదుశాంతిని గురుఁ
గననీయదు దేహమాత్మగాభ్రమముంచున్ ॥ ౭౫౩

క॥ ఎందాఁకవాక్కుమనముల్
బొందదొ యందాఁకపొందుబోధల నటుపైఁ
జెందదునిజానుభూతిని
బొందున్ బ్రహ్మంబుఁ దెలియఁబోలు నవేత్తే ॥ ౭౫౪

క॥ ఉనికిని నేకంబయ్యున్
గనునప్పుడు భేదబుద్ధిఁగల్పించెడుగా
వినఁబడుబ్రహ్మంబొకఁడుగఁ
గనఁబడుబహురూపధారిగా నైజంబే ॥ ౭౫౫

క॥ వాచాతీతునగోచరు
లోచనములదోషదృష్టిలోఁజడనీకా
లోచనమునదాచినచో
గాచుఁ నిజవిమలమూర్తి కర్మమునూచుఁ ॥ ౭౫౬

క॥ తొయ్యలులుపిల్లలజ్ఞులు
నయ్యలవలెనూఁగునీచు లుత్తమునకెల్లన్
నెయ్యమునకువియ్యమునకుఁ
గయ్యమునకు సమతవలయుఁగాదె కుమారా॥ ౭౫౭

క॥ చదువఁగలవిద్యలన్నిఁటఁ
బొదవినయర్థంబు సర్వముఁ హరియనియే
యదిగతముగబహుముఖముల
నదియిదియన కహమటంచు నాత్మనుఁదెంచుఁ ॥ ౭౫౮

గీ॥ విక్రమునిభక్తి జ్ఞానినిర్వక్రగతిని
దిరుగుచుండును సిద్ధులఁబరగుచుండుఁ
జింతయేలేదువానికావంతయైన
ముక్తిఁబడయంగ శ్రీరామభక్తిశక్తి॥ ౭౫౯

గీ॥ లోనువెలినొక్కకీర్తి ప్రధానమరయ
జీవలోకంబులోకంబుఁ జేర్చునొప్పఁ
గాననిశ్చింతినంటలోఁ గల్పనంబుఁ
జేసినామ్రానినోఁగూర్చు సిద్ధియిదియ ॥ ౭౬౦

క॥ అంతర్ముఖుఁడై జగముల
భ్రాంతిందగులకయ యెద్దిప్రాప్తించినని
శ్చింతన్ భజియించిన శ్రీ
కాంతుఁడు శ్రీకాంతుఁ జేయుఁ గైవల్యంబిన్ ॥ ౭౬౧

క॥ శాంతియె సర్వస్వము మతి
మంతులకిల దాన ముక్తిమావరియించున్
గంతుని బాధ హరించున్
స్వాంతమునన్ శివుఁడు తాండవము సల్పెడురా ॥ ౭౬౨

క॥ తెలియమి తెలియుట తెలియఁగ
వలచుట తెలివాత్మదనుచు వైరాగ్యమునన్
నిలుచుట యాత్మగ భవమునఁ
బడియుంబడకుంట కిదియుపాయము జీవా ॥ ౭౬౩

క॥ చాలును జాడ్యము బాలుని
లీలన్ శ్రీలోలు వేయులీలల లోలో
లాలింపవలెను భక్తుల
లాలింపన్ వలెను మాటలా? సేవలచేన్ ॥ ౭౬౪

క॥ పొరలన్నియుల్లిగడ్డగుఁ
బొరపొరకునునుల్లిగడ్డ పొరపొర విడనం
తరమున శేషించు మొలక
పరతేజోమయ మిథునము భంగిఁ జెలంగున్ ॥ ౭౬౫

క॥ దుర్జయమగుదృశ్యమును వి
సర్జింపగబోధఁజేసె సారథిగాఁ దా
నర్జునునకు శ్రీకృష్ణుఁడు
మార్జాలముకొష్ఠమట్ల మఱచినభంగిన్ ॥ ౭౬౬

క॥ మఱచినదానినిజ్ఞప్తికిఁ
దఱచుతరచులోనదానఁదజ్ఞులబోధల్
కఱచుచుఁగాష్ఠాకృతితోఁ
దెఱచునుజ్ఞాననయన ముపదేశంబిదియే ॥ ౭౬౭

గీ॥ ధర్మమాత్మశాంతిదాయకంబని యాచ
రించు నవని బుధుఁడుప్రీతిఁదుఱుప
దానికొఱకటంచు దబ్బరలాడుగా
ధర్మమూర్తిగురుఁడు దాల్చుచుండు ॥ ౭౬౮

క॥ తలఁపులకెడమీయక లో
పలిదిక్కై ప్రబలుతపసి బయలుపడుచో
నడఁవకదుమికెడుమృగమటుఁ
గడువేగన్ గడిచి పూర్వగతిశాంతించున్ ॥ ౭౬౯

సీ॥ స్వస్వరూపానుసంధాన సరణి జగము
నీకునాకునులోలుకుల కేకకీర్తి
స్వగతిస్వస్థితిద్వంద్వంబు బ్రహ్మమొకఁడ
యాత్మయోగమ్మునందునొప్పుండుపొందు ॥ ౭౭౦

ఆ. వె. బ్రహ్మమొక్కఁడతని ప్రభయగుసర్వంబు
ప్రభులుపెక్కురైన నగ్రమముగలదె
సృష్టిజాలమందునష్టాత్ములైపోరె
సహజమైనయది యసహ్యమగునె ॥ ౭౭౧

ఆ. వె. దీనిసరసిగాదె దీనతలేకుంటఁ
జెడఁడుబ్రహ్మబుద్ధివిడఁడు బుధుఁడు
నిత్యమంగళంబు నేర్పుమైసాధించు
దివ్యశక్తిభక్తి దేశికోక్తి ॥ ౭౭౨

సీ॥ సమయోచితంబుఁగాఁజరుగరాదనిగాదు
వేదనసీకేలభేదబుద్ధి
సర్వమాతనియందుసమరసంబునుగాంచు
శాంతితోవర్తింపుభ్రాంతివలదు
భేదవర్తనలందుఁ బ్రీతిరామునియందు
నుంచుటయాత్మసేవించుటరయఁ
జింతఁబాసిననాఁడుశ్రీరామచంద్రుఁడై
సర్వార్థసంసిద్ధిసంగ్రహించు

గీ॥ నావరణమందుఁ బ్రతిబింబమందుబయట
నొక్కరీతిని వెలిగెడు నిక్కమాత్ముఁ
డొక్కఁడేగద యూరకపొక్కనేల
జీవయాత్రావడఁజూడుము దేవుఁడేదు ॥ ౭౭౩

ధర్మాంబనిరంజనుని పెండ్లియాడుమని ప్రోత్సాహపఱచుట

క॥ జనకునిబోధల నజ్ఞత
చనియెనిరంజనునకుఁగోనసాగువివాహం
బనియూదిచెప్పఁదొడఁగెన్
జననియునపుడాత్మజునకుసంప్రీతినిటుల్ ॥ ౭౭౪.

సీ॥ కాత్యాయనీపాదకంజంబులర్చించుఁ
జర్చించువేదాంతశబ్దసరణి
నర్పించునజపంబునాయూస్థలంబుల
దర్పించుఁగవిజనఘాటిసూటిఁ
జాలించుఁగర్మంబునాలించునాదంబు
నోలించునిజసౌఖ్యసోమనాథుఁ
బాలించుభక్తాళిభావించుముక్తాళి
ధ్యానించుగురుమూర్తిధర్మవర్తి
గీ॥ నించునానందమెదనుబోషించుఁజెంచు
జ్ఞానయోగంబుయోగంబుఁగాలవశతఁ
బూర్ణభావంబునవరసస్ఫూర్తిఁగాంచు
నట్టిబుద్ధిమతిసతిగఁబుట్టెనీకు ॥ ౭౭౫

క॥ శ్రీరామామలభద్రా
కారముముట్టంగఁగల్గుపండితులకుసం
సారంబేసారంబా
ధారంబేజాడఁజూడఁదత్త్వముజీవా ॥ ౭౭౬

క॥ విదితాత్మయువిమలాత్మయు
ముదితాత్మయుమోక్షలక్ష్మిమునిజననుతత
త్పదమాత్మనిలిపివెలిగెడు
నదిరాన్ప్రాణయితయారాధనచున్॥ ౨౨౭

క॥ ఆమార్దవకాఠిన్యముఁ
లామానమునిరభిమానమాయానందం
బామంత్రశక్తిఁగనశ్రీ
రామామయనుట్లుదోఁచురానాతండ్రీ ౨౨౮

క॥ రంగనిఁగనిలక్ష్మింగని
గంగంగనివిభునంగుఁగనికుశలంబా
లింగనిలింగశరీరము
భంగముగనుగుననికరుణభగవత్కృపచేన్ ॥ ౨౨౯

క॥ కందంబందముకవితకు
సుందరిహృదయంబుధర్మసూక్ష్మజ్ఞునకున్
చందురుడందమురాత్రికి
నందఱికందంబుశాంతియావేయేలన్ ॥ ౨౩౦

క॥ కుందనమునుగుణమణితో
నందంబుగఁగూర్పమండనాకృతిఁదనరన్
గొందఱుకోనలేమియకా
కందఱకానందమిచ్చునాశయుహెచ్చున్ ॥ ౨౩౧

క॥ ఖగవాహనుబిగికౌగిటఁ
దగఁజేర్చిసుఖించువేళఁదనచంచలతన్
దిగనాడితన్మయత్వం
బొగిఁదాల్చినకమలసీకునోసఁగుశుభంబుల్॥ ౬౮౨

ఆ. వె. పూర్ణభావమందుబుద్ధిలయించినఁ
గాంతిశాంతిదాంతి కలుగుకతన
నిన్నుజూచుచుంట నీవయైతానుంట
బుద్ధిమతికినటిపుడమిఁగలదె॥ ౬౮౩

క॥ ఆముఖమునవరసములు
నాముఖమునషడ్రసములహోవార్థిం
బాముఖమునసమరసమగు
నాముఖమేసారసంబునయ్యెన్జీవా॥ ౬౮౪

ఆ. వె. మెచ్చిసర్వమిచ్చుమేలైనబోధంబు
నిచ్చుమనసునిచ్చుసచ్చరిత్ర
హెచ్చుకీర్తినిచ్చువిచ్చలవిడినచ్చు
శాంతిరూపమూర్తినాథుకీర్తి॥ ౬౮౫

ఆ. వె. తనువుమనువుహితముధైర్యంబువిద్యయు
ధనముసుఖముగొప్పఁదనముశుభము
శక్తియుక్తిముక్తిభక్తినినిన్గనుఁ
దెలియఁజాలవింతచలముదేల॥ ౬౮౬

ఆ. వె. నమ్మిచేరువారినయమునఁ బాలించి
బుద్ధిచెప్పిచిత్తశుద్ధినిచ్చి
తత్త్వదృష్టినిచ్చిధైర్యంబునీవలె
స్వగురుధర్మనిరతభక్తకామి ॥ ౨౮౭

క॥ ఆనందమొసఁగిప్రోచుట
జ్ఞానముసర్వార్థసారసంగ్రహమదిరా
పానము ముక్తినిధానము
మానితవిద్వద్విభూషమహిమోషగదా ॥ ౨౮౮

ఆ. వె. కమలనేత్రహరికిఁగమలార్చనముసేయు
వేడ్కఁగమలభవుని వేఁడికోనఁగఁ
గన్నతల్లిఁజేసెఁగమలాంగిగాఁగొల్వఁ
గమలనాభుసహజకమలతతిని ॥ ౨౮౯

క॥ హృదయంబౌనసమత్క్షలు
వదనముగరపదములాత్మవనజములగుటన్
వదనముహృదయముశ్రీహరి
సదనములగుఁబూజకుసహజకమలతతియగా ॥ ౨౯౦

క॥ కువలయముకుసలయమ్మని
కవిజనములువిడిచినారుగదసరిమఃఅలన్
గువలయములేలకోరి
వివరించెద వేడ్కసౌకుమానముకుమారా॥ ౨౯౧

క॥ కువలయభక్తులుమర్త్యులు
కువలయనాథుండెయమృతకోశుండనియూ
కువలయమువిడిచికవులా
కువలయముల౯జేరినారకుంఠితభక్తి౯॥ ౭౯౨

క॥ తనయుజఠరముననుంచుము
జననీజఠరంబువలదుశాశ్వతపదము౯
గనఁదగునీజఠరంబున
మునిగేయారామరాయముక్తనికాయా॥ ౭౯౩

మాలిని॥ సరససుగుణశీలా సచ్చిదానంద హేలా
పరశివరతిలోలా బ్రహ్మవిద్భక్తపాలా
జయతుజయతుబాలా శాంతిసౌభాగ్యలీలా
కరుణకిరణజాలా కాళశైలాగ్రశాలా ॥ ౭౯౪

గద్యము.

ఇదిశ్రీమదమృతానందనాథగురునాథబోధసుధాబ్ధికన్యాధవ
పదాబ్జసేవాలబ్ధమనీషాజనితోభయభాషాకవితాభూషా
లంకృతకనకావిఖ్యాతజీవయాత్రాఖ్యమహాకావ్య
సంగ్రహంబునందుజీవాధికారంబనుప్రథ
మోల్లాసంబు
సంపూర్ణము

శ్రీరామ.

శ్రీరస్తు

జీవయాత్ర.

ద్వితీయోల్లాసము

క॥ శ్రీశేషమహీధరవా
సాశేషకవీంద్రపోషణాంగీకృతవే
షాశ్రీరామాసద్యా
షాశేషశయనసుచరితలాలింపుహారీ ॥ ౧

క॥ జననీజనకులబోధల
వినిమాఱెనుజీవుఁడాత్మవిదుఁడగుట నిరం
జనుఁడుగ మునిసన్నిధిశ్రీ
శునాజ్ఞజుమి శేషగిరినిశుభలగ్నమునన్ ॥ ౨

క॥ నిజముగద్విజుఁడై తనపూ
ర్వజన్మవృత్తాంతము గృపఁబ్రకటించినయో
గిజనులకుమ్రొక్కిమదివా
రిజనేత్రుభక్తిఁబొగడెనుకృతకృత్యుండై ॥ ౩

—: నిరంజనుఁడు గురుస్తవము చేయుట :—

క॥ వింటిందొల్లిటికథలన్
గంటిన్ మీమూర్తులిచటఁ గనుపండువుఁగా
నుంటిన్ మీపదపద్మము
లంటన్ దత్సారమహిమనజ్ఞతగెంటన్ ॥ ౪

క॥ నగుమొగముముద్దుపలుకులు
సుగుణంబులుతత్త్వనిష్ఠఁజూచినభక్తుం
డగు యుక్తుఁడగును ముక్తుం
డగునీమూర్తామూర్తినాత్మభజింతున్ ॥ ౫

క॥ అకలంకస్థితినుంటకు
సకలాత్మవునీశుడగును స్వామికినగుగా
వికలాత్ముడనాకెటులో
పికవాణీతత్త్వనిష్ఠపెంపుముప్రీతిన్ ॥ ౬

క॥ జీవాళికై వపదరా
జీవము జేసితదమృతము సేవించుటచేఁ
గైవల్యమనితపింపఁగఁ
గేవలకృపఁదద్వియుక్తికే?మీమూర్తుల్ ॥ ౭

క॥ నిజకృపచేసుజనాళిని
నజపదమునసిల్పఁగలుగునంబన్నిన్నే
భజియింపలేమినాకై
నిజమూర్తిందాచియెదుటనిలిచితితల్లీ ॥ ౮

ఉ॥ "లేనిజగంబు లేకయగు లే" యను లేమవు లేమిఁ బాపఁగాఁ
బూనితివాదయామయుఁడు బోధలనజ్ఞతగెంటఁబూనెమీ
పూనికలన్నియున్ సఫలముల్ దగఁ జేయగఁ బూనినాఁడు బో
శ్రీనిలయుండు దామనలసిద్ధులఁ జేసెడు వేడ్కనమ్మరో॥ ౯

సీ॥ నీపదాబ్జను సేవనియతిమైఁ జేసిత
త్కొమ్ముదీలబ్ధవిజ్ఞానమహిమ
వస్తుతత్త్వంబులవరుసగాఁగన్గొని
యంతరంగమునందునాత్మగూడి

సర్వవాసనలవిసర్జించితిని గురు
మూర్తి నీఋణమెటుఁదీర్తునైన
నిర్మలపుతిత్రోడనినుఁబోలివర్తింపఁ
గలిగినఁజాలదేయలఘుచరిత

గీ॥ నిన్ను మెప్పించి తీర్పించి నీఋణంబు
భవముతప్పించికైవల్యపదమొసంగి
ప్రాప్తుఁజేయఁగ నేనొల్లఁబోపరాప్త
కామమెన్నఁడు శ్రీరామరామరామ
రూపుఁడవునీవుస్వామి నీప్రాపుఁగోరి
యుడుగఁపుగునకునీయడుగులనుసరింతు ॥ ౧౦

క॥ తత్తత్త్వయోగభావిత
సత్తామాత్రాప్తమూర్తిసమరససూక్తిన్
బత్తిభజించుటసత్యం
బుత్తమసద్గోష్ఠినిట్టులుంటినిశాంతిన్ ॥ ౧౧

క॥ తెలియమిఁబోయినపోకడ
లలయించెన్మిమ్ముమంత్రినాచార్యునికే
వలకృపబోధంబొఁసగిరి
లలితాకృతినందఱొక్కలాగుననాకున్ ॥ ౧౨

క॥ హరిప్రేరేపఁగవేఱుగఁ
దరమాచేయంగనేనుదరియింపంగాఁ
గరుణించికూర్చెనన్నిటిఁ
దీపములవరమొండనుచునుతించుచునవియెన్ ॥ ౧౩

క॥ జననీ జనకా మునివర
యనువుడునిజగేహముసకునాశీర్వాదం
బొనరిచిమంత్రివరునితో:
జనెదనతెఁడుతోఁ డంగాఁగనమనుఁలుశుభము.లు ॥ ౧౪

క॥ అనవినివారల్గానా
నని సెలవీయంగఁజనియెనానందముతో
ననిశమ్ముజయంతాశ్రమ
మునఁగలమునిజనులబోధమునువారినెదన్ ॥ ౧౫

క॥ చింతించుచునిట్లనునిజ
మంత్రివరుంగూడిభక్తిమెశిరమునన
శ్రాంతంబంజలిఁజేర్చుచు
శాంతిన్గననచ్చెగుపగుసచివాగ్రణికిన్ ॥ ౧౬

→ నిరంజనుఁడు గురుబోధమునుస్మరించుట. ←

క॥ నీచుఁడనాకెటుజన్మవి
మోచనమనననెనడియగుమునిసేవమ్మగీ
లోచనదయచేసంత
శ్శోచంబునదేశికేంద్రసత్యోపాస్తిన్ ॥ ౧౭

ఉ॥ ఎవ్వరునాకుదిక్కుపరమేశ్వరుఁడివ్విధిదేశికేంద్రుఁడై
యవ్వనితాశిరోమణిపరాంబికయైననువెంటనంటినా
కెవ్వరిదుష్టవర్తనములేమియుఁజేయకయుండునట్లనిన్
జివ్వననెత్తిసత్పథముఁజేర్చుచునుండినఁగాకచిత్తమా ॥ ౧౮

క॥ యోగీశ్వరసత్కృపచే
నాగమసంసిద్ధికలిగెనమృతముతోలఁగెఁ
శ్రీగురుకృపగల్గినచోఁ
గాఁగలదెద్దై నవృద్ధికాములకెందుఁ॥ ౧౯

చ॥ గురుఁడుగురుండుబాంధవుఁడు కోవిదుఁడబ్జదళాయతాక్షుడిఁ
నిరతముఁగొల్చుభక్తుఁడునునిర్మలహృత్సరసీరుహుండునం
సరణమహాబ్ధితారకముస్వామినిరంతరమత్సరాయణుం
డరమరలేకప్రోచుతశుభాయతదృష్టినిమమ్మునిత్యముఁ॥ ౨౦

క॥ అష్టవిధంబులమూర్తుల
సృష్టిప్రారంభమందుఁజిత్రించెనుము
న్నిష్టమునెఱవేర్పఁ మూ
ర్త్యష్టకముందాల్చినాకునాకరువఁగెఁ॥ ౨౧

ఆ. వె. భక్తవత్సలుండుబ్రహ్మణ్యుఁడచ్యుత
పాదభజనపరుఁడుపాపహరుఁడు
సర్పరాజునాఁగసకలకలాపుండు
విశ్వనుతుఁడు దేశికేశ్వరుండు॥ ౨౨

ఆ. వె. గురునిపాదవారిఁగొన్నాళ్ళుత్రావిన
భక్తుఁడెట్టులైన శక్తుఁడయగు
సక్తుఁడౌనుహరినిస్మరియింపవడియింప
యుక్తుఁడగును వేగ ముక్తుఁడయగు॥ ౨౩

ఉ॥ నాకెదుతల్లివై పరమసౌఖ్యముఁ గూర్చుచుఁ దండ్రివై భువిన్
జేకొని కాచుచున్ సతము సేమముఁ గోరెడు సద్గురుండవై
ప్రాకటతత్త్వబోధలశుభంకరమాపదమిచ్చి ప్రోచుని
న్నేకరణిన్ నుతింపనగు నీశ్వరుఁడీవనుకన్న దేశికా ॥ ౨౪

ఉ॥ ఏనిస్మరించుమాత్రనశుభేచ్ఛ జనించును జీవకోటికె
వ్వానిసుదర్శనంబు వరభక్తులసత్పథమందునుంచునె
వ్వానియనుగ్రహంబు తడవంబనిలేక విముక్తిఁ జేయునా
దీనదయాళు లోకగురుదేవు భజించి భవంబు మించెదన్॥ ౨౫

క॥ ఈనాఁటికిఁ దెలిసితినా
చేనేమియుఁ గాదటంచు స్థిరముగ నేడే
పూనెద మౌనముఁ బ్రోవుము
దానినిని భక్తిమ్రొక్కెదను గురుమూర్తీ ॥ ౨౬

క॥ నాకున్ నేనేతోఁచక
నీకరుణన్ సంచరింప నిజముగ నీవే
లోకులకుఁ గానవచ్చెదు
నాకాయమునందు ముదమునన్ గురుమూర్తీ ॥ ౨౭

క॥ నడచుచు లో వెలిగాలిన్
విడుచుచుఁ బలుకుచు బుధులను వినుచును వినకే
గడిపెడుఁ గాలము నీకృప
బడసెఁదనీభజనమందునో గురుమూర్తీ ॥ ౨౮

క॥ అందఱు యోగ్యులమధ్యన్
మందునిసన్నిలిపివాఁడిమహానీయుతచే
డెందముఁగల్మషరహితం
బందంబుగఁజేసినావయాగురుమూర్తీ॥ ౨౯

క॥ దేవేచ్ఛచేతసర్వము
గావింపంబడునుదానిఁగానకమూఢుం
డై వికలతనొందెడుఁగద
నీవాక్యమువినక తెలియునేగురుమూర్తీ॥ ౩౦

క॥ పిత్తముశ్లేష్మమువాతము
వి త్తమునన్ జక్కఁబడునెవిధినగుననితా
మ త్తతనుండన్నశమా
చిత్తముచిదధీనమగుటచేగురుమూర్తీ॥ ౩౧

క॥ లోఁచూపునీవుదయతోఁ
జూచినఁగదమౌనముద్రఁజూడఁగలిగితిన్
దోఁచినఁదోఁచగనిమ్ముచ
రాచరమీవనినసర్వమౌగురుమూర్తీ॥ ౩౨

క॥ చేయుచుఁగర్మంబులఁదాఁ
జేయనియట్లున్నవాఁడుచేసియునైనన్
మాయనుదాఁటుచునీపద
మేయనిశముఁగొల్చుచుండఁడేగురుమూర్తీ॥ ౩౩

క॥ పంచప్రణవంబులలో
నంచితగతినుంచుకొ నెవనవపాయునినో
మ్మంచుఁగొలిచిత్వాత్మ్యాసని
ర్వంచనభక్తినిఁదరింతురాగుణసమూర్తి॥ ౩౮

క॥ మనముండు చోటనుండెడు
మనమదివిశ్రాంతికొఱకునుసలుమనసాసక్
మనమిటునటుఁజెడఱుటచే
మనమునుదనువునసునిల్పుమస్థిరుసూత్రి॥ ౩౯

ఆ. వె. మాయమాయనుద్యోమహానియుబాధచే
నిశ్చలాత్మనైన నేనయైతి
భక్తిఁగొల్తుముక్తిపర్యంతమాత్మలో
బరమహంసభక్తవరునిగుసాని॥ ౪౦

క॥ ఎవ్వనిసంస్మరణంబున
ముప్వారుమూర్తులనుస్మరణముఁ జేయుచుండి
బివ్వసుధఁగల్గునవ్విభు
బుప్వలఁబూజింతుజ్ఞానముఁగ్రాపసేయుఁ॥ ౪౧

క॥ అంతర్యాన్యుండునుశ్రీ
మంతుఁడుముప్పోకలాఁడుమహానియుండె
శ్రాంతిపరాయణుఁడయా
స్వాంతుపశివనాంబమూర్తి సద్గురుఁడే॥ ౪౨

క॥ పారగమైజీవులకిల
ధారకమై ప్రాణతతికిధన్యాత్ములకున్
దారకమైకుజనాళికి
మారకమై వెలయుమూర్తి మదిస్మరియింతున్ ॥ ౩౯

క॥ భక్తుల మోక్షాసక్తుల
యుక్తులముక్తులుగఁజేయుయోజనయందా
సక్తియుశక్తియుఁగలగురుఁ
బ్రాక్తనసుకృతమునఁగంటిఁబ్రణవమువింటిన్ ॥ ౪౦

క॥ ఎయ్యదిగాంచిననితరం
బెయ్యదిగాంచండుసర్వమీశ్వరకృతమ్మం
చయ్యెయెడలసుఖించునో
యయ్యదియేయాప్తమూర్తియచ్యుతభక్తిన్ ॥ ౪౧

గీ॥ తెలిసి తెలిసియుసునమదికలతఁబొఱు
భవభవమహాబ్ధిలంఘనోపాయమైన
తెప్పనీపాదపద్మంబుతేలియాడు
తప్పకదినమ్ముమమ్మికదాఁటనిమ్ము ॥ ౪౨

క॥ అప్పటికప్పుడుసరియగు
చొప్పునఁజింతించిపలుకుచున్ జేయుచునున్
మెప్పించుహరినిఁదపమున
నిప్పించున్ ముక్తిదేశికేశుఁడుకరుణన్ ॥ ౪౩

క॥ దిక్కెవ్వరు లేకయున్నను
దక్కను బరమాత్మ మాయధర్మవనముఁ బ్రా
వృత్తైక్యస్వత్యముఁ గన్గొ
నొక్కసుధీరుని కునకలనుతపస్వింబుల్ ॥

క॥ నరులమనియు మాకదను
ష్కరమనియుఁ దెలిసిము క్తిగ పవినుగొలుచుఁ
బరమాత్మునిఁ డనైన మమ్ముగ్
గర్భాంగను కాలమెపుడు గలుగుముకుందా ॥

క॥ జిన్నులమైనిచతెఁబ్ర
చ్ఛన్నులమైఖలులఁ జేరఁజాలమెటులనో
పన్నగభూషణాధీనం
పన్నులమముఁ జేయవలయు భయవిరహితులన్ ॥

క॥ నిద్రయనిత్యప్రళయము
ముద్రన్ సాధించిసత్యముల్ విడనాడన్
భద్రంబగుమాకెపుడును
భద్రానుజపాపహస్త్రబంభరతతికిన్ ॥

సీ॥ నన్నుఁగృతార్థుఁ జేయఁగ జనార్దనుఁ డద్రియుద్ధ్ర్వ్యాహముల్
బన్నను గన్నతండ్రిపితెఁ బాలనచేసెనుఁ గ్నోఘసం
పన్నుసఁ జేసిశాంతినిదపఁబోనరింపఁగ శక్తిఁ జేసె శ
శ్వన్నతిఁ జేసెదన్ గుసునిశాంతివిధానుని శేషశాయనిన్ ॥

క॥ కీర్తింతు నిన్ను రామా భ

వార్తిన్ భక్తులకుఁ బ్రాపునాథ్యుఁడవనిస

త్కీర్తన మునవిలిపెడవని

కీర్తిగదా నిలుపుకొనుము కృపఁ జూడుము మముఁ ॥ ౪౯

సీ. సమ్మతించిన మాదాస్యపరశిక్షణోఁ

జేయనెంచిన మమ్మెల్లసిద్ధనరుల

సృక్కఁ జడనిమ్మెదిక్కు నిక్కముగను

సర్వవిధములఁ గరుణించి చక్రపాణి ॥ ౫౦

క॥ మాయాశీర్షాదంబున

శ్రేయంబౌ గురుని పాదతీర్థంబునఁ బ్రా

ణాయామబలంబున మో

హాయత్తుండనైతి మంత్రయతిన్ రామా ॥ ౫౧

క॥ మకరము కరినింబట్టెనే

వికలతనొందంగ గాలవేగమునన్ నా

మకరాంకజనక ప్రోవుము

త్రికరణశుద్ధిగఁ జరింపదేవ నలిచే ॥ ౫౨

క॥ లోపలవెలుపలనొకఁడై

పాపంబులు లేనివాఁడు పాధియునస్లై

లోపంబగు గురుకృపచే

నీపాపము బ్రుంచు మహనీయుం డెయునుగ్ ॥ ౫౩

క॥ ఆకాళికి శ్రీకాంతకు
లోకం బేవలదటంచు లోవసియింపన్
నాకేల లోకబాధలు
శ్రీకాంతపదాబ్జసేవఁ జేసెదఁ బ్రీతిన్ ॥ ౫౪

ఉ॥ కాయమునమ్మియే విభునిఁ గానకమూఢులు దానిబుద్బుద
ప్రాయముగా నెఱింగి పడరానియవస్థలఁ గ్రుంగియే నిభ
ద్రాయతమూర్తిఁ గొల్చెదరహర్నిశమాహరి సర్వసౌఖ్యసం
ధాయిని శేషశాయినిఁ బునర్భవదోషహరున్ భజించెదన్ ॥

క॥ జ్ఞానియగు మౌని మానియ
పూనుం జిన్ముద్ర ధ్యానఁ బూర్ణాత్ముఁ దాఁ
గానంగను శ్రీనిలయుని
తోనైక్యము శక్తిసర్వతోముఖవృత్తిన్ ॥ ౫౬

క॥ సామగ్రియెంతగల్గిన
నేమంబుననున్న నెట్టినేర్పరియైనన్
రాముండామోదింపక
యేమియునొనరింప లేఁడనీశుండగుటన్ ॥ ౫౭

క॥ వెనుకఁగన ముందుఁగాంచిన
ననంతముగుఁ జూడకుండె నాచింతయ లే
దనవిందునట్టులుండియ
కనుఁగొందున్ రామనిత్యకళ్యాణంబున్ ॥ ౫౮

క॥ హరిలీలసర్వమనిగను
సహజుఁడేనారాయణుండునమ్ముచునరులన్
బురుష[illegible]యత్నమొనరుచు
న[illegible]రయన్నరుఁడమెన్నినాళ్లకునైనన్ ॥ ౫౯

ఆ. వె. ఊరకుందుమన్ననూఁచెదుజీవుల
నూఁగఁదలఁతురేనిసాగనీవు
కన్నులప్పగించికడతేరవలెఁగాక
చేయఁగలదిలేదుసిద్ధమోదు ॥ ౬౦

క॥ చేయుటమానుటదలపఁగ
జేయుమిగాఁదోఁచి తోఁచిజీవత్వంబే
మాయగఁదోఁచునవలనా
కాయంబేదేవళంబుగదనీకుహరీ॥. ౬౧

క॥ జీవుఁడుతోఁచుటమృత్యువు
దేవుఁడుతోఁచుటయమందుత్రిపుటిహరింపన్
గైవల్యమద్దిసద్గురు
సేవాఫలమీశ్వరేచ్ఛ సిద్ధమురామా ॥ ౬౨

క॥ లక్ష్మియమాకొసఁగెడుజయ
లక్ష్మి యులక్ష్మియును మోక్షలక్ష్మియువిద్యా
లక్ష్మియును ధర్మసూక్ష్మము
లక్ష్మీవరభక్తసేవలన్ దత్త్వంబున్ ॥ ౬౩

క॥ సకలాధారులు మేలు
సకలాధారులు సుసరససద్భక్తులనున్
సకలాత్ములఁ జేసెడుమా
మకగురుమూర్తులు సకలమంగళకరులున్ ‖ ౬౪

క॥ పలికించిన పలుకులు లో
కుల కేయనుభ్రాంతితొలఁగుకొఱకిటునన్నా
కుల పెట్టిజనని నిజపద
జలజంబుల భృంగమట్లుచక్కఁజేసెన్ ‖ ౬౫

క॥ నేవిరచించిననినున్
గావించుమనుకొనుసర్వకార్యంబులనా
కావేశముఁగల్పించును
వేవిధములఁ బూన్కిఁ జేయు వేడుకనుమయే ‖ ౬౬

క॥ సీసంకల్పంబునఁగా
దేసర్వముఁ గూడిచిదెడ పలుకులుసుతా
శ్రీసద్గురూక్తివిధిని
స్నేహపదములభక్తిఁగొల్వనిజగదంబా ‖ ౬౭

క॥ శ్రీవిద్యానందప్రియ
కేవలచిన్మాత్రగురునికిఁ జేయుదున్
వేవిధములనమూర్తిని
సేవ మనుకొలను ఁజేయుఁగదే ‖ ౬౮

క॥ చిత్రంబులుమీలీలలు
పాత్రుండెట్లగును దెలియఁబలుకఁగనేత
న్మాత్రుఁడు మీసత్కృపకుఁ
బాత్రుఁడుగాకున్న నోభవానీవాణీ ॥ ౬౯

క॥ శుభసూచనప్రభవించెన్
విభవంబును విష్ణుభక్తివిమలబ్రహ్మా
నుభవంబభయముగురుకృప
నుభయంబున నోసఁగుబాలయుద్యల్లీలన్ ॥ ౭౦

క॥ మోహంబుం బెడఁబాపుచు
దేహాదులగాంచనీకదృక్కుగనిలుపన్
జోహారుచేసెదన్ శ్రీ
నైహికమాముష్మికంబునందెడు వేడ్కన్ ॥ ౭౧

ఉ॥ భూరివివేకశాలురగుపుణ్యులుసర్వమువీడినీపదాం
భోరుహముల్ భజింతురఁట మ్రొక్కెదనన్నలభక్తకోటితో
జేరిభజించునట్లుకృపఁజేసిప్రమాదపరంపరాతతిన్
నారెకుద్రుంచిప్రీతిననుసాకుము శ్రీకరచంద్రశేఖరా ॥ ౭౨

గీ॥ ఆత్మబోధంబునుఅవకయంతరాత్మ
నాత్మనాత్మీయులనుగూడియనవరతముఁ
గొల్చినిల్చునీభక్తులకొలువునుండ
నిమ్ము రామలింగేశనిన్నమ్ముమమ్ము ॥ ౭౩

క॥ గురుశిష్యులుజీవాత్మలు
సరిసంగియుస్త్రీపుంసులుసంపతులుగానం
శరణముతరణముదనను
మరణముకార్యముకరణముమారణముగానే ॥　　౭౪

క॥ మనసునువాక్కునుకాయము
తనువుగనొకరీతినుబరానాత్మముగన్
ఘనయోగశక్తికలిమిని
మునుతెలుపఁజక్కనిమార్గమునన్బరమేశా ॥　　౭౫

ఆ. వె. ఆత్మభజనమన్నియమమునఁజింపనా
కపముగాదనుష్ఠానముగాని
అయ్యవచ్చునదియమనమార్గునా
ప్రజతినిరనివాసరామదాస ॥　　౭౬

క॥ శాంతియుబ్రహ్మాంగనిగుణం
దాంతియుగృహబోధఁజేయనత్రియయునుపేడ
భ్రాంతముభావించినకలియ
హంతక్షవిడనాడఁడేదుప్రారబ్ధమునన్ ॥　　౭౭

ఉ॥ లోకముఁజూడఁజూడననులోమవిలోమములేకదాసదా
వాకనువ్యక్తపుచ్చుకొనివారలవీనిఁజేర్చిలోకెలిన్
నాకమునందునేలనునకారిముచింతికుచేనెనందనా
నేకపలుష్ణవరాసినపూర్ణభజించెనభక్తకోటితోన్ ।　　౭౮

ఆ. వె. ఊరకుండువాఁడె యుత్తముండనుటకుఁ
 గారణంబు నేఁడు గంటిమంటి
 నూరకుంట యన్న నొంటినుండుట యన్న
 నాత్మయాట యన్న నరయనొకఁడ ॥ [౮౯

ఉ॥ మానముఁవీఁడి వోఁడి యనుమానము నెంది గృహాంగణంబు
శ్రీ విభజించి పెంచి బహురీతుల భంగము నొందినుంది లో
కానికి మంచివానివలెఁ గానబడంగఁ గృతార్థుఁడెట్లు ఛీ
మానము లేదు నీకు నభిమానమమానము త్రోసిపుచ్చెదన్ ॥

క॥ తోఁచిన హరినిం జూచుచుఁ
దోఁచుట మానంగ నాత్మతోఁ గలియుచు నా
లోచనములన్ని మాని వి
మోచనముం జూచుకొను ముముక్షువుఁ దలఁతున్ ॥ ౯౧

క॥ సిద్ధునకన్నియుఁ దామై
సిద్ధించున్ శాంతికలిమి సిద్ధించుఁ గదా
సిద్ధియనఁ జిత్తశుద్ధియ
బుద్ధిన్ హరిఁ జేర్చుటొండె పూర్ణత యొండే ॥ ౯౨

క॥ ఆత్మార్పణ మొనరిచి వి
శ్వాత్మునియందధిక భక్తినందితి నైక్యం
బాత్మానాత్మలఁ దెలుపు మ
హాత్ముని సద్బోధబలిమి హరికృపకలిమిన్ ॥ ౯౩

ఉ॥ కాముక [illegible] విలాసముజు [illegible]
శ్రీమహి [illegible] ఘవు [illegible] ౦చి [illegible] బు [illegible] చిని
సా [illegible] ముం [illegible] చ [illegible] చిన [illegible]
ర్ధమమ [illegible] ముగా [illegible] చెనె ॥ ౧౩

క॥ తనకేతావుల లేఘని
ఘనరోగమునం [illegible] లియు [illegible]
గని సైర్యము కైవల్యము
గనియెడునీదేహమం [illegible] ॥ ౧౪

క॥ సృష్టిపరంపరలెన్ని యొ
నష్టంబై చనుటవినియు [illegible]
యిష్టముపచ్చి [illegible]
కష్టింప [illegible] ॥ ౧౫

క॥ ఎందాక [illegible]
నిందలు విని [illegible] చెడనో
నందాత్మజకృప సేయుము
సందడి లేనట్టితావు సనసుజనులకా ॥ ౧౬

క॥ ఈజ్ఞానమునాకిచ్చి
[illegible]
[illegible]
[illegible] మూర్తి [illegible] తునా ॥ ౧౭

క॥ తత్పరులై విహరింపఁగ
సత్పురుషుల కేలచిత్రసామగ్రిమదిన్
మత్పతినారాధించివి
యత్పథమున సంచరింతు నానందమునన్ ॥ ౮౯

ఉ॥ తప్పులుదిద్దిముక్తుఁడవుతప్పకుమానిజధర్మమంచుఁదా
జెప్పెనురాజశేఖరుఁడుశ్రీపతియొప్పెను దప్పదింకమా
కెప్పటికైనమోక్షపదియీశ్వరదత్తముశంక లేదుమా
యప్పరమేశ్వరార్చనలనాత్మవరించుసుఖించునాత్మనిన్ ॥

క॥ తెలివియుగలిమియుబలిమియుఁ
గలిగియునెద్దైనఁజేయఁగలిగియుఁదెలియం
గలఁడాతత్వంబాత్మన్
నిలువఁగఁగీలకము తెలియ నేరనిజడుఁడున్ ॥ ౯౧

క॥ స్వశరీరేంద్రియములుతన
వశములుగాకుండమెలఁగవారిన్వేరిన్
వశపఱచుకొనఁగయత్నం
బశివము దెచ్చుంగదయరయఁగఁబరమేశ ॥ ౯౨

క॥ సంపర్కదోషమేగద
కంపముగల్గించు నాత్మకాంతిహరించున్
సొంపగుజోడేభవముహ
రింపందగునైక్యబుద్ధిశ్రీహరికరుణన్ ॥ ౯౩

క॥ రాగద్వేషంబులఁ బా
రోగనిష్కల్కనవిచారముండు నెయ్యదిన
ద్యోగిమనోగమనమునకు
బాగగుపాథేయమగుటభక్తిభజింతున్ ॥ ౯౪

క॥ కర్మాకర్మములందతి
నిర్మలుఁడగుఁదన్మయుఁడయినిజధర్మమునన్
శర్మదమగునోంకారం
బర్మిలిజీవుఁడుభజించియజ్ఞతమించున్ ॥ ౯౫

క॥ హేతువది శిరోజాతము
ప్రీతియురోజాతమగుటఁ బెద్దలు భక్తిన్
నీతియని యమృతమని ని
ర్హేతుకమని సహజమహాకృపయని యెంచన్ ॥ ౯౬

క॥ సుమనస్స్వాంతవిహారినిఁ
దమోపహారినిసమాధిధర్మజ్ఞులు ధ్యా
నముఁ జేయుచు నెడమాయక
నమోభగవతేనమోయనన్ వినికందున్ ॥ ౯౭

క॥ కలదనిజగముంగలియును
వలదనివిడనాడు దానబాధగలుగఁబ
ట్టలచేత్రేడనివిను వే
ఖలమించిసుఖించుఁగన్నులఁగనిభ్రమించున్ ॥ ౯౮

క॥ ఇన్నివిధంబుల నలరన్
బన్నుటయోపన్నకొనుటా పరమాత్మానీ
కన్నన్ నేసేవింపుముతే
దన్నన్ దపసుండెల్లు తెలిసియానందించున్ । ౯౯

గీ॥ చచ్చిపుట్టిననాఁడుసంసార మేది?
యేది?మనుతావికృతి వెర వేదబుధున
కేదిజాడ్యంబు శ్రీరామ! యిహపరసుఖ
సాధనం బేది వేదంబు శాస్త్ర మేది?॥ ౧౦౦

ఆ. వె. అష్టసిద్ధులమరెనానందముదయించె
నాత్మమహిమ పెంచెనతఁడుపురమ్ముఁ
జేసెనంతకిట్లుసిద్ధులకరుణకు
మేర దెలియఁదరమె నీరజాక్షి ॥ ౧౦౧

—: నిరంజనుని వివాహము :—

ఆ. వె. రాజధానిఁజేరరాజసుతునిఁజూచి
మంత్రివరుఁడు పెండ్లిమాటలాడి
ధర్మబుద్ధినెంచఁబుత్రికు యత్నమొనరింప
మనుపు రాయబార మతఁడు చేసె॥ ౧౦౨

గీ॥ శేషగిరిమీఁదఁ బెండిలిసేయఁదలఁచి
పెండ్లివారెల్ల విడిసిరి ప్రీతితోడ
జరిపిరచటవివాహలాంఛనములెల్ల
బుద్ధిమతిపూర్వపుణ్యాబ్ధిపొంగెననఁగ ॥ ౧౦౩

క॥ విందులతోఁ జని [illegible]
నందముగాఁ [illegible] చుచుఁడా
నందపురిఁ జేరెనత్తఱి
నందముగాఁ [illegible] నానందించెన్ ॥ ౧౦౪

—: నిరంజనుఁడేకాంతంబున [illegible] చేయుట :—

ఆ. వె. అంతఁగొన్ని దినములైన [illegible]
మునను [illegible]
స్త్రీ [illegible]
నా [illegible] ॥ ౧౦౫

ఉ॥ [illegible]
చారము [illegible]
హారము [illegible]
సారమ [illegible] ॥

క॥ [illegible]
నో [illegible]
బా [illegible]
బా [illegible] ॥ ౧౦౭

తే॥ పదగతి [illegible]
ముదము [illegible]
బసముల చేత [illegible] గుటఁ
గడ [illegible] ॥ ౧౦౮

క॥ బుద్ధిమతిసతిగఁ జేసిన
బుద్ధిమతిం దలఁతుఁ బూర్వపుణ్యంబే నా
శుద్ధచరిత్రిగ నిద్ధాత్రిన్
సిద్ధించెన్ నిజగృహిణిగ శ్రీలన్ బెంచన్॥ ౧౦౯

క॥ శ్రీరామాయణమంతయు
నా రామామణియ పాడ నౌ నానందం
బౌరా యొడలెఱుఁగక యా
త్మారాముఁడగు గద విన్నయంతన రామా॥ ౧౧౦

ఉ॥ కాంచిన నిన్నె కాంచవలెఁ గారుణికత్వముఁ జూపి మేలుగాఁ
బెంచిన నీవ పెంచవలె భీతి జనింపఁగ శత్రుకోటులన్
ద్రుంచిన నీవ ద్రుంచవలెఁ దోషముఁ బాపు మనంబు జ్ఞానమున్
నించిన నీవ నించవలె నిశ్చలభక్తి ఘటింపఁగా వలెన్
సంచితమెల్లఁ ద్రుంచవలె శాంతియు ముక్తియు నీవ యీవలెన్॥

గీ॥ కరుణఁ జూచెడు తరుణులు కలరుగాని
జ్ఞానముండుట కష్టంబు మానినులకు
రెండు గల్గినవారికి దండమిడుదు
భవము దాఁటింపవారె సద్బంధువులిల॥ ౧౧౨

ఉ॥ తల్లియుఁ దండ్రియున్ గురువు దాతయు దైవము నై చరించు సం
ఫుల్లసరోజలోచనను బూజలొనర్చెద నిష్టసిద్ధికిన్
గల్లజగంబు మించఁ గృప నన్ను దేవతలోనఁ గొల్చి రం
జిల్లెద సద్గురూత్తముఁడు చేసిన మేలని సంస్మరించుచున్॥ ౧౧౩

ఉ॥ నారస పత్రనేత్రజలజాతభవుండును త్రినేత్రుఁడున్ సదా
ధారణజేయువాక్యము సుధాకరశేఖరుఁ డంబకర్ధమై
భారముదాల్చు దేహమున భామమహోక్కతెయూర్ధ్వనుండునీ
వారయ లచ్చికిత్తుహృదయంబున నయంబున నిట్లుగాంచి సం
సారమసారమౌ జనులుసారసనేత్రలఁగాంచలేనిని
స్సారులు తామరామ! సువిచారత నీమృదుపాదపద్మముల్
గోరిభజించువారికనుకూలపువృత్తిఁజరించుభార్యయే
సారము తారకంబు సరసామృతతృప్తికృపార్ద్రదృష్టినే
భారముఁదోచకుండనను పారము జేర్చుమహానుభావని
స్తారపుభక్తిఁగొల్చెదనుదానిబలంబున నిన్నుఁ గొల్చెదన్॥

కం॥ దైవాధీనము సర్వము
సేవాఫలమాత్మయోగసిద్ధిపదమున్
శ్రీవిద్యారూపము నగు
నావనితాసంపదమున నారాధింతున్॥ ౧౧౫

కం॥ తలలోఁగలనల విచ్చుఁగ
బలమెచ్చఁగనాదుతపము ఫలియించఁగఁగే
వలమూర్తిమూర్తిగానే
లలనారత్నంబుఁగూర్చె లలితాత్మ[illegible]న్॥ ౧౧౬

కం॥ అనవిని కాంతారత్నము
మనమున సంతోషవార్ధి మున్గుచుఁ గనుచోఁ
గనె[illegible]రామాకృతినాఁ
గనియె సర్వార్థసిద్ధిగలవిభు నంతన్॥ ౧౧౭

—: నిరంజనుని సన్నిధికి సన్నంభట్టువచ్చుట :—

ఆ. వె. కాంచికాశిమొదలుగాఁగలక్షేత్రముల్
శ్రద్ధ రాజరాజదేవతాళి
భక్తవరులను నిజభార్యతో సేవింప
బుద్ధిపొడమె రాజపుత్రకునకు ॥ ౧౧౬

గీ॥ సంఘసంస్కారమునకై నచదువులెల్ల
సంగ్రహింపంగదూరదేశంబునందుఁ
జిక్కియున్నయన్నంభట్టు చెవినిఁబడను
రాజపుత్రుండుఁజాబాలిరాజయోగ
మభ్యసించుట పెండిలియాట మొదలు
గాఁగలవిశేషములు తానుఁగలఁగియలుగ ॥ ౧౧౯

ఆ. వె. అంతఁబయనమయ్యె నాతురుండై లోన
జీవయెంతపనినిఁజేసెనట్టె
కేలకిట్టిచెట్టతేలపుట్టెనటంచు
మోసపుచ్చెనంచు మురిపెంచు ॥ ౧౨౦

ఆ. వె. ఎంచియెంచుకొనుచు నేమియుఁదోఁచమి
బరుగులిడుచు నెత్తిబాదుకొనుచు
వెఱ్ఱివానివోలె విప్రుండు సంఘసం
స్కారమింకననిసాగఁదంచు ॥ ౧౨౧

గీ॥ చేరి కల్యాణపురమున శ్రీలఁ బెంచి
రాజ్యభారంబు వహియించి రమణమించి
కనకసింహాసనంబున జ్ఞానముద్రఁ
దాల్చియున్న నిరంజనధరణిపతినిఁ
గాంచె మోదించెఁ బ్రణమిల్లెఁ జెంగలువకంటి ॥ ౧౩౨

క॥ అంహతి నెఱుఁగక ప్రియజన
సంహతి సింహాసనమున స్వామిం బతిగనే
బృంహితశరీరుఁ డైనను
సింహా! కూర్చున్నయంతఁ జెదునె శోభముల్ ॥ ౧౩౩

క॥ అన్నా యిట్టి విచిత్రము
పున్నము సంఘము మఱచితె పూర్వస్నేహా
వెన్నపుగద మతిమాలిన
దున్నట్లుండిడి యిటు సేయ నుచితంబగునే ॥ ౧౩౪

క॥ మొన్న గలమాటలన్నియు
నిన్నఁ గమఱచితివి పెండ్లి నేఁడనఁగానే
విన్నంత నమ్మలేదది
కన్నఁగ వేఱెట్లు తెలియఁగలుగుమ చెప్పుమా ॥ ౧౩౫

క॥ అన్న నిరంజనుఁ డిట్లనె
నన్నం బట్టునకు నింతి యాశ్చర్యంబే
యన్నా! యన్నన్నా! హా
కన్నఁగ [illegible] రెడిక దిగులఁ జెందలఁగ ॥ ౧౩౬

క॥ మున్నొనరించినకర్మము
లన్నితొలఁగ వానితోడనాయోజనలున్
జన్నవిమనమునొక్కం
డున్నది శ్రీరామతత్త్వమూరతయున్నన్ ॥ ౧౨౭

క॥ అదిసేవనలంబించిన
మదిసంశయమడఁగు పరమమౌనముకుదురున్
గదబ్రహ్మతేజమదితా
నుదయించున్ బెంచునించునుత్తమపదవిన్ ॥ ౧౨౮

ఆ. వె. ముక్తియన్న నొక్కమూలనుడాఁగునా
నరక మొక్కమూలనక్కియున్నె?
జీవునందెయుండు దేవుండుతథ్యంబు
తెలియవనఁగ విప్రుఁడలిగియనియె ॥ ౧౨౯

ఆ. వె. ముక్కుమీదనుండుమూఁడవకన్నంద్రు
చూడఁజూడనాకుఁజోద్యమయ్యె
కన్ను చెదరెనేని గన్పించుఁజిత్రముల్
జీవదీని కేమిచెప్పెదీవు? ॥ ౧౩౦

ఆ. వె. నన్నుఁబోలునరుఁడునా కెట్లుగురుఁడౌను
కన్నుముక్కుచెవులునన్నియొకటె
ఉన్నయట్లులుండియూహించుగాఁబోలు
జీవదీని కేమిచెప్పెదీవు? ॥ ౧౩౧

ఆ. వె. చక్రషట్కమంచువచ్చినవారలఁ
గోసికోసినమ్మి మోసపోతి
నిజముగాంచలేనినిష్ఠయోగంబౌనె
జీవదీనికేమిచెప్పెదీవు ? ॥ ౧౩౨

ఆ. వె. మతములాటలంచు మానంబువిధియంచు
నామతతియువేలు నేమమట్లు
వింతదేవుఁడెట్లు వేదంబుబల్కెనో
జీవదీనికేమిచెప్పెదీవు? ॥ ౧౩౩

ఆ. వె. నిజముబల్కఁజాలునిష్ఠలువలదంచు
నిష్ఠనిజములేక నిలువదంచు
సులభపదములయ్యుసౌ్వత్రిపికోధముల్
జీవదీనికేమిచెప్పెదీవు? ॥ ౧౩౪

ఆ. వె. పతియదేవుఁడంచు పాపంబులేదందు
రతనియాజ్ఞకొలదినాచరింప
నీతినియమరహితమెత్తఁగానగు
జీవదీనికేమిచెప్పెదీవు? ॥ ౧౩౫

ఆ. వె. గుళ్లగోపురములగోవిందుఁడున్నాఁడె
మొద్దుదేవుఁడెట్లు మోక్షమిచ్చు
నందబుద్ధులందువిందారగించుటె
జీవదీనికేమిచెప్పెదీవు? ॥ ౧౩౬

క॥ వేదములుపౌరుషేయము
లాదిన్‌వర్ణములులేనివయ్యునుమిథ్యా
వాదులుకల్పనఁజేయఁగ
వేదముతోఁగూడనవియువెలసెధరిత్రిన్ ॥ ౧౩౭

ఆ॥ పూర్వకాలమందుఁబువ్వుఁబోఁడులకెందు
పాఠశాలలేదు పరువులేదు
గానవిద్యలేదు జ్ఞానంబులేదయా
జాతరూపమూర్తిసత్యకీర్తి ॥ ౧౩౮

ఆ. వె. నేటికట్టిమాటనోటుగాఁదోఁచదే
పాఠశాలలెందుఁబ్రబలుచుండ
విద్యఁగాంచెవనితవెజ్ఞీనివదలెఁగా
జాతరూపమూర్తిసాధుకీర్తి ॥ ౧౩౯

క॥ జ్ఞానంబనదానంబా
గానమపానంబలేకఘనమాధనమా
మానంబాలాభంబే
లేనిదిమాకేలచాలులేనృపతియనన్ ॥ ౧౪౦

క॥ చిక్కులబారలెడిభట్టున్
బక్కనవగియిట్లుమిత్రబాధహరింపన్
నొక్కివచించెనునరపతి
తిక్కనివారించిపరమధీరునిఁజేయన్ ॥ ౧౪౧

—: నిరంజనుఁ డన్నంభట్టును మందలించుట. —

క॥ భుక్తియుముక్తియుఁ గోర్కుట
భక్తిం జేకూరునమ్ముఁ బ్రాజ్ఞులు పలుక౯
యుక్తులఖండింపఁగనా
సక్తియగాట్లుగల్గుశక్తిజనులకు౯ ॥ ౧౪౨

ఉ॥ చక్కనిబోధల౯ వినఁగఁజాలవు చాలవు భాష్యశాంతి౯
మక్కువ బాంధవాళి పయిమానవు మానవు దుష్టవాసనల్
పెక్కువిధంబుల౯ దలఁపుఁ బెంచెదు పెంచెదు సంచితంబు నే
షక్కిఁ దగింతువో తెలియవచ్చునె వచ్చునె నీకు జ్ఞానము౯ ॥ ౧౪౩

క॥ కనిదక్షుండగుదక్షుని
వినియాతనిచరిత మేషవేషముగనియు౯
జనులెట్టి వెఱ్ఱిలోహరి
మనమున ధ్యానింపలేరు మాపతికీర్తి౯ ॥ ౧౪౪

క॥ పటమగునుగ పటసూచన
నిటలాక్షుండదియుక్తమనినిశ్చింతుండై
కటకటలయించులోకము
పటము౯ ధరియించి పరిపాలనఁ జేయు౯ ॥ ౧౪౫

క॥ తనకాపదగల్గినచోఁ
దనతల్లియెతననుజంపుఁ దనిరజనులే
మని చెపరనితమినాలిం
గనమొపరించెనినిజముఁ మగానఁ దగుసుని౯ ॥ ౧౪౬

క॥ అకలంకస్థితినుంటకు
సకలాత్ములకౌ అకుఁగాక చపలాత్ములకున్
ప్రకటింతురెగురుజనములు
సుకరంబెట్లగును ధర్మసూక్ష్మంబప్పా॥ ౧౪౭

క॥ కాదన్నదియానౌనఁట
కాదఁటయానౌనఁటన్నఁగలకాలంబున్
వేదనఁజెందుదురఁటదు
ర్వాదంబులమరగినేటిబాలకులకటా॥ ౧౪౮

క॥ భయమేనయమైతోఁచెన్
నియమంబులవెట్టియేలనిష్ఠలవేలా
భయవిరహితపదమేలా
నయమొక్కటిచేయుజన్మనాశముభళిరే॥ ౧౪౯

క॥ భీతినిసర్వముగలుగన్
భీతాత్ముండొకఁడెచాలుఁబెఱవారలతో
భూతలమునఁబనిలేదిఁక
నేతీరుననైనభీతియేసాధించున్॥ ౧౫౦

క॥ దేవుఁడులేఁడనిలోలత
వేవిధములసర్వమనుభవించునరునకా
దేవునిసత్త్వముతోఁచినఁ
జావేనిజమగునదెంతసాహసమున్నన్॥ ౧౫౧

దేవుఁడు కలఁడని తెలిసియు
నావంతయు సంశయంబు పొందక సకలం
బేవిధిని భేదముఁగనక
దేవేచ్ఛగ ననుభవింప ధీరుఁడు గాఁడే ॥ ౧౫౨

వె. మంచివారిఁ జూచి మహనీయులాయంచు
నెంచు నీచు పాపమెంచ నేల
నీచతకును దుష్టనీతికి బంధువు
పట్టుఁదలను గుణము పుట్టినిల్లు ॥ ౧౫౩

కోరినా వారలంచును జేరి వారి
సేవ చేఁ గొంత కాలంబు చేయఁగాంచి
నరుఁడు హరిపదద్వయిఁ జేరి విరతిఁ గాంచు
భక్తి హరిఁ గన్న సద్గతిఁ బడయుదన్న ॥ ౧౫౪

వె. పక్షి పల్కుచుండు వృక్షంబుమీఁదను
పుట్టనుండుఁ బాము గుట్టగఁగవ
కంటఁబడినయంతఁ గార్యమును వాల్చఁ
గలియవలయుఁ జెలిమి తెలియవలయు ॥ ౧౫౫

వె. పాలమీఁదఁ బ్రీతి బాలుఁడిలలోన
ఫలరసంబునందు భక్తులకును
గాఢనిద్రయందు మూఢాత్ములకుఁ బ్రీతి
ధన్యులకును బ్రీతి తత్త్వమందు ॥ ౧౫౬

ఆ. వె. పనులు చేయలేని బనిముట్లు దిట్టుగా
బుద్ధి లేనివాడు బుధుల దిట్టు
ధనము లేనివాడు ధర్మాత్ము దిట్టుగా
జన్మరోగమందు శాంతిమందు ॥ ౧౫౮

ఆ. వె. ధర్మబుద్ధి లేదు దయయు సత్యము లేదు
దేవునొల్లు గాంచు దీనుడకట
పంపులేక చెఱకు బట్టిపీకిన యట్లు
ముక్తి బడయ గురుని సూక్తి శక్తి ॥ ౧౫౯

ఆ. వె. గురుని గొల్వవచ్చు గోవిందు గనవచ్చు
బ్రాణమైన నిచ్చి ప్రబలవచ్చు
మర్మమిచ్చు నపుడు మహిమో గ్రబడి చచ్చు
భక్తవరుల గొలిచి బ్రదుకవచ్చు ॥ ౧౬౦

ఆ. వె. దేవుడనగ వేఱ దేశమందున్నాడె
మాయయనగ వేఱ మహిమ గలదె
తనను గాంచుకోట దగులును రెండింట
గరుడగమను గొలిచి కడచు బుధుడు ॥ ౧౬౧

కం. అన్యాయపు జీవనమున
ధన్యత్వము గాంచ దలచు దారిద్ర్యమునన్
సన్యాసము చేబట్యము
ధన్యత్వము నున్న పప్పుదప్పళ మోప్పన్ ॥ ౧౬౨

క॥ పారముముట్టందలచిన
ధీరుండేయైన నేలతిండికిబాధల్
బేరము సేయునుముందుగ
గారెలకై జన్మమెంతకష్టంబకటా॥ ౧౬౨

క॥ బ్రతికెడుకాలంబల్పము
మెతుకులకై పాటుపడుచుమెక్కెడుపోన
ద్గతిగోరరుమతిలేమిని
మృతిమాటయమఱచిహద్దుమీఱినపనులన్ ॥ ౧౬౩

క॥ ఏపైనవాగవచ్చున్
వేదంబునుదిట్టవచ్చువిజ్ఞానులతో
వాదంబుఁజేయవచ్చున్
మోదంబొకయింతలేకముసుఁగఁగవచ్చున్ ॥ ౧౬౪

క॥ కలిరాజుకృపనుగాకిలఁ
దులువలురచ్చలనునలగఁద్రొక్కెండుపడే
వెలయాలియాజ్ఞచెల్లుట
పలుతెఱఁగులన్నృపతికృపనుబడయుటఁగాదే॥ ౧౬౫

క॥ కటకటదుష్టులసంగతి
యటవిస్థలమునకునెక్కుడయ్యెన్భయమున్
బటనుండున్మృగజాతం
[illegible]లేకయయట్టిబాధయే[illegible]లుగుఁగదా ॥ ౧౬౬

ఆ. వె. కానరానిబాధకంటిలోనినలుసు
కన్ను తెఱువరాదుకానరాదు
తనకునితరులకునుతచ్ఛాంతిశోకంబు
భట్టయేమిసేయవచ్చునరుఁడు ॥ ౧౬౭

క॥ మతిమంతుఁడుభయమునకై
వెతఁజెందుచుఁదిరుగనేలవెఱ్ఱింబలెనే
సతతముహరిపదపద్మము
లతులితగురుభక్తిఁగొల్వనౌవిప్రవరా ॥ ౧౬౮

క॥ జ్ఞానికానినాఁడుకాననంబులమెచ్చు
మౌనిగానినాఁడుమాటమెచ్చు
గొప్పబుద్ధినిజముగురుమూర్తిమెచ్చఁగాఁ
దలనుబుట్టుఁబట్టుఁదలనుగాదు ॥ ౧౬౯

క॥ కనఁగలగర్భంబున్నది
కనియెడిశిశువులనునేనకావలయునవే
అనియెంచుకొనువనితఁజూ
చినవ్వారెయిలనెవరైనసిగ్గుఁగాదే ॥ ౧౭౦

క॥ కానకనీమలకిలలో
హానింబొగుకధర్మసూక్ష్మమార్జించుటకీ
ధ్యానంబునఁగానందగు
దానిక్ వేళ్లంపుగ్రంథతతిఁగూడదుసూ ॥ ౧౭౧

క॥ కానఁగ సుకృతఫలంబై వి
జ్ఞానులు భజియించుచుండ్రుగద భువి మిన్నా
జ్ఞానులు శక్తికొలఁది సభి
మానముతో వాదములను మనుగుదు రెందున్ ॥ ౧౭౨

క॥ జ్ఞానంబనగాఁ దెలియక
గానసభను జూడఁబోవు గతిఁ బరుగిడుచున్
దానన్ స్వేచ్ఛను గానక
మానవునిన్ సేవచేయ మాధ్యంబనురా ॥ ౧౭౩

గీ॥ పోషణార్థంబు సహజమౌ రోషము నడఁచి
పరుల సేవించి విత్తమ్ము వడయుకన్న
మృత్యువది మేలు బుధులకు సత్యము భువి
వాసనాబల మెంతి దుర్వార మకట ॥ ౧౭౪

ఆ. వె. రసము లేనివారి రాఁగ మెట్లు ఫలించు
సానమీఁద జలము చల్లకుండఁ
జెక్కఁ బట్టి నొక్కఁ జిక్కునా గంధంబు
మధ్యవర్తి లేని మనుజుఁ డెట్లు ॥ ౧౭౫

ఆ. వె. కాళ్లుజాచుచున్నఁ గూరుకురాదెందు
మంచిమాట నిద్ర మబ్బుఁ దెచ్చుఁ
బూర్వకర్మఫలము పుష్టినే మనవచ్చు
నానయమునఁ గుగుమానసనికిఁ గట ॥ ౧౭౬

క॥ నిద్దురయూర్మిళకోరెను
నిద్దురముచికుందుఁడట్లనేర్పుగఁగోరెఁ
ఇద్దఱుపతికైకోరిరి
మొద్దులునిద్రింత్రువిభునిముందరనన్నా ॥ ౧౭౭

ఆ. వె. మాయమాపనయ్యెమర్యాదలేదయ్యె
విద్దెలేదుదొడ్డబుద్ధిలేదు
గురునిభక్తిలేదుగుణమేమిలేదింక
భవముదాఁటరాదుభ్రాంతిపోదు ॥ ౧౭౮

ఆ. వె. ప్రకృతివాదులంటప్రారబ్ధవాదులు
భేదవాదులంటభీరులంట
వాదమేలభక్తివైరాగ్యమబ్బిన
మాధవార్చకులకుమతములేల ॥ ౧౭౯

ఆ॥ వె॥ సులభశైలినారసోక్తివిరోధముల్
బలుకుచుంటగొప్పప్రజ్ఞయంద్రు
తెలివిమాలినట్టిదీనులబ్రదుకిట్లు
భవముదాఁటరాదుభ్రాంతిపోదు॥ ౧౮౦

ఆ॥ వె॥ ఉత్తచదువుచదువుతీర్ణతకుఁగాదె
నీతినిష్ఠజూడనేతిబీర
భక్తిశక్తియుక్తిప్రబలెవిద్యలయందుఁ
దెలియకూరకిటులఁబలుకదగునె ॥ ౧౮౧

ఆ. వె. ఇలను సత్యమునకు హేతుహేత్వాభాస
కీలిఁ దెలిపి యుపమగాను దెలిపి
మార్గములను జూడ మనలనిట్లు స్ఫురించు
శేషగిరివిభుండు శ్రీధరుండు ॥ ౧౮౨

ఆ. వె. కన్ను వినుట యెట్లు కను నెట్లు చెవియును
కొయ్య కరుగు నెట్లు కొలిమిమీఁద
దొడ్డయత్నమునను దొలఁగునా నైజంబు
పట్టుదలను గుణము లుట్టిపడునె ॥ ౧౮౩

క॥ అంగారము దిద్దిన వో
శృంగారము భంగమైన సిగ్గున నొందులఁ
దొంగికను దొంగవలెనా
రింగనివంకరయినదన సేమదినోరా ॥ ౧౮౪

క॥ తనవలె లోపముగలనరుఁ
గనిసంతసమొందుఁగాని కనఁడు గుణంబుల్
గనినన్ దుఃఖం బెచ్చును
ననుభయమున నోర్వలేమి నవ్విధిఁ బలుఁకున్ ॥ ౧౮౫

క॥ లోకములోఁ గలవాఁడున
కేకారణమేలనలక్ష్మి యచాలున్
లోకమునఁ దుష్టజనముల
శ్రీకృష్ణుఁ డుగ్రగతిని చెండి త్రిముడినన్ ॥ ౧౮౬

క॥ భారతకథలంజదివిన
సారంబిద్విధినిఁ దెలుసాధులు తెలుపన్
శ్రీకెసు బోధనునకువిన
నేరమి యేయుట్లుఁ జేసెనిజముగ నతనిన్ ॥ ౧౮౭

క॥ తెలిసి యుమూధులవలెనా
రలసిరియుద్ధంపురంగమందున దానన్
దెలిసెనుహరికర్తృత్వము
జలజాతభవాండమతని జాలంబన్నా॥ ౧౮౮

క॥ కేవలము క్రికిధరలోఁ
గావలసినజ్ఞానముండఁగాఁజాలునన్
సేసినిన వ్యేదనేతిని
సేవింపఁగ నేలకంపుసిద్ధించిన వో॥ ౧౮౯

క॥ నరుఁడులతాంతములకయిటు
దురునని షునునీరుభ్రాంతితో నిడనగునే
ధరనులతాంతమ్మునహరి
చరణమువిడిస్వకృషి నమ్మఁజడునింబలెనే ॥ ౧౯౦

క॥ వేదముమూలంబనిత
చ్ఛేదితకర్మంబుముక్తిశోభనమీయన్
లేదని వేదాంతంబుల
మీఁదన్ బడికొట్టుకొంటు మిథ్యాదృష్టిన్ ॥ ౧౯౧

క॥ తపముఁ యోగముఁ గ్రతువు
నెపమొక్కఁ డుపవాసమందో యనిచెప్పినయంతన్
జపలాత్ముఁ గానుగాకటు
సుఖంబుననిలుపు గురునిఁ జూడఁగవలెన్॥ ౧౯౨

గీ॥ దేవిసత్కృపనమ్మినఁ దీర్చఁడగును
దీనులను వేఁడి బ్రదికిన దేహమగును
గాన తత్పాదపద్మముల్ సంతతంబు
భక్తిగలిగినఁ గల్గును బ్రతుకుఁ దెఱపి॥ ౧౯౩

క॥ ప్రారబ్ధం జేసంసృతి
కారణమని లోకులంట కేవలమంబుగన్
ప్రారబ్ధం జెప్పెదరో
కారణమన్నిటికి హరియగాదే విప్రా॥ ౧౯౪

క॥ తనసంగతి తా నెఱుఁగఁడు
విననెంచుఁ గనఁగనెంచు వేఱొవారిన్
ఘనమైనకొలువుదారికిన్
మనవానికిఁ జెడఁగ వేఱు మార్గం బేలా॥ ౧౯౫

క॥ తనతప్పు తనకుఁ దెలియదు
వినయముగా నుండి వెదకు వేత్తలతప్పుల్
ఘనమైన గురుని సన్నిధిఁ
దనతప్పుతానుగాంచుఁ దత్త్వజ్ఞుండై॥ ౧౯౬

క॥ యోగంబోపిక లేమిని
భోగము రోగభయమునకుఁ బొందుట బలమున్
రాగము మిత్రుఁడు సంపద
త్యాగము నిర్భయము లేమిఁ దత్త్వము లేమిన్ ॥ ౧౯౭

క॥ గానము శ్రుతిరహితంబయి
జ్ఞానము గురుభక్తి లేమి గౌరవ మొందున్
మానము లేమిని ధ్యానము
మౌనము లేమినిఁ గుదురవు మందులకెందున్ ॥ ౧౯౮

క॥ భరియింతురు వరియింతురు
చరియింతురు శిష్యులట్లు శాంతముతోడన్
బరికింతురు లోపములన్
దరియింపఁగ నెట్లుఁ దెలియుఁ దత్త్వంబన్నా ॥ ౧౯౯

క॥ నతిఁ జేసెదు మతిమంతుల
గతిమాలిన పురుషపశువు గాసిలఁ జేయున్
మతి యెట్టులో స్థితియట్టులఁ
గుతుకము లేనట్టివారి కూటము లేలా ॥ ౨౦౦

క॥ అగ్రజులగుటకు లేదుకు
శాగ్రమునుం బోలుబుద్ధి సత్సేవయు లే
దాగ్రహమునఁ గుగ్రహముఁబ
సుగ్రీవులు పలుకులందు సౌజన్యులు క్రియలన్ ॥ ౨౦౧

క॥ ఓపికలేమిఁ లోపము
లోపమునఁ దాప మంతలోఁ గోపంబున్
గోపమువలనఁ బాపము
పాపము బాపంగఁ జెప నుపాయంబన్నా ॥ ౨౦౩

క॥ చనవున మనమున లాఘవ
మనయము నాచార్యుఁ జూచి హాస్యము సత్యం
బును లోపమాచరించుట
వినుమది మఱచుటయుఁ దెలుపవే ముముక్షున్ ॥ ౨౦౪

క॥ తెలిసినది తెలియకున్నది
యలయఁడు భేదింప భక్తి నలయు మనుమానో
విలయముగ మ్యోస్థానం
బలవడినది బుద్ధిలేమి హేయాత్మునికిన్ ॥ ౨౦౫

క॥ లోపము లేక చరింపఁగ
నోపిక లేదయ్యె దానినొప్పఁగ నెపుడో
లోపము పాపము పెనఁకిఁ
దాపము కర్తవ్యసంప్రతి తథ్యము విబుధుల్ ॥ ౨౦౬

క॥ అందఱ నెంచుట దనకే
యందము లేకుంట క్షుద్రులానందింపన్
డెందము గుందుట లెనసి
నిందఁ దెలియకి దోసము నొందుచు లోకంబు చిక్కెఁ ॥ ౨౦౭

క॥ ఎద్దాని నైజమవ్విధి
ముద్దుగఁగాపాడలేవె మొండివినీవే
దిద్దగఁజెద్ద వెప్రజలకా
సుద్దులచే మోసపుచ్చుచుకా మహనీయా॥ ౨౦౭

క॥ నీతికిఁదప్పినవారల
కేతీరుననైనదుఃఖమేప్రాప్తించుకా
నీతికిలోవలినైక్యం
బేతగువేషంబుదోషమేమహనీయా ॥ ౨౦౮

ఆ. వె. మూఢుఁదృష్టిఁజేయమొదలుశాస్త్రిముపుట్టె
మూఢుఁడెంతచదువమూఢుఁడయగుఁ
దృష్టిలేదుభవముతీరమ్ముఁజేరుట
లేదుబుద్ధిలేదు లేదుశాంతి ॥ ౨౦౯

క॥ తలగోరుగుటజలజాక్షుల
విడిపించుటభావ్యశాంతివిధియునివేధం
బులులేమియుబుధదూషణ
ములుచిత్రముము క్తిబంధములుకలిసారా ॥ ౨౧౦

క॥ కేసరులుగర్జనమునస
దాసనములఁగోరమినినుదాసీనులున
న్యాసులుగద బూదిని దు
ర్వ్యాసులుతామసమునగురువంచకులుజడుల్॥ ౨౧౧

క॥ ఇంతయుసాధ్యపుఁగార్యము
పంతంబునఁ జేయనెంచి భగవంతుఁడు మా
శాంతుఁడు కలి సకలకళా
వంతునిస్వాంశమున ధైర్యవంతునిఁ జేసెన్॥ ౨౧౨

క॥ అందఱు చెప్పఁగనగిన
మందులువినవారలెవరు మహనీయుల నేఁ
డిందఱఁ జేసిన కలికిన్
వందనములు చేసి తెలియవలెఁ దత్త్వంబున్॥ ౨౧౩

క॥ కలికాలంబున మనుజుల
కలవియె సత్త్వచదువులబ్బినమాత్రన్
జలికాలంబున పొటిసలు
కలవానికిఁ బ్రాణరక్ష కలదె మహాత్మా॥ ౨౧౪

క॥ సత్యాసత్యము దెలియక
జాత్యంధులఁ జేయనెంచి జాత్యంశత చే
నిత్యము శ్రమలన్ బొందుచు
భృత్యుఁడవై సంచరించితే మహనీయా॥ ౨౧౫

క॥ జాతివ్యక్తులకల్పన
చేతన్ దత్త్వంబు తెలియఁ జేయుట చేతన్
జాతివ్యక్తులకైక్యము
నీతియె సత్యమనఁదగునే మహనీయా॥ ౨౧౬

క॥ అందఱనొక్కెడఁ జేర్పఁగ
సుందరమై యుండుఁ జూడఁ జూడ వివేకం
బెందున లేకుండు విజయ
మందెడు మార్గంబు తెలియరా మహనీయా ॥ ౨౧౭

క॥ రూపంబున భేదముత
ల్లోపంబున నైక్యముండు లోకమునంతన్
బాపంబొక్కటి చేయఁగ
నీపాలంబడెను మెచ్చునే నినుజగమున్ ॥ ౨౧౮

క॥ మూఢుని వైరాగ్యంబతి
గాఢంబుగనుండుఁ గష్టకాలమున నెయ్యా
రూఢజ్ఞానము లేకుని
గూఢంబుగ లోనఁ బాదుకొను మాఢ్యంబున్ ॥ ౨౧౯

క॥ వంచించెద లోకంబని
యెంచున్ మూఢుండు కాని యెంతయుఁ దనుదా
వంచించుకొనుచు దానన్
పంచితముం బెంచుఁ బెంచు సంసారంబున్ ॥ ౨౨౦

క॥ నిజమెఱిఁగి గురుని పదములు
భజియింపంగల్గిన నరుఁడు పండితుఁడైనన్
విజనస్థలముల మెచ్చక
కుజనాళిన్ రచ్చలందుఁ గూడుచునున్నే ॥ ౨౨౧

కం॥ ఆస్తింపఁబడినపూర్ణత
నార్జించుట [illegible]
ఆర్జనము [illegible]
దుర్జనులిల [illegible] ౨౨౨

కం॥ సృష్టిపరంపర [illegible]చిన
నష్టాంత్యుం [illegible] దేహినానాగతులన్
శిష్టజనసేవలన్ [illegible]
తుష్టింగను మాత్రమూ[illegible] ౨౨౩

కం॥ అభయంబొసఁగెను క్షాత్రము
విభుఁడును [illegible]
శుభమై [illegible]
న్నిభ [illegible] ౨౨౪

ఉ॥ మోసముఁ జేయవచ్చు [illegible] వచ్చు దాపిచే
దోసముచేయవచ్చు [illegible] వచ్చు [illegible]
వేసము వేయవచ్చు [illegible] జేయుచున్
గాసులకై [illegible] జేయుచు [illegible]॥

ఉ॥ బోటి [illegible]
పాటును [illegible] మున్ను [illegible]
సూటి [illegible]
మ్మాటికి [illegible]
[illegible]
[illegible]॥ ౨౨౬

ఉ॥ ఈఁతకులోఁతులేదు జగదీశ్వరునాజ్ఞకు లాతిలేదుప్ర
ఖ్యాతికిఁబోఁతలేదు పరమార్థపుదృష్టికి జాతిలేదుసం
ప్రీతికిభీతిలేదవనిఁ బ్రేతకుఁబూఁతయులేదు లేదహా
నాత్మకుఁబ్రీతికాయజునినాతికినాతికి నీతిలేదు ని
ర్హేతుకమీశుసత్కృపకుహేతులుసేఁతలు లేవుభూసురా॥ ౨౨౭

చ॥ తెలియమిఁగప్పిపుచ్చిఘన దేశికులై చరియింతురక్కటా
కలియుగమందుమానుషు లదికానని యన్నలుచిన్నలైసదా
తొలఁగుచుపరభక్తశేఖరులకున్ దులఁదూఁగెడు వేడ్కముక్తికా?
వలలసుదూరిదూఱ్చుటకువారికివీరికి నైక్యమబ్బెడున్॥ ౨౨౮

క॥ నిజమెఱుఁగరు సుజనాళిని
భజియింపరు దుష్టవార్తఁ బ్రకటింతురు సా
నమపరదుఁడు వారికెపుడ।
పజనుము సమకూర్చు జ్ఞానవహ్నిని నార్చున్॥ ౨౨౯

క॥ ఏమహిమలేనినరులకుఁ
బ్రాముఖ్యంబొసఁగు నూత్నపద్ధతులిట్లు
ప్రామాణికులైకల్పిం
త్రిమహి మహనీయులెన్నియోన్ నిశ్చింతన్॥ ౨౩౦

క॥ దేనిందర్శించినఁదన
కానందముగల్గు మనము నాత్మయుఁగలియున్
దానిఁగనుమాస్తమూర్తిఁగ
మానవ! జన్మంబులేమి మఱగినదానిన్॥ ౨౩౧

క॥ [illegible]
యూ[illegible] చేసి [illegible]
జా[illegible] లేదుచుం
జేరరు మఱివాని [illegible]॥

ఆ. వె. ఇంక నైన[illegible] మూనుము
నిన్ను నెంచు[illegible]
సర్వము[illegible]
ము క్తి బు[illegible]॥

ఆ. వె. భ్రాంతి[illegible] భ క్తి [illegible]
బలము [illegible]
[illegible]
లేని యేమి [illegible]॥ [illegible]

క॥ డీయన[illegible]
బాయెను [illegible] లోలో
మాయ[illegible] లేక[illegible]
లాయెను [illegible] ॥ [illegible]

క॥ ప్రారబ్ధము[illegible]
పోరాడిన [illegible]
దా[illegible]
[illegible]

ఆ. వె. అన్నికామములకు నజ్ఞుఁడై యునికియే
కారణంబుగా నజ్ఞానవహ్ని
గామదహన మార్యకర్తవ్య మందురు
కానిదానిఁగూడ గామమనరొ॥ ౨౩౭

క॥ కోపాగ్నిదగ్ధమానస
మోపదు తపమునకు శాంతి నుత్సాహమునన్
జేపఁగఁగా ననతతమా
కోపముపుట్టించెడు జెడుగుబుఁగు లేలా॥ ౨౩౮

క॥ ఇదమిద్ధమ్మనువాఁడే
యదిగాదని మఱియునొకటియానని యదియున్
మదిఁదృప్తికరము గాదనుఁ
గద మదమో మునమొ గురునిఁగాంచమియొ కటా॥ ౨౩౯

ఆ. వె. మంచిచెడ్డ లెంత యెంచుచుండినయేని
వంచనంబుగాని వన్నెగాదు
స్థైర్యమున్బ్రదించు సమరసంబేమందు
స్వాత్మమూర్తితోడ నైక్యమందు॥ ౨౪౦

ఆ. వె. మిత్రవిముఖుఁడైనఁ జిత్రంబుతననీడ
తనకుఁజిక్కదయ్యెఁదన్నుఁగానినఁ
దనను వెంబడించుఁ దనయత్న మేలేక
మా[illegible]భిముఖుఁ[illegible]న యంత[illegible]జూవె॥ ౨౪౧

ఆ. వె. ఫలముఁబడయఁగోరి పలువాఙ్మనఃకాయ
గర్మముఁ గలియుఁగఁ గలరె [illegible]
ఫలముఁగోరకుండ భగవంతు సేవించి
ధర్మమాచరింపఁ దానెతగులు॥ ౨౪౨

ఆ. వె. ఎంతదూరమైన నెగిరిపోవునట్టి
నొక్కదానికన్న నొకటిమెఱుఁగు
కాలుసిల్వ దెందు గదియుంచుచుండెఁ
జింతఁబాసి మునిఁగెం దనన్న॥ ౨౪౩

—: అన్నంభట్టారకుని పశ్చాత్తాపము :—

క॥ నావినియన్నంభట్టపు
డీవిధిఁజింతించె నౌర యెంతయుఁగృశుఁడై
నీవసుధాధిపుఁడొసఁగెఁ
గేవలబోధంబు కీర్తికే? యనితనలోఁ॥ ౨౪౪

క॥ లోహమునను యజుఁగనం
దేహమునన స్వేచ్ఛ [illegible] నా హా
సాహసమునఁనా [illegible]
నాహృదయము మంచిదెటఁచనా చెడిపోనా॥ ౨౪౫

క॥ కెపకెపలాడెడు [illegible]
మ్ముగిరి [illegible] కమును [illegible] బోధించెడిగా
[illegible] వైరాగ్యము
[illegible]॥ ౨౪౬

క॥ లోకమునను౦డుపురుగుల
నేకంబులు వారిలోన నేవఁడవునీవీ
కాకన్ శోకింపకుమో
కాకీ! నీస్త్రోవనీవ కనుఁగొన శుభమా॥ ౨౪౭

క॥ హితమెఱిఁగించెడువారల
గతిఁబల్కుచు నెప్పుడు తమకార్యముకొఱకై
నుతియించుచు భ్రమముంచెడు
నుతచరితులవలన మనసునొచ్చినకతనన్॥ ౨౪౮

క॥ పుస్తకభాండాగారము
నిస్తులమగు శాంతినీయ నేర్చుననెడి లో
కస్తవముల నమ్మచునే
వాస్తవముగ మోసపోయి వదలితినాసన్॥ ౨౪౯

క॥ నినుగొల్వనినాస్తికులన్
ఘనతమమునద్రోసి నీచగతిఁద్రిప్పెదుగా
నినుభక్తిఁగొల్చువారిని
ననయము నుచ్చైఃపదంబునందింతు శనీ॥ ౨౫౦

క॥ నీచర్యలద్భుతంబులు
నీచునిఘనుఁజేయు ఘనునినీచునిఁజేయన్
గోచైన లేకత్రిప్పన్
భూచక్రంబంతకు నధిపునిఁజేయు శనీ॥ ౨౫౧

క॥ హితమెఱుఁగమి మతిచెడుటన్
గతిలేమినిఁ దుచ్ఛబుద్ధి గర్వోన్నతిచే
నుతికొఱకు నెట్టులేనియు
బ్రతుకుటకున్ బడ్డపాట్లు పతితునిఁ జేయున్॥　　౨౯౨

క॥ ఎద్దానియందు ద్వేషం
బద్దానిని నాశ్రయించి యడఁగిమెలఁగఁగా
గ్రుడ్డైనదైవ మద్దిర
బ్రిద్దలుగావించి మెదడు భంగించెననున్॥　　౨౯౩

క॥ తలలోనిక్రొవ్వు వదలన్
బలువిధముల మోసమున్న బాధలు హెచ్చన్
వలలన్ ద్రోయక నీఁడ
తలమును జేస్తము తనయుని దయతో రామా॥　　౨౯౪

మాలిని॥ వలదువలదు రామా వాదనిన్ వీడనింకన్
గలఁచుటదియుమేలా కర్మముల్ పెంచనేలా
కలిమిబలిమి కల్గన్ గల్గునా సౌఖ్యమిచ్చోన్
బుధుతబసిత చేతన్ బుద్ధిమెమెల్గదాకోన్॥　　౨౯౫

గీ॥ పూర్వపద్ధతులన్నియుఁబోషించుచుట
రూఢమొక్కటనిలిచెను రూఢిగాంగ
మనుజజాతి మహోన్నతిఁ జేయుదే యుతింపనుముఖ్యత్రి
వేఁడెగుమిథ్యాము నిల్పి భ్రాంతి॥　　౨౯౬

క॥ కపటమువిడిచి చించెద
నాపములనరయకయు నన్ను నిజకింకరుగాఁ
గృపఁజూచిన జీవించెద
నపకీర్తింబొందకుండ నట్లుఁ జేయవలెన్॥ ౨౫౭

క॥ కృపఁజూడుము చపలాత్మునిఁ
గపటాత్ముని దుష్టు భ్రష్టుఁ గఠినాత్మునినన్
దపమునకున్ సామగ్రిని
గృపసేయుము బుద్ధిసిద్ధికృపసేయు సఖా॥ ౨౫౮

ఉ॥ చేసినదోసముల్ దెలియఁజేసినసిగ్గుఁదెల్పకున్న నా
యాసము మోసమున్ గలుగునంచిట్టుఁగుందినలాభమేమివి
శ్వాసము లేనినాఁడ నపచారశతంబులు సేసియైననీ
దాసుఁడనౌటనామొఱను దారతఁజూపుము పాపు పాపముల్॥

ఉ॥ చేసినవెల్లపాపములు చెప్పినవెల్లనుగల్లలౌటనా
యాసముగల్గెనింక పరిహాసపు జీవనమేల యాత్మన
న్యాసమునందు నిచ్ఛగలదన్నియు గూడుటనీపదంబనా
యాసముగాలభించెఁ బరమాప్తసుధీమణి రాజచంద్రమా।

ఉ॥ కాలముపోవుచుండె పృథగాభవదీయకృపావిహీనతన్
జాలముదాటలేదు సిరసంపద స్వేచ్ఛజరింపలేదువా
చాలతమూనలేదు సరిసాధులఁగొల్చుట మున్నెలేదున
స్నేలవమూర్ధ్ని వృష్టిఁ దరియింపఁగఁజూడవు మిత్రరత్నమా।

క॥ దానము జేయుము [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ౨౬౨

గీ॥ [illegible]
భక్తి [illegible]
ముక్తి [illegible]
భక్తి [illegible] ॥ ౨౬౩

సీ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
జ్ఞాన [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ౨౬౪

క॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ౨౬౫

క॥ నాకంటె బెడఁగుఁ దుష్టుఁడు
లోకంబున లేడు సంఘలోలత నిటు నీ
పేకడ చేసితి నన్నిఁక
నీకృపకున్ బాత్రునిగ గణింపుము నృపతీ ॥ ౨౬౬

ఉ॥ ప్రాటయుగంబుగాఁగఁ బరిపూర్ణసుఖంబులు లేములట్లనా
నాటికి దోఁచ హంసహరినాగఁగడుంగడుఁ బ్రజ్వలింపఁ బా
పాటవులందహింపగల ప్రాజ్ఞత లేమిఁ జరించుచుంటసా
పాటుకృపాకరా మిగిలెఁ బాపఁడ నైజనసంబుఁ గాంచుటన్ ॥ ౨౬౭

ఉ॥ పుట్టినదాదిగా బలము పోకడ గాని సుఖంబు లేదు చే
పట్టుము నేటికైన నిజభక్తుని శక్తునిఁ జేయుమీ కృపన్
జెట్టలఁ ద్రోచిపుచ్చు మిక శ్రేయము గూర్పు సమాధి నీశ్వరున్
గట్టిగ నిల్పెదన్ హృదయకంజమునందున రాజచంద్రమా ॥

క॥ శంకలు వదలెను నీకృప
జంకన్ బని లేదు లేదు సంసారబా
తంకము లేదు భజనమే
వంకన్ జేయంగఁ గలుఁగు పాత్రత గల్గెన్ ॥ ౨౬౯

క॥ ధనమంటిన్ బాల్యంబున
వనమంటిన్ గొన్నినాళ్లు వైరాగ్యమునన్
జనమంటి నాకు సంజీ
వనమా మూటిన్ సుఖింపవచ్చితి నీలోన్ ॥ ౨౭౦

క॥ అన్నంభట్టారకుఁడొకఁ
డెన్న నిరంజనుమతంబు వేగమె [illegible]
వెన్నవలె [illegible] స[illegible]
చిన్నగబోధామృతంబుఁ జేపట్టెనలోన్ ॥ [illegible]

—: నిరంజనుండన్నంభట్టునకు [illegible]చుట :—

క॥ దీపావళి [illegible]
బాహ్యం[illegible] దీపము [illegible]
బాహ్య [illegible] దాని
గాఢ [illegible] భక్తి [illegible] ॥ [illegible]

క॥ కానఁ [illegible]
జ్ఞానమునా చేసి [illegible] ముచేయు
బూనెను [illegible]
బూనెను భక్తియును సత్వము [illegible] ॥ [illegible]

క॥ అనుకొనుచునిట్టులనియెన్
మనుజేశ్వర [illegible]
[illegible]
వినుమా [illegible] వినయము [illegible] ॥ [illegible]

ఉ॥ చెల్లనుదీర్చ [illegible] బాంధవుల్
చెల్లరె [illegible] ము చెల్లనె దేహము [illegible]
గల్లను [illegible]
[illegible] ॥ [illegible]

ఉ॥ చేసినదోసముల్ వసుధనిఁ జేర్పకచేర్పుసుమానవ హోమవి
శ్వాసము మీఱమీఱకుము సాధ్వుల యాజ్ఞసుధర్మమార్గమం
దాసహించి యెంచకుము హాసిదాసుల దోషములన్ని జా
వాసము విడి వేడకుము వస్తువనాథుల సన్యనాథులన్॥ ౧౭౬

క॥ అపవర్గ మొందఁగోరినఁ
బిపీలికపథంబుగాదు కెఱపేదవిహం
గమథంబుఁబట్టి శాంతిభ
వసరోధిఁ దాఁటఁగలవు పరమాత్ముఁడవై ॥ ౧౭౭

క॥ శివశక్తులిద్దఱొకఁడుగ
నవనిన్ జీవుండనంగ నమరినకతనన్
శివకళ బ్రహ్మానందము
భువిసంపదతేలఁ బశక్తిపూర్ణవుఁగళయై ॥ ౧౭౮

క॥ తనరుచునుండఁగ మానవు
లనయము పరసంగతి యెటులాశించెదరో
కనుఁబండి గ్రుడ్డియున్న
ట్లనన య్యెను దీనిఁ జూడనన్నఁ భట్టా ॥ ౧౭౯

క॥ ఎప్పుడు తనకై తానే
చప్పుడుచేయంగ నెంచు జాపల్యముతోఁ
నప్పుడె చప్పుగ జీవము
ముప్పేసిద్ధాంతమగును మూఢునకప్పా ॥ ౧౮౦

క॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ [illegible]

క॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ [illegible]

క॥ వాక్కు [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ [illegible]

క॥ తనబుద్ధి తనకు మేలగుఁ
దన దేశిక బుద్ధి మేలు [illegible]
[illegible]
ధనముల [illegible] ॥ [illegible]

క॥ ధ్యానమున [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ [illegible]

క॥ తత్త్వాంబే దర్శించిన
సత్త్వముచే వెలయునతఁడు సామాన్యుఁడె బ్ర
హ్మత్వముసిద్ధించును బా
లత్వముఁగననగు నతనివిలాసమునఁజుమా॥ ౨౮౬

క॥ భ్రమరహితము సుజ్ఞానము
సమరసము విదేహముక్తి సంశయరహితం
బమలము శూన్యహృదయము శు
భమభయము సదాశివంబు బ్రహ్మపదమగున్॥ ౨౮౭

గీ॥ తనువుతోఁచిన మంత్రంబుఁదలఁచుచుండు
నైక్యసాధనమది పరమార్థమరయఁ
దోఁచకుండిన గర్మంబుతోడ నైక్య
మొందిస్వస్వరూపము దాల్చియుండు మనఘ॥ ౨౮౮

క॥ సందియములఁబొరలక నీ
డెందమునానందమందు లీవినిలిపిసత్
బృందము మెచ్చఁగ శ్రీగురు
వందనమే గతిగ నెఱుఁగవలయున్ భట్టా॥ ౨౮౯

క॥ నిజముగఁదెలిసినవాఁడే
భజియించుచుఁ గాచియుండు భగవత్కృపకై
విజనస్థలి గురుపదముల
సుజనావనమానసముద్రసుఖ మల్పంబే॥ ౨౯౦

క॥ ఆముద్రను సూచించిన
శ్రీమంతునిగురుని మదిని సేవించుచుఁగా
శ్రీమార్గంబుంబట్టుట
క్షేమము హరిహరులపొందు క్షేత్రం బందున్॥ ౨౯౧

చ॥ అరమర లేనిశిష్యునకు నాశ యెఱుంగనిసద్గురుండు తాఁ
బరమసుఖంబుఁగల్గు నదుపాయము దెల్పుచు నంతరంగమున్
గరుగఁగఁజేయు బోధలనుగర్మముద్రించి భరించు నాస్త్రలో
నిరతము దైవయోగమున నిల్పుసమాధిని సత్ప్రబోధమున్॥

క॥ తానన్నది లేకుంటన్
నేనన్నది సుఖముఁ నెంట నిజముగ నెవఁడీ
దీనుఁడు భవభారంబున్
బూనెడు హరిలీల తెలియముగదా భట్టా॥ ౨౯౩

క॥ పరిపూర్ణమైన యాత్మన్
బరిపూర్ణంబగుట దాను బలుమరుఁ గాంచున్
బరిపూర్ణున్ దనుఁగాంచఁగ
వరశిష్యులు ముక్తులెపుడవశ్యంబన్నా॥ ౨౯౪

సీ॥ నిజధర్మమెంతేఁగా నిర్వహించునుపర
ధర్మపోషణమంతదగిలినఁపుఁ
దన కెంతస్వాతంత్ర్యము గోరునితరుల
కంతస్వాతంత్ర్యంబు నబ్బఁ జేయుఁ

దానెంత సత్యానురక్తినము నుంచును
బహులసత్కీర్తి నార్జించేయు
మనుజులందఱు నట్టి ప్రాభవ మొగాని
సమున్నతైశ్వర్యము సంశయించి

గీ॥ దోషముల నెంచి యితరుల దేశధారు
లనుటసహజంబు ఖలులకు నట్లుగాక
తనను నితరుల నొకరీతిఁ దలచుచుండు
నిందువేరుక యోగీశ్వరుండొకండు॥ ౨౯౫

—నిరంజనుండన్నంభట్టునకు మంత్రిపదం బొసంగుట :—

గీ॥ తీర్థములనెల్ల సేవించి తిరిగిరాఁగ
బుద్ధిపుష్టి ననాకు నీవోఁ హితుఁడు
బుద్ధిసుచియును వెంట రాఁబోలు నయ్య
యనఁగ సమ్మతించెను భట్టు నాతనృపతి॥ ౨౯౬

ఆ. వె. మంత్రిఁ బిలువనంపి మర్యాదఁ గావించి
పైన్నకాలమిరాన్న పేర్మితోడ
మంత్రిపదముఁ దాల్చి మముఁ గొల్చి ప్రజకెల్ల
శాంతి పొందిరాచు సంస్తుతించి॥ ౨౯౭

క॥ వానప్రస్థముపడం
బూనినవనికోర్కె చెల్లెఁబో శీఘ్రముగన్
నే నిభట్టును మంత్రి
స్థానంబు నిల్పితినిక ధన్యుఁడవు గదా॥ ౨౯౮

గీ॥ ఏనసకుటుంబముగ నిప్పుడతనితోడఁ
దీర్థరాజముల్ సేవించితిరిగిరాఁగఁ
బయనమయ్యెదనెల్లి ప్రవాసమందుఁ
జింతలేదీవప్రజల శాసించెదేని॥ ౨౯౯

ఆ.వె. నా సుదర్శనుండు నయుమొప్పనౌనన
భట్టుఁజూచిపలికెఁ బార్థివుండు
నెల్లిపయనమయ్యె యెల్లరహస్యముల్
బోధపడును క్షేత్రములఁజరింప॥ ౩౦౦

ఆ.వె. అందఱొక్కరీతి నంగీకరింపంగఁ
బయనమయ్యెనపుడు పార్థివుండు
బుద్ధిమతియుభట్టుముదముఁదోతేర
మంచిలగ్నమునస్మరించిగురుల॥ ౩౦౧

—శారదజయంతాశ్రమముఁ జేరుట.—

గీ॥ వనజనేత్ర, వారుజయంతమునకు వేగ
రాఁగలరునీవుఁగనియెదురమ్మటంచు
వేఁడనాశ్రమవాసులఁ జూడఁగోరి
హంసవెంబడిఁజనియె జ్ఞానాంబతోడ
భక్తవరుల కన్యోన్య విశ్వాసమకట॥ ౩౦౨

గీ॥ దేవతాజనంబునవారు తెల్లవారు
నప్పటికినాశ్రమముఁ జేరిరంతలోఁ బ్ర
భాతకాలోచితంబుగ భక్తినచటి
వారుశ్రీహరిగీతముల్ పాడిరిట్లు॥ ౩౦౩

శ్లో॥ శాంతాయసాధువరదాయ పరాత్పరాయ
గోపాంగనాహృదయపంకజభాస్కరాయ
యోగీంద్రవేద్యనటనాయ భవప్రియాయ
ధర్మాయ ధర్మనియమాయ నమోనమస్తే॥ ౩౦౪

శ్లో॥ నందాత్మజాయ నళినాయతలోచనాయ
దుర్యోధనాదినరవైరికృతాంతకాయ
రామానుజాయ పరితోషితదేశికాయ
ధర్మావలంబనధియా మహాసేనమస్తే॥ ౩౦౫

శ్లో॥ శ్రీవేంకటేశాంఘ్రియుగాశ్రితానా
మస్మాకమానందభుజాంగమానామ్
సత్సేవకానాం భవతారకాణామ్
కిందీయతే దీనజనేన కామ్యమ్॥ ౩౦౬

గీ॥ ఆలకించుచుఁ దాదాత్మ్యమంది పిదపఁ
గలయఁజూచెను హంసయుఁగానరామి
మిత్రుఁడుదయించుచుండనమ్మోననయన
పొంగితద్ధ్యానముననుండి నింగిఁజూచి
హరిని లోకబాంధవునిటు లభినుతించె॥ ౩౦౭

క॥ పేవిధములఁదలచూపెడు
జీవుల తనుమున్ హరించి సిద్ధులఁజేయం
గావలయువేయిచేతుల
తోవచ్చెదు నిత్యమీవు తోయజమిత్రా॥ ౩౦౮

క॥ ఆలోన శ్రీభృగుపతితో
బాలుం బోకఁడరుగుదెంచి ప్రణమిల్లుచునా
నీలాలకలం గొనిచనె
వేలోనికి గురునియాజ్ఞఁ బ్రియమొప్పహరీ ॥ ౩౦౯

క॥ మునివరునిఁ బరమభక్తులఁ
గని పెన్నిధిఁ గన్నయట్లు కాంతయనెభవా
బ్ధినిఁ దరియింపఁగ విధియిటు
పనిచెను మముమిమ్ముఁ గొలిచి పరముభజింపన్ ॥ ౩౧౦

క॥ మీకృపకై వేచుచుఁ బలు
పోకలుడిఁగి ప్రాణిధర్మమును జీవదశా
రాకానిశి జరుపఁగనెటో
వేకువజామయ్యె నన వివేకోదయమా ॥ ౩౧౧

క॥ అనఁదల్లీ శారద! ర
మ్మని ముని సన్నుతశీల మరసి యనని పుత్రోని
ట్లనిమొను నిప్పుఁ బ్రశంసిం
చిన వనితామణి యిది శ్రితచింతామణిసూ ॥ ౩౧౨

క॥ అని శారదవృత్తాంతం
బును సర్వముఁ దెలిసియుంట మునివరుఁడా పెన్
[illegible]వము నిల్లని
మౌను మనమున నిముడకునికి నెంతయుఁ బ్రీతిన్ ॥ ౩౧౩

క॥ నీనిర్మలచరితంబే
జ్ఞానము యోగంబు నిత్యకల్యాణంబున్
దానిడఁజేయునుమాపతి
మానిని దేవుఁడగుదోడమాయిరులకనన్ 304

గీ॥ కాంచియానందభరితులై కమలనయనఁ
బ్రస్తుతించిరి వారెల్లఁబరమభక్తి
స్వస్వరూపాను సంధానసరణిఁదెలిపె
రాజయోగీశ్వరుఁడు మంత్రరాజిఁగఱపె ॥ 305

క॥ అంతన్ గాంతామణియును
శాంతియు నిజపూర్వకాంతి సందడిలన్ వి
శ్రాంతిన్ భజియించుచు శ్రీ
కాంతుని నెరనమ్మియుండె ఘనయోగమునన్ ॥ 306

గీ॥ అవలజ్ఞానాంబ యొకరాత్రినధికభక్తిఁ
జేరిశారదాదేవి సంసారజలధి
తారకంబైన సదుపాయమారయుచిటు
సంస్తుతించెను సద్భక్తి శార్ఙ్గపాణి॥ 30

ఆ. వె. పద్మమధ్యమందు భ్రమరంబు కదలక
నిలిచిలోనిమధువు వలచిత్రాగి
జగమువుఱచఁగాంచుజన్మము ఫలతఁ
పద్మనేత్రవగుట ఫలమునీదె ॥ 30

గీ॥ వేచియుంటినే నిన్నాళ్లువాచియుంటి
శాంతినీ కెప్పుడాయని శారదాంబ ?
పరమహంసమునీంద్రుని కరుణవలనఁ
గలిగెనదినీకునీకృపఁగలుగునాకు
ననఁగనాలించి వీక్షించి యాదరమున॥ ౩౧౯

గీ॥ చిత్తమున నెంచి ప్రీతినాశీర్వదించి
తత్క్షణంబామెఁదరికిఁజేర్చి తాపమార్చి
గురునిస్మరియించి చిత్తంబుగ[illegible]చి
బోధసుధనింపెనిట్లు సంపూ[illegible]
శారదాదేవికెంతొ విశ్వాసమూర॥ ౩౨౦

—శారద జ్ఞానాంబకుఁదత్త్వోపదేశముఁజేయుట.—

క॥ తెలియుమి తెలియుట తెలియఁగ
వలచుట తెలివాత్మదనుచు వైరాగ్యమునన్
నిలుచుట యాత్మగ భవముఁ
బడియుం బడకుంటకిది యుపాయమువేవ్వీ॥ ౩౨౧

గీ॥ దీనిభావంబుఁదెలియసందేహమేల
నిత్యమాత్మనునాత్మలో నిల్పినిల్పి
తపముఁజేయుటయుత్తమోత్తమముతల్లి
సకలశుభములనిమ్ము విశ్వంబు మెచ్చు॥ ౩౨౨

ఆ. వె. సంశయంబుఁబాసి సర్వకాలంబుల
బోధమరసి యితరగాథలడంచి
ముక్తిబడయుమమ్మ ముముక్షుకోటికనిదమ్మ
సకలలలితగాత్ర కంజనేత్ర॥ ౩౨౩

క॥ కదలినకదలకయుండుట
గద యదిహరియాజ్ఞచేతఁగదలిన యేనిన్
గదలకయున్నను గదలుట
గద తనకై తానునిలువఁగల్గుటతల్లీ॥ 3_౧౪

క॥ ఆత్మీయేతరసంగం
బాత్మకుజాడ్యంబుఁదెచ్చునదిహేతువుగా
నాత్మావలోకనము ధ
న్యాత్ముఁడుచేసెడు నెపుడు నిజాత్మన్ దరుణీ॥ 3_౧౫

క॥ శాంతించి సర్వవిధములఁ
గాంతింగని విష్ణుపాదకంజంబులన
శ్రాంతముభక్తి భజింతము
స్వాంతమునన్ దేశికోక్తసరణిశుభేచ్ఛన్॥ 3_౧౬

క॥ తెలిసితిననుటయెదబ్బఱ
తెలియుచు సర్వంబుఁదన్నుఁదెలియఁడుగానన్
వలచుటయేనిక్కముహరిఁ
గలియుటకున్ మార్గమండ్రుగాదేతరుణీ॥ 3_౧౭

ఆ. వె. సత్త్వమాత్మతాదాత్మ్యంబు శంకరంబు
సకలసులభంబు సర్వార్థసాధనంబు
తెలియమిగదా యితరుల నర్థించుచుంట
ముక్తిఁబడయంగసద్గురుసూక్తియుక్తి॥ 3_౧౮

క॥ తపమొసరింపుము శ్రీగురు
కృపనెంచుము రామచంద్రుంగీర్తింపుమికే
నెపములనై నంజొలకుకా
నిపనికిసద్భక్తగోష్ఠినెట్టుమఘంబుల్॥ ౩౨౯

గీ॥ శోధితుండైనజీవుండు శోకరహితుం
డాత్ముండానందమయుండు బ్రహ్మమునిజంబు
ఎవ్వఁడతనికి నెందునెప్పుడుశుభము
జ్ఞానయోగంబుముక్తికిసాధనంబు॥ ౩౩౦

క॥ సంకల్పరహితుండైయ
ప్పంకజనాభుండునాఁగఁబరతత్త్వంబుౕ
గింకరులకుబోధించుౕ
శంకారహితుండుయోగి జనమాత్రుండే॥ ౩౩౧

క॥ కృతకృత్యుండైనయోగికి
సతతసమాధి పరమాత్మసన్నిధి గురుస
న్నతి శాంతి నిర్విచారత
రతివిరతులయందు సహజరాగము లేన్వి॥ ౩౩౨

గీ॥ జీవుండు పశువు, హరిభోక్త, పావకుండు
జ్ఞాన, మాత్ముండు కర్త, సంశయము సమిధ,
సోమిదమ్మమనము, సదస్యులువిబుధులు,
సోమపానంబు దేశికస్వామిపాద

తీర్థపానంబు, పరమార్థమర్థ, మాత్మ
తర్పణంబగు భూతసంతర్పణంబు,
సమరసంబాజ్యము, ఫలముశాంతి, విష్ణు
కృపధనంబు, సాధనము, నిష్కపటవృత్తి
శక్తి, దీక్షకాలమహర్నిశంబు, విషయ
నిరసనంబుపవాసము, గురువరుండు
తలపనధ్వర్యుడండ్రు, మంత్రంబు ప్రణవ,
మంతరంగంబు శాలయౌ, నాత్మయజ్ఞ
మునకు నవబృథము సమాధి ముక్తిసిద్ధి,
దయయు సత్యంబుశౌచంబుఁ దత్త్వబుద్ధి
యోగమూర్తైన తపసికియ్యాగమౌర
వనిత! వేయేలనిరుపాధికునకు ముక్తి॥ 333

గీ॥ ఆత్మశక్తుల కైక్యమనాదిగాఁగఁ
గూడివిడుచుండు పద్ధతిఁ గొరతపడదు
తదతిరిక్తమౌనాలంబతతివలదన
సహజమాత్మీయమునకు విసర్జనంబె॥ 334

క॥ తపమాత్మార్పణమేయగుఁ
దపమనఁగావిష్ణుభక్తి తత్త్వంబేయౌఁ
దపమునిరాలంబముగురు
కృపతపముహితము హితులకు నీశ్వరకృతమ్ముఁ॥ 335

క॥ ద్వైతా ద్వైత[illegible]
ద్వైతముగఁ [illegible]
ఘాతనికిఁ దనకు [illegible]
నాతనికంతయును [illegible]॥ ౩౩౬

ఆ. వె. పంచదారపాట్టిన[illegible]
పాలుకలుపుటొకటి పంచదార
నీటను[illegible]
టొకటికాలునిగ ముగ[illegible]॥ ౩౩౭

క॥ ఎండయు సూర్యుఁడు [illegible]
రెండని సూర్యుఁడు నిజము[illegible]
నుండునని య[illegible]
రెండగునని [illegible]॥ ౩౩౮

గీ॥ శాంతి తెపము[illegible]
జ్ఞానము[illegible]
గృహ[illegible]
ముక్తి[illegible]॥ ౩౩౯

క॥ గుణములు [illegible]
హరిహరులు [illegible]
వరు[illegible]
[illegible]॥ ౩౪౦

క॥ అభిమానిగ నైనజీవుం
డుభయమునకుఁ జెనుచుగా దెయూహింపంగా
నభిమానమె ప్రభ చెఱచుని
రభిమానుం డాత్మమూర్తి యచ్యుతభక్తిన్॥ ౩౪౧

క॥ అహమహమను నభిమానం
బహమహముల్ బెంచుచుండు నఘములు మోహం
బహహా! సంతతతప మే
బహువిధముల దీసిభంగపఱచును దస్వీ॥ ౩౪౨

క॥ నైరస్యముడఁ పరసమిల
ధీనులు గ్రోలవలెనని ప్రతినిమిషమాశా
ఆరూఢమ్మై వాలము
పారముముట్టంగ ద్రోయుపద్ధతిగన మే॥ ౩౪౩

క॥ దాహము తీరెడువరకీ
దేహమువంచుకొని పరమదీర్ఘను సేవన్
సాహసమున నెడమీయక
బాహ్మని యూహ బాపుచుందురుధీనుల్॥ ౩౪౪

క॥ ధీరులు సజ్జీవనముల్
గోరిపవిత్రదీప్తిఁ గప్పికొనుసర్వంబుల్
సారెకుఁగాల్లించఁ జేతులఁ
జేఁచుఁడ త్రాస్పీసంతసింతురు తరుణీ॥ ౩౪౫

గీ॥ నియమవృద్ధికి హేతువనేకముగుట
నైత్యసిద్ధికి నియమంబులకును లేవు
నోటిపాటకు సరిసమానమౌటకమ్మ
తల్లి! చిన్ముద్రయేసుమి తారకంబు॥ ౨౨౬

క॥ నిజధర్మాచరణంబున
గజవరదుఁడు సంతసించుఁ గర్మముఁద్రుంచున్
కుజనులమదమడఁగించున్
సుజనాళిన్ జేపట్టి సుశుభముఁ గూర్చున్॥ ౨౨౭

గీ॥ స్వాభిమానుల సంసారమనెడి మహా
దుఃఖభూజంబు నరకుఁ దల్లి సుజ్ఞానమ్ము
స్వస్వరూపానుసంధానశక్తి ముక్తి
మానినీమణిపూర్ణము జ్ఞానముద్ర॥ ౨౨౮

గీ॥ తెలిసి తెలియఁడు తెలియక తెలియుచుండుఁ
జిత్రవైఖరి జీవుఁడపాత్రుఁడగుట
నాత్మభజనము కర్తవ్యమండ్రు గాఁ
దల్లిచిన్ముద్రయేసుమి తారకంబు॥ ౨౨౯

క॥ ఈచిత్రసృష్టినింగల
యాచిత్రవిచిత్రధర్మ మస్థిరమగునే
నీచునికైనను సహజము
చూచు తెలివి గను హరిహృదయమేదిసగాదే॥ ౨౩౦

క॥ పరులను రక్షించెదనని
పరిపరివిధములను దానుబరితాపముతోఁ
బరిచర్య సేయసాగినఁ
బరులకుఁదనకిచ్చునదియభాగ్యముసుదతీ॥ ౩౫౦

క॥ స్వాభిప్రాయముమార్చని
లోభిజనులమైత్రిఁదెంచుకులోజ్జనిధిపల్
శ్రీభగవద్భక్తులసే
వాభిరతిన్ నిత్యసుఖము నందుదురుగదా॥ ౩౫౨

గీ॥ భయమువర్జించి సర్వంబుబ్రహ్మమయము
గాఁగమదినెంచి కర్మంబు తెడకుఁద్రుంచి
మించుద్వంద్వంబు సహియించు మేలుగాంచు
వనితవేయేలనిరుపాధికునకుముక్తి॥ ౩౫౩

క॥ యోజనమానినభక్తుఁడు
రాజీవదళాక్షుపాదరాజీవములన్
వేజీవనంబుగనికొనఁ
దేజండన్ దదితరముసహించున్ మించున్॥ ౩౫౪

గీ॥ పరులఁగూర్చికదా సదా ప్రబలుచుండు
సంశయజ్ఞానములు లేవు స్వవిషయమునఁ
బరులఁ జూడని యాత్మవిద్వాంసులకేల
సచ్చిదాత్మకము జగత్తునాత్వమనుట్తు॥ ౩౫౫

క॥ తెలియనివారికి [illegible]
దెలిసినయట్లా [illegible]
జడులు [illegible] లెందఱ [illegible]
నడియూనక మోసపో [illegible] మాయల్॥ [illegible]

ఆ. వె. అన్నయట్టులుండ [illegible] మేయున్న
గన్నవారి [illegible]
[illegible] పోషణం [illegible]
కనకలలిత [illegible]॥ [illegible]

క॥ తోచునువే [illegible]
దోచును గ [illegible]
లోచనములఁ [illegible]
జూచుటతో [illegible]॥ [illegible]

ఆ. వె. పామరుండు [illegible]
ధీరుడు నిజ [illegible]
నిత్యముం [illegible]
శిష్ట [illegible] ॥ [illegible]

ఆ. వె. కామమెద్ది [illegible] దాని
లేమి [illegible]
[illegible]
[illegible]॥ [illegible]

ఆ. వె. పూర్ణభావమందు బుసుషుండు రాముఁడై
యోగియైన నేమి భోగియైన
నేమి కామియైన నేమి యేకాంగియై
మోక్షకామియైన ముక్తుఁడైన॥ ౩౬౧

ఆ. వె. చింతఁబాయుటన్న జీవతవిడుటన్న
భ్రాంతి లేమియన్న శాంతియన్నఁ
గామము విడుటన్నఁ గైవల్యమే యెన్న
నీశ్వరేచ్ఛయున్న నెఱుకయన్న॥ ౩౬౨

ఆ. వె. గురునికరుణయన్న గోవిందుకృపయున్న
శరణమన్న యోగశక్తియన్నఁ
గర్మనిష్ఠయన్నఁ గైవల్యమే యెన్న
నూరకున్నఁ జాలునుత్తమంబు॥ ౩౬౩

ఆ. వె. సాధుసేవయన్న సమరసంబేయున్న
సకలశుభములన్న జదువులన్న
శక్తి ముక్తి భుక్తిసాయుజ్యమే యెన్న
ముక్తిబడయ రామభక్తి శక్తి॥ ౩౬౪

క॥ దృక్కైనిలిచిన యోగికి
దిక్కెవ్వరువలదు స్వాత్మదిక్కైయుంటన్
బొక్కఁడు చిక్కఁడు స్రుక్కఁడు
ఛీకొడు హరిమాయనల నిఁ జేరినకలనన్॥ ౩౬౫

ఆ. వె. దేవతార్చనమునధిసాక్షితర్పణ
ధర్మదీక్షఁగర్మమర్మమరయఁ
గష్టరంబుగాక లేకర్మముహరియించు
విష్ణుభక్తితానవిస్తరిల్లు॥ ౩౬౬

ఆ. వె. స్వామిరూపమైన జగముజీవునికొందు
దుర్భరంబుదానిదూరెనేని
దానివానిజేరఁ దనరూపమేయది
సహజమైనయెడ ననహ్యమౌను॥ ౩౬౭

గీ॥ పూర్వపుణ్యంబు గురుకటాక్షమున ఫలించుఁ
బాపకర్మంబు బంధులనగిదిఁదగులు
దీనిమర్మంబు దెలియుమి కీర్తిఁదగుచుఁ
బరులనర్థించిసేవించిపాపసమితి
కెట్టులైనగాని తుదముట్టఁబెట్టిరైన
నితరసంకల్పములుమాని యీశ్వరేచ్ఛ
హరినిభక్తులగుసేవ్యులనాశ్రయించి
నిత్యము స్వధర్మమందుఁ నిలిచి నిలిచి
ప్రణవమంత్రజపంబునఁ బండితుండు
గ్రహగణంబును దేవతాగణము సకల
జంతుగణమును సంశయమింత లేక
బ్రహ్మమనుచుమనని సర్వంబుభక్తిఁ గొలిచి

ముక్తుఁడై నించు విహరించుఁ బూర్ణశాంతి
నాశ్రితులకిచ్చు శరణంబు నవ్యయము ప
విత్రమొనరించు సద్గురు వినుతి గాచు॥ ౩౧౮

క॥ తానొనరించుకొనిన యెడ
దానిక నైష్కర్మ్యసమాశ్రయ తత్త్వవిదులిలకా
దాననఁగా జీవాత్మలు
జ్ఞానికి జీవతయుపాధి స్వాత్మయెయగుఁడా॥ ౩౧౯

గీ॥ పసువులకు దేహధర్మంబు శిశువులకటు
రసికులకు మనఃప్రీతి నీతి సకలాత్మ
లైన భక్తుల కిలఁ దన్మయత్వమొందు
సహజధర్మంబు పూర్ణంబు శాంతికరము
తెలియరాదు స్వానుభవమువలనఁగాని
యార్య దేశిక స్వామి కృపార్ద్ర దృష్టి
నెట్టి కార్యంబు సాధించు హితము పెంచు
సంచితార్థంబులెల్లను ద్రుంచి వైచు॥ ౩౨౦

గీ॥ ఎఱిఁగి చేసెడు కర్మము పుట్టి దేని
దూష్యమందును సుకర్మలు త్రెంచకునికి
జరగుచుండెడు దానిని సాత్త్వికంబు
గాఁగ గణియింత్రు ప్రాజ్ఞ సం[illegible]॥ ౩౨౧

క॥ పసుల నొసఁగి దెల్పఁబూనుట
హరికింద్రోహంబుఁ జేయుటంతియగాక
హరిమయమగు విశ్వంబునఁ
బరుఁ డెవ్వఁడు మానవుండ్రఁ బాటింపుమికన్॥ ౩౨౨

క॥ మానవము శ్రేయస్కరమున్
జ్ఞానోదయకారణంబు కలుషహరంబున్
సానంద మాస్త్రపదముభ
వానీగురుసేవఫలము భవహరముకదా॥ ౩౨౩

క॥ అమానయోగరాజము
గామించి భజించుచుండ్రు జ్ఞానులు సతమున్
గామేశ్వరిపదయుగళము
నేమంబున నిల్పు వేశ్యనిజముగ నెదలోన్॥ ౩౨౪

క॥ వినిసంతుష్టింగనిశాం
తినిగనికనె శక్తి భక్తితేజంబున్ దాఁ
గనెఁ గనె దనమొకరింపఁగ
సనకాలంబైన నెలవునానందంబున్॥ ౩౨౫

క॥ జ్ఞానాంబవున్యమేమో
జ్ఞానంబుదయించెనన్ని కాలంబులనీ
ధ్యానంబున యోగంబున
మానంబున సర్వమనుచె మాధవ! వేగన్॥ ౩౨౬

—నిరంజనుండు తీర్థయాత్రలకు వెడలుట

గీ॥ తీర్థయాత్రలకుబయలుదేఱివారు
కాంచిఁ జేరి కామాక్షి నర్చించిరచట
నున్న శ్రీచక్రమును మదినెన్నుకొనుచు
భక్తిఁబొగడిరి దేవిని బద్మనాభ॥ ౩౨౭

ఆ. వె. వారిలో నిరంజనుఁడు నిర్వాణ సిద్ధి
మిత్రవరునకు నిజసత్కళత్రమునకుఁ
గలుగునట్లుఁ దత్త్వంబు దెలియునట్లు
స్తోత్రమొనరించె నివ్విధిశుభము పెంచె॥ ౩౨౮

శ్లో॥ పరాంబికాపాదసరోజసేవామ్
నిరంతరంసత్కృతిభిఃప్రపూర్ణామ్
కరోతుమత్పూర్వసుకర్మ సర్వమ్
గురూత్తమాంఘ్రిద్వయ రూపమాశు॥ ౩౨౯

క॥ అంబానీరూపేమా
యంబా కుటిలాత్మగ్రుంకన్యాయంబేమా
యంబైతోఁచుట సుగుణక
దంబా సేవకపరమపదంబ మదంబా॥ ౩౩౦

క॥ బాలా నీ లీలయొశివ
లీలయొలోకంబులెల్ల లేవాకలవా
హేలాగతినిటులేలా
చాలఁగఁ జిత్రించుచుంట చలిమలబాలా॥ ౩౩౧

క॥ కాళీ ! నీకీలోకము
కేళియొ నిశ్శంకనలుఁగఁ గేళికమో నీ
జాలమొ నిక్కంబెఱుఁగం
జాలము నీలీలలింకఁ జాలింపుకృపన్॥ ౩౮౩

క॥ మాతా మన్నింపుముకృప
నీతనయుఁడు చేయుతప్పనీసంకల్పం
బేతప్ప వేకెబులులో
కత్రయినిలుచుఁగద సాక్షిగ శిక్షింపకుమా॥ ౩౮౪

క॥ కాళీ పాలితసజ్జన
త్కాళీ శివశంకరిసుగుణాళీ లీలా
కేళిసమ్మోహితలో
కాళీ నిర్జితమదాసురాళీ కాళీ॥ ౩౮౫

క॥ ఆనందద మానందద
మానందదమాత్రమ స్వర్గమందఱుభువిలో
నేనందుదు నీపదమే
యానందదమనుచు నిజమెయౌ జగదంబా॥ ౩౮౬

క॥ నీపదముంబట్టినవాఁ
డాపదలంబొరలుచున్న నాశ్చర్యంబౌ
నాపాత్రను దొలిచింగం
బాపిడిచేసె దానినాఁగనకేమి॥ ౩౮౭

క॥ బాలుండేమియుఁజేయక
చాలఁగభక్షించుచుండు సరసాన్నంబుల్
బాలుఁడఁగద నేనట్టుల
లీలన్ నీకృపనుగాంతులే సర్వముమా॥ ౩౮౭

క॥ నీపద సంగతి బీజము
లోపికతోఁదేనెఁదెచ్చుచుఁజెడు నోటన్
ఆపానకమక్షరమై
తాపంబడగించు రామదాసులకంబా॥ ౩౮౮

క॥ నీదాస్యముకష్టము మ
ర్యాదాభంగంబు గురునియారాధనమున్
మోదంబీయదునిజకాం
తాదాస్యంబిట్టి బ్రదుకు దబ్బరగాదే॥ ౩౮౯

క॥ నినుస్మరియింపఁగ మంత్రము
వినుతింపంగల్లు ఫణితి వేదార్థంబున్
ఘనయోగబలముకలిమినిఁ
గనిసాంగోపాంగముఁగను ఘనగురుకృపచేన్॥ ౩౯౦

క॥ పశుపతికింజీవుండే
పశువగు పశువునకు శిశువు పశువుగదా యా
శిశుపశువే యంబాయనఁ
బశువుని పశుభంగినైనఁ బలుకకయంబా। ౩౯౧

క॥ పశువుంబలెనో కాకిటు
శిశువుంబలెనో జగతివసించుమన సిద్ధుఁ
డశనము వసనము దలపఁడు
పశుపతి మార్గంబుఁబట్టుభక్తిఁ జేయంబా॥ ౩౯౨

క॥ నీతిన్ జనకునిఁబోలుట
కేతగుఁదనయుండు ధర్మమేకసముఁడగు నీ
వాతని కృపకుం బాత్రుని
నేతీరునఁజేయవలెనో యెఱుఁగుమువంబా॥ ౩౯౩

క॥ సుప్తింగాంచినవానికిఁ
దృప్తియగుఁబునర్భవంబదెట్టులఁ గలుగున్
సుప్తియెనిత్యప్రళయము
సుప్తియుమేల్కొనుట నీదుసూచనలంబా॥ ౩౯౪

క॥ సంకల్పము జన్మంబున్
శంకయుఁగపటంబు వివిధసంచారంబుల్
జంకును నిత్యత్వమునకె
లంకతగాంచిన బుధునకు లలితాత్మునకున్॥ ౩౯౫

క॥ బాలా ! నీవే[illegible]కవు
చాలఁగనిలిపెలలోకజాలముఁజేయన్
బాలనఁజేయన్ మాయన్
ఫాలాక్షుని దేహమర్ధభాగముఁజేయన్॥ ౩౯

క॥ ఎన్నివిధంబులఁ జదివిన
నెన్నాళ్లకునైన బుద్ధిహెచ్చదుభక్తిన్
నిన్నుంజూచిన సత్పథ
మున్నదినీపాదమందు నొప్పుగదేవీ॥ ౩౯౭

క॥ నీచిత్తును శివసత్తున్
నీచిత్తమువచ్చినట్లు నేర్పుగఁజేర్పన్
దోఁచును సర్వముఁదోఁచదు
నీచందము దెలియుటెట్లు నీచుఁడు దేవీ ! ॥ ౩౯౮

క॥ దేవాంశనుజనియించెన్
జీవుండన లాభమేమి సిద్ధంబనల
ప్రావిర్భూత కణంబుల
నేవైనన్దగులఁబడునెయిలలో నంబా॥ ౩౯౯

క॥ నీమంబున యోగంబునఁ
గామంబునఁ గామరహితకర్మంబుననా
రామంబున నామంబునఁ
గామేశ్వరి ! నిన్నుగాంచఁగల్గిరిధీరుల్॥ ౪౦౦

క॥ నిలిచెదపదకమలములన్
గొలిచెద గురుభక్తి వానిగోష్ఠిన్ లోలో
బలిసెదబంభరవృత్తిన్
[illegible]సెద బ్రహ్మంబునీదు కరుణన్ జననీ॥ ౪౦౧

క॥ కామము దహనము చేసిన
నేమము బాధింపుచుండ నీకృపచేను
ద్దామధ్యానము గల్గిన
శ్రీమంతుఁడు దాఁటు ద్వంద్వసీమను బాలా॥ ౪౦౨

క॥ ఏకంబై సకలగుణా
నీకంబై ప్రోచునెడ ననేకంబైల
శ్రీకంబై నాకంబై
స్వాకన్బరమిధునమాత్మశాంతిభజింతున్॥ ౪౦౩

క॥ సర్వోపకారకంబున్
శర్వారాధనము సకలసాధుహితంబున్
గుర్వాజ్ఞానిర్వహణము
సర్వముమాప్రణవజపము సాయుజ్యముకే॥ ౪౦౪

క॥ లోకకుటుంబిని నీపద
మేకమతిన్ గొలుచువారికేలాబాధల్
సాకెదో కేకలువేయుదో
ప్రాకెద నీపాదపద్మపంజరమందున్॥ ౪౦౫

క॥ నీకంటెఁ జిన్నవాఁడగు
నీకంటెంబెద్దయగును నీయంతగులో
కైకగుసుఁడీవయగునఁట
నీకల్పనము లుదిశివుని నేర్పా దేవి॥ ౪౦౬

గీ॥ ఛాయకంటె వస్తువదివిస్తారమగును
దానికంటెను జిన్నదై తనరుచుండు
దానియంతగ నొక్కటం దథ్యమమరు
దానినభిజత్తునఁ దనలోఁ దాచుననగ
నారచిచ్ఛక్తి దేవునినాశ్రయించు
దీనితత్త్వంబు బుధులచే నీనెనరునఁ
దెలిసికొనినట్టి విధమునఁ బలికినాఁడఁ
బాలితాఖిలలోక కాళిభద్రకాళి॥ ౪౦౭

క॥ కమలద్వంద్వముద్వంద్వము
సమరసమందుండి కాంచుసద్భ్రమరంబే
భ్రమణంబున భ్రమజెందదు
సుమములునీపాదయుగము సుమ్ముమదంబా॥ ౪౦౮

క॥ బాలేందుశేఖరుండే
బాలుంబలె బాలనుండి ప్రభవించెననన్
బాలురమమ్ముం బ్రోవఁగఁ
జాలవె జగదంబ శక్తిచాలదెనీకున్॥ ౪౦౯

క॥ వేదార్థము నీయర్థము
వేదమునీరూపుగాఁగ వెలసెన్ దేవి
యాదరమునమంత్రార్థము
లేదముచేయంగవలయు నెప్పుడుకృపతోన్॥ ౪౧౦

క॥ త్రిపురాసుర సంహారము
కపటాకృతిఁ జేయనిమ్ముఁ గలియుగమందే ని
ష్కృపతఁ ద్రిమూర్తులు పాత్రులు
విపులగ యత్నింత్రు స్వేచ్ఛ నెల్లను దేవీ! [illegible]

క॥ రసమన్నను బ్రహ్మంబఁట
రసములు తొమ్మిది దలంపఁగ రసఁగలవాటన
ప్రసమన్నను శాంతముసం
తసమనువారి రసము ఘనతమమగు దేవీ! [illegible]

క॥ నీ లీలాతత్త్వముఁగన
ఫాలాక్షుండయ్యె శివుఁడు భక్తుండయ్యెన్
నేలీలోలత సగమై
చాలన్ నీకృపకుఁ దెలియఁజాలనె జననీ! [illegible]

క॥ జ్ఞానావబోధనం బా
గానము వేదములగుఁగద యాసనములు న
న్యాసము దోసము గురువి
జ్ఞానము భక్తియనులేను శాంతియెయగునమ్మా! [illegible]

క॥ అసహాయతలోకంబులఁ
గ్రసియించెనుకాంతిలుండఁ గానఁ [illegible] విలయ
వ్యసన [illegible] బలనతియున్ సి
కసమాడన మట్టులగుట నంపతిని భవనీ! [illegible]

క॥ తెరియింపఁగ గురుకృప నీ
దరిఁజేరితి భవమూలోల్ల దర్శనమిమ్మా
దరమున దోషము నేటికి
సరి పరమగు నీపదాబ్జసారం బంబా॥ ౪౧౬

క॥ ముక్తికి నాత్మజ్ఞానము
భుక్తికి నానంద మొసఁగు ముక్త్యంగనవై
సక్తిన్ భవుఁడు నటింపఁగ
శక్తిపీఠమునందు సమరసభంగిన్ ॥ ౪౧౭

క॥ పాత్రులఁ జేసెద పాత్రుల
శత్రుల మిత్రులను జేయఁజాలుదు నీకై,
చిత్రింతు జగమొరులు లో
కత్రియమున వేఱుఁజేయఁగలరె మదంబా॥ ౪౧౮

క॥ లోకము దైత్యానీకము
నాకింకన్ వలదుదానినానుట నఘముల్
సోఁకును భవముల్ దాఁకన్
నీకృపలోఁ జూపు నాకునిలుపుము దేవీ॥ ౪౧౯

క॥ భండాసురవధఁ జేయఁగ
గండిమగండెందు లేమిదారుణగతినా
ఘుంమూఁదెఁజిదగ్నినిబ్ర
హ్మాండమునటఁగాంచితి లలితాకృతిచండీ॥ ౪౨౦

క॥ జ్ఞానము శాస్త్రంబులచేఁ
గానందగ దంచుఁ దెలుపఁగాఁ బోకుఁ భవ
ధ్యానముఁ జేయని ఖలుల భ
వానీ! సృజియించెదు చదువఁగల ధరిత్రిన్॥ ౭౨౧

క॥ ముక్తింబడయఁగ నీకృప
శక్తియని తెలియఁజాలు సాధులఁ బూజా
సక్తులఁ జేసితి చిత్రము
శక్తి నీసన్నగడల సారము తెలియన్॥ ౭౨౨

క॥ ఈ రెండు మార్గములచే
నీ రేడు జగంబులందు హితమతి నేచి
త్సారము దెలియం జేసితి
గౌరీ తెలియఁగ నసంఖ్యగలఁడో మఱెందున్॥ ౭౨౩

క॥ సంకల్పరూపిణీ నీ
కింకరుఁడన్ గుణనిఁ గూర్చి కేవలకృపతో
సంకముఁ జేర్పకుము తనయుని
బొంకంబగు జ్ఞానముఁ ద్రుంచఁ బ్రాజ్ఞత నీవే॥ ౭౨౪

క॥ ఏవేళనో యెచ్చోటనో
యేవిధినో స్మృతిని బొందు టెవ్వఁ డెఱుంగున్
జీవుం డస్వాధీనుఁడు
దేవుండగు నుండు స్వేచ్ఛఁ దిరిగెదవవున్॥ ౭౨౫

శా॥ ఈకాలంబని యిట్టిహేతువనిలేకెల్లైన నాత్మార్థమే
పాకంబుంబొనరించిమించినియమాభావంబుగాఁ జేసిస్వర్
లోకాదుల్ తలక్రిందుఁజేయఁగలుగన్ రాఢిన్ స్వతంత్రాఖ్యవై
లోకైకావనదక్షతన్ దనరునీలోనన్ గురుండుండశాం
తాకాంక్షన్ మదిలోకులందనను నేలానమ్మభక్తుండుమా॥

క॥ ఉత్తమపద మొసఁగెద వీ
వెత్తఱి శివభక్తనరులకెందును గరుణా
యత్తత దోషాకరునిన్
నెత్తిని నిల్పుటయ దెల్పు నిజముగనంబా॥ ౪౨౭

క॥ ఊరకవాదంబులచేఁ
బారము ముట్టంగలేరు పశువులువిశ్వం
బారాధించినచోనీ
యారాధన మగునఁగా దెయదియ మదంబా॥ ౪౨౮

క॥ నీ కృపఫలించుసర్వము
లోకమునన్ జంతువులకులోలతయేలా
చీకాకుఁబొందనీయక
నీకైమరలింపు దృష్టి నిత్యము దేవీ॥ ౪౨౯

శా॥ సాకల్యంబుగఁ జిత్తగింపు మనవిన్ సత్సంఘమే లేదుమ
న్నేకర్మంబు నశించెసాధుజనులన్ నిర్భాగ్యులిప్పట్టునన్
బైకొన్నంగనియూరకుండఁదగవా పాపాత్ములంద్రుంచివే
నీకైప్రోవుము నీదు భక్తివరులన్ నిక్కంబుగాఁ గాళికా॥

క॥ మంగళకరమగు సచ్చి
త్సంగంబున శివుఁడుహాసుఁడు సన్నిష్ఠుఁడు ని
స్సంగుఁడు భోగియునగు న
న్మంగళ ముభయులకు సర్వమంగళ నాంబా॥ ౨౩౧

క॥ సహజంబై భయదంబై
యిహపరకల్పనలయందనే కంపానా
యహమును పశువుంబట్టఁగ
న్గహనీకాశిన్యమెన్ననా జగదంబా॥ ౨౩౨

క॥ పెంచిన దానిని దానై
త్రుంచుట యన్యాయమనిబుధు లెంచుకటయిా
కించిద్జ్ఞుల విషయముని
ర్వంచనగతినిమొలఁగెడు శివకసికగునే॥ ౨౩౩

క॥ హేతువు సృష్టికిఁ దెలియఁగ
మాతరమా! విపుల భక్తి మానితమాకా
దో తల్లి గి సత్కృప
చేతఁగ గుసుమాకరముఁ చేరఁగ దక్కుఁగ॥ ౨౩౪

క॥ మనమున జీవుఁడననుకొని
ఘనతెలివిమునందు నుండుగతినేమార్గం
బునఁగనుఁ బొందితిరా
దినుబూచుఁగ దక్షిణంబునియతాత్ముల్॥ ౨౩౫

క॥ ఆరోగ్యకృత్తులచేఁగల్గిన
ధైర్యంబె భక్తిరూపుఁదాల్చెనునాలో
నిర్యాణము పర్యంతము
కార్యమునీసేవ బాగుగాదే వాదే॥ ౪౩౬

క॥ జీవేశ్వరభేదంబుల
నావేశము కలుగఁగా నహంతనుబెంపన్
నీవేకారణమయ్యున్
దేవిక్రీడింతువు జగతిన్ లయమందున్॥ ౪౩౭

క॥ అంబా నీకృపనాయిటు
లంబల్కెడఁ దనువు పులకలంబడయఁగస
త్యంబుంబలుకుటనాలో
నింబలుకుటనా నిజముగ నీపలుకుటనా॥ ౪౩౮

క॥ అనియంబాస్తోత్రముఁజే
సెనుమంత్రియు బుద్ధిమతియుఁజెవియొగ్గివినన్
జనపతి తీర్థాదులఁదాఁ
గొని కొనుమనిపనిచె వారిఁ గోవెలభక్తిన్॥ ౪౩౯

క॥ వరదుని కోవెలకవ్వల
నరుగుచునేకామ్రనాథునర్చించిరి వే
తిరువన్నామలయుఁజిదం
బరమును దర్శించిపరమ వైష్ణవభక్తిన్॥ ౪౪౦

—శ్రీరంగయాత్ర :—

క॥ శ్రీరంగంబే రంగము
సారంగధరుండు రంగసన్నిధిలోఁగా
వేరీతీర్థంబును సం
సారోత్తారకములు మనసాయటుచనుమా॥ ౨౨౧

క॥ అనిప్రస్తుతించినరపతి
చనియెనుదక్షేత్రమునకు సతియునుభట్టుఁ
దనవెంట రాఁగఁగావే
రిని గ్రుంకెను రంగనాథుఁబ్రీతి భజించెన్॥ ౨౨౨

క॥ చనుచుండ నొక్కవైష్ణవుఁ
డనఘుల ముప్పురను నాఁపియక్షముగా ని
ల్చెను ద్వారంబున దర్శన
మునకున్ గాసులనుఁ గోరిమూఢుండంతన్॥ ౨౨౩

క॥ అన్నంభట్టాగ్రహముఁ
గన్నెఱ్ఱగఁజేసి యిట్లు కఠినోక్తులఁ ది
ట్టెన్నంబని నోడఁ దెఱుఁగక
యన్నంబెరుమాళ్లఁ జూచునాసన్ శ్రీశా॥ ౨౨౪

ఉ॥ దేవళమంతసేదియని దేవుఁడునిన్నుకృతార్థుఁజేయఁగా
నీవిధిమూర్తిఁదాల్చెనని యేలభ్రమించెదు వెఱ్ఱికుఱ్ఱఁడా
జీవనమొట్టలోయనెడు చింతమజాంతరాలంత పెట్టఁగా
సేవకుజీతిగాఁడవయిపిద్ధులమాటకు మోసమాసదా

యావలమూర్తి నింగనుచు నైక్యమునొందెడు వారుధీరులీ
పావనభక్తకోటికిటు పాపముసేయుట నీవురోయుహా
గోవులు బ్రశ్నసెంచినను గోవిదుఁడెంతయు నాగ్రహించినన్
దైవము తప్పఁజూచినను దాళఁగనేరికి శక్యమౌ నహా
కావుననింకనైన నుపకారముసేయుము భక్తపాళికిన్
వేవురు తిట్టిపోయఁదగ వేయిటు మోహముదాహ నక్కటా
యూవికి నీకులేదు సరి యీశ్వరదర్శన మాఁపఁగాఁజుమీ
చేవగలాఁడితండనుచుఁ జెప్పకొనన్మది నెట్లుగుండెదో
భావిదలంపుమాయసురభావము మానుము శాంతిఁ బూనుమా
తావులులేవు జీవులకుఁ దక్షులఁగొల్వుమునీకు మేలగున్
దేవుఁడు వేంకటేశ్వరుఁడు దిద్దెడు బుద్ధినిసిద్ధుఁజేసెడున్
సేవల సత్కృపన్నిలుపు నిన్నదనీయెడ నిల్చునిచ్చలున్॥

గీ॥ అంతనానంబి తొలఁగభూకాంతుఁడంత
రంగమునఁ బొంగిసేవించె రంగనాథు
బుద్ధిపతియును భట్టును మునుపలువ
స్వామిఁగీర్తించె నృపుఁడిటు సరసఫణితి॥ ౨౨౯

శ్లో॥ మిత్రంత్వదీయాః శివసార్వభౌమః
సత్రంచసర్వం జగదంతరాత్మన్
చిత్రంకళత్రంచలనాక్ష్మకశ్రీః
పుత్రస్తు సర్వోప్యశరీరఏవ॥ ౨౩౦

క॥ దేవా! నీసేవయమా
కేవా! భక్తాళిఁబ్రోచి యిహపరములనీ
జీవా! నవరసమూర్తివి
కావా భావమున నిల్పఁగావఁ గావా!॥ ౮౫౮

క॥ మంచికిఁ జెడ్డకుభేదం
బించుకయును నాకు దోఁచదీవిటు స్వేచ్ఛన్
వంచించెదు లోకము క
ల్పించెదు భేదంబు తమము పెంచెదు రంగా॥ ౮౫౯

క॥ ఆపదలఁ గాంచునప్పుడె
నీ పదముల్ గాంచుచుంద్రు నిశ్చలభక్తిన్
శ్రీపతి! భక్తులకెప్పుడు
నాపదలన్ గల్గఁజేసెదది హేతువుగాన్॥ ౮౬౦

క॥ ఆలించెద నీనాదము
మేలెంచెద భక్తతతికి మిథ్యావాక్కుల్
చాలించెద సంసారపుఁ
గీలెంచెదఁ బూర్ణుఁడనయి కీర్తించెద నిన్॥ ౮౬౧

క॥ ఆ కీర్తన నీతోనే
నేకంబై యుండుచుండ నేకాంతమునన్
నీకృపచే నాకెందున్
లోకంబులు దోఁచవాత్మలో శ్రీరంగా॥ ౮౬౨

క॥ శ్రీపతిరూపంబనిగా
నీపాపముఁ జూచి బ్రదుకు నెవ్వఁడు ధరలోఁ
బాపాత్ములుఁ బుణ్యాత్ములు
నీపాత్ర లెవారియందు నేరము లేలా॥ ౨౫౩

క॥ మాయలఁ బన్నుట నీకే
న్యాయంబా మానుసట్టులా లోకంబ
న్యాయముగా బాధించుట
శ్రేయమయద్వయుఁడవగుటఁ జిత్తమ్మె! రంగా॥ ౨౫౪

క॥ కమలాపతి! నినుజేరఁగ
విమలాత్ముండైనఁ జాలు విజ్ఞత యేలా
భ్రమఁ జెంద రె నినుగానక
కుమతులు విద్వాంసులయ్యుఁ గోర్కెలఁదగులన్॥ ౨౫౫

క॥ కరుణారసభరణా భవ
హరణా త్వచ్చరణకమలజామృతపానా
చరణకు తూహలమతియగు
శరణాగతునకు శుభంబు శాంతియు రంగా॥ ౨౫౬

క॥ సాంబుఁడు నీమోహినిరూ
పంబున్ గని ప్రాకృతుఁబలె భ్రాంతికలుగఁగా
నంబయని వెంబడింపఁగ
సాంబుఁడు సర్వజ్ఞుఁడంట సత్యమె రంగా॥ ౨౫౭

క॥ వరముల కొఱకై యజ్ఞులు
వరియింతురు సాయనిన్ను వైరాగ్యమునన్
వరియింతురు గద ప్రాజ్ఞులు
వసుఁడవు చిత్రంబు పురుషవరుఁడవు రంగా॥ ౪౫౮

క॥ లోకంబంతయు నీవై
వైకుంఠములోననునికి వలచినగతినే
నీకంటె వేఱులేదని
యేకమతిఁ దెలిసివలతు నేకాంతంబున్॥ ౪౫౯

క॥ వైకుంఠంబుననుండియు
లోకములన్నిటిని నీవులోనడచిన యు
ల్లోకాంతంబుననుండియు
నీకళ గాఁగాంచుచుందు నే విశ్వంబున్॥ ౪౬౦

గీ॥ కాలచక్రంబు తిరుగును గగనమాలి
యదియు నీచేతిలోనున్న నాఁపవైతి
కారణంబెంచ స్వేచ్ఛనాక్రాంతుఁడవట
రమహృదబ్జాత భృంగ శ్రీరంగ రంగ ౪౬౧

గీ॥ తప్పుఁజేయుట మాపని తత్త్వబుద్ధి
నిచ్చిప్రోచుట నీపనిఁ బిచ్చివానఁగడ !
కాకమూషకంబు నిన్నెట్లు గాంచఁగల్గు
సాధుజన కల్పభూజ విస్తారతేజ॥ ౪౬౨

గీ॥ బ్రహ్మమైతివి హరిహర బ్రహ్మమైతి
లోకమైతివి దేవతానీకమైతి
పురుషుఁడైతివి స్త్రీయు నపుంసకుఁడవు
దేవతా సార్వభౌమ దైతేయ భీమ॥ ౪౬౩

గీ॥ స్వామి యద్వైతయగు నీదుశక్తి నీవ
దాని నెఱుఁగక మూఢుండు ద్వైతవనముఁ
జొచ్చి నీదివ్యతత్త్వంబుఁ జూడఁడయ్యె
దాసహృదయ నళినపతంగ రంగ॥ ౪౬౪

క॥ కరుణాకర నారాయణ
పరమాత్మా యదుకులేశ భక్తాధ్యక్షా
శరణాగతకులశేఖర
వరదా మముఁ బ్రోవు గరుడవాహనరంగా॥ ౪౬౫

క॥ మాయాపాశము జీవుల
నాయాసము పెట్టికట్ట నంతర్ముఖుఁడై
గాయత్రిఁ ధ్యానించినఁ
బాయుఁ భవబంధ మార్తబాంధవ రంగా॥ ౪౬౬

క॥ పావనిఁయంతటివాఁడే
పావనుఁడగుటకునో యేమొ భక్తిఁ గొల్చెన్
కైవల్యము మాకేటునిఁ
భావంబున నిల్పుకార్త బాంధవరంగా॥ ౪౬౭

క॥ సారములేమి బుధులు సం
సారముదిగనాడినిన్ను సారెకుఁగొలువన్
ధీరత సర్వజ్ఞులుగా
పారముముట్టెదరు సకల బాంధవరంగా॥ ౪౬౯

ఉ॥ సారసపత్రనేత్రబుధసన్నుతిపాత్ర శుభాంగరంగ సం
సారభవాబ్ధితారకమస్వామి మహాత్మ త్వదీయపాదముల్
సారెకుమ్రొక్కి వేఁడెదను శాంతిని నింపుము నామనంబునే
భారముదోఁచకుండనిను భక్తినిగొల్చెడు భాగ్యమబ్బఁగన్॥

క॥ ఉన్నట్లుండియు నీవో
యన్నా! నిరూపు చీవయాలోకింపన్
భిన్నంబై స్వేచ్ఛా సం
పన్నంబగు విశ్వమగుదు ప్రబలాఁ జంద్రా॥ ౪౭౦

క॥ నెపమెద్దియైనఁ గానీ
తపమునకున్ భంగమెపుడుఁ దద్దయుఁగలుగున్
దపసులకు నదియతోఁచెను
నపవృత్త్యుపగాఁగదాని హాఁయిఁపుహాఁ॥ ౪౭౧

క॥ తపమనఁగ నిదుహూకము
తపమనఁగా నీవు ధర్మతత్త్వము తపమా
తపమనఁగా నమృతత్వము
సుఖము శ్రీరంగ నిన్నుఁ జొచ్చుటకేదారే॥ ౪౭౨

క॥ గతులెన్ని యైనఁగానీ
స్థితియొక్కటి యూటఁదపము సిద్ధించుట శ్రీ
పతి నీదుకరుణఁగాదే
పతితులఁ బావనులఁజేయు వ్రతమదినీదే॥ ౪౭౩

క॥ కలవలె జగముసుజూడం
గలవాఁడే తత్త్వబుద్ధికలవాఁడుకనన్
గలవాఁడు సర్వమీవని
కలవాఁడగు నీదుకరుణగలవాఁడు హరీ! ॥ ౪౭౪

క॥ తపియింపఁ గృపనుబొంచెదు
కపటంబున్ విడువశాంతి కాపాడెదవే
నెపమునసైనను బ్రోచెదు
చపలతలేకుండఁ గొల్వఁజాలినరంగా॥ ౪౭౫

—మధురయాత్ర :—

తే॥ గీ॥ రంగవిభునిట్లు భక్తిమీఱంగఁబొగడి
జంబుకేశ్వరు దర్శింప సాగిరవల
మధురకేగిరి మీనాక్షి మహిమఁగాంచి
సూచితార్థంబులెల్లను ద్రుంచివైచి
ముక్తినడసినయోగులు మునులుపొగడఁ
దెలిసి యద్దేవికృపఁగడతేఱఁదలఁచి
భక్తిసేవింపఁ జనిరిప్రభాతమందు
బుద్ధమతివేడ దేవిని బొగడఁదొడఁగె
మంత్రవిదుఁడు నిరంజనమహావిభుండు॥ ౪౭౬

శ్లో॥ త్యక్త్వాదృశ్యమతీంద్రియంశ్రుతివచస్సారాత్స్వరైకాత్మరీ
మంత్రేణాత్మనివేదనందృఢతరంకుర్వన్ స్వధర్మేరతిమ్
స్వచ్ఛందంచరతీహభక్తపరమోభూత్వానితాంతంముదమ్
ప్రాప్నోత్యేవగురూత్తమాంఘ్రియుగళధ్యానైకపారీణకః॥

క॥ మనమునవనితరముదలంపక
నినుఁగొనియాడెదను మంత్రనిచయస్మరణన్
ననుగురుభక్తులవుఁగావు
జననీ నీపాదపద్మషట్పద తతినిన్॥ ౪౭౮

క॥ తాపత్రయముచేఁ బొరలుచుఁ
గాపాడు విభుండులేనిగతి శంకలచే
నీప్రాపుఁజేరను గదా
పాపంబవ్వారిబోధపఱచుము దేవీ॥ ౪౭౯

క॥ కాంతారమనాబలనుగు
శాంతిన్ బ్రహ్మాస్త్రమంత్ర జపమున సంపా
దింతున్ నీపదముల మో
దింతున్ గురుభక్తి భగవతీ త్వత్కృపచేన్॥ ౪౮౦

క॥ నీచిక్కులు వేషక్కులు
నీచందంబంద మెఱుఁగనేర్తునె నాకా
లోచనమిప్పింక మిమ్ములఁ
జూచెద పంచాయుధమువిశంగఁజూచెదనంబా॥ ౪౮౧

క॥ నినుసమ్మ వానిజననము
ఘనదోషసమన్వితంబుగానున్ననువే
కనుసఫలత్వము సత్వాం
బని తెలిసితి సర్వమీావయని తెలిసితిఁగా॥ ౪౮౨

క॥ ఎన్నివిధంబుల వెదకిన
నున్నదిమాకొక్క తల్లి యుగ్గుంబెట్టన్
గన్నదిమమ్మందఱిఁదా
నున్నదిమాక్రీడఁ జూడను త్సాహముతో॥ ౪౮౩

క॥ కుక్కలఁబందులఁగనుగతిఁ
జిక్కులలోఁ బొరలుచుండుజీవునిగనువాఁ
డెక్కనుభవముఁ జిక్కక
చక్కని నీచక్కికవలసాయుజ్యంబే॥ ౪౮౪

క॥ తనతపమున సర్వంబగు
ననునా స్తికుఁజేరరాదహర్నిశముగ్ దా
ననుమదముడిగి భజించినఁ
గనుఁద్వత్కృపఁగార్యసిద్ధి ఘనుఁడు మదంబా॥ ౪౮౫

క॥ అంబానీ సత్కృపచే
తంబరమార్థంబుదెలియఁదగు నరుఁడిల మా
నంబుంభజియించుచు సుల
భంబుగసకలంబుఁ జూమబ్రహ్మంబుగనే॥ ౪౮౬

క॥ జననీదయఁజూపుమునీ
తనయుఁడనే శేముషీప్ర తంఁపదమొదలో
జననము మరణంబెఱుఁగని
ఘనపదమున నిల్పినన్ను గావుము వేగన్॥ ౪౮౮

క॥ సంకల్పరూపమున హృ
త్పంకజమున నిల్చినీవ బహుభంగులనా
శంకల బాపెదుజన్మం
భింకన్ రాఁబోదు తల్లి యీయాభ్రాంతిన్॥ ౪౮౯

ఉ॥ సారవిహీన సంసరణ సాగరమీఁదఁగనేరిశక్య మం
బారఁగనేసి బంధభరమన్నై భవదీయపదాబ్జమునందు సం
చారముఁజేసి మ్రొక్కెదను శంకరతత్వవిశారదత్వమే
తీరునఁ జేనఁ గల్గునటుదీ వెనలించుఁచుఁ జేయు పాపముల్॥

క॥ బ్రహ్మస్త్రీరూపిణీసు
బ్రహ్మజ్ఞాంతః కరణనివాసిని జననీ
బ్రహ్మాదివినుత జగతా
బ్రహ్మపదంబిచ్చినన్నుఁ బాలింపఁగదే॥ ౪౯౦

క॥ పరమాప్తుల భజియింపని
నరపశువుల జూచి తల్లి నవ్వకుమమ్మా
నరపశువుగఁ దలఁగనఁగాను
పురుషుఁడు శ్రీసాంబశివునిపుత్రుఁడు కొమ్మా॥ ౪౯౧

క॥ నీతులు కంసారాతికిఁ
బ్రాతికి హార్ద కమలాస్పదునకు భగవద్భక్త
ప్రీతికరునకుట నాధునకు
నా తత్త్వంబదపి మున్ భాసించుఁ గుమా॥ ౪౯౨

క॥ త్రిలక్షమూర్తులఁ బాల్చెడు
నీలోనీ విష్ణులాదశేషెద్దు నీవే
పాలించెదు పాలించెదు
నేలాలుఁగని జీవులు దరికింపర భ్రాంతిన్॥ ౪౯౩

క॥ లేనమార్గము తాఁబట్టుచుఁ
గనుదెలిసియు మూసిద్దైనఁ గల్లసంబుల్
కనకుంపు ధీసుఁడంబా
నినుఁగను నీలోననుండు నీవైయుండున్॥ ౪౯౪

క॥ అమృతంబులు సనుమయ్యున్
నినులతపంబునను గాచి వేయఁగ వేత్తై
యమృతముఁబోలుట జడమగు
నమృతంబమృతంబయగు సుమానీకృపచేన్॥ ౪౯౫

క॥ పొగరెక్కిన జీవులనిలఁ
దగుదువు పవంచినఁ బిదపధన్యులఁ జేయన్
నగుబాటుఁ జేయుదుమునా
మను జీవనము నగరాజపూజ్యా సుమా॥ ౪౯౬

క॥ నినుఁ గొలుతు [illegible]
[illegible]
ఘనగుణ[illegible]ని, దేవ, భక్తుల
ని[illegible]ముసం [illegible]॥ [illegible]

క॥ జీ[illegible]త్వా[illegible]
[illegible]
[illegible]
జీవ్రం[illegible] భ[illegible] [illegible]

క॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]

క॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]దా॥ [illegible]

క॥ [illegible]
పాత్రమని భక్తి[illegible]
దాటేము [illegible]
[illegible]॥ [illegible]

క॥ ఎద్దేనిఁ జేయఁగలనీ
యొద్దిక గనుఁ గొనుచు జీవు లుత్సాహముతో
నెద్దులవలె సంసారము
దిద్దెద రేమందు వారి తెలివి మదంబా॥ ౧౦౨

క॥ అమ్మాయని యెద నీలో
కమ్మావని యెడ మని యెద కనకాంబరునీ
విమ్మని యెదుగదము క్తిని
నోమ్మని యెద శాంతి నాత్మ నుత్తమగోష్ఠిన్॥ ౧౦౩

గీ॥ వినుతిగావించి మీనాక్షి వేవిధముల
సేతువునఁ గ్రుంకి కాశికిఁ జేరఁదలఁచి
దర్భశయనంబు గడచిరి దారిలోన
క్షేత్రమహిమలు సెప్పుచు సేతువర్ణ
నమునకుఁ గడఁగెను నృపుఁ డంతటయనంత! ॥ ౧౦౪

క॥ సేతుస్నానము జనులకుఁ
బాతకహారమంచుఁ దెల్పఁబడుగద స్మృతులన్
సీతారాముని పదరజ
మాత్రీర్థమునందు వెలయ నామహిమంబుల్॥ ౧౦౫

క॥ అనియందుఁ గ్రుంకులిడిరట
జనపతి బోధలఁగ అవుచు సంతర్పణముం
బొనరిచి దక్షిణలను బె
ట్టెను ద్విజులకు నారలు పొగడిరి నృపునట్టు లై॥ ౧౦౬

క॥ సేతుస్నానంబయ్యెన్
బ్రీతిన్ శ్రీరామలింగ విభునిగని కాశీ
క్షేత్రంబుఁ జేరవలయున్
యాత్రాక్రమమిదియయనుచు నటుఁ జేసిరొగిన్ ॥ ౨౦౭

—కాశీయాత్ర:—

క॥ ఆనందకాననంబునఁ
గానందగు ముక్తిశివుఁడు కైవల్యంబీఁ
దానై తారకమంత్రం
బీనున్నాఁడనుచుఁ బలికి హితముగ స్మృప్రుఁడున్ ॥ ౨౦౮

శ్లో॥ గంగాతీరే సకలశుభదే కాంచీపురా ముక్తివాసం
నిత్యంధ్యాత్వా శివపదవిం ప్రాప్నువంతో మహాంతః
త్యక్తాచారా బుధజననుతాస్సిద్ధ సంకల్పయుక్తాః
మోదంతే తే శివగురు కృపాపాంగ దృష్టిప్రసాదే॥ ౨౦౯

ఆ. వె. ఇందుశేఖరుండు బిందుమాధవుఁడిందు
నుందు రొకరినొకరు పొంది సర్వ
జంతువులకు రామమంత్ర విముక్తి నీ
నంత్యకాలమందు నైక్యమందు॥ ౨౧౦

క॥ కాశీ! సకల శుభోదయ
రాశీ! భవలతలఁగోసి రయమున నిహాచు
మ్మాశంభుపదంబులఁగను
నాశీర్వాదంబుఁ జేసి యశమయదివ్యా॥ ౨౧౧

క॥ ఈరోవేళలో భక్తులఁ
కాఁకలిదీర్ప గ నాదముంబమొయిచ్చున్
గాకులవలెఁ బరపింతం
బీకష్టాత్ములు భుజింపనేర్చిరి జాలిన్॥ ౫౧౨

క॥ పొట్టికుఁ బెట్టుడు ముద్దం
బెట్టెడు నాస్తికులనెపుడు ప్రీతింబడముల్
పట్టి భజించెడువారికిఁ
జెట్టయొగా కెట్లు మేలు చేకురు కాశీ॥ ౫౧౩

క॥ పొట్టంగొట్టియున్నము
పెట్టుమఁటివాట్లు లెన్నఁబెట్టుదు మనముల్
గట్టుమఁ బుట్టువెంచుడంగ
బెట్టుము పట్టెల్లఁ బ్రోచిపెంచెదు కాశీ॥ ౫౧౪

క॥ మాటలు ధరకోటులుభువి
బూటకములు మోసపుచ్చుబోఁటులు లలినా
నాఁటికిదాఁటెడు నీటులు
కోటులు సుఖియింపు నేటికో శివకాశీ॥ ౫౧౫

క॥ నేఁటికిఁగంటిని ముక్తిక
వాటము దీయంగ మేలువాటము జగముల్
దాఁటెడు బాటయు వెలిలో
నోటికి తాళంబు వేయుచుత దురితులనున్॥ ౫౧౬

క॥ మహిమం బేమనుచుఁ జూపెద
మహిమయుఁ డనిశము శివుని నను కరుణన్
మహిమహనీయుఁడవు నీ
మహిమను తెలియఁ దరమా దేవా॥ ౫౧౭

క॥ లింగని లింగని లింగని మా
లింగని యాలింగని సూ లింగని గన్గలి
లింగని లింగార్చనము
భంగము జేనాత్ర్యమోగ భంగిని లింగా॥ ౫౧౮

క॥ త్రినయన నై భక్తులను భ
వవయోనిధి ద్రోయక పాదపద మొసఁగంగా
సుపథమున నిల్పి ప్రోవ శి
వపదముఁ జేర్చెదవు పొగడ నెవ్వారింగా॥ ౫౧౯

క॥ శ్రీశంకరు శ్రీశంకర్
గౌరిని వసియించుచుంటి గంగాయుతుఁడుట్
గౌరీవాసంబొసఁగెడు
నాశము లేనట్టి పదవి నడలకు నడుముఁ॥ ౫౨౦

క॥ రంగత్తరంగ లేఖా
భంగీకృత [illegible]
ము [illegible]
[illegible]॥ ౫౨౧

క॥ గంగాస్నానముఁ జేసిరి
గంగాధరుఁ బూజసేయఁ గదలిరి వీఁకన్
సంగీతకళావిదుఁడు హ
రుంగని నృపపుంగవుండు రాఘవుఁగఁ బొగడెన్॥ ౫౨

శ్లో॥ దినకరాబ్జహుతాశనలోచనమ్
పరమయోగి హృదబ్జనివాసినమ్
సరసిజాసన కేశవసేవితమ్
సురగురుమ్ గిరిజేశమహమ్భజే॥ ౫౩

శ్లో॥ భజామినిత్యం భగవంతమాద్యమ్
స్మరామిముద్దేశికమంత్రరాజమ్
కరోమి భక్తప్రియహేతు సర్వమ్
శివార్చనంచాత్మనివేదనంతత్॥ ౫౪

శ్లో॥ అపరాధశతంమయాకృతమ్
కృపయాశంకర పాలితం త్వయా
సతతం తవదాస్యమీప్సితం
మమసత్యంకురు తత్త్వమాత్మనః॥ ౫౫

ఆ. వె. అయ్యశక్తి శక్తి యారామమారామ
మంబరంబు జూడనంబరంబ
రేకుమారుఁడెంచ నీకుమారుండయ్యె
శబ్దశాస్త్రసూత్ర జాలరచన॥ ౫౬

క॥ సాంబా! సరసాంబా! నే
మంబా! సుగుణాంబ! కామమంత్రాంబా! ప్రా
వంబా! సత్యాంబా! మా
యాంబయు! స్వబలంబ! నీవు! నాకండంబై॥ ౨౭

క॥ నీపదములనుసరింపక
యాపదఁగడవంగశక్యమా! తెలియమినీ
పాపఁడు చేసినపాపము
లోపికమన్నించియేలుకో పరమేశా॥ ౨౮

క॥ సకలము నీవశమయ్యెన్
సకలాత్ముల మమ్ముఁజేయు సంసారాబ్ధిన్
సుకరముగ దాటఁజేయఁగ
సకలము వర్జించినాఁడ సకలకలాపా॥ ౨౯

క॥ భక్తులఁగూడుచు నిన్నున్
భక్తుల హృదయాబ్జఁదెలియఁ బెక్కుదనుయథా
శక్తిగ సేవించినా
సక్తిన్ వారిఁగనఁగ భిక్షాలునుమేశా॥ ౩౦

క॥ పతితుండనై వెతలంబడి
గతినీవని నమ్మి ముక్తికాంక్షన్ జిహ్మా
యితోమును విడచి భజించెద
సతతము నిజపదమునొసఁగు స్వామివినీవే॥ ౩౧

క॥ తెలుపకయుండుట తెలుపుట
తెలియుట దేవేచ్ఛ పలుకు తెల్పఁగ తెలియన్
వలచుట కలచుట మనమని
తెలిసితి బోధాకృతినిను ధీరశరణ్యా॥ 32

క॥ కమలాహితచూడామణి
కమలాహృదయేశ మోక్షకమలాధీశా
కమలభవయోగివరహృత్
కమలనివాస సుమనఃప్రకాశ మహేశా॥ 33

క॥ తెలిసినపిదపన్ జలనము
పలుచననిన్ విడిచియుంట పరమాత్మానిన్
గలిసిన పిదపన్ జలనము
తెలియమినీభజనమంద్రు ధీరశరణ్యా॥ 34

గీ॥ అజ్ఞతాలాంఛనుండు వృథాభిమాని
తన్నుఁగాపాడుకొనఁగ దాఁదల్లడిల్లు
నంగరక్షలలక్షల నమరిచికొను
జిక్కితాఁబన్నువలలఁ దాఁజిక్కుచుండు
మ్రొక్కుచుండు దేవతలను మూఢభక్తి
భయముసర్వులయందు సంశయము నయము
కలిగికల్పించుకొను సర్వకాలమందు
లేనిసంసారభారంబు దీనగతిని

మాటిమాటికి దిగ్గునమరలుఁదలఁచు
జీవుఁడివ్విధినజ్ఞత దేవులాడు
సర్వమీవను గురుబోధ శాంతినొందు
నీవురక్షింపఁ దలఁచిననిముసమాత్రఁ
దనదుయత్నంబులన్నియు దబ్బరనుచుఁ
దెలిసివర్తించు నీపాదజలజభక్తి
ముక్తుఁడయ్యును సంసారమునఁజరించు
నీదుభక్తులచరితముల్ నిఖిలలోక
పావనంబులగును నీకృపావశమున
నుండి లేకుండి నీలోన నుండి యిట్లు
పండితుండగు బరమభక్తుండొకండు
కనకదుర్గామహేశవామాకారకేశ॥ ౭౯౭

గీ॥ నీకు వేఱైన వస్తువు లేకయునికి
నీవు నీలోనఁ గ్రీడింపజీవుఁడెవఁడు
పుణ్యపాపంబులనుఁ జేయఁ బూనుకొనఁగఁ
సుఖములను దుఃఖముల లెక్కచూచుకొనఁగ
బక్షపాతివిగా నెన్నిపలుకుకొనఁగ
నిచ్చవచ్చినయట్లు చేయించిచేయు
నీకునియమముల్ కల్పించు నేర్పుకలఁదె
నారపుట్టు దరిద్రమనోరథంబు

దేశికోత్తను పుత్రుఁడీయాశ లేమి
నాశరహితపదమున ననారతంబు
నుండు నీపాదజలజమందూరకెట్లో
కనకదుర్గామహేశ భక్తప్రకాశ! ॥ ౩౬

ఉ॥ ఉండినయట్టులుండుఁదనువుండిననుండునుగాక దానిచే
నుండు నెఱాతిబాధ లవియూఁదుచులోకముజ్ఞానవహ్నిలో
మెండుగ వేల్చుధీరునకు మేటితపస్వికిఁ బూర్ణబోధధ
ర్మ్యుండుసదాప్తమూర్తికిఁ బ్రపూర్ణునకాత్మునకంబికేశ్వరా॥

క॥ ధర్మాధర్మజ్ఞానము
ధర్మము జీవునకు జీవదశతోఁ లఁగిననిం
ష్కర్మంబై తద్ద్వంద్వము
నిర్మలహృదయమునఁ గెలుచునీవై నిలుచున్॥ ౩౮

గీ॥ సర్వథా సదా సర్వత్ర సమరసంబు
శాంతి త్వత్పాదభక్తసంసర్గమిమ్ము
ముక్తిఁగాంతుము నీపాదములమహేశ
సచ్చిదానందరూప విశ్వప్రదీప॥ ౩౯

గీ॥ ధర్మభేదంబుచేత స్వాతంత్ర్యసిద్ధి
కలుగుననిభ్రాంతి జీవులగలఁతపెట్టు
ధర్మభేదాన నింద్రియమతులకి నెందు
హిం స్వాతంత్ర్యమున్నె సుధీశరణ్య॥ ౪౦

సీ॥ సైకమును గప్పనేర్పదినీకెచెల్లుఁ
గాక యివ్విధిలోకులు కాకులట్లు
లేకిపోకడల్ పోదురే కేకలిడుచుఁ
గనకదుర్గాసుహేశయాకాశకేశ॥ ౫౪౧

కం॥ కాలంబేకాలంబై
జాలియలేకుండఁబ్రజలఁ జంపఁగఁజొచ్చెన్
కూలికాలంబేలా
మేలా భక్తాళిఁబ్రోవమికళలయె సాంబా॥ ౫౪౨

క॥ యోగవియోగంబులలో
రాగవిరాగంబులువతురత్వముతోఁ బా
గోగుల్ మఱచుచువలచెదు
రోగికిఁదగునీచరణసరోజమునువిలన్॥ ౫౪౩

క॥ కలఁడోలేఁడో తెలియఁడు
తెలియుచు తన్నితరు లట్టిధీసనకును నీ
కిలసామ్యంబమరంగాఁ
గలదా పరమార్థమొందు కైలాసపతీ॥ ౫౪౪

క॥ ఎయ్యదికర్తవ్యంబని
యుయ్యలలో నూఁగుగతినినూఁగుచునుమనుజుఁ
డయ్యా! తెలియుమినా కా
దయ్యా! నీకరుణలేమి నష్టాదియుభవా॥ ౫౪౫

గీ॥ ఐక్యసిద్ధినిఁ బూర్ణత్వమందుఁదలఁప
విధినిషేధంబులేలేవు బుధులకునిల
జ్ఞానికజ్ఞానికొకభంగి జరుగుచుండు
జ్ఞానమునశాంతి భ్రాంతి యజ్ఞానకలన
జ్ఞానులను కర్మతంత్రులఁగలుగఁజేసి
యన్వయవ్యతిరేకములందు స్వస్వ
రూపదర్శన ప్రాప్తస్రరూపుఁడైన
దేవుఁడవు నీకెగాక యీదేహిదేహ
ములు పరులకగునె శరణముగురుపదము
గాఁగనమ్మిన సాధులఁగాచుతల్లి
మమ్ముఁబాలించునున్నిద్రమానముద్ర
నిన్నుఁగూర్చెడు వేడుక నిజముసాంబ॥ ౫౪౯

ఆ. వె. ఉల్లమన్యదేవు నొల్లదేమోదుదా
నూరకుండునొకట నూరునొకట
రోటరెంటనిల్చు రోకలిచందాన
రజతగిరినివాస రామదాస॥ ౫౫౦

గీ॥ నిముసమేనియు నెడమీక నిర్మలుండు
ప్రణవమంత్రజపమునసీపజ్జనిలిచి
తనకునితరులకేకత్రతారకంబు
కల్పనముఁజేయు మహిమంబు కలిగిమెలఁగు
నీమకరుణను గురుమూర్తి యాదరమునఁ
గనకదుర్గామహేశ యాకాశకేశ॥ ౫౫౧

గీ॥ వేదసారంబు ప్రణవమై వెలుఁగుచుండ
లంకె వేయించు జీవాత్మలకు గురుండు
దాని వెలుఁగున బలమున ధర్మబుద్ధిఁ
ద్రిపుటి సంతత మేకాకృతిఁ గనొనర్చు
భక్తవరుఁడెందు నీపాదపద్మమందు
భక్తపాలనదక్ష కృపాకటాక్ష॥ ౧౭౯

క॥ తెలియనుగద బాల్యంబునఁ
దెలిసియు నీబాలుఁడైతి దెలియక వలెనా
తెలియఁగ గలనా వేఁడై
తెలియన్ వేఱొండుగలదె త్రిపుటియు నీవే॥ ౧౮౦

క॥ రజతాద్రిన్ వసియించుట
గజగమనన్ శక్తి భార్యగ వరించుటయున్
గజవరదుని భజియించుట
భుజగాభరణంబు భిక్షముఁగోరుటనా !॥ ౧౮౧

క॥ ఉన్నది నీవని దృఢముగ
గన్నన్ వేఱొండు కోర్కె గలుగునె తానే
మన్నన్ విన్నను నెట్టులఁ
నున్నను నీవనుచు ముక్తుఁడుండును మేశా॥ ౧౮౨

శా॥ నీకై చూపులు నిల్పఁగా జననిపన్నుల్ వ్యూహమబ్బామనో
వైకల్యంబు జనించె లోకమున నావాఁగేరి సర్వంబు మీ
శేకారేకృపఁ జూపుమీ తనయునిన్ శ్రీశా యుమాభక్తులన్
నీ కన్నన్ గురుఁ డెవ్వఁడంబ కోఁ జక్కై నీతత్వముం దెల్పఁగన్॥

క॥ స్వాతంత్ర్యం బధికారికి
నీతంత్రం బెట్లో యట్ల నీచునికి నిన
స్వాతంత్ర్య మదియ యీయఁగ
నోతంత్రీ వెట్టియేల నుభయము నీవే॥ ౫౫౪

క॥ దైవంబని పౌరుషమని
జీవుఁడిల భేదబుద్ధిఁ జింతించి చెడున్
దేవుఁడే ఘటమునందాఁ
జీవుండై నాఁడటంచుఁ జిక్కు హరించున్॥ ౫౫౫

ఉ॥ ఎన్నటికైన నీపదములే భజియింపఁగ వేడ్కలోన మా
కున్నది నిక్కువంబ యటులున్నది నీదయ దానిఁ బ్రోవఁగా
నున్నది నీవొకండవను నూరక త్రిప్పకుమన్న భక్తిసం
పన్నునిఁ జేయుమన్న యనుమానముఁ బీడి భజింతు నిన్ను నో
పన్నగభూషణా పరమపావనపావనభక్తజీవనా॥ ౫౫౬

గీ॥ చేశ్రద్ధానదీశుద్ధచిత్తజలము
లందు నభిషేక మొనరించి యధికభక్తి
దినము నూ నూపురీహృన్నళినసునిష్ఠ
మణిని భాత్మలింగంబు సమాధికుసుమ
ములను బూజింతు మఱుజన్మములను ద్రుంతు। ౫౫౭

౧. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ [illegible]

౨. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ [illegible]

౩॥ అం [illegible] దే [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]

౪॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]

౫॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]

[నిరంజనాదు లయోధ్య దర్శించుట]

క॥ గయయును హరిద్వారంబట
నియతిన్ సేవించి గంగనీరముఁబట్టన్
దయమునఁ బ్రయాగఁ జేరితి
యయోధ్యారామపురినిగని యానందింపన్॥ ౧౬౩

క॥ చని రాముని సేనంగని
కని రానందంబు భక్తిఁగని రారా! ము
క్తినిఁగని రచ్చేరువందిరి
కనదుర్లభమిట్టిభక్తి కలిలోననుచున్॥ ౧౬౪

శా॥ ఏఁ శ్రీరాముఁడు చూతమన్నఁ దరమా! యీరేడులోకంబులన్
బాళించప్పకసర్వమూర్తులొకఁడై పాలింపుచున్నాఁడు లో
వాడన్ మోహము వర్ధిలంగఁదపమున్ వైరాగ్యసంపన్నుఁడై
తాఁడక్కుల్ విడువంగ మెచ్చుకొనుచున్ దాదాత్మ్యమిచ్చుంగదా

క॥ చనియెను రామవిభుఁడని
మనమునసంశయమువాని మాధవభక్తిన్
వనచరులయ్యు నయోధ్యన్
గనిపాలించెద రిఁకేమికానలయునిలన్॥ ౧౬౫

క॥ అనితద్భక్తిని మెచ్చుచు
వినుతించెను రామచంద్రు వేవిధములన
మ్మనుజపతిభక్తిరసమది
తనసమున్ దాల్చి [illegible] బీతిన్॥ ౧౬౭

ఉ॥ రాముఁడె [illegible] [illegible] [illegible]
రాముఁడె [illegible] [illegible] [illegible]
రాముఁడె [illegible] [illegible] ౧౦
ధాముఁడు నిత్యుఁడు నిజ [illegible] [illegible]॥

శ్లో॥ శ్రీరఘుకుల సోమునకు
తారాధిప! [illegible]
సారాకారం సకలా
ధారం నా [illegible]॥ ౧౧

క॥ రామా! భామయ! నామా!
తామా! సత్యము [illegible] భామా! [illegible]
సీమయ! ప్రేమను! మేమా
వేమాఱుం దెలియఁజెప్పవే! శ్రీరామా! ౧౨

క॥ శ్రీరాముని పాదంబె
నారము [illegible] సంగ్రహ [illegible]
ధారము గత [illegible] ము [illegible]
నారము [illegible]॥ ౧౩

క॥ నీకొఱకై నీవేవే
ప్రాకట [illegible]
చీకాకు [illegible]
[illegible]॥ ౧౪

క॥ నాతిప్పా సీతప్పా
సీతమ్మదిగాని దీనిచిత్రంబప్పా
కౌతుకమున నిటఁ జేర్పఁగ
సీతమ్మకుఁ దెలియఁ జెప్పు శ్రేయంబొప్పన్॥ ౫౭౩

క॥ ఏదయ స్వామీ నీదయ
రాదయ నామీఁద రామ రామా యింకన్
బోదయ నామనమెందున్
లేదయ వేఱొక్కపదము లేదయ రామా॥ ౫౭౪

ఆ. వె. ఒక్కఁడయ్యు నీవు పెక్కుమూర్తులు గాంచ
శక్తిగల్గె దేనయుక్తిగల్గె
సత్త్విదానికొసఁగుఁ దుంబొ ప్రసాదంబు
రఘుకులప్రదీప రామభూప॥ ౫౭౫

క॥ శివకేశవుల నెవఁడేనియు
సవినయముగ భేదబుద్ధి నర్చించినచో
భవముం దాఁటం డెవ్వఁడు !
శివకేశవభేదబుద్ధి చెఱచును గాదే॥ ౫౭౬

క॥ భయమే భక్తికి హేతువ
భయమిచ్చుట నీదు సుస్వభావము గాదే
నియమింపఁ గొల్చినయంతనె
దయతో మనమును [illegible]॥ ౫౭౭

క॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]

క॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]

క॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]

క॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]

క॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

క॥ నీకార్యము సాధింపఁగ
లోకైకగురుండు హరుఁడు లోకములోనన్
నీకున్ భక్తునిఁబలెఁదా
నాకారముఁదాల్చెఁగాదె హనుమంతుండై॥ ౫౮౩

క॥ మీకిరువురకున్ భేదము
లేకుండుటఁదెలుప నిట్టిలీలలు చేయన్
మీకేతగు శివరామా
కాకున్నన్ మిమ్ముఁదెలియఁగలరే లోకుల్॥ ౫౮౪

క॥ పంచాక్షరి జపియించెను
పంచాస్యుఁడు రామమంత్రపఠనముఁజేయున్
సంచితములు ద్రుంపఁగనో
పంచుట మంత్రద్వయంబు ప్రభువులు రామా॥ ౫౮౫

క॥ నీలీలలద్భుతంబులు
ఫాలాక్షుఁడు పద్మజుండు భక్తుండెఱుఁగున్
శ్రీలలనారత్న మెఱుఁగు
బాలుండేమెఱుఁగుఁ దెలియఁబలుకు ముకుందా॥ ౫౮౬

ఆ. వె. నిన్ను నమ్ముచుంట నీపాదపద్మముల్
గొలుచుచుంట దేవిఁదలఁచుచుంట
మాయఁజచునంట మాకేమిరాతంట
రఘుకులప్రదీప రామభూప॥ ౫౮౭

ఆ. వె. రామచంద్ర గురుఁడ రాజీవనేత్రుండ
శ్రీకరుండ విబుధశేఖరుండ
శంకరుని సఖుండ సత్యస్వరూపుండ
భక్తబాంధవుండ పార్థివుండ॥ ౫౮౮

ఆ. వె. చిక్కులేనియట్టి జీవనమొక్కటి
చక్కనైన ప్రాపుదిక్కుఁజూపి
ఇతరలోకమరయనీ వెంతకృపనీకు
రవికులప్రదీపరామభూప॥ ౫౮౯

గీ॥ నిన్నుఁగాంచిన దాసుండుసన్నుతించు
లోకమంతయు నీవరిచునాకళించు
కానినాఁడంచులోఁబడి కష్టమొందు
దేవతాసార్వభౌమ వైదేయభీమ॥ ౫౯౦

ఆ. వె. రామచంద్రపాదరాజీవమకరంద
పానమత్తభక్తబంభరంబు
పదమునమదమందెఁ బరమపదమునందె
రవికులప్రదీప రామభూప॥ ౫౯౧

ఆ. వె నిన్నుఁజేరఁగోరి మిన్నకుండినవారి
సంశయంబు పాపసంచయంబు
నాశమొందుఁగాక యాశతో జీవితా
భ్రాంతిఁ దిరుగుచున్నఁబాము సున్న॥ ౫౯౨

[illegible] ప్రమాణంబోయి [illegible] ంబు [illegible]
[illegible] కనబో [illegible]
[illegible] యుగంతియునీవు
[illegible]॥ శ్లో-3

ఉ॥ [illegible] లేదు [illegible] భంగురమందు సౌఖ్యమా
[illegible] దయ లేదనఘా [illegible] కాదంటా
[illegible] చ్ఛ [illegible] గుమాడల్లు స్వతంత్రుండౌట [illegible]
[illegible] సము లేమిడ [illegible] ము సర్వమునీదయ రామనీదయా॥

క॥ రామార్పన రామార్పన
కామేశ్వరియచ్చటంపు కామార్పనయా
నామి [illegible] ము నా [illegible] ము
నా [illegible] నాయు [illegible]॥ శ్లో-౪

క॥ శ్రీరామాంతస్నాహా
[illegible] భక్తి [illegible] మార్గ [illegible]
[illegible] స్వాహా
[illegible]॥ శ్లో-౬

క॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

క॥ నీకంటె మాకల్పన మహ
[illegible] శాస్త్రా
లేనియు లేకుండ నిజమిది
[illegible] నిఖిలాత్మహరీ ॥ ౫౯౮

క॥ కలియుగ లేకది సదివొ
కలియుగ [illegible] వ్యా దిద్దుటపనిగా
కలిబిన జనులకు నీనా [illegible]
కలిలో నాగుటయె [illegible] కారణమయ్యెన్ ॥ ౫౯౯

క॥ ఇటుచేసిన నినుఁగాంచినఁ
దటుకున గాయత్రిమంత్ర తాత్పర్యంబు
బ్బుటంచరునా నేరుపరా
దొటుటనేచిసఁ గేయముఁగలిస్పిహితముఁగనవ్వబా ॥ ౬౦౦

క॥ అనియెననను కొనియెను జీ
వనిక్రియఁ బన్నదవ్ర లోకప్రత్యాహములఁ బ్రా
ణిని [illegible]
కనిశుడ [illegible] ॥ ౬౦౧

క॥ నీయందు మనసు నిల్పఁగ
నేయిట్టుఁ జేయుచుండు మీ కనిజముగా
నోయీ పన్నగశాయీ
నీయందె [illegible] నిఖిలంబౌనే ॥ ౬౦౨

ఆ. వె. బద్ధమైనరసము శుద్ధమైనభంగి
బద్ధుఁ జేసినను బ్రబుద్ధునుగ
సిద్ధుఁ జేసితయ్య శ్రీరామపనిపాద
పద్మములను నిలుతు భక్తిఁ గొలుతు ॥ ౬౦౩

క॥ లింగరహితుండవగుట ని
న్నుంగనరా దట్లుమాయనుంగనరా ద
య్యంగనకు నీకు వేఱగు
రంగంబెయ్యెడలఁ గానరాదు మురారీ ॥ ౬౦౪

క॥ వేదంబు నిన్నుఁ దెలియ
న్లేదని చెప్పంగవిందు నేఁ దెలియుదునే
నీదయయిది నీదయ దా
మోదర! యీవే భజింతునుత్తమపదవిన్ ॥ ౬౦౫

క॥ సహజంబగు నీక్రీడకు
నిహపరములు పెంచి త్రుంచి యెంతయు నీలో
రహిమీర సంతసించెద
వహిశయనా నిన్నుఁ బొగడనే నెటు చెపుమా ॥ ౬౦౬

క॥ నీకన్న వేఱు లేదని
యేకతమున నైనఁ బురుషుఁ డెఱిఁగినచో నీ
లోకంబారాధించున్
శోకానుగ నల్పపదము సిద్ధమనంతా ॥ ౬౦౭

క॥ సన్నదియున్నట్లుండుట
గన్నన్ నతృప్తంబు వెతకలుగు నని వే
యున్నదని నిన్ను జీవుండు
సన్నన్ దానే మొదస్మబంధము రామా ॥ ౬౦౮

క॥ పలుభంగుల యోజించుచుఁ
గలవరముం జెందుమనము గాంచదునిన్నున్
బలుభంగులఁ జరియించుచుఁ
దలఁపునని న్నిల్పఁగాంచుఁ దథ్యము రామా ॥ ౬౦౯

క॥ చచ్చినటులుండి నీలోఁ
జొచ్చినపురుషునకు లేవుసూ బాగోగుల్
నిచ్చలులోలోనాసక్
బుచ్చెడుజీవునకుఁ దప్పుగదముకుందా ॥ ౬౧౦

క॥ చంపెడునటు కనిపించుచుఁ
గంపముగల్గింప బుద్ధిగల్గెడు నినో
ష్పింపఁదోడంగెద వదిమా
కింపుగ భవబాధ బాపునేగద రామా ॥ ౬౧౧

క॥ కొట్టుటకనివలెఁ దెలుపుచుఁ
బెట్టించన్నంబు ప్రియము పెంచెడుగద తాఁ
బట్టినపట్టిది చదువఁట
పట్టియుఁ దెలియుండు తెలియఁబల్కఁడు తానున్ ॥ ౬౧౨

క॥ కృతకృత్యుఁడైన బాలుఁడు
కృతకృత్యున్ జనకుఁ గాంచి కీర్తించును స
ద్గతినిచ్చి తనను సద్గుణ
సుతుఁ జేసినధీరుని పురుషసింహుని నిన్నున్ ॥ ౬౧౩

క॥ వీడుట ద్వంద్వములుగ వే
రూడుటధర్మముగు నీకుఁ జూడఁగ విడఁగాఁ
గ్రీడకుఁ జేసిన జగములఁ
వీక్షించుట పంపుటయును ప్రియములగు హరీ ॥ ౬౧౪

క॥ తనకర్తృత్వము తానే
కనినన్ మునివృత్తి నిల్వఁగా లేదు హరీ
మనమున దివలింపఁగ నా
గుణము బడవన్ నీదుకింకరకుఁ దపించున్ ॥ ౬౧౫

క॥ నీకీర్తన సేవఁ జేనియు
లోకోత్తరరీతిఁ జేసి లోలత విడుచున్
గాకుత్స్థతిలక వానికి
నీకరుణన్ గల్గు ముక్తి నిజముగ నిందే ॥ ౬౧౬

క॥ తానస్వతంత్రుఁడంట మే
నేనస్థిరమంట త్వదీయమే సంకల్పం
బౌనంట చేయన్ జెలుపన్
బూనను వాగ్దానమునకుఁ బూనునటు హరీ ॥ ౬౧౭

కం॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౬౦౮

కం॥ అహమను [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౬౦౯

కం॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౬౧౦

కం॥ మలినప్రకృతిం గెలువన్

వలె శుద్ధప్రకృతిచే నవలకెంటిన్ లో

[illegible] బుధుఘుండై

[illegible] ॥ ౬౧౧

కం॥ హృదయమున [illegible]

[illegible]

బదపదముల [illegible]

[illegible] తెలియక చపలులివవలెన్ ॥ ౬౧౨

క॥ నిజధర్మమరసిననుపుట
గజిబిజిలేకుంట సర్వకాలంబులనీ
భజనము సేయుట తపమగు
గజవరదా గురుసపర్యకైవల్యంబుః ॥ ౬౩

గీ॥ ఎంత చెట్టునకంతియ యెంచగాలి
యనెడుసామెతనిజము రామయ్య తండ్రి
పెక్కు లిడుమలుకష్టముల్ నిక్కమముగఁ
బెంచిమొదలంటఁద్రుంచెదు పేర్మిభవము ॥ ౬౪

ఉ॥ ఏటికిసృష్టి భేదమది యేటికి నేటికిరాకపోకలః
మాటికిమాటికిః గ్రహము మానుట యేటికిరక్తి వాంఛలః
బోటదియేటికో తెలియబో మానికటా శ్రీసమూటికో
వాటమెఱుంగనీ త్వరకవాటముఁదీసి భవంబుదాఁటెదః ॥

ఆ-వె॥ నీని కేతనంబు నీశంఖచక్రముల్
వాహనంబు భక్తవరునిసిద్ధ
పఱచి ముందునిల్పి పాలింపనున్నావో
భక్తవరులభవమువలనరామ ॥ ౬౬

క॥ నిజసామర్థ్యంబుననిః
భజియింపఁగనెంచువానీ బయసాక్షైదపం
గజబాధల దుర్మేధల
గజిబిజగల్పించి భ్రాంతుఁగాఁజేసి హరి ॥ ౬౭

క॥ నానావస్థలనీయెడ
ధ్యానమునిలుపంగ వానిదరిఁజేర్చెదనా
ధ్యానమునిలుపఁగవలసిన
జ్ఞానముఁగలుగంగ మాయఁగల్పనరామా ॥ ౬౨౮

క॥ నీకెట్టులొ యిష్టంబటు
పోకున్నన్ జీవుభంగముల్ జేసెదు తా
దాఁకక యెద్దియు సాక్షిగఁ
బోకడశుద్ధుఁడగు వానిఁబోషింతు హరీ ॥ ౬౨౯

క॥ పరమేశ పార్థసారథి
యరయఁగ విశ్వంబుదానినాడింపంగా
మరనీవఁటనీదఁట వే
చరమార్థంబిచ్చి మమ్ముఁగాకుము కరుణన్ ॥ ౬౩౦

క॥ ఏమేమో రోదచేయున్
లోమనసు పదిదాని మాటలో బడసెకో
రామానిరతము నీపద
మేమరగెదునట్లు బుద్ధినేలుము కరుణన్ ॥ ౬౩౧

క॥ నిను గదియునాత్మజపమునఁ
దనువది కదలుభవపాశఁదనుపదులాపన్
మనమిక శాంతిని బొందున
మనస్కమునఁగనిదియంతు మాపతిభక్తుల్ ॥ ౬౩౨

క॥ అగపడితివన్న కొలందిని
[illegible]
రాగము మూలాను [illegible]
[illegible] ॥ ౬౩౩

క॥ [illegible]
[illegible] నాకు [illegible]
[illegible]
హంతక విడనాడి నిల్చినా శ్రీకాంతా ॥ ౬౩౪

క॥ నామాటనవ్వను భజనను
బూనుట నీయాజ్ఞదలనుబూనుట వాకకా
లానకగల్గును సీతా
జాని నీకృపను బలిమిసాధులకెంతే ॥ ౬౩౫

క॥ శాంతింగల్గించి తన
త్యంతము సత్పురుషుడు నాకు దానినిసిరగా
విరుతువనిన [illegible] నువూ
శాంతా [illegible] ॥ ౬౩౬

సీ॥ తానుపోయిన [illegible]
తన్మయుం[illegible] [illegible] లేదు
[illegible]
[illegible]
దేవతా [illegible] ॥ ౬౩౭

సీ॥ [illegible] చినేయు [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
దేవ [illegible] ॥ ౬౭౮

కం॥ నీకు నై గుణపదములఁ
గోరుచు లోకాళిఁ గూడఁ గోరని వాఁడై
యూరక నిల్చిన జీవుఁడు
నిరూఢ దాల్చు భక్తి నెప్పుడి రామా ॥ ౬౭౯

కం॥ నైష్కర్మ్యసిద్ధి నీయఁగ
[illegible] బాంధవులు స్నేహితులున్
నిష్క [illegible]
కిష్కింధపతీశ భక్తి [illegible] ॥ ౬౮౦

కం॥ [illegible]! [illegible]
నేమందుఁ? నన్ను బ్రోవ [illegible]
[illegible]
నా మొరలాలింప [illegible] నమ్మితి నయ్యా ॥ ౬౮౧

కం॥ చూచి కొలఁదిని మోహము
[illegible]
మోచనము నిన్ను గొల్చుట
[illegible] ॥ ౬౮౨

క॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
నాపులజీవు [illegible] ॥ ౬౪౩

ఆ. వె. మంచిచే[illegible]చుండు మంచినేయుచునుండు
మంచిచెడ్డల్ప్రపంచమందు
నీదులీలఁగుట నిత్యమొకులఁదన్నఁ
బొల్చియెంచనేలపురుషసింహ ॥ ౬౪౪

గీ॥ నీవుచేసినచేతయే జీవుఁడొందుఁ
జేయుచుండును నిక్కంబు మాయగాదు
కంట్లమూసెదన్ గంతలుగట్టిఁదలఁచి
నీకునానందమొదయించువాఁకె రామ ॥ ౬౪౫

ఆ. వె. నిన్నునీవుచూడనిక్కంబు శ్రీరామ
చిత్రముండ నైతి చిత్రమైతి
నిఖిలమందు నిన్ను నెయ్యమునిఖిలంబు
చూచిచూచి [illegible] బ్రోచుచుంటి ॥ ౬౪౬

క॥ ఈదాసులఁబ్రోవుమునీ
పాదంబులఁబడినవారు బాలురెఱుంగరా
నాదే [illegible]
[illegible] ॥ ౬౪౭

క॥ ఎప్పటికిఁ [illegible]
గప్పక [illegible]
చెప్పఁగవలెనా! నీకృప
తప్పక లేదంచు దెప్పవలెఁ జెప్పంగన్ ॥ ౬౮౮

క॥ జీవులకెవ్విధిముక్తి స్వ
భావోదరతిక్రమయని ప్రాజ్ఞులు పల్కన్
శ్రీవల్లభ నీకృప యే
గావలె వేఱొండు త్రిప్పఁగలదా [illegible]మున్ ॥ ౬౮౯

గీ॥ రామ నీక్రీడ కేయగు రాజ్యమందు
నియమమే లేదొ కొండె వెనెట్టు గానఁ
బట్టుదలతో [illegible] చిరశువ్రులెరి
తెలివిమాలిన జీవులు తెలియ నేవి ॥ ౬౯౦

గీ॥ మరణమను మాటమఱపించి మనుజ సేవ
లకు వృథాశ్రమ భ్రమణంబు వికలతయును
కల్పనముఁ జేసి క్రీడింతుగాదె [illegible]
తనదు కర్మంబటంచు నెంచు మనుజుఁడు ॥ ౬౯౧

ఆ. వె. పసులవలనఁ దనకుఁ బసులకుఁ దనవల
నభయమును [illegible] కాదు [illegible]
నిన్నుఁ గోరుమాఁడు మిన్నకుండెనఁ జాలు
బన్నగేంద్రశాయి భవ్యదాయి ॥ ౬౯౨

క॥ వలచుటమానిన బుధుఁడిల
నిలుచున్ నీపాదభక్తి నియతాత్ముండై
నిలుచును స్వాత్మన్ గురుకృప
నిలుచుంగద ప్రణవమంత్రనిష్ఠ ముకుందా ॥ ౬౫౩

క॥ కించిజ్జ్ఞులమో రామా
వంచనమొనరింపకింక వాత్సల్యమునన్
నించుము జ్ఞానము నిన్నెద
సంచితసద్భక్తిఁ గొల్తు మానందముతోన్ ॥ ౬౫౪

క॥ అపరాధశతము చేసెను
కపటాత్ములు నమ్మఁగానఁ గలవాఁడవని
నృపరాజ్యసమము సంతత
తపోనిధిఁ గృపానిధివయి తగ నిల్పుమిఁకన్ ॥ ౬౫౫

క॥ కంపింపకంపకయ్యను
తింపంగలఁడెట్లు సురనదీసుతుఁడీవే
నింపని చోఁ దన హృదయము
సంపూర్ణకృపార్ద్రదృష్టి శాంతిన్ రామా ॥ ౬౫౬

క॥ పలదీక వాదము నీతోఁ
గలసినయుండాక భక్తి కలిగినఁ జాలున్
బలుచేఁదసంగునితనిసు
పలుచుట గొలుచుటయు పలుదునలదు ముకుందా ॥ ౬౫౭

క॥ ఎవ్వెయిగుకుపదములకే
సమ్మతిహ్వాక్తిమనిలి శాంతిదాంతిఁ
నెమ్మదిఁగొల్చుచుశ్రీహరి
నోమ్మనిశాంతింతు నిజమహాన్నతపదవిఁ॥ ౬౫౯

గీ॥ శ్రీజగన్నాథుసేవించి శివముపెంచి
పాండురంగనియర్చించి భవముద్రుంచి
కోరకొల్లాపురంబునఁ గొదువతీర.
లక్ష్మి శుభమయించి యాత్రనులక్ష్యముంచి
క్రమముమీఱంగ సేతువుఁగంగఁగంబుఁ
జనుచుసప్తర్షివీక్షించి స్వామి కిరి
భద్రగిరినిసందర్శించి భద్రముఁగని
వేధనుహోటి సురకోటి వేడ్కమీఱఁ
జేరియాత్రను సంపూర్తిఁజేసి శేష
గిరికిగిఱ్ఱునదిరగిరి కేవలునకు
భక్తినాత్మార్పణముఁజేయభాగవతులు
తత్పరత్వంబునర్జింపఁ దరమె శ్రీశ ॥ ౬౫౯

ఆ. వె. శ్రీశ వేంకటాద్రికేశన పరమాత్మ
భాసమానమూర్తి భవ్యకీర్తి
నాథుహృదయవర్తి స్వాత్మనుసంధాన
చక్రవర్తి రామచంద్రమూర్తి ॥ ౬౬౦

క॥ శంకరతాండవతోషిత
పంకజనేత్రాకటాక్షపరిపాలితస
త్కింకరసమూహభవనా
శంకరచరణాబ్జయుగళసరసిజనాభా ॥ ౬౭౧

మాలినీ॥ హరిహరవిధిరూపం హ్యార్తరక్షాప్రతాపమ్
కలిమలహరదక్షం కామజిత్సత్కటాక్షమ్
సరససుజనగేయం సాత్వతాంభాగధేయమ్
పరమపురుషమీశం భావయే వేంకటేశమ్ ॥ ౬౭౨

గద్యము

ఇది శ్రీమదమృతానందనాథగురునాథబోధసు
ధాబ్ధి కన్యాధవపదాబ్జసేవాలబ్ధమనీషాజని
తోభయభాషాకవితాభూషాలంకృత
కనకావిఖ్యాతజీవయాత్రాఖ్య మహా
కావ్యసంగ్రహంబునందు దేవాధి
కారంబనుద్వితీయోల్లాసంబు
సంపూర్ణము
శ్రీరామ

శ్రీరస్తు

తృతీయోల్లాసము

[వేంకటాచలయాత్ర]

క॥ శ్రీశ! వరప్రద! కేశవ
శ్రీశంకర! శేషభూష! శ్రితపోషక! స
ద్దేశిక! పాలింపుముకృప
నీశుభచరితంబుభక్తినేవివరింతున్ ॥ ౧

క॥ ఆశ్రితసచ్ఛరణంబగు
నీశేషమహీధరంబునృపతినిఁజేర్చెన్
శ్రీశివకేశవభేదము
లేశములేనట్టిభక్తిలే పూర్ణంబై ॥ ౨

క॥ తిరుమలతిరుమలనిజముగఁ
దిరుపతిచేక్షేత్రమయ్యెఁదీర్థంబులచేఁ
బరగునువేంకటగిరిపై
పరమార్థముఁగోరుభక్తవరులువసింపన్ ॥ ౩

క॥ నీస్థానముఁజేరినృపుఁడు
స్వస్థానముఁజేరినట్లుశాంతింగనియా
త్మస్థితివేంకటనాథా
సుస్థిరసద్భక్తిఁబొగడఁజన్నిన్నునిరాన్ ॥ ౪

శ్లో॥ శ్రీ వేంకటేశం శ్రితదాసపోషమ్
యోగీశ్వరేశంనుతపార్వతీశమ్
సూర్యాబ్జనేత్రంసురలోకమిత్రమ్
వందేసుకీర్తిం పరమార్తమూర్తిమ్ ॥ ౫

శ్లో॥ నిరాలంబంమార్గం హరిపదశివానందలహరీ
ప్రసాదాజ్ఞానాతిస్వయమపినశక్నోతిగమితుమ్
సదాకర్మాసక్తస్సకలనిగమాలంకృతసుధీః
వృథాయత్నంకుర్వన్ గురుజనపదాంభోజవిముఖః ॥ ౬

క॥ శ్రీధరశంకరనీలప
యోధరవర్ణాంగమంత్రయోగపతంగా
సాధుహృదయానుషంగా
బోధామృతగంగసకలభువనశుభాంగా ॥ ౭

క॥ శంకర సేవితచరణా
వేంకటరమణానుతగుణవిశ్వసుశరణా
పంకజనయనాభరణా
సంకటహరణాసకరుణాసజ్జనతరణా ॥ ౮

క॥ పోషితరమాసుగుణమణి
భూషితసకలాంగదాసపుణ్యావిశేషా
శుషక్రోషాసహనా
శేషాచలవాసనుజనసేవితవేషా ॥

క॥ గోపాలురలోఁ జనవుం
బోషిత గోపాలవరకన్యగ గోపాల యోగ
ద్రోహాసహనాక్రమణ
భూషితహృదయారవిందబుధనుత వేషా ॥ ౧౦

ఆ. వె. ఒకటి యొక్క మగుదు వనేకటయు నేకంబు
నౌదు చిత్రమూర్తి వాఁడు వార
నిన్నుఁ దెలియఁ దెరఁగు శ్రీవసేవ్యాఁడవు
శేషగిరినివాస శ్రీనివాస ॥ ౧౧

గీ॥ బాధతో లంగించి నీప్రాపుఁ దలఁపఁ జేసి
ముక్తి గావించి నీపాద భక్తిఁ బెంచి
మొక్క పాలించవో కేంగేల నన్ను
విన్న నమ్మి నభక్తి నీ కెపుడు నిజము
వ్యక్తిభేదంబు లెంచ నవ్యక్తి లేదు
వ్యక్తియును లేదు లేదు ముక్తిదాన
ద్వైతభావన నమ్ము ముదంబు వచ్చుఁ
గాన సర్వంబు నీవని భజించు
భక్తి నానందమయుఁ బరమపదము ॥ ౧౨

క॥ ఔదాసీన్యము వ్యక్తిని
భేదములన హించి నేర్పు వేదాంతసా
ర్వాదనము తపోమహిమయు
నదగుఁ గుణసిద్ధి నగరంబు నెన్నఁ దగఁదా ॥ ౧౩

క॥ నీసౌజన్యపుకలిమియు
నాసామర్థ్యంపులేమినామదికిఁ దాఁ
జేసితిశమతో నైసర
దాసునిధన్యునిగఁజేయుఁదగునికఁ శ్రీశా ॥ ౧౪

క॥ హరిహరులసఖ్యమహారా
పరమాప్తునికరుణలేకభావమునందుల్
బరికింపనేరిశక్యము
పరపుత్రునిఁజంపినట్టివాఁడుహితుండే ॥ ౧౫

క॥ ఆకారంబేలేదఁట
సాకారతసమరసమిథునాత్మకమటనీ
వేకంబయ్యునుభేదం
బేకల్పనఁజేయనెద్ది హేతువుస్వామీ ॥ ౧౬

క॥ పాకారిప్రముఖులకుల్
నీకపటముఁదెలియనీవునీకృపలేకో
నీకల్పనలోఁబాత్రల
కాకేం పుట్టు సాపుట్టి మోహరిహరనాథా ॥ ౧౭

గీ॥ స్వాతంత్ర్యతనియుంగఁదనియు నాత్మాధినాథు
డగుచుఁదనరసియునగలోకంబులన్నితనియుఁ
గానియుత్పత్తిస్థితిసంఘటనమునకు
లేదునాథుప పెద్దియుఁగాదుభువిని

స్వానుభూత్యేకమానసపూర్ణస్మృతికి
ముంపులేకుండ నపూర్వమేయము త్రైనము
నిరతమాత్మానలోకనసనియతిపక్వ
కుండజీవుండు తపమున నుండి వెలుఁగ
దేహనౌకభవాంబుధిముసకుఁ
జేరనడిపించుచుండు ఘోరగుహంబు
మధ్యఁబోఁచినఁబోఁచునమాయమనము
దానిహింసించుచుంటసీకన్న నకద
భక్తజనులకు సంసిద్ధిఁబలుపట్లు
కాలహృదంబుఁద్రాల్చి విస్తారణముగ
లీలఁజేయుఁజిచేసిదేహజగము
లాత్మత్రిపికకొక్కికసంతరాత్మ
వేద వేదాంత వేద్య సద్విబుధసాధ్య ॥ ౧౭

క॥ నగుమొగమునహజమయ్యుకా
నగపతినీపట్లుపేరనారాయణుఁడై
యగపడుటకలియుగంబున
నొగిదుష్టులశిష్టవృత్తినుంపుట కేకదా ॥ ౧౮

క॥ చూపిననందుకొనఁగలుగు
బాపలుముస్మిన్నెగలసుప్రకృతిము తే
పాపలఁబథమునునిల్పగఁ
గోపించబలెఁగొండమీఁదఁగూర్చుంటివిశా ॥ ౨౦

క॥ నామస్మరణము సేయుచుఁ
క్షేమంబుగఁ గాల్పనిమ్మెఁ జే కొనుమయ్యా
ఏమియు నితరము కోరను
కామేశా శ్రీనివాస కలుషవినాశా ॥ ౨౧

క॥ శరణార్థుల రక్షించెడు
బిరుదము నీ కిట శుభము పెంపుము మాకున్
సురవినుత భుజగభూషణ
పరమేశా శ్రీనివాస భవభయనాశా ॥ ౨౨

క॥ సంకల్పము నీదని యూఁ
జంకెను మాండుసతువిను నే సంశయము హరీ
గొంకక నిత్యము నీకున్
గింకరుఁడై యొడలు సుఖచికిత్సింపనిచోన్ ॥ ౨౩

క॥ యోగికి వాసనముఁ బూనిన
సాగును సద్వృత్తము బ్రహ్మసాయుజ్యంబే
తాఁగల్గునన్ని నీకృప
వేగమ సమకూరు మాకు వేంకటనాథా ॥ ౨౪

క॥ చేయుట చేఁగా దిద్దియు
మాయుట చే సర్వమగును మునిజనదిగనినిన్
డాయును బంచేంద్రియముల
మాయును నిర్మలమతి శాంతిబాల్గొను గుణాళీ ॥ ౨౫

క॥ [illegible]
చేయు [illegible]
నా [illegible]
న్యాయము మెచ్చింప మెచ్చ నరులకు శ్రీహరీ ॥ ౨౬

కం॥ [illegible]
నో కేశవ [illegible] యు [illegible] నికే
సా [illegible]
ఖ్యా [illegible] మార్గము దెలుపన్ ॥ ౨౭

క॥ అను [illegible]
సమానత [illegible] లేమి జనులకు నికియున్
సము [illegible] మైక్యము [illegible]
జుమి శేషాచలనివాస శోభనవేషా ॥ ౨౮

క॥ ఏమియుఁ జేయఁగ లేనిఁక
నేమైన నొనర్తుఁగాక యెటొనీపదముల్
కామించెదఁ గామించెద
సేమంబున నిలుపు నన్ను శ్రితమందారా ॥ ౨౯

క॥ తపమునఁ బ్రహ్మచర్యము
తపమున శాంతియును దాంతి తత్త్వజ్ఞాన
మ్ము [illegible] ప్రతిపత్త్వంబు [illegible]
కృపయొక్కటి వొకటి [illegible] శ్రితజనపోషా ॥ ౩౦

క॥ తపమున నిను సేవించున్
జపమున నఘమణఁచు సర్వతంత్రములందున్
దపమున స్వాతంత్ర్యముఁ గను
దపమన నీరూపు నీవు దనుజవిదారీ ॥ ౩౧

క॥ పిల్లలపోషణ తల్లిది
యెల్లరి బాగంగ మంత్ర మాచార్యునిదే
పిల్లని దగు జనకుఁడు రం
జిల్లఁగ కృషి సేఁత సిద్ధి శ్రీహరినిదే ॥ ౩౨

క॥ శివశక్తు లిద్దఱొకఁడని
కవిజనములు పొగడుచుండ్రు గద చిత్రంబే
భువి నేఁడా మూర్తిత్రయ
మవిరళగతి దిరుమల నిటు లైక్యంబందన్ ॥ ౩౩

ఉ॥ భ్రాంతి నశించెఁ గర్మము విపాకముగాంచె శివంబు పెంచె స
చ్ఛాంతి ఘటించె సంతతము స్వాంతము ముక్తికిసిన్వరించెఁదా
నెంతయు వేంకటేశ భజియించి తరించెను మేలు మేలు వ
ర్ణింతుఁ ద్వదీయభక్తులఁ దృణీకృతయుక్తుల నిత్యముక్తులన్ ॥ ౩౪

క॥ భోశంకర మృత్యుంజయ
కాశీపతిసేవితాంఘ్రికమలా నృహరీ
శ్రీశాపన్నగభూషా
శ్రీశేషాచలనివాస శ్రితజనపోషా ॥ ౩౫

సీ॥ మామకభ్రాంతిబాపుమమధువిదారి
బ్రహ్మమయుఁడనని వినివిరక్తిలేమి
వాసనాబలముగదయెవ్వారికైన
వాసనహరించుదేవతాబలముకలిమి
శేషగిరివాసనతదాసశ్రీనివాస ॥ ౩౬

క॥ జీవత్వము హరియింపఁగఁ
గైవల్యంబీఁగసర్వగతులఁగరుణన్
గావలయునుబాలాజీ
కేవలశూన్యునిగఁజేసి క్రీడించుననున్ ॥ ౩౭

క॥ శంకరపదపంకజ షృక
శంకతఁగోల్చెడుమహాత్ము లలితాకారున్
బంకజనాభుని నిన్నుఁగని
శంకలుహరియించు రంగ! సద్గురులింగా ॥ ౩౮

క॥ కాలాధీనులుజీవులు
చాలుదురెటు నీదుచిత్రజాలం బెఱుఁగన్
గేలెత్తిమ్రొక్కులిడునీ
బాలుంగాపాడుకొనుము భక్తునశక్తున్ ॥ ౩౯

క॥ జీవభ్రాంతినివిడఁగా
నీవాడన్ జేరినాఁడ నేటికినేటులన్
నీవాడనాఁడుచుండెద
నీవాఁడన్ బ్రోవవలయు నిజముమురారీ ॥ ౪౦

క॥ అప్పా సంసారాబ్ధికిఁ
దెప్పా సుగుణములకుప్ప దీనుని జేయన్
గొప్పా తెలియఁగఁ జెప్పన్
దప్పా నుతిఁ జేయ మెప్పు దాసుని తప్పా ॥ ౪౧

క॥ నీలీలాకేళులకీ
బాలురు తమ తెలివిచేత బహిరంగైక్యం
బేలా యత్నించెదరది
గోలయగాకెందు శాంతిఁ గొలుకగునె యజా ॥ ౪౨

క॥ సేవింపలేమి నిన్నద
భావింపఁగలేమి నెల్లవాణీశాదుల్
దేవా కామించెదరఁట
నీవే కామజనకుఁడ వనిరి కేమి హరీ ॥ ౪౩

క॥ నీమంత్రరాజజపమునఁ
గామము చేకూరుఁ దుదనుఁ గామమడంగున్
గామముఁ బెంపఁగఁ ద్రుంపఁగ
స్వామీ హరిహరుఁడవీవు సకలాత్ములకున్ ॥ ౪౪

క॥ తారకము మనశ్శోధన
కారక మఖిలాఘహారకము సంసారో
త్తారక మాధివిదారక
మైరంగలు నీమ నాము స్మరింతు సదా ॥ ౪౫

సీ॥ ఎంచి యొంతసిద్ధాంతీకరించుకొనిన
నిల్వఁడెందేని నీయందునిలుచుభంగిఁ
జ్యుతములన్నియునీవయచ్యుతుఁడవగుట
ధీరులాత్మాభిముఖులైరి దేహయాత్ర
నంతరంగంబు శాంతించునంతదనుక
సర్వథాసదాసర్వత్ర సమరసంబు
కలిగిమెలఁగిరి సిద్ధసంకల్పులైరి
శేషగిరివాస నతదాస శ్రీనివాస ॥ ౪౬

ఉ॥ నీచరణాబ్జదర్శనము నీచులకబ్బునె? లోకమేమియుం
దోఁచక పూర్ణభావమున నొక్కమనంబునునిగ్రహించిధ
ర్మాచరణంబుఁ జేయుచునిరంతరభక్తి శివంబుపెంచిశే
షాచలగహ్వరంబులనుధ్యానము సేయక వేంకటేశ్వరా॥ ౪౭

గీ॥ క్రొత్తబిచ్చగానిపగిదిఁగూళనాఁడి
వేదవేదాంతతత్త్వసంపాదనమును
నట్టిభ్రాంతినశించినయంతవింతఁ
స్వస్వభావంబదిబయలుపడునుగాదె
[illegible]గించితానెంత మొత్తుకొనిన
గుం[illegible] తేలు నెమ్మును[illegible]ని
క్షీ[illegible]ల్లులాటఁగద [illegible]
జనులజములని[illegible] ॥ ౪౮

కం॥ అని వేడుకతో నతిరతియిం
చినశిష్యుల భక్తవరులఁ జేరుచు విడుచున్
ధనపతియుమంత్రివరుఁడున్
మనమున శాస్త్రము సముక్తిమాదర్శింపన్ ॥ ౮౯

—: నిరంజనాదులు జయంతమునకుఁ బోవుట. :—

కం॥ జాబాలిఁ దీర్ఘమాడఁగ
బాబుల దర్శింపమనము వలచెడు ననియా
జీవత విడిచిన జీవుఁడు
కేవలసంప్రీతి వెడలెఁ గీలెడలింపన్ ॥ ౯౦

గీ॥ పరమహంసాశ్రమముఁ జేర భక్తులరిగి
యచటికి నిరంజనాదులు యాత్రపూర్తిఁ
జేసికొని గురువులఁ జూడఁ జేరి ద్వార
[illegible] నిలిచియున్నారు మీయనుమతికని
[illegible]
జనవనా ముఖ్యులును వచ్చి ప్రణతిఁ జేయఁ
గూరుచుండంగ నియమించి కుశలమడిగె
నంతరంగము బయలొంగ [illegible] ముని
రంజనుని జూచి పలికె ధర్మాంబ తండ్రి
యెన్నినాళ్లయ్యెఁ జూచి మీ రిచటనుండి
వచ్చుచున్నారు మీ రెల్ల పలయును ముప్పు
దినఁగఁ దానాశ్రమము విడిచినది మొదలు

పెండ్లియాడఁగాఁ [illegible] ప్రర్వేశమున [illegible]
జెప్పియాత్రాక్రమంబును జెప్పి పిదప
బుద్ధిమతి నట్లు భర్తను బూజించి
యాత్మ మోదించె ధర్మాంబ యందు నచట
శాంతి నుండఁగ శారదాకాంతఁ జూచి
భక్తి దనకొత్త నెవ్వారి ప్రతిమలందు
లోన యోజించుచుండె [illegible]
నడుగఁ దలఁచియు నడుగక యాఁగె భట్టు ॥ ౫౧

క॥ నిజపుత్రాగమనంబున
స్వజనులసద్గోష్ఠి నాపచంద్రుఁ డలోనన్
గజవరదుఁ గూర్చి మొక్కెన్
నిజాంతరంగంబు పొంగ నెనరున నటులన్ ॥ ౫౨

క॥ అంతఃకరణములు పుణ్యము
లంతేవాసులు నలుపురి [illegible]
త్యంతరహస్య నివాసం
బింతియ పురుషోత్తమ గుఱుఁడవనుఁ ఘంటుఁ [illegible] ॥ ౫౩

క॥ నీపాదవారి శివునకుఁ
దాపాపహమున్న నింక [illegible]
నీపాదముఁ బట్టిన మా
కాపదలన్నియును [illegible] మన ముందఁ బరాన్మా ॥ ౫౪

ఆ. వె॥ కనకదుర్గసేవ ఘనవిఘ్నతతికుమూల
మనెదనట్లనాకు ననుటకునిలఁ
దద్వయంబుఁగొల్చి ద్వంద్వంబుదాఁటితి
ననుచుఁజింత సేయునవసరమున ॥ ౫౫

—: నారదాగమనము. :—

క॥ శ్రీరామనామకీర్తన
చేసేయింబలుగనిపిసిద్ధాంతైకం
సారాబ్ధిసీఁదనేర్చిన
నారదమునిముఖ్యుఁడటకునాఁ డరుదెంచెన్ ॥ ౫౬

క॥ నిత్యంబాత్మస్థితిఁగృత
కృత్యుండై సంచరించు కేశవపుత్రుం
బ్రత్యుత్థానముఁజేసిరి
యత్యంతముభక్తితోడ నాశ్రమవాసుల్ ॥ ౫౭

గీ॥ చేసియుచితాసనమున నాసీనుఁజేసి
స్తోత్రమొనరింప నబ్జజసుతుఁడుపరమ
హంసరాజశేఖరులఁబ్రశంసఁజేసి
కృపఁగటాక్షించి చెదరాంబుఁగీర్వాణ
శారదాదేవిఁజూచెనా నారదమునిఁ
బేరలనాశీర్వదించుచుఁ బ్రీతిఁబలికె ॥ ౫౮

కం॥ ఏమిష్ట్రముఁ జూడఁగ నానం
సమ్మతిమృగనాకుఁ దాని నయముఁ సనుసంగాఁ
జుమ్మిడుఁ నేఁ నుడంచిని
జమ్మిగోష్ఠి నిగనుట రసన విట్లున్నన్ ॥ ౫౯

క॥ సంచారము చాలించిని
రించిన్ దర్శించి చిత్రోత్తి నిజనామముల్
ముంచెడు నజ్ఞానంబున్
వంచించుచు నాయమోఘముఁ నెరసనివేషన్ ! ౬౦

క॥ కలియుగమున నలమిగాను
నలుపతుమిష్ట స్మృతి చేయు సప్పటిని నికాఁ
గలకార్యము తప్పకంగ
నలవియె హాహామలకైన ననుచున్నాతోన్ ॥ ౬౧

క॥ అవధారు భక్తి నారద
భువినిజయంత్రాశ్రమంబు ముక్తిదముకలిన్
బ్రవిమలభక్తుఁడు శేషుం
డవతారముదాల్చుఁబరమహంసగనందున్ ॥ ౬౨

క॥ ఆయాశ్రమమును గృహనా
రాయణ దేవుండు వేంకటాద్రీశుండై
పాయక ప్రోచుచునుండున్
శ్రీయుతుఁడై భక్తవరుల శ్రేయంబునకై ॥ ౬౩

ఆ. వె॥ పరమహంసశిష్య పరుఁడొకఁడు గలండు
రాజశేఖరుఁడను రాజశేఖ
రుండు రాజశేఖరుండో యనంగనాఁ
గౌతుకంబుమిమ్ముఁగనఁగఁగలిగె ॥ ౬౪

క॥ అనవినిమునివర ధన్యుం
డను బారంపర్యవర్ణనము నీచేనే
వినుటనని మ్రొక్కెనునిరం
జనుఁడతనిఁ భట్టుచూడసాగెనువిఁకఁ ॥ ౬౫

క॥ నారదుఁడదిగనిసర్వవి
శారదుఁడగుటఁ ద్వదీయసంశయమును నేఁ
నిరిచెదనంచుఁజెప్పఁగఁ
బ్రారంభముఁజేసెనిట్లు పరమప్రీతిఁ ॥ ౬౬

—: శారదపూర్వవృత్తాంతము. :—

క॥ ఈశారదచరితము విన
నాశించెదవేవు భట్ట యది యెఱుఁగుదునీ
యాశయము సర్వమెఱుఁగఁ
జేసెదఁజెవిసంతుష్టు చేసెదవినుమా ॥ ౬౭

ఆ. వె॥ ఈమెచరితఁదెలియ నేరికిశక్యంబు
మునికి రాజశేఖరునకుఁదక్క
నీదుప్రశ్నమునకు నేర్పుమైప్రత్యుత్త
రంబునీయఁ గౌతుకంబునాకు ॥ ౬౮

ఆ. వె॥ పాడమె నేఁడె బ్రహ్మముఖమునఁ దెలిసిన
వాఁడనగుటఁ దెలియఁబలుకనలతుఁ
దృష్టినీకునాకుఁ బ్రాప్తించునద్దాన
ఘనమహాప్రసాదమనియె భట్టు ॥ ౧౯

క॥ విను శారదపూర్వభవం
బున శ్రీ సీమంతమందుముదమునధరియిం
చినజీవమణియటంచుఁ
విలిచెను దచ్చరితతాత వివరింతునొగిన్ ॥ ౨౦

క॥ క్రీడార్థముకమలజుఁడొక
నాఁడాశ్రీదేవిఁజూచి నయగతిఁజనఁగన్
నీలాలకతనశిరమునఁ
దాలిచెనొకధవునినంచుఁదహతహపడుచున్ ॥ ౨౧

క॥ పరపురుషునిశిరమునవిడి
తరుణీమణి శాంతిమీటుఁ దంత్రికలహాహా
తెలిమాభ[illegible]
కరణిన్ నిజభార్యచేయఁ[illegible]నకున్ ॥ ౨౨

క॥ అనిచింతించుచు సంశయ
మునువెల్లడిపుచ్చె నజుఁడుముదితయు వేఁయు
ట్లనియెను భయవిరహితయై
వినయమ్మున బ్రహ్మమనము వెన్నగఁగరుఁగన్ ॥ ౨౩

క॥ స్వామీ మీప్రతిమయె చూ
డామణిఁగని యిట్లుపల్కుటతగునె? యనగాఁ
దామరసభవుఁడుసిగ్గున
నామణినింగాంచికాంచి యారాయనుచున్ ॥ ౭౪

క॥ నాకిట్టిభ్రాంతిదోషము
నీకునుగల్పించుమణికినిజమొకనిముసం
బోకాంతజడతగలుగఁగ
నాకెంతయుఁజూడఁగోర్కెనా హంసనగెన్ ॥ ౭౫

క॥ నగుటకుఁగారణమేమన
ఖగరాజంబనియెనిట్లు కమలజుతోడన్
దగుదురుజీవులుభ్రాంతికిఁ
దగునే? మీవంటివారుతగులం దానన్ ॥ ౭౬

క॥ అనుటయునాహంసంగని
వనజభవుండౌర యింతపదరెదునాతోఁ
గనుకాంతిసమస్తు యిట్టిభ్రాం
తినిబాధలఁగుంది యనుచుఁదెలియుముహృదా ॥ ౭౭

క॥ తేజముతగ్గుటభ్రాంతియు
నోజన్ గలిగెడునొక్కయోజన్ జూమా
యాంజీవమణికినీకని
రాజీవభవుఁడన హంసరాజంబనియెన్ ॥ ౭౮

క॥ కపిలుండై కుఱుఁడయ్యె౯
గపటాకృతి నోఁడ మోసగాఁడు వ్యాసుఁడుం
దొసఁగా రంభపచారము
విపరీతపుచర్య చేసి వేడుక నించె౯ ॥ ౭౯

ఆ. వె॥ మన్ను దినుచు నోరు కన్నతల్లికిఁ జూపి
లోకజాలమందు లోనకలము
జూపియైనఁ దన్నుఁ జూడ నీడఁ జూడవి
మోసగాఁడు కృష్ణమూర్తి యగునె ॥ ౮౦

క॥ నాతల్లి నేనట్టుల
నెత్తిఁగన నైన స్మృతుఁడ నేకడ [illegible]
[illegible] పొందంబియుఁగ
నీతి౯ నలుసంబుఁ జేయు [illegible] ॥ ౮౧

క॥ వినయమున నెపుడు నేపం
చునుగడ [illegible] జగము [illegible] యోగం
బు [illegible] గాంచు వేడుక
జననీ మిమ్ము తనికరు [illegible] ముపేకె౯ ॥ ౮౨

•క॥ అనవిని [illegible] యుబ్రహ్మం
గని పరిచ [illegible] సమునకై నఁగాం [illegible]
ట్లనఁ జెల్లున నిక్కువమై
జనుఁగ [illegible] నోట [illegible] యునిక౯ ॥ ౮౩

ఆ. వె॥ ఎప్పుడాశ్రయించు నీజీవమణినన్ను
నిన్ను మోయుచుండు నిజముహంస
ప్రకృతభ్రాంతితొలఁగఁజను నెట్లువీరికి
భక్తవరులఁ బ్రోవఁ బ్రభుఁడవీవ ॥ ౧౨౪

క॥ కాన౯ వేదీనికి నే
మైన౯ బరిహారమిప్పు డారయఁదగునా
లోన౯ లోన౯ శాంతం
బే? నాథా! మనకనంగ నెంతయుఁగరుణ౯ ॥ ౧౨౫

క॥ ఏకాంతభక్తరక్షణ
మోకంజదళాక్షి! యింతయొప్పునె! నీకు౯
సాఁకంబడుట౯ మనచే
బోకడలై వ్యసనవారిఁ బొందు నెయఘముల్ ॥ ౧౨౬

గీ॥ నీశిరంబునుండి నిముసంబులోమణి
జారితిరిగినిన్నుఁ జేరఁగలదు
ఒక్కనిముసమయ్యెఁ బెక్కువత్సరములు
మనుజతతికిదేవ మానవమాట ॥ ౧౨౭

ఆ. వె॥ ఆంధ్రదేశమందు నాపినాకినితీర
మందుసోమశిలకు సనతిదూర
మందుఁ జ్యోతముగాఁగ నాఁడురూపునుదాల్చి
జీవయాత్రనడుపుఁ జిత్రగతిని ॥ ౧౨౮

క॥ మృతమైనజీవమునకును
మృతభక్తిన్ శాంతిదాత్రి శోభనమొందన్ సేయున్
నతిచేకొనన యోనిజగాఁ
బతితులవలెఁగామిబ్రహ్మానసపలిమిన్ ॥ ౫౯

ఆ. వె॥ గుహలవెదికికొనుచుఁ గొండ కాలముపోను
శిలనుజెంతనుండఁ జెరుగాజ
హంసమొకఁడతినజయంత్రాగ్రనుముపకుఁ
దోడితెచ్చుభక్తితోడసంత ॥ ౬౦

ఆ. వె॥ పరమహంసమునియుభక్తుఁడుండగు
రాజశేఖరుండు రమణమునిజు
స్వస్వరూపమెఱుఁగబలుకనచట శాంతిఁ
దపముచేయుఁబరులతాపమార్చు ॥ ౬౧

తే. గీ॥ స్వస్వరూపంబు దెలియుటజడత లేమి
శ్రీశిరంబునఁ బ్రీతినిఁ జేర్చి దనుక
శ్రీశిరంబునఁ బ్రీతినిఁ జేర్చుచుండుఁ
దనకునితరులకొకకీర్తిఁ దాలికంబు ॥ ౬౨

ఆ. వె॥ రాజశేఖరునకురసంబుగ్రుంకె ప్రవృత్తి
స్వస్వరూపముతనివలన నేని
రంజనాఖ్యఁ దెలిసి రాజిల్లుసేహంస
రాజమకుటలసిద్ధులోజఁబొంది ॥ ౬౩

ఆ. వె॥ సర్వతీర్థములను సద్భక్తిఁ సేవించు
సపరివారముగను సాధ్వి వినుము
యంతనొక్కనాఁడు హంసద్వయోదర
భక్తిఁ దెచ్చి గురుని పదముఁ జేర్చె ॥ ౯౪

ఆ. వె॥ కామరూపుఁ డగుటఁ గలహంసఁగా మారిఁ
దిరిగి మనుజరూపుఁ దెచ్చుకొనెను
యాత్రపూర్తిఁ జేసి యాత్రేసుంబునఁ జూసి
యంపజకున్ బ్రీతి యతిశేయిల్ల ॥ ౯౫

ఆ. వె॥ మంత్రివరుఁడు సర్వతంత్రంబులందున
భారము వహియించి ప్రబలుచుండె
సహజధర్మమందు సరసకేళిని రంజ
నందునాఁగ నందునుతగుణాంశు ॥ ౯౬

ఆ. వె॥ నన్నుఁ జేరుదనుక నారాయణాఖ్యాన
మునను రాజధర్మమునఁ జరించు
రాచలిపసియసఁగఁ బ్రజల శాసించుచు
రాజధానినుండు రమణతోడ ॥ ౯౭

గీ॥ శ్రుతికిఁ గేటువులయ్యు సుమతిశుభకరములు
సువ్యయాజడత్వ భ్రాంతులివ్వేకమున
సద్యశముగూర్చి లీల జిజ్ఞాసువులకు
ముక్తినీఁ జాలుటను శాంతి మూలములగు ॥ ౯౮

క॥ కరమున సిరుల ... దయ ... రాజు
... లా ... గిరిజ
నా ... వ్యమునకు ... భూమిలో
... దా ... ముననిల్పు ... దాంబ ॥ ౯౯

సీ॥ అని ... యమునవారి ... సకల ... దేశ
... నాన్ ... కొని ... యగు
దేవి ... దాదేవి ... దేశ ...
ఈచరిత్రంబు ... మ ...
వినగ ... నాకు ... విభుని ...
జేరి తాలకించు ... జేసి ... ॥ ౧౦౦

గీ॥ ఘనులగు నాగులసంత
ర్పనమెట్టుం గొల్లు నాకు జనకాత్మయునన్
గనిమునియు రాజశేఖరుఁ
డునుగల యాశ్రమమున నిపుడు విరాజనుండున్ ॥ ౧౦౧

క॥ తనయుం ... పుత్త్రికాంతం
జనుదెంచెను భార్యతోడ సచివాగ్రణితోన్
మునినిన్ గురువుల జూడగ
... మా! ... గురు ... నిన్ ॥ ౧౦౨

క॥ అని వినుట ... పడ ...
జనుదెంచితి నిటకుం ... మున ... మిన్

గని కనులకువిందొనరిచి
తిని భట్టాయనుచు బయలుదేఱుచుమునినిన్ ॥ ౧౦౩

క॥ జనవిభునిరాజశేఖరు
వనితామణిశారదాంబ వరుసగ బ్రీతిన్
గనిపోయివచ్చెదను న
న్ననుపుడనుచువీణెమీటి హరిస్మరియించెన్ ॥ ౦౪

క॥ నారాయణ నారాయణ
నారాయణ యదుకులేశ నళినాక్షహరీ
గౌరీజానిపరాయణ
శ్రీరామారామ రామ శ్రితజనకామా ॥ ౧౦౫

క॥ ఆరావము చెవిజొచ్చిన
నోరూరెన్ వారికెల్ల నుడువంగన మో
నారాయణాయయనియోం
కారముతోననిరటుమమకారమువీడన్ ॥ ౧౦౬

— అన్నంభట్టు పశ్చాత్తాపము. —

ఆ. వె॥ మునియుదాతలోకమున కేగగాభట్టు
పెన్నిధిగనుగొన్న పేదవోలె
శారదాంబవలనసదుపదేశముగోరి
చింతచేసెమట్టిచెంతనిట్లు ॥ ౧౦౭

శా॥ కూపంబెట్టఁగగుక్షలీగసుకలింగూడన్ జరింపంగహా
క్రీడాసక్తినిగూడిపిడితిఁగదా కేలుంబన్లెందఱన్
బాషిందప్పకనిన్నుగొల్చుబుధులంబాటింపకేతినే
నాడాడన్ వృథచేసితిన్ జనసముల్ హాస్యాస్పదుంజైతినీ
జాడం దెల్పెడుదేశికున్ హితులనున్ సద్భక్తిసేవించినీ
బాలుండై విహరింతుఁద్రుంతుభవముల్ బ్రజ్ఞాసినిమ్మాహర్॥

క॥ అనుచితకష్టంబులనిటు
తనువుంజెడఁగొట్టఁబోకు మర్యాదయనీ
కనినన్ వినకయనన్నిటు
లనుమానంబులనుముంచ నగునేజగము ॥ ౧౦౯

క॥ చేయనిదుష్కృతిలేదిల
వేయనివేషంబులేదు వెలయాలికినా
కేయెడభేదములేదుగ
ఛీ! యని నన్ననివాడు ఛీ! లేడుగదా ॥ ౧౧౦

క॥ కోటికిఁబందెమువేయుట
కూటికిముమ్మాటికాత్మఁగూడుటకా ఛీ!
యేటికిసంసారంబిక
నాకెందత్త్వంబుసఖుఁడు నాహృదయమునన్ ॥ ౧౧౧

క॥ ఎందటివేడితిఁ గూడితి
నెందేటి నెందఱిమనమున కెక్కఁగబోధల్

తొంటఱుఁబాడితినముగకే
ముందే నః బోలుమాడు ముదెంపుఁగనక్ ॥ ౧౧౨

క॥ ఎన్నిపచించినవేసుగుఁ
బున్నమ పురుషార్థము జగమునఁ బిష్ణుమయం
బన్నమహోక్తులపల్కుడి
విన్నన్ దక్ష్యముగఁగన్నవిభుసేయున్నన్ ॥ ౧౧౩

క॥ వేసంబాశాస్త్రంబా
మోదంబాతన్నవలచుమునితలకృపచే
సాదంబాలేదేమియు
సోదరభావంబదయయుయోర్పానేర్పా ॥ ౧౧౪

క॥ ఈహాసంబాదాసము
మోదంబునబుధులమీఁద మోపుచుఁ దనమ
ర్యాదన్ గొనియూడెదునా
సోదరభావంబదేటికో పరమేశా ॥ ౧౧౫

క॥ దయలేనికపటమిథునము
నయవిదులనిపించుకొనుచు పలువురిలో లో
భయముపనూపిరివిడిచెదు
శయమువముపస్థైనఁ బామకపము గీతా ॥ ౧౧౬.

క॥ ఆదరమెఱుఁగనివారల
మాపితేఁగని సంతోయుంబమానును మనమా
జూపరులుపొట్టకూటికి
వాపంబులుసేయుచుంద్రు వైరులి? హితులా ? ॥ ౧౧౭

క॥ నింబఫలంబునకునుగా
లంబుగడకఁ దీపిగల్గులాగునఁగదవో
యుం బామూర్ఖునికినినం
తత్వంబునఁగూర్చెదవదెట్లో ధర్మలక్షంబుల్ ॥　　౧౧౮

క॥ మాయారహితయయగుటన్
మాయంగడవంగఁజాలుమానవుఁడిలదున్
జ్ఞేయంబగుబ్రహ్మముఁగను
నాయమకృపనందినిల్చెనాఁపరమేశా ॥　　౧౧౯

క॥ కనకాచలసాయకపా
వనకరచరణాబ్జసేవ వనరుహనాభున్
గనిముక్తిఁగనెడుశారద
గనియెన్ ద్వంద్వాత్మకంబుగా సర్వంబున్ ॥　　౧౨౦

క॥ శారదశిరోమణియొయీ
శారదకరుణింపనకు సర్వముగాదే
శ్రీరామతత్త్వమీయఁగ
నీరాముల్ బోలువార లిలఁగలిఁగలరే ॥　　౧౨౧

ఆ. వె. నారదమునిమాట నవరత్నములమూట
యనుచుభట్టునమ్మి యనిమెశార
దాంబపదముబట్టు చంబ్రపోవుమనుచు
విన్నదానిఫలముఁగన్నయట్లు ॥　　౧౨౨

ఆ. వె. తల్లిరాజపుత్రుదయచేతనినాళ్లు
వింటిబోధలవలఁగంటినిన్ను
బీజమంత్రములనుబ్రీతినిశ్రీవిద్య
నొసగిప్రోవసుదతియొప్పనంద్రు ॥ ౧౨౩

గీ॥ మఱియుబీజమంత్రములకుమహినిఁజూడ
రెందుసిద్ధారిచక్రంబునందురవల
విపులిలకునుపదేశమీావిపులిలంద్రు,
కానినినువేఁడెదనునన్నుఁగరుణఁగనుము ॥ ౧౨౪

—: శారదభట్టునకుఁదత్త్వోపదేశంబుఁజేయుట :—

క॥ అనవినినిరంజనుండా
ననె శారదయునుగరుణసుఖాసీనుంజే
సెను దీక్షాతత్పరుఁజే
సెను దక్షిణమందుభట్టు శ్రేయంబొప్పన్ ॥ ౧౨౫

ఆ. వె. ఇచ్చెమంత్రమవల నీనెంచిబోధంబు
చెప్పఁదొడఁగెనిట్లుశ్రీవధూటి
శిరమునందుఁజేర్చిచిట్టిబోటి యహహా
పలుకవశమెయతనిభాగ్య మీాశ ॥ ౧౨౬

క॥ ఘనసంప్రదాయరీతిని
మునిశిష్యుల కట్లవారుబుధజనులకొగిన్
వినిపింప సద్గురుముఖ
మునసేవిన్నట్లునీకు ముదమునవినుతున్ ॥ ౧౨౭

క॥ జలజభవుఁడుల్లసిల్లఁగ
నిలసద్భక్తులకుముక్తినీయన్ రహినాఁ
జలజాక్షుఁడవతరించున్
ఖలులహరింప సుజనులకుఁగల్యాణంబున్ ॥ ౧౨౮

క॥ తల్లికిఁదత్త్వముఁదెలుపును
నెల్లప్పుడుతండ్రిదండ నెడబాయకఁజు
నోల్లసమునగురుఁడై ప్రజ
నెల్లఁగాలిచి దీప్చనుబుణ మెల్లరకొసఁగున్ ॥ ౧౨౯

క॥ అందఱుజీవులుహరిలో
నుందురుజీవునిహృలోనతఁడుండునులయునుం
దందఱునాశివమూర్తిని
నుందుఱతఁడుమొదటిమూర్తినొందుచుఁ బసరన్ ॥ ౧౩౦

క॥ కలలోఁగనుమూర్తులలో
పలఁదానొకఁడయ్యుఁ దెలివిఁబడసినవాఁ నా
కలఁగలయనుభవమంతయుఁ
దలపునకున్ దనకెవచ్చుఁ దథ్యముసుమ్మా ॥ ౧౩౧

క॥ ఆరీతిలోకమంతయు
నారాయణలీలయయ్యు నలువుకోఁ నే
దారినొయుండియు సుపసం
హారంబొనరించువేళహరియైనిల్చున్ ॥ ౧౩౨

క॥ రాముండుజగత్తనినుపవలె
నేమేమోచేయుచుండ నేమత్తనికిల్
సోమునితోఁజంద్రికవలె
వేముతుమకానంగఁబూర్వవేషముఁదాల్చున్ ॥ ౧౩౩

క॥ చంద్రుండుగ్రుంకినపిదపన్
జంద్రిక నపుడిలఁగలగనిజాగ్రదవస్థన్
బొందినఁదద్గతజీవులు
నుందురె యొంటైన మఱలకుందురె తోడ్తోన్ ॥ ౧౩౪

క॥ తనకలలోఁదానొండై
కనునితరుల వారు తానుఁ గలవిరమించన్
దనతోడలోననుండును
తనపూర్వపుమూర్తిఁదాల్చుతరిగతిలేమిన్ ॥ ౧౩౫

క॥ ఇలమిథ్యయయ్యుఁదద్గత
లలితాద్భుతగుణసుబోధలాభకరముయౌఁ
గలబావిఁబడినకొమరుం
డలశబ్దమున్నమెలకువదిగుణముస్నన్ ॥ ౧౩౬

క॥ ఏచేనోగనుచుండిన
నీచేనునఁబంటపండునే తెలియుమయా
యూచేలన్ యాచించుట
నీచుటచాలాత్మలపులనిజముధాత్రిన్ ॥ ౧౩౭

క॥ తనకై తాఁ జేసిన కృషి
తనలో నేఫలముఁగాఁ జూఁ దదితరులందున్
దనబలము న్వ్యర్థపుచ్చిన
మనుజులకాత్మీయమహిమ మహిమ నెట్టుఁగలుగున్ ॥ ౧౦౮

గీ॥ దిక్కుతోఁచక పసుల సాధింపుచుంట
లేనియోగ్యత కల్పింపఁబూనకొనుట
విద్యలని చెప్పుదురు మూఢవితతి కెందు
నూరకుండినవాఁడెపో యుత్తముఁడిల ॥ ౧౦౯

గీ॥ దిక్కువేఱొండు గలదని నిక్కుచుండు
బక్కజీవుండు భవమునఁ జిక్కియుండు
దృక్కు హరిదిక్కుఁ ద్రిప్పక చిక్కుచుండు
ధరణి చిన్ముద్ర యేసుమి తారకంబు ॥ ౧౧౦

గీ॥ మ్రొక్కుచుండును దీనుల కక్కటకట
మనుజపశుపిట్టు హరిమాయ మహిమఁగాదె
తిరుగుచుండును జగమున దెలివిమాలి
జ్ఞానసాధన మొందేని మౌనముద్ర ॥ ౧౧౧

క॥ పారాయణ మొనరించెద
మూరక తెలియంగఁ జాలదో యనుకొన్నన్
జారుణిధరరుచిఁ జూచిన
కాంకితజ్ఞానమాత్రవచ్చునె మిత్రున్ ॥ ౧౧౨

క॥ శివుఁడెప్పుడుశివుఁడేగద
శివునిశివాశివమయముగఁ జేయుట తలఁపన్
శివశక్తియెశక్తినిజము
శివుఁడదిగతముగగదా వశీకృతుఁడయ్యెన్ ॥ ౧౮౩

క॥ ఎప్పటికెయ్యదితగునది
తప్పకమనమునకువచ్చు దైవంబిచ్చున్
దప్పగుఁజుమ్మాతగులం
బెప్పుడు క్రీడింపుమాత్మతృప్తికి శాంతిన్ ॥ ౧౮౪

క॥ కాలమురాకయ తెలియుట
కాలమురాఁదెలియుకునికి కల్లసుమీయా
కీలెఱుఁగుము లోలత్వము
జాలింజాలింపు మాత్మశాంతికివిప్రా ॥ ౧౮౫

క॥ సరిగాఁగూర్పగనేర్పది
నరుఁడారయశాంతిలేమి నలిఁగెడుఁగదత
త్పరుఁడై చింతలఁగుందక
సరిగాఁగూర్చునుమనంబు సరిగాఁగురిగా ॥ ౧౮౬

క॥ జీవత్వమనఁగనోరులకు
కేవలసత్పురుషునట్లోగిన్ గనఁబడఁగా
గావలసినయత్నమును
మ్మేవిధిఁబరికింపమిత్ర యిదిలోపంబే ॥ ౧౮౭

క॥ తనకుంగలగుణదోషము
లనువితరులఁ దెలియకుండ లాలింపంగాఁ
బనిపూనుటజీవత్త్వం
బనఁదగుఁగపటంబువేష మనఁదగుఁదమముల్ ॥ ౧౮౮

ఆ. వె॥ కొలదియత్నమునను గొప్పఫలంబులఁ
గోరుచుంట జీవకోటికెందు
సహజమౌట ముక్తిసాధించుచుందురు
స్నానములనొ శాకదానములనొ ॥ ౧౮౯

క॥ మృత్యువుతత్త్వముఁ దెలియఁడు
మృత్యువుసమయమును దెలియ డికనిజధర్మం
బత్యంతభక్తిసల్పఁడు
మృత్యువునిత్యంబుసత్యమితనికిఁబ్రదుకే॥ ౧౯౦

క॥ నీకెవ్వరుబంధుగులిల
నీకెవ్వరుహితులువిప్రనీ వెవడవునీ
వాకుఁ జనమాలింపఁగ
లోకము లెల్లహరియాజ్ఞలో మెలగంగన్ ॥ ౧౯౧

క॥ ఒకనాఁడొకఁడగుమిత్రుం
డొకనాఁడాతండె శత్రువౌరకయగునీ
వికలతమానుమువిప్రా
సకలంబుఁద్రిప్పఁజక్రిచాలునునీవా ॥ ౧౯౨

క॥ త్రపబడునుజెడుగుఁజేయఁగఁ
బుధమిన్ బుణ్యాత్ముఁ డట్లుపుణ్యముఁ జేయన్
దడఁబడుఁబాపి జడుండగు
గడుగున్బాగద్ధుఁ డెగడును బరాధీనులనన్ ॥ ౧౫౩

క॥ రాముఁడుసోమునిమిత్రుఁడు
భీముఁడుకృష్ణునికిహితుఁడు వింటివెయనుచున్
బాముని యెదరనఁకొని యెద
రీమహి జడులందఱరయ శ్రీశునిభృత్యుల్ ॥ ౧౫౪

క॥ కలయ నెదఁగల్లయని యెద
వలయని యెద వార్థియనెద వలదని యెద నీ
యిలఁగనఁగలవన్నియుజం
చలములునా కీశ్వరునకుశాశ్వతగుణముల్ ॥ ౧౫౫

గీ॥ పదపదార్థసంయోగంబు ప్రాణపదము
తద్వియోగంబుచేఁ బదతతినిఁగోరఁ
బ్రతిమవలెనుండుఁ బ్రాణరహితముగఁగద
యర్థమెప్పుడుఁ బదమైత్రినమరియుండు
రసఁబదము వేఱుగాగ నిరర్థకంబు
పలుకునర్థంబు లేకుండఁ బలికెనేని
హానిదెలియక జగముల మరగునట్లు
కానహరిభక్తిఁగనినచోఁ గలదుముక్తి॥ ౧౫౬

గీ॥ దేనిరూపంబు దానినిఁబూనుదాని
విశ్వగ వనుభవించుటయన్న వింతగాదె
ప్రతిమగల్గినమాత్రానఁ బ్రాణమున్న
ధరణిప్రాణంబుఁబ్రాణియే తాల్చుఁగాక
విష్ణుమూర్తిరూపంబ యీవిశ్వమరయ
దానిఁగోరుచుమఱచు నవ్వానిజీవుఁ
డట్లుగావనదియగు నిరర్థకంబు
హరికిసహజంబు నిత్యంబుసార్థకంబు॥ ౧౫౭

క॥ ధీరుఁడు వైదికజనులన్
దూరఁడు పామరులతోడదుర్వాదములన్
జోరఁడు గౌరవమొందేఁ
గోరఁడు విషయములనెదనుగూరఁడు విప్రా॥ ౧౫౮

క॥ ఏరఁడుపరదోషంబుల
జారఁడుధ్యానంబునుండి జగముపొగడఁగా
నూరఁడు సంసారంబున్
గోరఁడు తత్త్వమసివాక్యగుహ్యయోగమునన్॥ ౧౫౯

క॥ తారఁడునిట్టటుసిద్ధుల
గోరఁడు నెద్దేనిఁజేయఁగోరఁడు భీతిన్
బారఁడుమృత్యువుఁగనియున్
జేరఁడుగర్భం బదేమిచేసియు మరలన్॥ ౧౬౦

కం॥ ఈసద్గతిఁ గల్పింపఁగ
ధీసాక్షిఁ గఁ జేయఁ బరమధీరుని జేయన్
శ్రీసద్గురుమూర్తిఁ బోలునె
యేసాధనమైనఁ దెలియరే మందుజడుల్ ॥ ౧౬౧

కం॥ తెలిసియుఁ దెలియరు జడులని
తెలిసియుకాఁబోలు బుధులు దెలుపుదురు కృపన్
బలుమఱునొకఁడేతత్త్వం
బలవడునే జడులకదియుఁ బ్రారబ్ధమునన్ ॥ ౧౬౨

ఆ. వె॥ మధ్యరాల నర్ధమండలాకృతిగోడ
గట్టి పిదపవాని నెట్టునట్లు
బాలుపాతగుణము వాసిఁ జేయగనల్లి
గడ్డనమలి నోరుకడగునట్లు ॥ ౧౬౩

ఆ. వె॥ వాసనాత్రయంబు వైరాగ్యవహ్నిని
హుతముఁ జేసియైన సతతపరమ
పురుషపాదసేవ బోధామృతంబున
నైనఁ గడిగియైన హతముచేసి ॥ ౧౬౪

ఆ. వె॥ మొదటిమూర్తిఁ బాల్పు ముదమున నాత్ముండు
జీవశంకఁ బాసి చింతఁ గోసి
కన్నుమూసి తెఱచి కాంచక కాంచియు
గాంచనాంబరు మదిఁ గాంచుచుండు ॥ ౧౬౫

జీవన్ముక్తి.

క॥ ఎంచమిసితరము దేసిని
నుంచునొమనమంమనంచి యుడుగనక
జాంచల్యమాదు స్థైర్యం
బంచితధర్మంబు పరమహంసలకిలలోన్ ॥

క॥ వివిధార్థములొగిదాన్నై
యవనిన్ లభియింపఁబొందునానందముతోన్
గవిర్యైన నజ్ఞుఁడన్నన్
చవిలెడునవ్వానిలోలతన్ జుమి తాన్నై ॥ ౧౬౭

క॥ వినుప్రాయశ్చిత్తంబన
మనస్సమాధానమగు దనుముడితున్నన్
గనుఁగొనసర్వముబ్రహ్మం
బనువాదంబెన్నసున్నయాత్మస్థితిచేన్ ॥ ౧౬౮

క॥ రూపముద్రవ్యమునొక్కొడఁ
బ్రాపించినఁబ్రాణపదము పరస్యైహాపం
బాపదనొసంగును శ్రీహరి
రూపుగఁదెలియనిజనులకు రూఢిగజగమున్ ౧౬౯

గీ॥ విష్ణుఁగాంచిన విశ్వంబువిశదమయగు
విశ్వమునుజూడ విష్ణుని వెదకలేఁడు
సర్పఁగసిన గుటితించుఁజిత్తరవు దాని
గనినసర్పునిగుర్తించుట కల్లగాదె ॥ ౧౭౦

క॥ శాంతగురుభక్తి స్వకృషి
యింతన్నెర్వంగలోతు నిచ్ఛయువలయున్
భూతలమునభవజలనిధి
నేతన్మాత్రుండుకడచునే విప్రవరా ॥ ౧౭౧

క॥ లోతుగదింపకదిగకయ
యింతన్నెర్వంగఁగలఁడె యిల నెవ్వండో
నాతీరునసహాయుం
డై తరియించుభవము గురునాజ్ఞ మనీషన్ ॥ ౧౭౨

క॥ జంకకరామపదముని
శ్శంకతఁదాల్చుబుధమానసము గురుకతా
గింకర్తవ్యమ్మనదాగిఁ
బంకజమై తేలియాడుఁ బంకముపైఁడన్ ॥ ౧౭౩

గీ॥ భూతపంచకమునఁబుట్టుఁబోలియుఁ బెరుఁగు
నొక్కరీతినిభూతము లుండుకెట్టు
లొక్కరూపంబుతోడను నిక్కనుట్లె
సహజసంస్కారమదివృద్ధిఁ జరుగుచుండు
దేహవంబెద్దియైన సందేహమేల ౧౭౪

క॥ దుర్గుణముల సుగుణంబుల
దుర్గమమగుతత్త్వనిష్ఠఁ దోలుచు శాంతిన్
దుర్గాశర్వాదంబున
నిర్గుణుఁడైకుంచు నెవరినేఁబూజింపున్॥ ౧౭౫

ఆ. వె॥ గంటగంటకును మఱి గట్టినేర్చినయంతఁ
జిత్తశుద్ధిగలిగి చెలఁగు నెవఁడు
బల్లెమున్నబంటు బలమేడఁగానవచ్చుఁ
బూఁతరోఁతకాక ప్రీతియగునె॥ ౧౬౬

క॥ జ్ఞానము క్రియాజనకమే
యానానందంబుగల్గు ననుభవమున నే
కానక మాకిఁకఁ జాలుక
జ్ఞానం బేయనగ రాదుగద విప్రవరా॥ ౧౬౭

క॥ జ్ఞానంబున నీడుట కై
తానెంతయు యత్నపడఁగఁదగు నంతియగా
తానన్నదినిదరించుట
కానాయభ్యాసగరిమ నౌ గాక యొగీ॥ ౧౬౮

క॥ నగమందు నసగమిందునఁ
దగవాబిగియించమనము ద్వంద్వాత్మకమీ
జగ మదితోఁచనినిష్ఠక
ఖగవాహనుఁడౌనఁగు శాంతిఘన యోగమునక॥ ౧౬౯

క॥ ఆరాధనవలనఁ దురు
పారామలభక్తిఁ బలుకఁ జాలునఁట బళీ!
నేరరు నిల్వఁగ ఘణిఁగన
వీరాజగమందు నైక్యవేత్తలు విప్రా॥ ౧౭౦

క॥ ఐహికమెద్దియుఁ గోరక
సాహసమున ముక్తికాంతసరసస్సుఖించున్
దేహముఁ దెలియక భక్తుఁడు
సోహమ్మని జపము చేయుచో విప్రవరా॥ ౧౮౧

క॥ జలజముఖమయ్యు లోనన్
జడాశయము పంకముంట సరసులు గనిలో
వెలినుపయోగించుటకున్
వలనై నదిగాని కతన వలతురు చూడన్॥ ౧౮౨

గీ॥ ఆత్మతృప్తికిఁ గొఱగాని యల్పబుద్ధి
చేతఁ ద్రిప్పంగఁబడెడు దుశ్శీలురకట
మోహవారిధిఁ గ్రుంకిత మోహాభివృద్ధిఁ
జేయుచుందురు తమదుష్టచేష్టితములు॥ ౧౮౩

క॥ లోకంబాకుల మొందిన
నీకేమి భయంబు లేదు నీకై నీవే
లేకుంట లోక మేటికి
శ్రీకరుఁ డీశ్వరుండె నిఖిలచిన్మయుఁడగుటన్॥ ౧౮౪

క॥ ఆనందరసముఁ గ్రోలెడు
జ్ఞానులకెందేని పూర్ణశాంతి యెసుమీ వై
శ్వానరుఁ డాజ్యాహుతినె
ట్లూనూర్ధ్వముఖుండుగాఁ జేయుపున నెందున్ ౧౮౫

క॥ పాపంబులమదినెంచక
తాపంబులఁబాపునట్టిధన్యుని శ్రీవి
ద్యాపారంగతుసద్గురు
సాపాతముఁగొల్పుటన్న నాశ్చర్యంబే ॥ ౧౮౬

క॥ శ్రీవిద్యాసంకల్పం
బేవిధమునఁగల్గఁజేసెనెవ్వఁడుమనలో
నావిధులన్నియుదానికిఁ
గావలసినవగుటవాఁడకావించునొగిన్ ॥ ౧౮౭

క॥ తలలోనిచిక్కువిడుటకుఁ
బలుభంగులదువ్వి చిక్కుపడవలెనుగదా
తలలోనిచిక్కువిడుటకు
పలుమరుహరిదిక్కుదృక్కుపడవలెవిప్రా ॥ ౧౮౮

క॥ ఎయ్యదియెవ్విధిజరగిన
నుయ్యాలలోనూఁగునట్టులుండనివాఁడే
చయ్యనవిధియునిషేధం
బెయ్యెడలన్ లేనిపథమునేగనుభక్తిన్ ॥ ౧౮౯

క॥ అహహాయహంకృతితొలఁగఁగ
నహముఁన్ నిశియున్ విడువకయాత్మధ్యానం
బిహమున్ బరమున్ దలఁపక
సహానముతోఁజేయనౌనుసమరసదృష్టిన్ ॥ ౧౯౦

క॥ స్వాత్మీయాలంబమునుమ
హాత్ములుపల్కెదరుభువినిరాలంబముగా
స్వాత్మీయేతరసంగం
బాత్మన్ జెఱచుటనిజమ్ముపరాలంబంబై ॥ ౧౯౧

క॥ పుట్టుటలో గిట్టుటలో
గుట్టెఱుఁగంగలఁడెయెంతకోవిదుఁడైనన్
బట్టవలెగురునిపదములు
నట్టవలెన్ మాయభక్తినిన్ విప్రవరా ॥ ౧౯౨

క॥ తనకొఱకతానుదేహము
తనయాత్మన్ గూడురీతితథ్యములోకం
బనయముహరియాశ్రయముం
గనుచుండున్ దానునిల్వఁగావిప్రవరా॥ ౧౯౩

క॥ అక్షీణావైభవంబున
సాక్షిగఁదానిలిచిజగముచాయకుఁజనకే
వీక్షింపఁ గలిగియుండిన
మోక్షంబఱచేతనుండుమునివరునకిలన్ ॥ ౧౯౪

క॥ క్షమకలుగును భ్రమవదలిన
భ్రమవదలునుభేదమడఁగఁబలువిధములబ్ర
హ్మాముదోఁచెడుననఁదనతోఁ
దనమునుభేదంబువాంఛతద్దయునడఁగున్ ౧౯౫

క॥ సత్యము శ్రీహరిజగముగ
నిత్యము వెలుగంగనీవునే నెవరిలలో
కృత్యము దెలియుట తాఁదన
కృత్యము లేదంచు నుంటకృతకృత్యతను ॥ ౧౯౬

క॥ పరులకు బాధయొనర్పమి
పరబాధసహించు నేర్పు పరతత్త్వంబుల్
గురుమంత్రము ప్రజ్ఞానము
చిరమార్గంబియఁ జాలు సమత వహింపన్ ॥ ౧౯౭

క॥ దనుజానీకము చక్రా
గ్నినిముల్ హరి వేల్చినట్లు నియతాత్ముండై
ప్రణవాగ్ని వేల్చుచుండన్
ముని యొంతయుఁ బూర్వకర్మములనిశ్చింతన్ ॥ ౧౯౮

క॥ నిజధర్మాచరణంబే
సుజనుల మెప్పించు సకలశుభములఁ బెంచున్
నిజతేజోదర్శనముల్
గజవరదుని భజనమాను గైవల్యమొసఁగా ॥ ౧౯౯

ఆ. వె. ప్రణవమంత్రమెన్నఁ బ్రాజ్ఞులసొమ్మన్నఁ
గన్నతల్లిఁబోలుఁ గాంతిఁబోలు
నాత్మమూర్తిఁబోలు నన్నియునీఁజాలు
బీజమ యపవర్గ భూజమునకు ॥ ౨౦౦

క॥ శ్రీభాష్యలతాలవాలం
బాదర్యముసర్వార్థసంగ్రహంబగుబ్రణాపం
బుధ్యమరహితునకొసఁగుఁ
సద్యస్సాయుజ్యముఁబ్రదు సాధులువిప్రా ॥ ౨౦౧

గీ॥ దివ్యమంగళవిగ్రహుసవ్యమహిమఁ
గాంచిసుఖియించుమేధావికాంచఁడెద్ది
యాత్మనాత్మనునాత్మచేనమలభక్తిఁ
గొల్చిహరికృపఁబూర్ణుఁడై నిల్చియుండు ॥ ౨౦౨

క॥ నిజధర్మముభజియింపక
సుజనుండనిపించుకొనగఁ జూచుచుజగముగ
భజియించెడు మోహంబున
నిజధర్మంబీశ్వరేచ్ఛనేరఁడు తెలియన్ ॥ ౨౦౩

గీ॥ సన్యసించినపిదప సంసారమందుఁ
గలుగులేములుకలుములు గానరావు
శ్రీనివాసునిపదములఁ జేరికొల్చు
సిద్ధునకులేవువిధులు నిషేధములిల ॥ ౨౦౪

క॥ మనమిటునటుచలియింపక
తనయాత్మన్ గూడుచుండి ధన్యతగాంచున్
దనగురులకు శిష్యులకున్
ఘనశాంతిన్ గూర్చుచుండుఁగద సతతంబున్ ౨౦౫

క॥ కలజగములన్ని హరియని
తెలియుట తెలియుటయ కాక [illegible]
పలువిధములఁ బరజనముల
వలలఁ బడ ద్రోయుట దియువ చెప్పనది యే ॥　　౨౦౭

క॥ ఎంచనిచో జగములఁ దాఁ
గాంచెడు విశ్వంబుఁ దన్నుఁ గాంచక యుంటన్
గంచుకము లేక విభుఁడై
మించున్ ద్వంద్వానుభూతి మేలుం గాంచున్ ॥　　౨౦౮

క॥ తననిద్రయ మరణంబని
తన కెప్పుడు విదితమగును దత్త్వంబు పుడే
కనువిరతియు ఘనభక్తియుఁ
గనిదానన్ యోగనిద్రఁ గనుగద విప్రా ॥　　౨౦౯

క॥ నీనాభేదము లేనిదె
యానందంబందు నుండు నఖిలజగంబుల్
నానాక్షర సంతానము
లీనంబగుఁ బ్రణవమందు లీలన్ వినుమా ॥　　౨౧౦

క॥ భేదము పెంచుచు దానన్
మోదింపుచుఁ గడు పుకాలము నుండు స్త్రీకిన్
లేదని తెలియఁడు నగముల
మోదమునన్ గోరుదా [illegible]ందుండకటా ॥　　౨౧౧

క॥ మలినాగారము దేహము
నెలవగునజ్ఞతకుమనము నీచుఁడు తాఁ జం
చలములివియనుచుఁ గనుచుఁ
గొలువఁడు జీవుండ దేటికో విప్ర వరా ॥ ౨౧౧

గీ॥ సాధుబుధతారకంబు సద్బోధకంబు
సకలశరణంబు ప్రణవంబు శంకరంబు
సర్వశబ్దార్థబీజంబు సమరసంబు
మంత్రరాజంబు నిత్యంబు మదిస్మరింపు ॥ ౨౧౨

క॥ లోకాతీతత్వంబున
శ్రీకరమగుపరమపదము చేకుఱుదానన్
దాఁకఁడు వేఱొకదానిని
లేకుండన్ హరినిగూడి లీలాకేళిన్ ॥ ౨౧౩

క॥ చెప్పించును గావ్యంబులఁ
దప్పించును జన్మభరము దారుణభీతిన్
నొప్పించు దుష్టమనముల
మెప్పించు బుధాళి మంత్రమాత్రము విప్రా ॥ ౨౧౪

ఉ॥ దేవతలుల్లసిల్లఁబర దేవతదర్శనమీఁగ సద్గురుల్
సేవలసంతసిల్లమఱచెన్ గద దాసుఁడు సర్వదృశ్యమున్
గేవలదృక్కుగా నిలిచి కీర్తియుఁ బూర్తి[illegible]హించి మించి తా
నానలమూర్తితోఁ గనుచు నైక్యము భక్తులఁ గూడియాడుచున్॥

ఉ॥ అందఱుబంధుగుల్ హితులునందఱుయోగ్యులుభక్తులౌదురే
మందునభూసురాళులందఱుస్వార్థపరాయణుల్ సుమీ
యిందఱినమ్మిచెంతఁగవేదురదృష్టపుఁగాలమక్కటా
మందునఁజేయుచుండఁదరమాయొకమాత్రపువానికూరకే
సందియముల్ హరింపబుధసన్నుతమూర్తి నిరామయమూర్తిగో
విందువరింపుకన్నులకువిందొనరింపుసుఖంపుమింపుమై॥

క॥ ఫలవాంఛవలనఁగర్మం
బులుసఫలతగాంచవండ్రుముక్తికిసత్సే
వలుచేయుజడుఁడుదానిని
నడుగడుగునఁగ్గోరిమఱచుహరిభజనంబుల్ ॥ ౨౧౭

క॥ తనునితరముప్రేరేపఁగ
మనుగడనడపుటయెత్నమునుహానియతయో
గనిధానంబగుముక్తియుఁ
దనకై తానడువభవముతగులునువిప్రా ॥ ౨౧౮

క॥ తనమనమునహరిఁజూచుచు
తనునితరముపట్టిత్రోయఁదలయూచుచులే
కునికిఁగనిముక్తుఁడందురు
జనులెంతయునతనిఁబ్రీతిపాఁకుదురవనిన్॥ ౨౧౯

క॥ నీచులలోచనములకున్
దోఁచుటతద్దోషమలినదూషితమైమున్
దోఁచెనునీలాంగంబని
బాఁచునుహరిమూర్తిలోనఁదాదాత్మ్యమునన్ ॥ ౨౨౦

క॥ తెలియక తెలియఁగవలెనను
దెలియండితరంబుతనువు తెలియక యున్నన్
తెలియునుద త్త్వముబ్రహ్మము
గలియునుగురుపాదతీర్థకలనన్ విప్రా ॥ ౨౧

క॥ పట్టుదలమానిహరినెద
గుట్టుగభజియించి తెలిసికొనఁదగుఁగదయె
ప్పట్టునసైననుద త్త్వము
పట్టినగురుమూర్తిపదముఁబాయక విప్రా ॥ ౨౨

గీ॥ బ్రదికియుండియుఁజచ్చినపగిదినుండు
నిస్పృహుండైనయోగిసందేహమెడ్డల
బ్రహ్మతాదాత్మ్యబుద్ధిసక్రమముగాఁగఁ
బలుకుభావించుఁజేయుసర్వత్రనొకట
యత్నమేలేదువానిమాహాత్మ్యమేమొ ॥ ౨౩

క॥ ధారుణి గురువిడిచిననరు
నారాయణుఁడేనిఁబోషణమొనర్పఁడుసూ
నీరమువిడిచిననీరజ
మారవిశోషించుఁగదదయారహితుండై ॥ ౨౪

క॥ సిద్ధికినిర్వచనంబది
బుద్ధింజర్చింపఁ దెలియఁబోలునెయెందున్
సిద్ధుంగనిద్వంద్వంబుల
బుద్ధిందలఁపకయాతత్త్వమున్ గనకుండన్ ॥ ౨౫

క॥ నానాత్వమందు నైక్యము
గానక గ్రంథంబులందుఁ గలుగు నజ్ఞానం
[illegible]యెడ వావిని మొదవడి
జ్ఞానిం గని శాంతిఁ గాంచి కని మొదవవల్ ॥ ౨.౨౬.

క॥ ధైర్యంబున ననిఁ జేసెడు
శౌర్యంబుల గ్రంథమందుఁ గనుటా వినుటా
దుర్యోజనల మనుటా
వీర్యముఁ గనుఁగొనుటగాక వీరుల నడుమన్ ॥ ౨౨౭

క॥ అర్థింప నివ్యర్థుల నున
మర్థింపుచు వారి వెంట మాటికిఁ దిరుగన్
స్వార్థము నెఱవేరదటుప
రార్థమునన్ లేదిఁక పరమార్థ మెటులనో ॥ ౨౨౮

క॥ పులితన్ను మ్రింగ రాఁగా
వలదిది ఘోరాఘమనెడు బ్రాహ్మణు భంగిన్
దులువలు నీ సుస్థితిఁ గని
విలపింతురు గాదె నీకు వెఱ్ఱియటంచున్ ॥ ౨౨౯

క॥ ప్రవిమలమతి గురుపద మే
యవధారణఁ జేయుమింక నైనను వెతచే
నవయౌవనమంతయుఁ జనె
భవతారక మగు కవన మొవన మొభజింపన్ ॥ ౨౩౧

క॥ వనితయొ? కవిత? యటంచుఁ
ఘనమునసంశయమువలదుమహీసంసారం
బునుబెంతురుకులకాంతలు
ఘనబోధంబిచ్చువనితకవితయెబాలా ॥ ౨౩౧

క॥ వనితాజనములకలిమినిఁ
దనుతాపమువాయురామతత్త్వముదెలియుఁ
వనవాసంబీక్రియనా
కనుకూలంబగునెయనకుమారామమునఁ॥ ౨౩౨

క॥ ఘనులుండురుమునులుందురు
వనమందిరమందులక్ష్మి వసియించునురా
తనుతాపమతనుతాపం
బునుబోవునువారిసేవపుణ్యముబాలా ॥ ౨౩౩

క॥ వనమేజీవనమగునీ
వనుకూలతనుండుమచటనారామంబే
ఘనసంసారంబగురా
ముచులందఱుభక్తకోటిముదమగుబాలా ॥ ౨౩౪

క॥ రాకేందువదనదరికిఁ
రాకుండఁగమ్రొక్కుచుండురాజీవాక్షుఁ
లేకుండుబ్బాధదానఁ
జేకొనుకైవల్యమింకసిద్ధముబాలా ॥ ౨౩౫

క॥ ఇల్లడ్డెక్కిచ్చితివి నీ
యిల్లాలాపసగులినను హితమతినీవీ
యిల్లాలినింటియయ్యను
నెల్లప్పుడుఁగొల్వశాంతిహెచ్చును విప్రా॥ ౨౨౬

ఆ. వె॥ ఆత్మశాంతికిఁగొఱఁగానియల్పబుద్ధి
చేతఁద్రిప్పంగఁబడెదుదుర్నీలురకట
మోహవారిధిఁగ్రుంకితమోభివృద్ధి
చేయుచుందురుతమదుష్టచేష్టితములు॥ ౨౨౭

క॥ ఆత్మత్రయపోషణమది
స్వాత్మత్రయతోషణమున నలయక యెధ
న్యాత్ములుచేసెదరఁటదు
ష్టాత్ములకవ్వారిచరితలారయునశమే॥ ౨౨౮

క॥ మరణస్మరణమ్మునగురు
చరణమ్ములవెదకికొనునుశరణంబనిసం
సరణంబుదాఁటుశ్రీపతి
కరుణాగుసుబోధమహిమఁగాంచునువిప్రా॥ ౨౨౯

క॥ అనుభవములేనినరులకు
ననుమానముహెచ్చుహెచ్చునభిమానంబుఁ
గనువారినెల్లవాదం
బునకీడ్చుటవారినైజముగదధరిత్రిన్॥ ౨౩౦

క॥ తెలియుమినితరుల నెంచుట
వలదు౯ బాహ్యానుభూతిఁబడసినవారై
స్వానుఁ జుఁగొందు పరవాదం
బుల దాల్తురె మౌనముద్రఁ బోవిప్రవరా ॥ ౨౪౧

తే. గీ॥ దుష్టసంగతి దగదెంత శిష్టుఁడైనఁ
గుండ రాతిసిద గులఁబగులును గాని
రాయి కుండకు నాశ్రయమీయఁ దాన
లొంగిపోవును వేయేల భంగమౌను ॥ ౨౪౨

గీ॥ ఇతరజన యోగమెవ్వఁడఁ బతితుఁ జేయుఁ
జేయు నాత్మీయజన యోగమేయనఘుని
బాగునోగు లేదు సదసద్యోగకలనఁ
దెలియుమెట్టులో పల్కె చెవుదుసుకద ॥ ౨౪౩

క॥ కానఁ నీకుఁ సమానముఁ
బూనుము సద్గురుని పాదపూజలు పనిగాఁ
బూనుము యోగములోన౯
బూనుము జ్ఞానంపు ముద్ర పూర్ణత గలుగు౯ ॥ ౨౪౪

క॥ నమ్మిన బుధాళికి గురుప
దమ్ములు దమ్ములగు శివపదమ్ములగు నద్వం
ద్వమ్ములగును గవితను సుప
దమ్ములు నుపదేశవిధిపదమ్ములు వత్సా ॥ ౨౪౫

క॥ ధ్యేయము సదుపాయము న
ద్గేయం బభిమానహారి ముక్తిప్రదము౯
గాయత్రీమంత్రార్థం
బేయగుఁ బరమార్థదంబు హితకరము గదా ॥ ౧౪౬

క॥ తానేనని తెలియుట చే
మే లేమియు లేదు గాని మిథ్యాజ్ఞానం
బీలీల నాశ్రయింతురు
కాలోచిత లౌక్యకర్మకాంక్షను మూఢుల్ ॥ ౧౪౭

క॥ మన మెపుడు శాంతి నుండు౯
మనసు పుడే గొల్పఁ గలము మాన్యపదముల్
మనఁ గలము మాధవాకృతి
మనసుది శాంతించు స్మరణమాత్రనఁ గాదే ॥ ౧౪౮

క॥ ఒక్కటి రెండుగ నుండు౯
జక్కఁగ నా రెండు నొకట సామ్యము నొందు౯
నిక్కం బొక్కం డయ్యు౯
దక్కిన జీవులకు భేదదర్శన మొసఁగు౯ ॥ ౧౪౯

గీ॥ పుట్టినపుడె చావు మొదలు పెట్టు నీక
జన్మకర్మంబుఁ బెంపంగు సాధు పెంపఁ
బ్రాక్ఫలము చెట్టు విడిచి భిధరణిఁ గూలు
నంతదనుక నుబడుచుండు నంతిలోఁబు

జననిగర్భంబునందుండిజారునరుని
జన్మమాదిగమరణంబుజరుగునట్లు ॥ ౨౫౦

క॥ ఉరగంబునకిలబలక్షర
మరయఁగనిజవిషముపరులనదియేచంపన్
బరధర్మాచరణంబటు
నరులకువిషతుల్యమగుటనచ్చదుమునికిన్ ॥ ౨౫౧

క॥ ముక్తునకేద్ధియులేదఁట
యుక్తులనూహించువారికుండునెజీవ
న్ముక్తియునిదేహముక్తియు
యుక్తుండాకొంటెఁదెలియునొకటిగవిప్రా॥ ౨౫౨

క॥ మనమునవరిషడ్వర్గము
లనయముజనియింపకుండునట్లుఁజేయన్
మనుజులయెడక్షమగాదది
మనమిటునటుఁజెదరనీఁడుమహాసీయతకై ॥ ౨౫౩

క॥ సంకల్పపంకజాతక
ళంకుఁడుజీవుండుకర్మలోంఘనుఁడంత
శ్శాంకోపార్జితదేహుఁడు
వేంకటపతిసర్వమనుచువిశ్వసముమఱచున్ ॥ ౨౫౪

క॥ అంతయుమిథ్యయగు నవ
స్థాంతరమున దానిఁబొఱఁ హోవాదమునీ
వెంతయు నభిమానంబున
భ్రాంతిఁ బెంచెదవు విప్రబద్ధకమెందుఁ॥ ౨౫౫

క॥ జగదాత్ముఁడు శ్రీరాముం
డగుటఁగదాథన్యులయ్యు నాత్మలంబుం
డగురాముని నిష్కారణ
ముగఁగొలుతురు దేహమాత్మమునుదగులుగతిఁ॥ ౨౫౬

క॥ వేతనమునకై భృత్యులు
ఖ్యాతికిఁగలవారు డబ్బుకై నిరుపేదల్
భీతినిఁగ్రూరులుస్వాత్మ
ప్రీతిగధీరులును నీతిఁ బెంచెదరిలలోఁ॥ ౨౫౭

ఆ. వె॥ తేలిపోవుచుండుదీర్ఘంబుపైఁగాష్ఠ
మదిప్రవాహవేగమందినట్టు
లాత్మసహజమైనయానందమయ్యవో
మూర్ఖతతికివిషయములనుబొందు॥ ౨౫౮

ఆ. వె॥ చేయఁగోరుదానిఁజేసినదానినిఁ
గూర్చిచింతయాత్మకుదురుచెఱచు
నాచరించుకర్మమానందమేయిచ్చుఁ
గవులుబ్రహ్మమరయఁగర్మమంద్రు॥ ౨౫౯

క॥ చేసినదానికిఫలముల
నాసింపమినిముసమైననాలోచింపం
గాసాగమిభావికినా
దాసీన్యముప్రకృతకృతిని ధన్యునిఁ జేయున్ ॥ ౨౬౦

క॥ చూచుటమానుట వెనుకకుఁ
జూచుటసర్వంబునాత్మఁజూచుటయటుపై
వేచుట హరిపదమునమన
మూఁచుట సర్వంబుమఱచియుండుటయెటులో ॥ ౨౬౧

క॥ గురుమిత్రరుచినిదెల్పఁగఁ
బరమార్థమరందమొసఁగభక్తాళికి మో
క్షరమానిలయంబగుటకు
నరవిందంబయ్యెసహృదయహృదయమహారా ॥ ౨౬౨

క॥ గురుమిత్రచరణసేవా
చరణాతురశిష్యహృదయజలజమువిచ్చున్
బరమార్థైకపరాయణ
వరభక్తాళియమృతంబుఁబడయుచుమెచ్చున్ ॥ ౨౬౩

ఉ॥ దేహివసించుదేహమునదీనునిభంగిఁగృశించునంతలో
నూహజనించుసద్గురునినుత్తముఁగొల్వఁదదీయబోధచే
నీహనశించుయోగమునఁనెంతయుశాంతివహించుభక్తితో
శ్రీహరినెంచుమించుభవసింధువువేగఁదరించురాముఁడై

॥ కోరిభజించుసాధులకుఁగోవిదులుజ్వలపూర్ణసత్త్వముల్
సారపువాక్కులందెలిపిశాశ్వతసౌఖ్యమునిచ్చిప్రోచుచుల్
భారముఁజేరునంతకునపారకృపాకరదృష్టిచేసవా
ప్రారమునందునిల్పఁగలరాప్తులసాటియెవండుధారుణిన్ ॥

క॥ హరిహరులసఖ్యమరయఁగఁ
బరమోత్కృష్టంబునిజముబ్రహ్మాదులువా
రిరువురయిన్ఁదచ్చరితలు
పరమాద్భుతభేదభంగిఁబరగుంగాదే ॥ ౨౬౬

క॥ గుణములుగణములుసేవక
గణములురూపములుకృతులుగాథలుశక్తుల్
గణుతించిభేదమైక్యముఁ
బ్రణుతింతుర్ నాత్మధర్మపరతన్ విప్రా ॥ ౨౬౭

ఆ. వె॥ తెలిసినట్టిఁడేసుదెలియఁడువీఁడన్న
తెలివి తెలివియగు నెద్విజవరేణ్య
బ్రహ్మమయముజగముభ్రాంతియావైకుంఠ
పాళియందుఁబెద్దపాముపోలె ॥ ౨౬౮

—: పరమబోధ :—

క॥ దుర్జయమగుకృశ్యమునువి
సర్జింపన్ బోధఁజేసె సారథిగాఁదా
నర్జునునకుశ్రీకృష్ణుఁడు
మార్జాలముకాష్ఠమట్లుమఱచినభంగిన్ ॥ ౨౬౯

క॥ మఱచినదానినిజ్ఞప్తికిఁ
దఱచముత్తరుచులోనఁదానుదజ్జ్ఞులబోధల్
కఱచుచుఁగాన్తాకృతితోఁ
దెఱచునుజ్ఞాననయనముపదేశంబిదియే ॥ ౨౨౦

క॥ అమనస్కమనఁగ సనమది
విమలమగుటవడినిమలమువిడుదిగఁబడకుణ్
గ్రమమెఱుఁగమిలేకుంటని
కుమతులువచియింతురదియుఁగూడునెవిప్రా ॥ ౨౨౧

క॥ తలఁపుల కెడమీయకలో
పలిశక్తిప్రబలుతపసిబయలుపడెడుచోఁ
నడువక దుమికెడుమృగమటు
కడువేగంగడచిపూర్వగతిశాంతించున్ ॥ ౨౨౨

గీ॥ స్వస్వరూపానుసంధానసరణిజగము
నీకు నాకునులోకులకేకరీతి
స్వగతిస్వస్థితిద్వంద్వంబుబ్రహ్మమొకఁడ
యాత్మయోగమ్మునందునోమ్మందువిందు ॥ ౨౨౩

క॥ తెలియమితెలియుట తెలియఁగ
వలచుట తెలివాత్మదనుచువైరాగ్యమునన్
నిలుచుట యాత్మగభవమునఁ
బడియుం బడకుంటకిదియుపాయమువిప్రా ॥ ౨౨౪

క॥ అనుకొనుచు జీవుఁడుండఁగఁ
దనమార్గము తానుబట్టు దైవము భక్తిన్
కనికరపడు నెంతటినాత్ముఁడు
తనకన్యంబొండు లేమిఁ దాదాత్మ్యమునన్ ॥ ౨౭౫

క॥ చింతయు నిశ్చింతయు ని
శ్చింతగ నేకలుగుచుంట చేనా రెంటన్
సుంతయు స్వాతంత్ర్యము లే
దంతయుఁ బరమేశ్వరేచ్ఛ నగుటన్ విప్రా ॥ ౨౭౬

క॥ కృతకృత్యుఁడుండుఁ గాత్మా
కృతినిర్వృతిఁ బొందుచుండుఁ గేవలమాత్మ
స్థితినుండు నెందుఁ గనఁడు త
దితరమును సాధకుఁడయి యిలఁ గలిగినన్ ॥ ౨౭౭

ఆ. వె॥ కట్టెగృహము త్వష్ట కట్టెగృహస్థునా
వార్త పుట్టినట్లు వసుధలోనఁ
జేయు జీవుఁడంచుఁ జేయు నీశ్వరుఁడంచు
వార్త తెలిసి మెలఁగవలయు బుధుఁడు ॥ ౨౭౮

క॥ ఈపద్యములాలించినఁ
బాపము శమియించు జన్మభరము హరించున్
బ్రాపగు హరిచరణంబునఁ
బ్రాపించున్ భక్తిముక్తిభాగ్యము మించున్ ॥ ౨౭౯

క॥ విని శారదాంబ నిర్విధి
వినుతించెఁ బరమశాంతి విప్రుండమ్మా
నిని తన కై జనియించిన
దని పరమేశ్వరునికరుణయనిసర్వంబున్ ॥ ౨౫౧

—:అన్నంభట్టు శారదాంబనుస్తుతించుట:—

శ్లో॥ శ్రీదేవీం తాం మమహృదిపరాం భావయేబ్రహ్మనిష్ఠామ్
సర్వార్థానాంసరసవచసాంసాధులోకస్యదాత్రీమ్
మిత్రాకారాంనిబిడతమసోయోగినీంహంసవేద్యామ్
నిత్యంప్రాప్యాం గురుకరుణయాపద్మనేత్రాంపవిత్రామ్॥

దండకము:—శ్రీమానినీపాదసేవారతిన్ సాధుసత్సంగతిన్ బుద్ధి
శ్రీభారతిన్ నిన్నుభావించెదన్, సక్తిసేవించెదన్
భక్తిఁగావించెదన్ నీదుసంకీర్తనల్ సాధుభక్తుండనై
శక్తియుక్తుండనై పాపముక్తుండనై సిద్ధనారీశ్వరీ
భక్తలోకేశ్వరీ యోగిసద్గమ్య మజ్ఞానవిచ్ఛేదకంబా
ర్తిసంహారకంబైనతత్సూక్తి నానందవార్ధిందగన్నిల్ప
నీకుంటగున్ దల్లి సద్ధేమవల్లీ సుయోషిన్మతల్లీ నమస్తే
నమస్తే నమస్తే నమః ౨౫౨

క॥ నీయండనుండుభక్తుఁడ
జేయుంబ్రై సేవకులకుఁజేయంబ్రై స
ద్గేయుంబ్రై సిద్ధుంబ్రై
నేయుంబ్రై హికముసవాంఛ సేయఁడుజననీ ॥ ౨౫౩

క॥ తల్లి కవిజనకల్పక
వల్లిసాధ్వీమతల్లి పరమపురుషపత్నీ
ఫుల్లారవిందమందిర
తల్లక్షణలక్ష్మితాత్మ ధర్మశుభాంగి ॥　　　　౨౮౪

క॥ జీవేశ్వరైక్యమ్మొంగ
భావాతీతాత్మవయ్యుభక్తులకొఱకై
యీవిధిజనియించుటరయ
నీవేముక్త్యంగనవుగ నిజముదితల్లి ॥　　　　౨౮౫

క॥ ముట్టితిఁగైవల్యంబిటు
పుట్టితివేఱొక్కమాఱుపురుషోత్తముఁడే
పట్టుగనిల్చెనునాయెడ
నుట్టివడుఁగ రసములెల్లనుత్తమఘటికా ॥　　　　౨౮౬

క॥ వందనమొనరించెదనీ
కుందనయుఁడనగుట భక్తికోటులతో నా
నందంబుననసునించుము
సుందరపదములనుజూపుచుఁ బరమంబా ॥　　　　౨౮౭

ఉ॥ కోరితపంబుఁజేయననుకూలప్రవృత్తినిపన్నినిన్నునే
నారయనెంతవాఁడఁ బరమాత్తవిసిడిగదృష్టినాకయిఁ
బారఁగసర్వపాపములఁబాపఁగఁడొకతెంబూర్వపుణ్యరా
స్తారమ్ము నవ్వవీమునసారమున్గోరిధవాఙ్మదాఁటఁగాఁ
బారముఁగంటిఁగంటి తనవాదముఁగొ ష్కల మనస్మ్రో ॥

ఉ॥ నమ్మినపుణ్యపూరుషులు నాశములేనిపదంబునన్నివా
నమ్మునుటింప సర్వమునసారముగామది నెంచిమించి స
త్యమ్మునస్మరింపుచుర్ బరసుధార్మికవృత్తిఁజరించుచుండ్వశే
షమ్మునుబవోలెసంతతము భక్తులుగొల్తురునీపదాబ్జముల్ ॥

క॥ సర్వముఁదెలిసితిననినే
గర్వితమతిఁదోల్లికన్నుఁగానకతిరుగన్
బూర్వంపుఁబుణ్యవశమున
నిర్వాణాభాసఁగినావునీపై కరుణన్ ॥ ౨౦

క॥ పొగరెక్కినపుర్జనములు
నగుదురు ... నీపదభజనంబునఁదగులన్
వగరెక్కిన ... లుకరున్
దగునాసొగసైనపప్పదప్పళిమెం ... మున్ ॥ ౨౧

క॥ కంటిన్ నీకృపమూఁటిని
గంటిన్ రెంటిన్ గడవఁగఁగంటిన్ మార్గం
బంటిన్ నీనామముచే
గొంటిన్ గైవల్యపదముకుదుసుగఁదల్లీ ॥ ౨౨

ఉ॥ కాలమువ్యర్థపుచ్చుట యకారణవైరము దుష్టవాసనా
జాలమునందగుల్కొనుట చంచలభావము రిక్తవాంఛలున్
జాలనినాఁటిభాగ్యమది చాలునునీపదపద్మసార ...
(...లెసుభాగ్యమునమ్మనిను ... ...

క॥ జీవేశ్వరైక్యమీయఁగ
నీవేగద దివ్యశక్తి నిజముగ నన్నుం
గావుము యుష్మత్పదరా
జీవము లేసుమ్ము నాకు జీవన మంబా ॥ ౨౯౪

క॥ జపవిధివిధవిద్యలగుగు
కృపసంపాదించి నీవు కేలూఁత యిడన్
నెప మొకటిగలుగ దేశము
చపలుఁడనై యింకఁ దిరుఁగఁ జాలను దల్లీ ॥ ౨౯౫

క॥ ఓమ్మని యెదఁ దవదాసో
హమ్మనెద సతతపమోధిసోహమ్మనెదన్
హుమ్మనెద బంభరమనై
కమ్మని తేనియలఁ గ్రోలఁగన్ గురుసూక్తిన్ ॥ ౨౯౬

క॥ తఱచుగ భవాబ్ధి దరిచితి
వెఱచితి బడబాగ్నిఁ జూచి విజ్ఞత్వకై వే
పఱచితి సద్బోధల చే
మఱచితి సర్వంబు నిన్ను మాత్రము మఱవన్ ॥ ౨౯౭

క॥ కీర్తింపఁగల నెనీస
ద్వర్తనములఁ గల్గుమహిమ వైరాగ్యంబున్
మూర్తీభవించె వాకని
చేర్తున్ గాకెదను జ్ఞానసిద్ధికిఁ జేపే ॥ ౨౯౮

క॥ సన్నిధియేబలమందురు
విన్నపమేనొకఁడొనర్తువినఁదలఁచినచోఁ
గన్నమ్మాకన్నిమ్మా
సన్నిధినిఁ నిలిచితపమునసల్పెదఁజుమ్మా ॥   ౨౯౯

క॥ గంగాయమునావాణీ
సంగంబునజలకమాడిసద్గురుమూర్తిన్
సంగముఁబాయుటకైయు
ప్పొంగుచునేఁగొల్చుచుంటపుణ్యముగాదే ॥   ३००

క॥ తనవారనిపెఱవారని
మనమునఁదలపోయరాదుమనవారైనన్
మనసిచ్చిమాటలాడుట
యనుకూలపువృత్తినుంటయదిసౌఖ్యంబౌ ॥   ३०१

క॥ నిన్నుఁజేసెనుమమ్ముఁజేసెను
గనుఁగొననొకదేవుఁడన్నజ్ఞానంబున్నన్
మనలందఱనొక్కడనిటు
గనిముదముంగాంచువాఁడుగాఁడేవాఁడే ॥   ३०२

క॥ కథలంజెప్పుచుబాలుర
నథములఁజేసెదరుతల్లియాధ్యాత్మోక్తుల్
బుధసేవాపరతంత్రుల
కధికారముగోలఁదిధరణినబ్బెడివిగదా ॥   ३०३

క॥ వినుతించిప్రణవబీజం
బునునియుఁగని మోదమందిముక్తిపదంబున్
గనిభక్తకోటిఁగొల్వఁగ
నమ్ముక్తాలతబ్రహ్మవిధుఁడనై విహరింతున్ ॥ ౩౦౪

క॥ నీసన్నిధినివసించిన
వాసననశియించునయ్యఁడు వైరాగ్యమున్
జేసినతపముఫలించును
దాసీనుండౌనుభక్తుఁడౌముక్తుండౌ ॥ ౩౦౫

క॥ నీసన్నిధిఁగల్పింపుము
నీసత్వముచేతఁదెలుపునీతత్త్వంబున్
నీసరినీవునుసద్గురు
కేసరిమిమ్మిరువురనెదఁగీర్తింతుసదా ॥ ౩౦౬

క॥ సన్నవనందనవనహా
విన్నపమేనొకఁడొనర్తువినఁదలఁచినచో
నిన్నేనమ్మినగురువు
త్రున్ననుదీవింపుమమ్మరోనిత్యమ్మున్ ॥ ౩౦౭

క॥ తల్లీనీమృదుపదముల
నుల్లంబుననిల్పిభక్తుఁడుత్సాహమునన్
గల్లజగంబులఁగానక
మెల్లనద్వంద్వంబుమించు మేలుంగాంచున్ ॥ ౩౦౮

క॥ వర్ణింపలేమినాలుక
ఘూర్ణంబగుతత్త్వముఁ దెలుపుభవద్వాణీ
గర్ణరసాయనమంచుభ
వార్ణవముఁ దాఁటుసాధులర్థింత్రుసదా ॥ ౩౦౯

క॥ ఐనఁ గీర్తనఁ జేయఁగఁ
బూనితినాయందుఁ గరుణఁ బూనుమునాచే
నైనఁ గాకున్ననునీ
వైనంగృపఁ బల్కనీయవాజగదంబా ॥ ౩౧౦

క॥ తనబాధఁ దొలఁగఁ జేయఁగఁ
దనయునకుఁ భక్తికలదుతల్లినిసేవిం
పనుగాదుకాదుకాదది
మనమెఱుఁగనిదొంగతనముమహిలోఁ గలదే ॥ ౩౧౧

క॥ అవశంబై మనముండఁగ
శివశివతనకొఱకయనఁగఁ జెల్లునె లేదా
శివపరమేయనిదబ్బరఁ
దవిలివచింపంగనగునెదానునిభక్తిఁ ॥ ౩౧౨

క॥ వేదాంతముయోగంబుఁ
వాదములఁ వేఱువేఱుభక్తుండైనీ
పాదద్వంద్వం బేయనుఁ
గాదే సేవాఫలంబుగాదెమదంబా ॥ ౩౧౩

క॥ భ్రాంతియుమిథ్యయయనువా
కొంతవచించిననబద్ధమేయుగఁగలలో
వింతయబద్ధముమోఁకువ
సంతయుశూన్యముసమాధియాందుసనంబా ॥ ౩౧౪

క॥ దుర్మార్గుఁడనేననినా
మర్మముఁదెలుపంగవినియుమాతల్లీనా
కర్మఫలంబెట్టిదౌకద
ధర్మంబెఱిఁగించితిననుధన్యునిఁజేయన్ ॥ ౩౧౫

క॥ కొంటెన్ జేసినపుణ్యం
బుంటన్గుణమెంచులనెపుడునూహలచేతన్
బంటయనిమెచ్చుచున్ని
మ్మంటకమైనత్రిపథముఁగాంచుటజననీ ॥ ౩౧౬

ఆ. వె॥ పెక్కుబంధములునుబొక్కలుచిక్కులు
వలనుబోలుసృష్టివలచునెవఁడు
పురుగువోలెనొకటఁబురుషోత్తమునిస్మరి
యించుచుండుభవముఁద్రెంచుచుండు ॥ ౩౧౭

క॥ శక్తికిసృష్టించెడుచో
శక్తియెలేకుండెభక్తిసారముఁగోలన్
ముక్తంబైయాసారము
సక్తిన్ శ్రీశారదాంబసరణిఁజనించెన్ ॥ ౩౧౮

క॥ కోటికినైనన్ గొదవే
నాఁటికి లేదమ్మ నిన్ను నమ్మిన కతనన్
కూటిగఁ దత్త్వముఁ దెలుపఁగ
నాళ్కన్ నీబోధ హృదయనళినము బోఁటీ ॥ ౩౧౯

ఉ॥ శ్రీమాత్రాకృతి బ్రహ్మవిద్యసిరులన్ బ్రేమంబునన్ మాకునీ
భామారత్నము శారదాంబ సృజియింపంబడ్డదంచంతరా
రామానీకము మెచ్చుచుండ విని స్వర్గాది భ్రమల్ లేమి శ్రీ
రామారాధనదీక్షఁ గాంచి శివముల్ ప్రార్థించి సేవించెదన్ ॥

క॥ వినుతించి శారదాంబన్
మునిసన్నిధి కేఁగి యోగిముఖ్యులు గొలువన్
గనకాంబరు తత్త్వము ప్రజ
కనువుగ బోధించు హంస నతులితభక్తిన్ ॥ ౩౨౦

క॥ కనియన్నంభట్టారకుఁ
డని యెచు సభవారు ప్రీతి నానాననఁగా
ముని కృపనానందపురం
బున మార్కండఅకుఁ గుశలముగ దాయనుచున్ ॥ ౩౨౧

— పరమహంస నన్నంభట్టు స్తుతియించుట —

శ్లో॥ అచ్యుతానందయోగీశమ్ దేశికేశం మునీశ్వరమ్ ।
త్రికూటవాసినం వందే భక్తాభీష్టప్రదాయకమ్ ॥ ౩౨౨

శ్లో॥ శాంతిస్సదాయస్యకృపాకటాక్షాత్
జ్ఞానంచమేయస్యవచోఽమృతత్వాత్
ముక్తిస్తుయద్దర్శనమాత్రలాభాత్
తమ్మేగతింసద్గురుమాశ్రయేఽహమ్ ॥ 3.28

శ్లో॥ జ్ఞానేనజ్ఞానేపరమార్థసారమ్
జ్ఞానేనదానేకిముపిప్రవీణః
జ్ఞానేఽభిమానేఽహమహోనిమగ్న
స్థానేఽసమానేత్వయిభక్తిరస్తు॥ 3.29

శ్లో॥ మాతాపితాసర్వకళాసునేతా
దాతామహాత్మాబుధసేవితాత్మా
యోమేఽభవత్తారకమంత్రమూర్తిః
వందేముకుందప్రియభక్తమార్యమ్ ॥ 3.30

శ్లో॥ వాణీంగిరీశంవనజాతనేత్రమ్
బృందారకారాధితపాదపద్మమ్
వందేగణేశంభవవిఘ్ననాశమ్
సందేహవిచ్ఛేదకదక్షమార్తిమ్ ॥ 3.31

శ్లో॥ ధర్మార్థకామాన్విపరీతదృష్ట్యా
సంత్యజ్యముహ్యంతివిముక్తిలోభాత్
లోకేబుధాస్తానికమాత్మనిష్ఠమ్
జ్ఞానంతిభక్త్యాపరమార్థదృష్ట్యా ॥ 3.32

శ్లో॥ సంగంపరిత్యజ్యగురూక్తమంత్రమ్
నిత్యంస్మరన్నస్మిముకుందమాద్యమ్
మౌనంసమాశ్రిత్యగురుప్రసాదాత్
ప్రాప్తస్సదాశంపదమాత్మనిష్ఠమ్॥ 329

శ్లో॥ చిన్ముద్రయాభద్రముపార్జయత్వమ్
మౌనీభవ స్వాత్మనివేదనార్థమ్
ఇత్యేవయోబోధయతీశ్వరేశో
నఃపాతునిత్యంశరణార్థినస్సః ॥ 330

శ్లో॥ దేశికేశమహ[illegible]దే
రమ్యంరా[illegible]థామృతమ్
పిబంతంయో[illegible]ఖిల్ జ్ఞేయమ్
జ్ఞానముద్రాంకితంసదా ॥ 331

శ్లో॥ భవసాగరతరణేమమ
భవతుమనోవృత్తిరభవభవ్యాంఘ్రిమలా
తవచరణధ్యానపరా
శివరామబ్రహ్మతత్త్వసిద్ధిసమగ్రా॥ 332

శ్లో॥ లోకానపిసకలాన
స్తోకానందాన్ కురుష్వసుజనానస్మాన్
స్వీకృతభక్తాన్ యుక్తాన్
శ్రీకరశాంతించదేహిశివస్త్కైనల్యమ్ ॥ 333

క॥ శ్రీశంకరరూపముభవ
నాశంకరమభయదంబునానాకరముఁ
బాశుపతంబనపాయిని
కేశవనుతముగుప్రణవముఁగీర్తింతుసదా ॥ ౩౩౪

క॥ నీస్తోత్రపఠనమయ్యది
యస్తోకానందదంబహర్నిశముఁ వి
శ్వస్తుత్యభక్తకోటికి
వస్తుజ్ఞానంబునిచ్చువైరాగ్యంబుఁ ॥ ౩౩౫

క॥ మూర్తిత్రయరూపముస
త్కీర్తిప్రదమార్తిహరముదివ్యమనఘముఁ
మార్తాండకోటితేజ
స్స్ఫూర్తిఁదనరారుమూర్తిబుద్ధిఁ జేర్తుఁ ॥ ౩౩౬

క॥ జగములునిజలీలంజే
యఁగఁబెంపఁగసంహరింపనౌటజలధినిం
పుగయోగనిద్రఁగనియెడు
ఖగవాహనుఁడిచ్చుమనకుఁగల్యాణంబుల్ ॥ ౩౩౭

క॥ ఆస్తికులమగుటనీమఁప్ర
శస్తంబగుబోధకతనసద్గురుమూర్తి
స్వస్తియొమాకెపుడుభవదు
పాస్తిఁబ్రహ్మానుభూతిభగవత్ప్రీతిఁ ॥ ౩౩౮

క॥ గురుమూర్తిభుణముదీర్పఁగఁ
దరమానావంటెతుచ్ఛతమునకునతఁడే
కరుణించిముక్తుఁజేయుక్
స్థిరకల్యాణంబుమాకుసిద్ధించుఁగదా ॥ 338

క॥ శంకరచరితననుమనుప
శంకలడఁపబోధమెపుడుజపియింపంగా
నోంకారమంత్రమిూగురు
వేంకటపతిమమ్ముఁబ్రోచు వేడుకఁగూర్చెక్॥ 349

క॥ వరదుఁడునాగాభరణుఁడు
పరమాప్తుఁడు యోగినుతుఁడుబ్రహ్మాంబచలా
కరుఁడునుబిల్వప్రియుఁడగు
తిరుమలహరిహరుఁడుమమ్ముఁదీరముఁజేర్చుక్॥ 340

సీ॥ భాషాబ్ధినిలమహాభాష్యనౌకనమర్చి
శిష్యులదాఁటించు శేషమూర్తి
నిర్వాణనాథుండుసర్వజ్ఞుఁడగుటన
న్మంత్రోపదేశానమంత్రమూర్తి
శ్రీరామభక్తుండుశ్రితజనపోషణ
నచ్యుతారాధననచ్యుతుండవు
వేదవిహితధర్మవేదాంత వేద్యుఁడౌ
నపవర్గమార్గంబుకృపనఁజూపి

స్వాతంత్ర్యమున నొప్పు సర్వతంత్రములందు
నుపకారబుద్ధి నినుమకుఁ బలియ॥

గీ॥ ఇట్టిసద్గురుపాదంబుఁ బట్టివట్టి
పుట్టులేనిగురునిపట్టిపట్టుపట్టి
యుట్టిపడ నవరసముల్సముచితఫణితిఁ
బల్కు నాలించి పాలింపు పద్మనాభ ॥   ౩౮౨

గీ॥ పరమభక్తుండు దాసుండు పార్థివుండు
నిన్నుఁ గీర్తించుచుంట చే నిర్మలుండు
రసను బాలించుఁ గాత నిరంజనవిభుఁ
డార్యనుతగుణవంత యనంత శాంత ॥   ౩౮౩

క॥ వినుతింపము వ్వరాశ్రమ
మునఁగల పెద్దలకు మ్రొక్కి ముదమున నానం
దన గరికిఁ జనిరి శాంతిం
గని యాత్రా ఫలమున పుడు గని శ్రీనాథా ॥   ౩౮౪

గీ॥ దిగువతిరుపతిలోఁ గల దేవళములఁ
జేరి తద్దేవతాళి నర్చించి యోజఁ
జనుచు బద్మసరోవరమున మునుఁగుంకి
సూర్యనారాయణునిఁ గొల్చి సొంపు మీఱ ॥   ౩౮౫

క॥ అంగజజననినలక్ష్మిల్
మంగాంబ భ_క్తిఁగొల్చిమాధవ! వారా
డంగపిలతీర్థమునఁజని
గంగాధరుఁబూజచేసికదలిరిపిదప్ ॥ ౩౮౬

—: శ్రీకాళహ_స్తియాత్ర :—

ఆ. వె॥ అధ్వమందుఁగాళహ_స్తినినాదిదం
పతులఁగాంచఁగుంకిస్వర్ణముఖిని
భ_క్తిపల్లవింపభట్టువారగడెనిట్లు
నూత్నదీక్షగరిమనుంకుఁజేసి ॥ ౩౮౭

శ్లో॥ మనసిజకుసుమాస్త్రాత్ మానినీదృష్టిపాతాత్
పశుగృహధనదారాపత్యసంసర్గదోషాత్
పరశివగురుసేవాప్రా_ప్తవిద్యాభిమానాత్
పటుతరభవపాశాత్ పాతునఃపార్వతీశః ॥ ౩౮౮

శా॥ మున్నాకన్నఁడుపండితుండెకవియేపూజావిధానంబునేఁ
గన్నాఁడేగురుసన్నిధిఁజములచీకాకేలచీ! కాళతాఁ
గన్నిచ్చెగురుభ_క్తినంచుఁగృపతోఁగైవల్యమీయంగనే
నన్నీయమఱియేమిసేయఁగలవో నాతండ్రియూహించిరి
జెన్నామ_క్తినిగూడఁగామమడఁతో శ్రీకాళహ_స్తీశ్వరా ॥

ఉ॥ నిత్యముసంధ్యలందురమణీయముగాఁగద్రిమూర్తులొక్క-
నృత్యముసేయుచుండరమణీమణిసంతసమందునట్లుగా [భ
సత్యమునీవునీపదమునమ్మతిదేవికొసంగఁబూర్ణమా
నృత్యపురంగమిాభ్రమరనీరజరంగముచంద్రశేఖరా ॥ ౩౫౦

శ్లో॥ సదాత్వత్పాదాంభోరుహయుగగళాభక్తిరమలా
మమాభీష్టంసర్వంజననిసఫలంసత్యమకరోత్
మదోన్మత్తోఽహంతేఽదకథముపాసా మమ శివే
సుతత్త్వంహ్యాత్రైకోగుణఇతిమహానందభరితః ॥ ౩౫౧

క॥ దేవీంధ్యాత్వాకాళీం
భావాతీతాంచసకలభక్తాభయదామ్
జీవేశ్వరైక్యభావమ్
కైవల్యంభజతికోపిశుభగురుభక్త్యా ॥ ౩౫౨

క॥ శిశువులబలెఁజరియించెదు
పశువులకుంబతియెనీవుఁబతిలోకములఁ
వశపఱిచెదునీమాయా
వశ్యుఁడైనీయందునిలిచెబలమునఁజాలా॥ ౩౫౩

క॥ గంగాధరసంగంబున
గంగయుపార్వతియుసుఖముగాంచెదరౌరా
యుంగనలిద్దఱుపోరఁగ
మంగళశేఖరుఁడయ్యెమాకుమావుఁడంబా ॥ ౩౫౪

క॥ కనిపర్వములంగళయునన్
ఘనసామముఁ దాల్చెశక్తిగంగయు వేవే
కనకాంబరుపాదముఁ బ
ల్లెసుజిత్రముగ్నూఁడువారిధీవిమలంబౌ ॥ ౩౫౫

క॥ హరిహరమూర్తిద్వయమున్
బరమార్థపుదృష్టిఁ జూడఁ బరమాత్మయయుం
జరసియెకాఁ బోలునటు కు
చరితలెగంగయుభవానిశంకరమూర్తుల్ ॥ ౩౫౬

క॥ ఏపద్యమందునైనన్
నీపదవర్ణనముఁ జేయునిజముగనంబా
నీపాదపద్మసారమె
ప్రాపగుఁ గనద్దానిఁ గొల్వుభక్తాళికిలన్ ॥ ౩౫౭

క॥ ఆసారమంచుఁ దెలియక
మాసారమటన్న నోటిమాటలులోకే
వీసముఁ దగు తెలిపినినగు
నేసమయంబునకుఁ దోఁచ దెద్దియు బాలా ॥ ౩౫౮

క॥ పలికిన దానినిఁ బలుకుచుఁ
బలుకును వేఱొండుపలుకు భక్తులు వాగడన్
పలుకులు నీపదనీరజ
గళితసుధాధారలగుటఁ గాదే దేవీ ॥ ౩౫౯

క॥ కైలాసంబౌ నిలయము
పాలించెడు వేళ జగము భక్షించెడు చోఁ
గోలాహలముం జేసెడు
వేళన్ నీఁ వెందునుందు వేశివకాళీ ॥ ౩౬౦

క॥ లోకము కొలిమియయనఁగా
లోకమునన్ జీవతతికి లోలత యేలా
తాఁకినఁ దెలియును వేఁడిమి
నీకరుణకు మొఱ్ఱఁ బెట్ట నేర్చును దేవీ ॥ ౩౬౧

క॥ పండితుఁడగుఁ బామరుఁడగు
మొండియగునువాఁడెయుత్తముఁడగుధరలోఁ
బండున్ బచ్చిగనుండున్
జండీ నీసన్నగడలజగములు మెలఁగన్ ॥ ౩౬౨

క॥ స్మరణంబెంతయొనర్చిన
మరణముపర్యంతముండమమవుఁడదౌనిన్
నవుఁడెప్పుడుమఱవక యహరి
చరణంబులుగొల్చె నేసనద్గతిఁబడయున్ ॥ ౩౬౩

క॥ చారునముంచినగరిఁ బెన్
సారంబుండియునుఁ దెలియఁజాలదుగదయు
ధారుణిఁ జెడఁదిరుగుచుడుఁ
దారామునితత్త్వమెఱుఁగఁడెంబొయునుతే ॥ ౩౬౪

క॥ కరుణాకరశంకరనీ
చరణాబ్జమునుజహారిసకలసన్నుతమంబా
భరణముతదీయసేవా
చరణముకరణమువిముక్తిసంపదవడయన్ ॥ ౩౬౫

క॥ బంధురవాగ్ఝరినీపద
బంధమునన్ జిక్కకొనమిఁబాసితుఁడౌరా
యంధత్వముఁగనెమత్తత
నంధతనున్ మూకతయదియాపథమునఁగన్ ॥ ౩౬౬

క॥ పదములుగాంచకమూకై
పదములుగాంచుటకుఁగనులుఁబాగుగఁదెలుపన్
మదముడిగియాంతయున్ ద్వ
త్పదమునఁగనికనెనుబరముపదమున్మదంబా ॥ ౩౬౭

క॥ దేవీస్తవరాజమువిని
జీవుండిలభయముదక్కిసిద్ధముతుదకున్
నీవాడఁజేరగలఁడౌ
నీవాఁడేభవమువాడనిజముగనంబా ॥ ౩౬౮

క॥ నీపదహంసకనాదం
బాపట్టికిజోలగాఁగహంసంబైతా
రూపరులగువనితలఁగని
చేపట్టఁడుముక్తికాంతఁజేరెడువేడ్కన్ ॥ ౩౬౯

క॥ తనపూర్ణమనుపూర్ణ నమ్మెచు
మనమునఁజిత్రించువిధులమనుజుఁడుధరలోఁ
దనకుందాఁదోఁచమిచే
ఘనుఁడగునీబలముగలుగుకతనమదంబా॥ 320

క॥ అన్నియుసాధనములనఁగఁ
గన్నమ్మా! దేనికన్నఁగరుణఁదెలిపెనీ
యున్నదిలేకున్నదియను
కొన్నదినున్నయనియాత్మఁగొల్చెడుకొఱకే॥ 321

క॥ దెబ్బలుపడుటకుభేదం
బబ్బదుకొట్టుటకుభేదమబ్బదెధరలో
నబ్బునెశమదమములుదా
నబ్బకమైక్యంపుజ్ఞానమదిజగదంబా॥ 322

క॥ మూర్తిత్రయముగతిబుధులు
కీర్తించుటనెపుడునిన్నుఁగేవలమార్యా
వర్తముశివశక్త్యాత్మక
మూర్తినివారకమునయ్యెనంబాశక్తిన్॥ 323

క॥ బాలా! లోకముతోనా
కేలాసద్గురునిపదము లేదలోనిలుపన్
మేలా దేహాంతము వే
శోకమ్మనుకాననములు లేవామనఁగన్॥ 324

క॥ సాంబోక్తరీతిఁగొమరుఁడు
స్త్రీంబగళా మైనమయుని యెప్పుడుజపియిం
పంబలముకల్గితారఁ ను
నింబలములతోడఁగూల్చెనీకృపగాదే ॥ ౩౭౫

క॥ అంధుండై లోకంబున
గ్రంధిక్ విడిపించుగురునిఁగానక తానే
గ్రంధంబుల సేవించుచు
బంధముకల్పించుకొనునుభళి రేబగళా॥ ౩౭౬

క॥ లోకోపకారమగునఁట
నాకైనే మొఱుఁగుచుంట నాప్రీతికినై
నీకొఱకై నీవేయిటు
చేకొనిబల్కుదువనికని శ్రేయంబుందుర్ ॥ ౩౭౭

క॥ నీవుండు దేవళంబీ
జీవుండో పద్మనేత్ర చిత్సుఖపాత్రా
నీవిమలంబగుమూర్తిని
సేవింపఁగ హేతువద్దిసిద్ధులకైదలోకా ॥ ౩౭౮

క॥ చేసినదోసముమఱవం
జేసెదనీకనై నభక్తిఁ జేసెద యోగా
భ్యాసముఁ జేసెదగురుకృప
నీసన్నిధిజపము సేయనిల్చెద బొలో॥ ౩౭౯

క॥ పదుగురునొక్కఁడుఁనీమృదు
పదసేవం జేయుచుండభవదీయుండై
పదములమతినిను దేల్చున్
గదయభవుండాత్మబోధఁగై వల్యమునన్ ॥ ३ల ౧

క॥ కనుదమ్మివిచ్చిచూచిన
ఘనశంకరమఘుకరముసుఖంబుగనగమ
య్యనుగాంతిగల్గియుండుటఁ
గనినిన్ శంకరియయందుఁగాజ్ఞానాంబా॥ ३ల ౨

క॥ తమమునమునిఁగిననావా
క్యము లెట్లుప్రమాణమగునుగలదో లేదో
మమకారబీజమదినీ
విమలంబగుదృష్టిఁజూడ వేజ్ఞానాంబ ॥ ३ల ౨

క॥ తపియించెడుననుఁజూచినఁ
గృపరాదాజ్ఞానముద్రకీలెతిఁగింపన్
త్రిపురాసురసంహారిణి
జపియింతున్ నీదుమంత్రజాలమునతమున్ ॥ ३ల ३

క॥ పలుకుటనవరసములొలుక
నలుకుట దేహంబుభక్తుఁడుత్సాహమునన్
జలుకుటభవసాగరమున్
గలిగుటబోధంబునీదుకరుణన్ గాదే॥ ३ల ४

క॥ కన్నమ్మవుమముఁగరుణన్
గన్నమ్మవుసమ్మతిమముఁగాంచుచులోనన్
విన్నపమాలించుటకై
యున్నమ్మవుచూడనీవయెుకతవయమ్మా ॥ 3౪౧

చ॥ మదనుడఁగెన్ దమంబుడిగెమద్గురుసేవలఁబూర్వవాసనల్
వదలెనుశంకరంబగుచుభక్తిజనించెభవాబ్ధిదాఁటఁగా
ముదమునవిన్నుఁగాంచునుముముక్షువునాహృదయాబ్జమం
పదములనేభజించెదనపారకృపాకరదృష్టిఁజూడుమా ॥ [దున్నీ

క॥ శివశివశివయనసతతము
సివమెక్కినశిష్టజనులసేవించినచో
శివులగుదురుభువిజీవులు
శివశివశివభక్తిఁదిట్టిచెడుదురుగాదే ॥ 3౪౨

క॥ శ్రీరామరామయనుచున్
సారాములభక్తిఁబల్కుసత్పురుషులని
త్యారాధనఁజేసినవాఁ
డారాముఁడుస్వాత్మతృప్తినొందఁగల్గున్ ॥ 3౪౩

క॥ సోహంమంత్రార్థానుభ
వాహృతతిమిరుఁడగుచుఁదనువారబ్ధంబున్
మోహమువిడిచిభజింపఁగ
సాహసమునవిన్నుఁజేరుసాధుశరణ్యా ॥ 3౪౪

క॥ కొనియాఁడి శైవమిథునముఁ
దనయాశ్రీచక్రమునకుఁదగుకీలినివ
ర్చనయొనరిచిచనియెనిరం
జనుఁడునుబుద్ధిమతివెంటసాఁగఁగఁబురికిన్ ॥ ౩౮౦

వ॥ చేరియానందపురమునుశీఘ్రగతిని
గనెనుదర్శనురావించియవనిపతియ
మాత్యపదముభట్టునకిమ్మమంత్రి! తపము
సేఁతదగునీకుఁగోరినరీతిఁబూర్వ
మెన్నియోవిధములనాకుహితముగఅపి
శ్రమలఁజెందితివిఁకనైనశాంతివలదె
యెద్దికోరిననీనుంటినిద్ధచరిత
వనమునందైననానందవనమునందు
నైననుజయంతమునందైననాత్మశాంతి
కలుగుననభట్టుఁబిలిపించిగౌరవమున
ముద్రనిచ్చెనుసభలోనముదముతోసు
దర్శనుండంతభట్టందిదానిభక్తిఁ
బ్రజకునివ్విధిఁదెల్పెవిశ్వాసమెసఁగ ॥ ౩౮౧

సీ॥ గురుపాదపద్మంబుఁగొల్చిమించినవాఁడు
గోవిందుపదభక్తిఁగొనువాఁడు
దుష్టబుద్ధులకుఁదాదూరమైయున్నాఁడు
శిష్టాళిసంగంబుఁజేయువాఁడు

వేదశాస్త్రపురాణవిజ్ఞతగలవాఁడు
భక్తజనులబోధపఱచువాఁడు
మంత్రశాస్త్రంబందుమహిమగాంచినవాఁడు
నాశారహితుఁడు యోగీశుఁడరయ

ఆ. వె॥ విన్నవాఁడుమున్ను వేదాంతవాక్యముల్
కన్నవాఁడుసిద్ధిఁగన్నవాఁడు
భక్తవరులనెందుఁబాలించుచుండుని
రంజనుండుశత్రుభంజనుండు ॥ ౩౯౭

ఉ॥ కొందఱుయోగియంద్రుమఱికొందఱుభోగియటంద్రువారిలోఁ
గొందఱుయోగులుంటమఱికొందఱుభోగులునుంటఁదానువా
రందఱకన్నిరీతులుగనైకనిపించుటదానికేమి వే
గందరియించుసాధనముఁగాంచెనుమావరభక్తిఁదన్నుస
ద్బృందము మెచ్చముక్తికయిప్రీతినిఁబూనెనుజ్ఞానయోగమా
నందమునిచ్చునీమనుజనాథునిఁగొల్చినమీకుమేలగున్ ॥

క॥ హెచ్చగునతనిబుద్ధిన్
విచ్చెన్ హృదయాబ్జమందు వేడుకమీఱన్
జొచ్చెన్ సద్గురువరుఁడట
నిచ్చెనతనిగుణమెచ్చియిహపరసుఖముల్ ॥ ౩౯౮

క॥ వినుఁడీజనసజ్జనకులు
వినయంబున వేదవేద్యు వేడుకఁగొలువన్

జనసంబంధినఘనుఁడఁట
కనుఁడీతనిఁబరమపదముఁగనుఁడీమనుఁడు ౩౯౫

ఆ. వె॥ ఫాలనేత్రుఁబోలుఁబద్మాక్షుఁబోలెను
నజునిఁబోలునితఁడుద్విజునిఁబోలు
శక్తియుక్తిభక్తిజపతపంబులఁదనుండు
రాజమాత్రుఁడెటునిరంజనుండు ॥ ౩౯౬

తే. గీ॥ తత్త్వమస్యాదిసద్వాక్యతత్త్వమెఱిఁగి
స్వస్వరూపానుసంధానసరణిఁదిరుగు
నితఁడుజీవాఖ్యఁబరగుటయెట్లుదగుని
రంజనుండునిజమ్ముగరాచతపసి ॥ ౩౯౭

సీ॥ ఆశ్రమంబులునాల్గునామ్నాయవిధిఁద్రోవ
హంసయచ్చటరాజహంసయిచట
ధర్మసూక్ష్మముస్థూలధర్మంబుఁగఱంగ
హంసయచ్చటరాజహంసయిచట
మణికాంతిశ్రీశిరోమణికాంతియిటరాజ
హంసంబుదీపించుహంసయచటఁ
దంత్రశక్తినిమహామంత్రశక్తినిరాజ
హంసయిచ్చటనిట్టిహంసయచటఁ
గీ॥ వచ్చుకొనినట్టులుండెడిరాయచతపసి నెమ్ముఁ
దత్తదుచితంబుఁగాఁగూర్పధర్మములొగి

నచటనిచటనురాజ్యమందంతనౌర
కర్మభూమినిబుట్టుజిజ్ఞాసువులకు ॥

సీ॥ శారదోపాస్తినిశారదాసూక్తిని
రాజహంసలకుసర్వత్రశాంతి
సింహాసనంబునసిద్ధాసనంబున
రాజహంసలకుసర్వత్రశాంతి
ముద్రాధికృతినిజిన్ముద్రాధికృతిని
రాజహంసలకుసర్వత్రశాంతి
అత్యంతసద్భక్తినానందమునివృత్తి
రాజహంసలకుసర్వత్రశాంతి
దానభోగంబులజ్ఞానయోగంబుల
రాజహంసలకుసర్వత్రశాంతి
ఆజ్యాన్నభుక్తిబ్రహ్మానందభుక్తిని
రాజహంసలకుసర్వత్రశాంతి
మనుభక్తిసరసోక్తిమనుశక్తిగురుసూక్తి
రాజహంసలకుసర్వత్రశాంతి
శేషాద్రిపతికృప శేషభూషణుకృప
రాజహంసలకుసర్వత్రశాంతి ॥

గీ॥ స్ఫోటమునువాక్యమునలలింబొలుచుండు
ధరజయంతమ్ముననురాజధానిలోన
శారదాపీఠమునరాజచక్రమందు
రాజయోగంబుజరగునిర్విఘ్నకగిపెని ॥

క॥ భయవిరహితపదవింగని
నయగతినిటుపలికెభట్టునలువురువొగడన్
జయముంగూర్చుచునృపతికి
జయంతముసుబ్రజనునించెశాంతిన్ శ్రీశా ॥ ౪౦౦

శ్లో॥ ఆనందరూపాయ మహేశ్వరాయ
వేదాంతవేద్యాయ పరాత్పరాయ
భోగీంద్రతల్పాయ సురార్చితాయ
శ్రీవేంకటేశాయనమశ్శివాయ ॥ ౪౦౧

క॥ సత్క్రియచేయఁగలేకుఁజ
మత్కృతినిన్నెవ్వఁడు నేనుమహనీయులతో
మత్కృతినారాధించెదఁ
దత్కృపఁ దగు సాక్ష్యమిది యెతథ్యము శ్రీశా ॥ ౪౦౨

క॥ శ్రీశావిశ్వేశమహే
శాశేషాచలనివాసనాధుసుపోషా
ఆశీర్వాదంబిడి భవజల
రాశిన్ దాటింపుదాసురాలినికృపతోన్ ॥ ౪౦౩

క॥ కనకముపచ్చినముఖమై
కనియెన్ లోహంపువార్తకనకాంబరయా
కనకంబారోప్యత్తులచే
ఘనతేజఃపుంజపణటుఁగనికనెశాంతిన్ ॥ ౪౦౪

క॥ కనకాంబరనీపదముల
ననిశము సేవింపఁదృప్తినందుట నెటుఁబో
కనిలిచియుండెనుగదయి
మ్మనమెంతయుఁబూర్వపుణ్యమహిమకు శాంతీ ॥ ౮౦౧

క॥ వందన మోజగదీశా
వందనముముకుందభక్తవరదాశుభదా
వందన మోశ్రీశాన్నీ
కుందనయనునన్ను నేలుకోపరమేశా ॥ ౮౦౨

గీ॥ ముక్తికల్యాణమంటపమునవసించు
రామచంద్రుండుతోడుగా రాఁగ జీవ
యాత్రసల్పెద మెట్లొ సచ్ఛాత్రవరుల
మమ్మునతఁడై యొనర్చ్చ నిజమ్ము సుమ్ము ౮౦౩

క॥ పరమార్థైకపరాయణ
వరభక్తత్రాతసర్వవస్తుసమేతా
మురళీధరముక్తిప్రద
విరజావరతీర్థపాద వేంకటనాథా ॥ ౮౦౪

ఆ. వె॥ సకలచక్రమందుసకలచక్రమునందు
మంత్రమందు రాజతంత్రమందుఁ
గలిని ముక్తిశక్తికళయుఁ గాంతియునుంట
శ్రీకృపావశమున మాకు శాంతి ॥ ౮౦౫

క॥ భద్రముభద్రార్థులకుఁ
ముద్రాధరులకును యోగిపుంగవులగుచి
న్ముద్రాధికారులకును
భద్రానుజపాదపద్మబంభరవృత్తిఁ ॥ ౪౧౦

ఆ. వె॥ పరమహంసవేద్యపదహంసకోజ్వల
హంసయానరాజహంసయాన
నలినభవునికొమ్మనారాయణునికోడ
లమ్మలోకమునకునాత్మమాకు ॥ ౪౧౧

క॥ తనతల్లిఁజేరి స్తన్యం
బనుకూలతఁద్రాగువేళ నటునిటునిజవా
హనమరుగకుండఁజల్లఁగఁ
గనుగణపతిమమ్ముఁగృపనుగనుజగదంబా ॥ ౪౧౨

క॥ నిజధర్మాచరణంబున
గజవరదుఁగొల్చినిత్యకళ్యాణంబుల్
భజియించుపథముఁదెల్పెడి
నిజీవయాత్రసుజనులకునిశ్చలభక్తిఁ ॥ ౪౧౩

క॥ ఈమార్గముసూచించిన
శ్రీమంతుఁడుసద్గురుండుశ్రితజనరక్షా
కాముండాత్మారాముఁడు
నామదివసియించుఁగాతనందాత్ముండై ॥ ౪౧౪

క॥ దీనిన్వినిచినవ్రాసిన
జ్ఞానంబుదయించుజన్మకలుషముపాయున్
సానందంబగుపదమే
గానందగుభక్తకోటిగానముసేయన్ ॥ ౪౧౫

ఆ. వె॥ చెట్టుక్రిందపక్షిజీవుండు పైనున్న
పక్షినాత్మఁజూడఁబైకినెగురఁ
దథ్యమాత్మయొకఁడుతానునీడయటంచుఁ
దెల్పుజీవయాత్రకల్పనగము ॥ ౪౧౬

క॥ ధ్వనిసారమగుటదేనిని
వినిసాధులుమేనుమఱచివీఁకన్దనతోఁ
గనిసారూప్యముతరియిం
త్రనిసామెతయట్టికృతినిహారియేప్రోచున్ ॥ ౪౧౭

క॥ చండీముండితసాధుశి
ఖండిసుబోధితనయపదకాననచారా
ఖండమనస్సంతాపసు
దండితపామరజనౌఘదాహాంబుదమా ॥ ౪౧౮

మాలినీ॥ గరుడగమనసేవాకామసంలబ్ధయోగాత్
పరమగురుకటాక్షప్రాప్తసంబోధసారాత్
నిఖిలభువనశిక్షానిర్మలానందరక్షా
సకలసకలదోషాన్సంహారత్యేవముద్రా ॥ ౪౧౯

మాలినీ॥ రజతగిరివిభుశ్శ్రీరాధికావల్లభేశ
స్సహృదయహృదయాబ్జాదిత్యభూతాంతరాత్మా
హిమగిరితనయాశ్లేషాత్మయోగాభియోగః
పరశివగురుమూర్తిఃపాతునశ్చంద్రచూడః ॥ ౪౨౯

మాలినీ॥ కరధృతమురళీసంభూషితాస్యంరమేశమ్
నిజభజనపరాణాంగోపగోపీకలాపమ్
మృదుమధురవచఃపీయూషదాతారమాప్తమ్
పరశివకవితోషంభావయేకృష్ణవేషమ్॥ ౪౩౦

శ్లో॥ మంగళంవేంకటేశాయ
కమలాంతరవాసినే
దేశికేంద్రతనూజాయ
రామభక్తాయమంగళమ్ ॥ ౪౩౧

గద్యము

ఇది శ్రీమదమృతానందనాథగురునాథబోధసు
ధాబ్ధికన్యాధవపదాబ్జసేవాలబ్ధమనీషాజని
తోభయభాషాకవితా భూషాలంకృత
కనకాభిఖ్యాతజీవయాత్రాఖ్య మహా
కావ్యసంగ్రహంబునందుబూర్ణాధి
కారంబనుతృతీయోల్లాసము
సర్వముసంపూర్ణము
శ్రీరామ
ఓమితిశివమ్.